

ANTOLOGIA A S L R Q

2009

ISBN 978-2-923768-01-4

Dépôt légal – Bibliothèque et Archives nationales du Québec, 2009

Dépôt légal – Bibliothèque et Archives du Canada, 2009

© 2009, Les Éditions ASLRQ

Tous droits réservés.

Association Québécoise des Écrivains Roumains
4207 Sainte Anne, Pierrefonds, Québec, H9H 5B6, Canada
président – Adrian Erbiceanu
viceprésident – Ionuț Caragea

Rédacteur et metteur en page – Dumitru Scorțanu

Cuvânt de deschidere

La mii de kilometri de țară, oameni împătimiți de frumos, atât de diferiți ca vârstă, educație sau preocupări cotidiene, se asociază, ori de câte ori se ivește prilejul, întru sprijinirea necondiționată a promovării și perpetuării limbii lor de origine. Asociațiile, indiferent de vechimea sau coloratura lor, dacă sunt conduse cu onestitate și conștiinciozitate, devin adevărate puncte de sprijin pentru comunitățile de care aparțin. Una dintre ele, mergând pe urmele acestui vechi deziderat, dar ancorată puternic în curentul novator al timpului, este și Asociația Scriitorilor de Limbă Română din Québec (ASLRQ).

Adunând, inițial, în jurul ei, oameni înzestrați literar din zona orașului Montréal și din împrejurimi, conducerea ASLRQ și-a dat seama că, pentru a fi cu adevărat de folos comunității românești locale, are nevoie de internaționalizare. Francofonia, prin extinderea și plurivalența ei, s-a dovedit, în cazul nostru, linia naturală, ligamentul necesar diversificării și îmbogățirii moștenirii noastre culturale. Ca urmare, ASLRQ și-a mărit constant numărul de membri, încorporând, statutar, în rândurile ei, nume cunoscute din și din afara provinciei Québec.

La numai un an de la înființare, remarcându-se prin suplețe, inițiativă și inventivitate, ASLRQ a început să se impună ca una dintre organizațiile locale care promovează susținut cultura românească. Eterogenitatea asociației, în pofida unor preziceri mai puțin optimiste, s-a dovedit a fi brațul ei de forță. Debarasată de pretenții egocentriste, de măcinări interne futele, ținându-se, declarat, în afara oricăror încercări de partizanat politic, ASLRQ își continuă drumul pe care și l-a ales.

În colaborare cu Fundația Română din Montréal și Asociația Culturală Română, ASLRQ a organizat, a sprijinit și a participat la numeroase activități de interes comun. Prin intermediul „Suplimentului literar” al revistei Tribuna Noastră, ASLRQ și-a făcut prezența cunoscută, și recunoscută, pe planul cultural local, iar prin intermediul site-ului de internet (www.aslrq.ro), prezența globală. În același timp, cenaclul virtual „Prietenii poeziei” stă ca o mărturie a înțelegerii cu care privim și încurajăm participarea confrăților noștri întru ale scrisului, indiferent de coordonatele lor de activitate. Scriitori și poeți de valoare recunoscută împart frățeste spațiul cu autori în curs de afirmare.

Să nu fie nimănu, în acest caz, cu mirare că, bazându-ne pe un fundament atât de solid, am decis să trecem la editarea unei antologii. Credem că este cel mai potrivit mod de reprezentare a gradului de colaborare și asociere la care am ajuns.

Mulțumind, cu acest prilej, tuturor celor care s-au implicat în realizarea acestui proiect, ne afirmăm convingerea că eforturile noastre vor fi răsplătite.

Adrian Erbiceanu
Președinte

Ionuț Caragea
Vicepreședinte

Decebal ARMAȘU

S-a născut pe 24 februarie 1968, în orașul Câmpina. A absolvit Liceul Nicolae Grigorescu din Câmpina, promoția 1986 și Facultatea I.M.S.T. București, Universitatea Politehnică, promoția 1995.

Activitatea literară :

- prezent în antologia *Aerul dintre coarnele cerbului*, Editura Libertas, Ploiești, 2005;
- laureat al festivalului de poezie „Nichita Stănescu”, Ploiești, 2005;
- Colaborator al ziarului „Evenimentul literar și artistic”, Câmpina, 1989-1990, coordonat de profesorul Gherasim Rusu Togan;
- colaborator al publicației literare „Năzuințe” a Liceului „Nicolae Grigorescu”, Câmpina, 1985-1986, sub îndrumarea profesorului doctor Ion Bălu.

Debut literar:

A debutat cu volumul de poezii *Un alt anotimp*, 2005, Editura Libertas, Ploiești, Prahova.

Volume publicate :

Un alt anotimp, 2005, Editura Libertas, Ploiești, Prahova.

De jale

Sunt foarte trist, tată!
îmi las trupul lespede,
peste sloiul tăcerii mormântului tău,
întru' de marmură disc al lunii,
iar eu mă duc,
mă duc, undeva,
unde nu știu.

Sunt foarte trist, tată!
Lacrima mea este cuvântul,
pe care demult ar fi trebuit
să ți-l șoptesc,
să-l fac arcadă peste lume,
apoi să-l urlu.

Plâng și zbier, iubesc și plâng,
când eu, de aici,
de unde nu știu,
îți strig:
sunt foarte trist, tată!

Aporie

Mă orbesc de lumină și văd întuneric.
Temători, ochii vor iar lumină,
ca să mă orbesc.

Mi-e teamă de întuneric și văd lumină.
Orbiți, ochii vor iar întuneric,
ca să-mi fie teamă.

Așa văd ochii mei...

Așa vor ochii mei...

Doar ei...

Taina

Gândesc acel genune
în care magic
să-ncep a scrie
cuvintele în aer.

Simt acel sentiment
pe care mă rotesc
în jurul lor,
al cuvintelor.

De aceea,
nu am văzut
ceea ce trebuia văzut;
ochii mei sunt ochi
din ochiul adâncului
de nevăzut.

De aceea,
nu am auzit
ceea ce trebuia auzit;
auzul meu este auz
din auzul tăcerii
de neauzit.

Gândesc acel genune...

Simt acel sentiment...

Tunelul cu volute cameleonice

Nu mai există
senin și cenușiu;
...doar tunelul cu volute
cameleonice.

Trebuie uitat
infinitul,
pentru aducere
în dincolo de el.
Poate de aceea,
ecoul
s-a deghizat
în puseu de tăcere.

Dragoste greșită

M-am săturat să te adulmec,
să te gust,
tu, totuși panacee
pe trupul meu
de vin și must.
Am uitat să te presimt,
când în carnea ta
mi-a încolțit turbarea,
de osul tău
s-a neclintit mișcarea.

Nu mai pot a sparge boemia,
sculptată, deja,
în aer domnesc,
nici măcar pe vertical,
puțin să mă urnesc.

Apoteoza

Ți-am ascuns sărutul
în palme;
...tu nu l-ai cunoscut.

Numai fantomele faraonilor,
maceratelor piramide,
vor fi aducere-aminte
a-ncolăcitei mele iubiri,
pe trupul tău.

Păstratu-ți-am și trapul
evaporațiilor armăsari
ai tinereților noastre,
pe câmpuri cu inorogi
visători;
...pașii tai urmărit-au
ciuruite destine
cu trăiri de sfincși jertfiți
apelor morgane.

...îți voi tăinui
pe buze
un suspin.

Obsession

J'ai oublié mon coeur dans un bleu jaloux,
quand le vert de la forêt et le silence des pierres,
volaient dans mon esprit avec les ailes d'un
ange.

J'ai oublié mon coeur dans ton ombre,
quand les rayons de soleil,
inondaient le profond de ton mystère.

J'ai oublié mon coeur dans la lumière des
étoiles,
quand ton rêve de nuit,
se cajolait dans un grand amour.

J'ai oublié mon temps dans ton temps.

J'ai oublié mon coeur...

J'ai oublié...

Un alt anotimp

Un alt anotimp – iubirea.

Tu cobori deasupra tuturor
lucrurilor.
...Dar nu, nu le umbrești;
strălucirea lor e mai orbitoare,
încât tot Soarele se-nchină
Pământului.

Un alt anotimp – iubirea.

Tu cobori deasupra tuturor
oamenilor,
ca un nor zemos,
într-o arșiță nebună,
ca să bem
din prea sete
de dragoste.

Un alt anotimp – iubirea,
când eu aștept să-mi cobori
peste inimă.

Obsesie

Am uitat inima într-un albastru gelos,
când verdele pădurii și tăcerea pietrelor,
zboară în sufletul meu cu aripi de înger.
Am uitat inima în umbra ta,
când razele de soare
inundau adâncul tău mister.

Am uitat inima în lumina stelelor,
când visul tău de noapte
se alinta într-o mare iubire.

Am uitat timpul meu în timpul tău.

Am uitat inima...

Am uitat...

Iluzoriu

M-am zgâriat de mersul tău,
ca de o dragoste perfectă...

Neîmblânziți,
animalic, ne petrecem
prin închisori fără gratii,
adunând cioburi
de spart infinitul.

Te-ai alunecat în ochiul meu,
într-o dragoste perfectă,
când, între noi
e doar o stare succulentă.

Angela BACIU

Poet, publicist, jurnalist, promotor cultural, n. 14.03.1970, Brăila, România, este membru al U.S.R., filiala Iași, membru al ASLRQ, autor a paisprezece cărți de poezie, publicistică și literatură pentru copii, prezentă în peste douăzeci de antologii și cărți colective de poezie și publicistică, poezia sa fiind tradusă în limbile franceză, engleză, slovacă, maghiară, cehă, arabă. A urmat studii universitare și postuniversitare de drept și comunicare, lucrând ca profesor de limba română și drept, consilier juridic, asistent comunicare și purtător de cuvânt. Redactor și colaborator permanent la diferite reviste literare scrise și online din țară și străinătate – „Convorbiri literare“, „Poezia“, „Dunărea de Jos“, „Porto Franco“, dar și „Agero“ din Germania, „Romanian vip“ Dallas și „Nouhorizont“ Valencia – este și inițiatorul unor proiecte culturale de promovare a tinerelor talente și a valorilor românești: („Atelierele de cultură ale poetei Angela Baciui“), primind de-a lungul timpului peste 30 de premii naționale și internaționale pentru poezie și publicistică (ultimul în 2008 – Premiul U.S.R., filiala Iași, pentru publicistică/ eseu – vol. *Mărturii dintre milenii*, Ed. Limes, Cluj, România).

Despre iubirea ce nu se isprăvește nicicând

îmi va arăta
pe fundul apei mișunau scoici și pietre
absența să fie locurile secrete
ale corpului meu
ca o hartă cu mari pete albe
pentru că nu voia să plece capul – pe buze
avea atâtea versuri pentru mine
și din carnea sa făcusem veșnicie
pe numele său am scris cu fruntea
sunt o imensă sumbră melancolie

alungă nopțile singuratice dar dacă revin
fie spre binele tău
cu delirantul meu vis de a fi împreună
numele său cade în păru-mi ca o fantomă
dezorientată

buzele sale m-au smuls din sinea-mi
strânsu-m-am ghemotoc în fiecare
colț al corpului său
prizonieră!

Atât și nimic mai mult

Singura modalitate de amânare a unui vis e
chiar visul capcană pentru înșeri sau sutele de
păsări pornite în căutarea sinelui curios mustind
de sânge chipul frumos de bărbat încremenit în
oboseala sa privește încheieturile transformân-
du-le în aripi.

gânduri care nu îndrăzneau să se mai nască au
urcat un deal au străbătut un drum luuuuuung

unde să fugă unde să ajungă agoniza precum o
rugăciune în fața mănăstirii sâmbăta de sus se
înfrădăcina zgomotele din cap dispăru și fâlfăitul
de aripi din urechea stângă

apoi... femeia se rostogoli cu tot trupul până în
pântecul lui „poemul și poema“ în fața liniștii
mării

captivă își lăsa capul pe spate. dimineața ar fi
vrut să n-o privească în ochi doar s-o pipăie s-o
simtă

o privea mirat. ca un copil o privea „ce frumoasă
te-ai făcut, tu“ fiecare om visează că are îngerul
lui

puțin reproș ar simți

durerea unui timp uitat scurt o vreme pierdută
între două stații de tren și... ochi ațintiți hulpavi
pe părul ei negru să-l atingă ar vrea

știa știa SE ÎNVINSESE PE SINE

Într-un fel de ochi retras de lume stăteau
ținându-se de mâini priveau nisipul de sub tălpi
iar valurile chemau se izbeau de țărm a furie a
dorință îi simțea răsuflarea și parfumul greu
lupta... sânge. dor. Închise ochii să nu plece ar
vrea

Simțea aceleași buze moi groase același sărut
nu s-a schimbat nimic pe cer apăru un curcubeu
bătrân să facă lumea de la capăt ar vrea s-o
modeleze apoi s-o facă să dispară.

femeia ridică brațele spre cer a viață a
împreunare pășește încet spre mare dantela
neagră îi acoperă brațele se vede doar gâtul
bronzat ar vrea să fugă s-o prindă în brațe să se
arunce în apa sărată să-i vadă părul ar vrea
plutind printre alge

Femeia pășește mai departe parcă ar vrea să fie
una cu marea. un bărbat singur probabil turist o
privește o măsoară privirea îi e ținută femeia
aceasta cucerește orașe oameni sămânța păcatului
toți soldații toate popoarele exotice toate
dansurile carnale au iubit-o pe femeia aceasta.

Își pune în ordine poemele multele poeme ce a
scris până acum ce va mai scrie despre un chip
cunoscut ochi mari și brațe încolăcite.

pe o piatră veche cu grație femeia se așeza
privea marea. când nu visezi ți-e frică. moartea nu
are identitate nu alege pe nimeni.

camera de hotel goală așteaptă amiaza în
soarele cald zâmbetul femeii prinde viață e
tandru sălbatic precum șoldurile ei

oamenii trec pe plajă și o privesc respiră. respiră
și iubește. un copil râde o vede femeia e fericită îi
e dor de cuvântul nespus doarme în rana pietrei
adulmecă toamna respiră briza ar vrea să nu uite
niciodată clipa „mama“ e cuvântul nespus

clipa să sfâșie pielea s-o usture să simtă bucuria
până dincolo de umbra dincolo de ea.

știe. sunetele stridente ale mării îl vor sfârși. Știe
desprins de prima tinerețe va păstra sărutul ei
nu va urla binefăcătoare va fi palma pe gura lui
va simți vântul zilei după buzele ei tremurânde

Îi va frământa obrazul îl va mușca. de frică de
nesomn

să strige ar vrea „de unde vii tu, femeie?“ să nu
ezite să nu spună „nu“ păcat definitiv roșu în fața
ochilor parfum ambiguu trupul nu mai încape. ca
două păsări libere însetate ar vrea să se iubească.

din strigăt gol și durere e plămădită femeia
aceasta cu vorbele ei genunchii frumoși părul
albastru de negru șampania și sărutul atât le-a
mai rămas. o oră de septembrie, ei da, știe, a
întinerit cu zece ani în mijlocul acestui echinocțiu
e vulnerabil.

strânge gâtul frumos al femeii ca o pedepsă îl
îmbrățișează îl sugrumă rămân așa nemișcați
stranie senzație de piatră

toate femeile iubite de el sunt în ea strânge
pumnul. valul atinge ușor piciorul femeii e rece
irespirabil aerul atât de cald

o barcă a ajuns la mal. pescarul e singur. va
pleca iar în zori...

Nici unul din noi

nimeni nu știa de unde venisem.
pe străzile amețitoare ale orașului
va cădea zăpada curând
l-am așteptat atât de mult
prea mult l-am așteptat
prezența sa cu miros de ger
mă întorcea ca pe-o busolă
mă ardea

atentă de-a dreapta sa
închid ochii
o gutuie aruncată în stradă îl văd
încărcat de o haotică pasiune pe el
cel mai simplu
cel mai profund
cel mai frumos
dintre poeți

tâmplă lângă tâmplă
și n-au pierit încă
teritoriile mele
de dincolo de moarte
poate institui
poate nimici absența
într-o clipă

aidoma unui prunc abia născut arunca
mereu și mereu lumini difuze în jurul
cearcănelor mele nu sunt niciodată frumoasă
dimineța dar el

fără a se scufunda prea tare
mi-a spus „te iubesc, ești frumoasă“

Doamne, mai las-o aici cu mine
în priveliștea dintre un ochi și celălalt ochi
femeia se prefăcea că se uită în altă parte...

Femeia nisipului

IULIE atât de cald.

Sunt în jur de 36 de grade C

plaja aglomerată. femeia tânără privea marea ar
privi-o zile și nopți în șir fără plictiseală să se
contopească cu ea

Se juca cu degetele în nisipul fin... cerul era
fără nici un nor...

Era pentru prima dată când trăia un mare
sentiment de libertate, de împăcare și chiar... o
dorință de a trăi iar, de a o lua de la capăt... nu
mai spera... credea că trecuse timpul ei...
zâmbea... un copil trecuse cu o gălețușă de apă
voia să ridice un castel de nisip, un bărbat tânăr
își întinse prosopul la câțiva pași de ea, curios, sau
poate doar singur, nu-i păsa de nimic cu privirea
țintă spre orizont simțea o mare căldură în tot
corpul și... o mare fericire

Viața a început din nou pentru ea...

Îl privea. stătea în stânga ei pe nisipul cald cu
picioarele aproape de apă îi urmărea liniile
chipului era ispitită să-l ia în brațe să-i sărute
ochii, gura, să-i spună șoptit „te iubesc“ dar nu
făcu nici o mișcare... dăruit somnului sub razele
soarelui îl iubea, era acolo doar pentru ea, dar
mâine... cine știe...

În el recunoscuse mirosul iubirii
blândeții erosului... mării.

Un clipocit o făcu să ridice privirea, o barcă
aluneca ușor... se lăsa seara, soarele cobora. se
apropie de trupul lui și îl învălui cu părul „făcut
palmier“ cum îi plăcea să spună – se ascundeau

de privirile iscoditoare ale oamenilor – se apropie
cu pielea cu degetele cu inima ei

Deodată EL se trezi deschise ochii EA îl privea
pe sub pleoapele întredeschise era mirat de
privirea ei vedea o întreagă lume acolo vedea
trecutul voia să știe totul despre femeia aceasta
toată bucuria și durerea toate fostele iubiri s-o
iubească ar vrea cum n-a mai iubit-o nimeni până
acum s-o sufoce cu iubirea lui...

O prinse în brațe și o sărută cald pe frunte pe
ochi pe buze pe sâni pe umeri, marea atât de
deschisă îi acoperea... apoi așa goi intrară în apa
mării alge i se încurcau femeii în pletele lungi și
negre, nu-i păsa, înainta cu el în valurile

mării ținându-l de mână,

ar fi mers cu el așa până dincolo de capătul
lumii, creșteau, se înălțau pe valuri, fugeau
fericiți... cum să oprești clipa, cum s-o furi
pentru totdeauna, cum să-ți strigi fericirea în gura
mare

regăseau amândoi iubirea de mult uitată, știau,
simțeau că timpul i-a adus împreună în sfârșit, iar
ei trebuiau să păstreze nebunia, să n-o piardă, s-o
protejeze ca pe un copil, s-o țină strâns în brațe
pentru totdeauna

bărbatul cuprinse cu brațele șoldurile femeii, o
lăsă pe spate și o învărti ușor în cerc pe suprafața
apei. femeia închise ochii soarele în asfințit îi mai
lumina puțin chipul și-i mângâia gândul...
fericirea venea din el cum să-i spună acestui
bărbat că timpul s-a oprit în loc cum să-i
mulțumească pentru acest dar

să-i scrie pe pielea lui ce i se oferea, toate
cuvintele ce îi veneau grave, frumoase, adevărate,
amețitoare, confuze..., din trup, din suflet, din
pântec...

femeia parcă murmură sau se tânguia cu ochii
închiși nu dorea să se oprească... mișcarea aceea
în cerc s-o țină așa în valurile mării până va veni
iarna să fie femeia lui,

FEMEIA NISIPULUI...

bărbatul se opri, avea genele ude, pielea de pe
degete i se încrețise, părea fericit

și în cel mai elegant gest de balerin perfect o ridică de mijloc deasupra capului o ținu așa în aer privind-o tot timpul apoi... o aruncă în valuri... femeia țipă...

cel mai frumos țipăt ce a fost vreodată... eliberă toată groaza, toată durerea, eliberă lanțurile... și i se dăruie lui cum n-a mai făcut-o

niciodată... inima îi sări din piept capul îi vâjâia știa că e acolo o aștepta să aibă grijă de această iubire și cu cea mai mare forță femeia se ridică deodată din apa învolburată

Însetată de... tot... respiră aerul, privi cerul, apoi își potrive trupul de al lui, erau singuri într-o noapte de iulie...

spre miezul nopții...

uneori bărbații și femeile își pierd grația atunci când sunt dezbrăcați, pentru unii nuditatea este o spaimă o angoasă un complex femeia aceasta chiar și îmbrăcată avea aerul că e goală și el înțelese acest lucru... se priveau sub clar de lună, se scufundau în măreția mării chiar în locul în care raza lunii încălzea mai tare apa... bărbatul o privea: părul lung ud era lipit de linia corpului, formele i se umflau trăiau propria viață, pieptul mare și tot trupul cuprindeau parcă două vârste de adolescență și de femeie în același timp o respira se bucura de parfumul ei de transpirație de pielea sărata... avea momente când chipul lui părea nefericit nu voia s-o lase pe femeia aceasta ar fi vrut s-o păstreze mereu lângă el să respire odată cu ea... se spune că de persoana care ne este cel mai drag ne temem cel mai mult...

iubise mult în viața lui încercase toate relațiile și cunoscuse trupurile femeilor mai bine decât ele vorbele și șoaptele amantelor nu-i mai trezeau sentimente nu mai vibra nimic știa că fiecare poveste se termină la fel sentimentul întâlnirilor banale îl urmărea pretutindeni...

acum părea să-și trăiască clipa din carne cu furie cu deznădejde cu voluptate zile și nopți întregi de lene și de senzualitate, momente unice, știe pentru el EA devenise povestea tuturor poveștilor și învăța s-o cunoască mai bine s-o

deschidă ca pe un fruct proaspăt să-i știe aroma visele secretele... gândurile...

atunci în mijlocul mării în noaptea caldă, o iubi...

Prima seară

Gâfâia.

jucase o partidă de tenis de masă cu prietenii, gândurile o luaseră razna, se gândea la ea...

instinctul îl sfătuia să nu lase femeia aceasta să-i scape, trebuia s-o cunoască, mândria ei, privirea directă, dar plină de înțeleșuri ascundea poate zeci de măști... ce se află dincolo? îi va ceda? ce rol va juca fiecare

care va fi mutarea următoare?

Îi plăcea cartea primită în dar de la ea, o răsfoi cu o mare dorință de cunoaștere, deja știa multe din biografia ei de scriitoare, dar, de fapt, nu știa mai nimic, parcă și mai misterioasă devenise... îi văzuse și câteva fotografii, același chip, același zâmbet... neschimbat aproape în cincisprezece ani...

nu,

nu o va scăpa... va lupta pentru ea, dar va refuza să se lase prins în misterul ei, va fi atent... poate îi și va spune acest lucru, nu-și va dori decât o noapte vie... doar atât... și atunci o va face să-i crească dorințele, mângâierile, să se abandoneze în brațele sale, să guste plăcerea de a o atinge oricând și-ar dori el...

nu, nu se va lăsa prins în misterul ei...

bărbatul se îndrepta spre mare...

Mai târziu. Seara

aceeași masă pe terasa foișorului.

EA – EL față în față

discută veseli, relaxați amândoi. Și-au dorit acest moment, au uitat de lumea din jur, de frământări și incertitudini, se lăsau duși de clipa unică, în sfârșit singuri – discută despre orice, par a se cunoaște de o viață!

EA – îmbrăcată într-o culoare cameleonică verde închis, purta o bluză de mătase petrecută pe sub talie, transparentă, stil exotic, cu

mâneci largi, prin care se vedeau sânii mari, voluptoși, bronzăți, fusta lungă din aceeași mătase cu alte fuste petrecute pe dedesubt ce te ducea cu gândul la femeile din șatră în nopți fierbinți cu lună plină... brațele îi erau acoperite de brățări argintii de toate felurile ce zornăiau erotic la fiecare mișcare a sa... într-un fel aparte...

părea o femeie desprinsă dintr-o altă lume; părul negru, revărsat pe umeri, ce îi atingea mijlocul o făcea și mai misterioasă, iar zâmbetul, oooo, zâmbetul... o mic de povești într-una singură...

EL – fuma același trabuc, alături un pahar de vin alb. purta o ținută aparte, coborât parcă dintr-un ținut de savană africană: o cămașă largă, de culoare crem, descheiată la primii nasturi, de unde se zărea un piept frumos, puternic (mai târziu femeia va iubi locul acela, adâncitura special creată parcă pentru ea), pantaloni sport, și ei deschiși la culoare, purta în picioare ghete înalte, cu șireturi, totul i se potrivea, dar... mai ales... parfumul... necunoscut încă, nemaiîntâlnit până atunci...

din larg urca un țipăt. de pescăruș... vorbeau neîncetat, din când în când se auzeau râsetele femeii

această chemare a pescărușului îl făcu să tresară, s-o privească pe femeia din fața lui mai atent, să n-o scape, n-o va lăsa de data aceasta să plece... o întrebă dacă ar dori să bea un pahar de vin roșu, se simțeau bine și și-au urat pentru prima dată ceva... înțeles doar de ei... pentru ei...

Veronica BALAJ

Autoare a peste 20 de volume, este totodată realizatoare de emisiuni radio-tv, membră a Uniunii Scriitorilor din România, a Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec – Canada, a Asociației „Aut-Pro-Rom“ (Austria pentru România), și a Asociației „Itinerario di Solidarieta e Cultura“, Roma.

Premii obținute: premiul de Excelență al U.S.R. Timișoara (2000), premiul „Athanol“ al Asociației Culturale „Progetto Athanol“, Roma (2008); diploma Merito H.C. in Lettere, conferită de Accademia „Citta di Roma“ (2008); „Diploma di Merito d’Onore“, delle Citta di Porto cu colab. Binghamton University of N.Y.

Volume publicate: *Ne tirez plus!* proză scurtă, ediție franceză, Bruxelles (1993); *Cu îngerul la arat*, ediție bilingvă română-engleză, New York (1997); *Le café du bouquiniste*, poeme, Neuchatel, Elveția (2000); *Baltazara*, roman, Viena (2001), tradus în limba italiană, Roma (2005); *De șapte ori viață*, tradus în limba germană *Sieben mal das Leben*, Viena (2003); *Poeme în civil*, ediție română-engleză; *Puzzle venețian*, proză scurtă (2008); *Între noi soarele nordic*, proză (2007); *Areopagus* (interviuri cu scriitori din diaspora), coautor: Cristina Mihai, Salonul de Carte de la Montréal (2008), *Piruetă pe catalige – Pirouette auf Stelzen* – poeme, ediție română-germană, Viena (2009).

Alunecând frumos, prin auzul urmașilor

ore fixe
cu diademă
am primit
pentru
mișcarea mea în lume/
sunt
un punct pățimaș, aprins
într-un cerc rotitor
și zgomotos;
o plă-ce-re;
de-a valma,
sar în joc/ nepotolit,
pești băloși, stridii viclene,
cai/ surugii/ birocrați/
strigoii/ unși cu alifii
lipicioase/ femei fără țâțe,
modiste,
muște, amorezi,
ploi, strategii
prunci, ofițeri severi/
o panoramă emoțională

Aniversare și tăiere de noroc

sosește jonglerul
cu rol principal
– îmi sărbătoresc
toate zilele de naștere
deodată
și stau
înărmată
între flăcările
ieșite din mâinile lui
spectacol de grădină
cu tăiere de noroc
și gustul cuvintelor
rodite
într-un gutui
și-un măr
cu sămânța picată
din Eden
taman în pătratul meu
existențial
colorată, flutură
la o adică

partea de frică
bună de mestecat
în singurătate

cerurile, coborâte,
mă priveau prin ochiul ei stâng
din vârful capului
în jos
ca pe-un fedeleş
de îndărătnicii,
bucle mototolite,
intersecţii
cu te miri ce/

Îngăduinţă pentru Pan

zeflemitorul Pan
trecu şuierând
prin auzul meu/
marionetă peticită
în culorile
slăbiciunii slăbiciunilor
îmi caut sinele
în vid
vreo sută de zile
la rând/ printre
sferturi de ceas academice
invariabil stârnind vuiet/
viciile secunde
vlăguite/ repetate
până la vis
îmi lasă un gust excitant/
frunzele copacilor
vara,
se-agaţă de mine
ca de-o rădăcină
revigorantă
sângele meu
are gust de clorofilă
(Pan se-nfruptă din el copios
când îmi pocneşte
vreo celulă)
îl iert
şi detest
îngălbenirea toamnei.

culorile îmi rănesc

un picior şi-o mână
stelele, a căror dimensiune
o modificam pe vremea
când eram pictor,
se preling peste
un Sfânt Paşte şi o fântână
apa nu trebuie s-atingă
punctual sensibil din călcâiul meu
terestru, mai apare
câte-un sărut,
o înjurătură, o jertfă
câte-o încercare
de-a schimba ieri
cu va fi
eu – voi – ei – noi – alţii
cu nădejdi şi trupuri
inegale în atingere
blândă sau feroce, mârâitoare
facem – desfacem
pace – războaie
iluzii în exerciţiu;
obositoare treabă/ balansul
unui cogito indecis/
îmi schimbă locul
şi sunt prin generaţii/
iubită, renegată
soră la hotar străin

arşiţa
din două continente,
scapără în mine,
şi-n vintrele pământului
visez/ cum
flăcări răstignite
pe umeri,
mă izbăvesc
de dor şi depărtare

hai să desenăm.
lumea şi locul nostru exact/ zici/
jumătate din lumină
pentru mine,
jumătate
pentru tine;

un cântec tânăr
din fluier neterminat
se prelinge prin noi

în joacă/ luna
îți face hatârul
să se oglindească
într-o lacrimă pământească
un ring
unde se întrec/
imparțial/ cu toții
în jocul
de-a dusul și-ntorsul.

miroase a Eden
peste lume/
poftesc și eu o rație
îmi sug degetul mare
într-un gest tâmp;
sughițând, îmi scapă cuvinte
cu greutatea
unei răsplăți viitoare
ziua/ o scoică pătimașă, vie,
mă-nchide într-o cochilie
sunt o mirare
din cap până-n picioare
între doi pereți abrupti

lumea scăpată din lesă
o văd mereu,
într-o rână/
mereu pe jumătate
gata-gata
să se prăbușească
peste
poveștile din
ochiul drept
atât de imprudente/
un zeu hai-hui,
calcă stelele-n picioare
și fluieră
a pustiu.

măști perfecte
așezate și peste
simțăminte/ și dinți
(poate înșelători/ poate surâzători)
ne dăm cu hinta
spre răsărit sau apus
busola ne arată mereu
semnul plus/
eu

și ei/
și-ncă eu
și încă alții
râdem cântăm...

Cufărul verde
al fratelui risipitor
e transmisibil;
o lungă vreme,
l-am purtat cu mine
curajul închis în el
mucegăise
patimile musteau
în consonanță
cu proba
lepădării de sine
măcar bine că,
aripa îngerului tânăr
te-a însemnat / pe tine, mamă

Lustruirea păcatelor, o îndeletnicire sezonieră

Gorunii sădiți
în simțăminte (de 7 x 7)
(vietăți misterioase alungite
peste umărul meu),
rodeau fulgere,
zile de fructe
și flori
umbrele conturau cetăți
din vechiul Egipt
bunăoară
când
nechezatul vreunei zile
comercializate pe nimic
m-asurzea,
eu mai sădeam un pom
de răcoare
bună
pentru lustruirea păcatelor;
aromate ațâțător,
le gustam
scandalos de plăcut
(se știa ?)
vietățile
se-nfruptau incestuos
din tristețile

zvâcnite
la rădăcini;
al treilea rod
se-nfăptui
(în păpuși uscate și împăiate)
mimând suduieli

Un Babilon episodic
revine cu
spaima și tremurul din corul danaidelor
fac figurație savantă
într-o piesă
ultrarepetată;
caut grădinile vechi, suspendate
arbori fantaști

.....
chiar Turnul — unde-o fi Turnul, oare?
în mine aș vrea
să se arunce cu pocale
din aur / aș vrea
s-aud învinuirea:
„Jucătoare de noroc,
înărită, știrbești
suma rostirilor
descântătoare,
pentru marea întâmplare“!
măcar un tunel de-aș afla
din cele ce duc spre Eden
urme de cai furibunzi
de trăsurile de-ar fi!
Hrisov mi-e gândul
soarele tot coboară
și-alunecă încet

nici măcar
un vultur alb al meu
n-a fost să fie
pe care să-l trimit/ dresat
cu vești urgentissimo
sau/ să-i cer vreun sfat
în secret
am negociat/ la preț de pornire
un milion, zero cinci dolari
un hectar de nisip roz
undeva lângă o mare;
m-au declarat, ole! primul respins.
Totuși sunt un prețios
arhitect
al minusurilor

Rând pe rând,
sunt comici
și, încetul cu încetul
tragici/ locuitorii orașului
seara
spectacolul se reia
în acte incomplete
ceremonii ad-hoc/ răstimp dionisiac
o plantă carnivoră/ dintr-o vitrină
jinduiește
la mâna vechiului jucător
de bridge, sprijinit oblic
de lumina lunii;
nebunul orașului
(ofensat de te miri ce)
îl imită pe fostul toboșar/ din cetate
și strigă
reclame uzate:
„Powder de Venus, luați,
30 de creștări noi, șcătu!ă“
aplaudat
cu prefăcătorie, Homo ludens
mai scorește o bufonerie
târându-și un picior
se-amestecă
în rândul/ degustătorilor de bere
și haz precar.
le-aruncă fetelor
îmbrăcate sumar
vinovății versatile...

drumul
se frânge la jumătate
între adâncuri
și chemare,
o inimă respiră
nălucă,
în mine
și-n lună.

Alina BEIU-DEȘLIU

A absolvit conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București, profesoară de muzică la liceul „Unirea” din Turnu Măgurele (1971-1975), secretară la Procuratura Municipiului București (până în 1990), lucrează apoi la ziarele Libertatea și Evenimentul zilei. Din anul 1999 devine redactor de carte la editurile Albatros și Cartea Românească. În perioada 2004-2007 ocupă aceeași funcție la Editura Ideea-Europeana.

În prezent lucrează ca traducător de literatură din limba franceză.

Volume de autor:

- *Telefichione* (debut, 1989), proză scurtă, Editura Litera, București;
- *Dreptul la singurătate* (2004), poeme, Editura Cartea Românească, București.
- *Temă la insomnie* (2005), proză scurtă, Editura Ideea-Europeana, București.
- *Versuri pentru doamna regină* (2006), poeme, Editura Ideea-Europeana, București.

Activitate literară:

Colaborează cu versuri, proză și articole la următoarele publicații: România Literară, Ramuri, Săptămâna, Libertatea, Expres, Axioma, Solteris, 13 Plus, Magazin etc.

A tradus proză SF – 6 Fantastice – (1991), Ed. Strada, în colaborare cu Dan Deșliu.

Ca membră a Uniunii Scriitorilor din România a tradus din limba franceză peste 20 volume din: Andre Malraux, Julien Green, Jean Baudrillard, Vlaicu Ionescu, Simon Wiesenthal, C. Clement, Vladimir Fiodorovski, Julia Kristeva, Laure Hillerin, Mireille Calmet, Philip Le Roy ș.a.

Referințe critice:

Aura Christi, Dan Cristea, Constanța Buzea, Ion Roșioru, Mircea Ioan Casimcea, Romulus-Iulian Olariu, Viorica Răduță, Gabriel Dimisianu, Rodica Marin și Valeriu Cușner.

Temă la insomnie

Cred că voi pierde și de data asta. Totuși voi juca, fair, până la capăt. Încerc să nu uit nimic, asta ține de regulile jocului.

Vorbesc, în timp ce în gând caut mereu alte variante.

Nu gesturile – ai fi crezut? – ci acest cântec e una din cheile ce se potrivesc aici... Vorbind cum vorbesc oamenii, n-am putea cântări această mișcare a sufletului.

Vânzare la negru, licitație, mai mulți care încearcă să câștige acest joc se agită ridicol, zvârlind în balanță capete, flori, bani și vorbe, multe vorbe care umbresc piatra pe care stăm. Aceleași sunete amestecându-se. Cuvintele la limita transformării codifică rigid absorbând în același vârtej lacom lumi lipsite de miracole, distilează sentimente și senzații, totul la urma urmei fiind aceeași universală materie trecută prin atâtea vămi, fiecare cu alte legi, cerând fiecare cu totul alte valori, plătite în dezagregări de timp și contorsionate forme ale transcendenței. Înșelătoare puncte de reper, vorbele ard retina cu mici corole cernând nisip – imateriali soli ai eternității – care mă acoperă încet. Acesta e un semn, un avertisment, al cui? Lumile fără zei se rotesc, totuși, în jurul atâtor iluzii. Mici universuri de cenușă respingând miracolul ostil al intrușilor.

Și cuvintele mă părăsesc, le simt stol de păsări oarbe căzând prin aerul gros ca mătul.

Oricum, fiecare lume se joacă doar cu propriile ei formule, de aceea această logică mi se pare irațională, dar aici eu reprezint din nou o inadvertență. Vechile sensuri dispar sau, mai bine zis, ele n-au existat niciodată aici. Totul e un balet de litere, un joc sonor fără sens,

Eu recunosc semnele de pe zid, de care ei se miră, părându-li-se atunci scrise și de neînțeles. De data asta lupt pentru mine, chiar dacă nu am ce pierde. Ar trebui să fii și tu singur, acum totul se topește, se diluează în mulțimea care deschide guri negre și brațe asudate, foarte aproape de noi. Un gest, doar atât, și mulțimea tentaculară s-ar îndepărta ca prin farmec. Dar nu-ți pot cere nimic fără să încalc regulile.

Mereu simt în mine un fel de lipsă de credință, pariu niciodată câștigat, nu întotdeauna pierdut. E o dramă statică între adevăr și aparență, între vină și greșală. Ne ascundem adevărurile nu numai unul altuia, dar și nouă înșine. Înainte aveam prea multe adevăruri. Mă cuprindeau ca o pânză de păianjen, inexorabile lanțuri ale memoriei, reținându-mă, chiar dacă uneori alături nu mai rămăsese nimic. Pașii aveau direcții cunoscute, mereu la fel. Nimic nu era constrângere. Eram mult prea liberă și totuși...

Dar e bine așa, e bine, nu poți avea surprize. Cât mai rămâne pentru cuvinte, cât pentru voință, nu-ți poți alege nefericirea. Dorința însemna nespus de mult. Aici era vraja, dar mi se pare inconsistent, amorf, mediul acesta calduș al vieții noastre. Din nou ceva nu se leagă, nu se poate exprima decât în senzații. Nici măcar eu. N-are importanță, cuvintele ne trag mereu la fund. Ne sinucidem aruncându-ne în sentimente, cu buzunarele pline de vorbe. Monedă fără acoperire, aici nu există valută. Ce pierdem, cât pierdem, socotim în fiecare seară fără rost, ne lipsesc criteriile valorice, termenii de comparație. Nu știm, nu credem, dar ce-am mai putea crede oare?

Mirajul scrisului

Nu știu de ce inventez în tine
Scheletul fără aripi a o sută de continente
Care te împlinesc, adâncindu-te
Incert, șovăind, ușor trist.
Nu știu de ce inventez
Acest refuz, acest secol, această pădure
Mai curând decât fructele tăiate în evantai,
Decât știutele piramide, stele, valuri.
Nu știu cum și de ce inventez din nou
Această culoare violentă, mai clară
Decât mânia Pegasului în plin zbor,
Decât un ochi de linx, smălțuit pentru somn,
Alegându-ți pulberea din izvoare;
Gesturile tale rămân astfel la mare distanță...

Mirajul muzicii

Era pretutindeni un joc, o convenție,
Cum crește oceanul sub creșterea lunii
Când până la urmă, din nebăgare de seamă,
Născuți orbi ai nenăscutei lumi,
Revenind uneori fără motiv
La vetrele noastre cu multă cenușă,
Respirau splendoarea simplei creșteri
În care umbra fluturilor săpase oglinzi,
Armonii de păuni în dezordine,
Echilibrând aripa grea de umbră,
Fără să existe în afara ei;
Toate acestea încâlcite aproape
În glasul tău, ca rădăcinile unui râu...

Iertați-mă! Jocul acolo continuă...

Miraj de toamnă

Lilieci au ros jumătate din drum.
Toamna țesală cu ploaie, cu vânt,
Câinii cu blănuri amare, de fum,
Adormiți între trandafiri și pământ.
Mari păsări de pradă așteaptă
Nehotărâte lângă umbra exactă
A spațiului vulnerabil care
Există înăuntrul senzației de ură,
Ca un pantof de bal înhămat la trăsură...

Inadaptabilitate

Mă doare cenușa și ramura bradului frântă
Globul lunii se sparge în ochii mei
Jupuindu-mi zâmbetul ca pe un șarpe viu
Culoarea albă e un spin de cristal
Trupul mă strânge ca un corset
Cineva mi-a ucis pisica iubită
Încrustându-i pupila de fosfor în geam
Oamenii mei de zăpadă se topesc pe rând
Zburând spre țări mai calde.

„D“

destul de des
dinții descifrând delirul
domolesc detaliile dure
descoperirea destinului distruge diferențele
degetele dominând dansul docil
desfac deodată deslușite depărtări
deasupra deșertului
dulce dumbravă de dafini
dulce dincolo de dune
decorul decadent
decembrie desena decolorate duminici
darul-după datină
dovadă de dragoste -
despărțindu-ne duios drumurile
devenise deznădejdea denumită „D“.

Aș mai avea de ales

Aș mai avea de ales, și totuși
mă înăbuș de prea multă iubire
ca-ntr-o cetate un pom înflorit
sub a zidului încremenire.
Dormi prea adânc.
Mi-e teamă
de luptele ce s-au dat pentru tine
Te voi pierde poate, în curând,
ca pe un oraș în ruine.
Aș mai avea de ales,
dar teama,
din lecția de iubire,
lipsește,
așa că stau în fața ta,
deși în fața mea nimic nu mai este.

Ovidiu BUFNILĂ

Eseist și prozator român de science-fiction. S-a născut pe 15 august 1957 la Tg. Ocna, județul Bacău. A absolvit Facultatea de Mecanică din Galați, promoția 1991.

Activitate publicistică:

A publicat eseuri despre imagine și ficțiune în reviste și publicații din România și străinătate: *Cronica*, *Tribuna*, *Magazin*, *Magazin Internațional*, *România Literară*, *Cronica Română*, *Ateneu*, *Convorbiri Literare*, *String*, *Nautilus*, *Paradox*, *Helion*, *Ziarul de duminică*, *Contrapunct*, *Opinia studentescă*, *Dialog*, *Jurnalul SF*, *Supernova*, *Univers*, *Fantastic Magazin*, *Vatra*, *Arc*, *ArtPano-rama*, *Jurnalul de Imagine*, *Ziarul de Bacău*, *Ing*, *Deșteptarea*, *Știință și Tehnică*, *Ultima Oră*, *Monitorul de Bacău*, *Telegraf*, *Libertatea*, *Luceafărul*, *Manager Club*, *Jurnalul de Imagine*, *Orientări*, *Ficțiuni Omnibooks*, *Calende*, *Agora*, *Argus*, *Taj Mahal (India)*, *The Blooter (USA)*, *Curierul Național* etc.

Antologii la editurile: *Nemira*, *ALL*, *Media-tech*, *Dacia*, *Junimea*, *Știință și Tehnică*, *Albatros* etc.

Publică în reviste digitale în:

SUA, *Rusia*, *Anglia*, *Argentina*, *Italia*, *Australia*, *India*, *Danemarca*, *România*, *Olanda*, *Franta*, *Marea Britanie*, *Lituania*, *Ungaria*, *Brazilia*, *Canada*, *China* etc.

Premii:

- Premiul pentru eseu de imagine, Festivalul Mihail Sadoveanu, Piatra Neamț, 1985;
- Premiul pentru proză SF, România Literară, 1983;
- Premiul pentru cel mai bun roman românesc SF, *Jazzonia*, 1993;
- Premiul pentru cea mai bună povestire SF din România, *Mandhala*, 2001;
- Premiul pentru scenariu SF, *Patagonia*, 2001, acordat de editura Vivien din New York și Asociația bedefililor din România;
- Premiul Sigma 2002 pentru excelență în SF;
- Premiul Sigma 2002 pentru cel mai bun roman românesc SF, *Cruciada lui Moreaugarin*;
- Premiul de onoare pentru eseu despre filozofia războiului modern, 2002, revista *Better Karma*, SUA, acordat de cititorii americani;
- Premiul special pentru literatură, revista *Clouds*, New York, 2002;
- Premiul III la Concursul Internațional de Decriptare Moon Radio, Marea Britanie, 2003;
- Marele Premiu pentru întreaga activitate jurnalistică la Galele Jurnalismului „Constantin Baran”, Bacău etc.

Film:

Bariera, 1994, primul film SF al Televiziunii Române după ficționalul cu același nume.

Ediții speciale:

- număr special Bufnilă, *Jurnalul SF*, 1994;
- număr special Bufnilă, *Imparțial*, 1999;
- număr special Bufnilă, revista *Fantasya*, 2000.

Cărți publicate:

- Jazzonia*, roman, ed. Plumb, 1992;
- Moartea purpurie*, povestiri, ed. Brâncuși, 1995;
- Cruciada lui Moreaugarin*, roman, ed. Pygmalion, 2001;
- Cadavre de lux*, roman, fundația Noesis, www.noesis.ro;
- Inelul magic*, povestiri, ed. Liternet, 2002, www.liternet.ro;
- Câmpuri magnetice*, roman, ed. Liternet, 2002, www.liternet.ro;
- Meduza*, roman, Proscris, 2003;
- Norii*, ed. Liternet, 2005, www.liternet.ro;

Referințe:

- în lucrări de profil publicate de editurile Omnibooks și Karmat Press;
- în Dicționare Literare publicate de editurile Nemira, Paralela 45, Odeon;
- în site-uri cu specific literar din Brazilia, Canada, USA etc.
- au scris despre Ovidiu Bufnilă critici literari, scriitori, filozofi, oameni de știință sau artiști precum: Alex. Ștefănescu, Dan Culcer (Franța), Iulia Cojocariu (Franța), Șerban C. Mihailescu, Dan Silviu Boierescu, Nicolae Oprea, George Bălăiță, Ștefan Bălan (USA), Florentin Smarandache (USA), Sandu Florea (USA), Bogdan Bucheru (USA), Robert David, Mircea Oprea, Lucian Ionică, Cătălin-Badea Gheracostea, Liviu Radu, Cătălin Ionescu, Horia Nicola Ursu, Delia Oprea (ed. Liternet) etc.

Fălci însângerate

Când am atacat marile matrice informaționale din Glebaa Glabaa, prinzându-le între fălcile mele însângerate, am construit un monstru acvatic multifuncțional, un multiplicant, un proteic. Am procedat la nivelarea corporalităților intermediare și am pus la cale stadii evolutive deși, la drept vorbind, evoluția este și ea o iluzie.

Iluzie este și ficțiunea, ea fiind aparentă. Iar aparența are o geometrie variabilă care nu rezistă fălcilor mele însângerate.

Acțiunile mele au fost criticate vehement de globurile virtuale Tongo Tangolo care doreau să mențină un anumit echilibru gramatical între structurile narative ale universului oceanic tocmai pentru a governa printr-un limbaj unic. Chiar au încercat globalizări virtuale cărora le-am găsit însă o rezolvare elegantă. Globurile virtuale nu erau destul de rapide, sfericitatea lor obosindu-le și nepermițându-le să lupte cu multiplicările și intrigile puse la cale de monstrul acvatic pervers.

Perversitatea este cea mai fascinantă construcție gramaticală potrivit căreia lucrează și exolomonii din Guna Pora și quatrimolii din Restaque și clipotimii din lumile Bangola Bonge și însuși universul oceanic.

Gramaticile evenimentelor mari s-au dovedit însă neputincioase în fața construcțiilor mele iluzorii. Pungile magnetice Bandarro s-au lăsat amăgite de țesăturile mele și au pornit un război neinspirat împotriva ființelor fabuloase din Guaribo. Mari dungi luminoase și cutremure strașnice au năruit imperialele din Guaribo și au înmormântat republicanii veroși din cartierele nordice. Iar toate aceste aparențe construite de monstrul acvatic au rătăcit pungile magnetice în virtualitățile amăgitoare ale universului oceanic.

Am simțit cum această structură gigantică, acest aparent pervers, încearcă să mă excludă, să mă marginalizeze, să-mi inducă vecinătăți magnetice rotitoare care să mă destructureze. Universul oceanic este nimic altceva decât un fiind plin de sine care-și construiește propriile jgheaburi, propriile găuri de vierme, propriile depozite de virtualitate acvatică folosindu-se de ființele fabuloase ale lumilor sale ca de niște iluzorii puncte energetice.

Dar matricea informațională care sunt nu se lasă înșelată. Sensorii mei îmi dau de veste că universul oceanic este un construct fals care se folosește de Pânzele Hatias în mod grosolan. Nu sunt structurile lui. Le-a furat cum s-ar spune și le folosește neîncetat.

Dar tocmai învăluitoarea acestă impresionant m-a atras din aparențele perverse din care m-am extras odată cu un set de gramatici și limbaje care, iată, îmi sunt de ajutor în această călătorie fascinantă.

Cum e să fii un fiind?

Martorii torinezi vorbesc adeseori în șoaptă despre darul ubicuității pe care l-ar avea necunoscutul intrigant. Ei privesc în mod corect lucrurile dar nu pot pătrunde natura călătoriei confundând-o cu un maiestuos orgasm.

Arhivarii din Adamville vorbesc despre haos și ordine dar nu pot vedea dincolo de fractalizările de ordin virtual.

Dar oare ghindomii din Guasalaa, farongarii din Plesbo, cuatrilorii din Hadesmas pot gândi aparența ca pe ceva care nu este? Sunt de ajuns gramaticile lor pentru acest teribil efort de interpretare?

Chiar și monstrul acvatic vorbește despre aparență de parcă ar accepta un martor.

În lipsa unui martor ar putea fi aparență? Un eveniment mare, ar spune rătăciții din Bulbona, ar necesita cu obstinație cel puțin un martor pentru a fi categorisit ca eveniment mare. Dar dacă martorul nu are competența gramaticală potrivită?

Monstrul acvatic al meu mă lasă să înțeleg că în lumile solare de dincolo de Pânzele Hatias, martorii selectați prin strategicele câmpuri magnetice nu au o competență gramaticală potrivită.

Dar ale cui sunt aceste ființe fabuloase?

Cine le revendică?

Imaginarul absorbant din Prudella Qonto nu vrea să știe de aceste ființe fabuloase, el având o admirație nemărginită față de universul oceanic care îl acceptă în corpul său din rațiuni care scapă globurilor virtuale.

Depozitele imagine din Watalaa Wangam nu vor să riște. Nici ele nu revendică ființele fabuloase și nici nu vor să știe de gramaticile și limbajele de fantă îngustă folosite dincolo de Pânzele Hatias. Nu sunt indicii că pliurile imagine din îndepărtatele arhipelaguri virtuale Kombabo și-ar revendica ființele fabuloase.

E o tăcere suspectă în acesta privință.

Înfășurările aparente ale universului oceanic sunt pline de capcane gramaticale și tocmai de aceea îmi devine din ce în ce mai clar că universul oceanic folosește găurile de vierme și găurile negre pentru a împiedica exercițiul gramatical al oricărei structuri narative fie ea fabuloasă sau virtuală.

Călătorind în ubicuul meu înțeleg însă că sunt gramatici pe care universul oceanic le acceptă din motive de neînțeles. Poate că asta îl ajută să supraviețuiască sau să se ascundă deși în ubicuitățile sale nu am descoperit un urmăritor.

Globurile virtuale au habar de urmăritori. Ele spun pline de maliție, când catadicsesc să ia forme fabuloase, că urmăritorii sunt niște structuri informaționale vagabonde dar ar fi prea puțin, prea banal în raport cu tulburătoarea existență a aparențelor. Mi-am exprimat și eu dezacordul. Ar fi inoperant să reducem universul oceanic la un submodel. Membranele magnetice ar putea dovedi că înfășurările exemplare sunt de trebuință gramaticilor de profunzime care sporesc exercițiul la nivelele de energie joasă.

Priorități din Kankaro s-au gândit cândva că necunoscutul intrigant ar putea fi o astfel de membrană care, ruptă de ubicuul ei, umblă de colo-colo căutându-și un suport acceptabil.

Pentru ideile lor au fost uciși cu pietre de mulțimile furibunde din Takla Makan iar fungiborii din hăurile magnetice Rataparan i-au resetat.

Totul s-a sfârșit însă între fălcile mele însângerate.

Nu m-am lăsat păcălit pentru că și alte structuri narative ale universului oceanic resetează ființe fabuloase sau evenimente mari trăind cu speranța că ar putea detecta defectele de structură ale universului oceanic. Asta nu înseamnă ca asemenea acte sunt echivalente cu revendicarea paternității acestor ființe fabuloase.

Eu, monstrul acvatic, reorganizez ficțiunile pe potrivă mea, terciuind între fălcile mele însângerate gloria de artă a scriitorilor, cenaclurile leșinate și prosteala concursurilor literare care vorbesc despre deșertăciune și nu despre superbia aparenței.

Submarinul roșu

Arkai tăia valurile, vânjos și nebun. Era un filozof. Poate ultimul filozof al lumii. În urmărirea lui pornise temutul submarin roșu. Arkai, stai că trag!, i-a strigat submarinul roșu supărat că textele lui Arkai treziseră conștiințele. Nici să nu te gândești să pui mâna pe mine, a strigat Arkai înotând voinicește dincolo de bariera de corali care cântau de mama focului în bătaia soarelui. Arkai, nu te prosti, n-ai scăpare! Directorul Națiunilor Unite nu-ți mai ia apărarea în ședința din careul magic. Ești declarat persona vicioasă! Sistemul tău fiziologic a fost pus la popreală. Ai răsturnat toate valorile, aiuritule! – Vezi-ți de drum, submarinule roșu!, a răcnit Arkai urcându-se în spinarea unei balene Bombo și îndreptându-se spre Polul Nord. Balenele Bombo nu se temeau de submarinul roșu. Balenele Bombo erau niște mutanți de toată splendoarea. În bătaia lunii arătau ca niște munți, în lumina zorilor păreau niște fregate de sticlă. Ele citiseră în câmpul subluminic toate textele lui

Arkai și-l iubeau nespūs. Pentru că Arkai răsturnase toate lucrurile cu susul în jos. Anume, că Universul nu era univers, ci o respirație. Că muzica era o ființă de sex feminin și că ființele obișnuite erau note pe partitura Universului. Arkai spusese ceva și despre identitate. Identitatea era stăpâna lumii și nu Omogenitatea. Acum, Omogenitatea îi trimisese pe cap submarinul roșu să-l torpileze. Submarinul se hrănea cu plancton și păzea cu strășnicie cuceririle Omogenității.

— Arkai, predă-te!, urlă tunător submarinul roșu învârtindu-și amenințător elicea prin valurile înspumate. O să te fac tăiței, o să fac din tine o supă filozofică, pe cuvânt dacă mint!

Arkai a pus balena Bombo să facă o voltă și apoi s-a dus la fund unde s-a întâlnit cu Gorbaciov, cu Ala Bana Bortocala și cu Hitler și cu Crasai Banger, vânătorul de fluturi, care tocmai discutau aprins despre posibilitatea ca Lumea Virtuală să fie folosită pentru stoparea entropiei universale. Arkai i-a salutat râzând și, mișelește, a lăsat torpila submarinului roșu să se înfigă drept în scăfârlia lui Hitler. Ciocanul de apă a spulberat simandicoasa adunare și a aruncat balena Bombo drept pe Everest. Mii de credincioși aflați în pelerinaj au crezut că văd aievea Arca și s-au aruncat în genunchi. Numai Herman Borman, grămătic al naziștilor reformati, l-a recunoscut pe Arkai și și-a scos revolverul vrând să-l împuște pe loc. Balena Bombo s-a răsturnat în ea însăși transformându-se în ceață, iar Arkai a scăpat viu și nevătămat, gata, gata să pună la punct un nou sistem filozofic care să dea peste cap întreaga gândire politică a sfârșitului de secol. Submarinul roșu s-a încăpățânat să urce în munți folosind apa ghețarilor topiți, a sfredelit o stâncă și-a pornit-o de nebun după Arkai amenințându-l în fel și chip. Arkai! Arkai! Ce-i cu dorința ta aiurită de a suci mințile Sclavilor De Lux care muncesc pe ruptele în marile lagăre planetare, vino înapoi derbedeule, filozofule de operetă. Arkai, Arkai, hai să negociem! Negocierile au început în deșertul Sahara. Submarinul roșu s-a bălăcit într-o băltoacă și i-a propus lui Arkai postul de Manipulator Mondial OfiJal. Arkai a mai cerut și o dușcă de votcă, dar submarinul roșu n-a vrut nici în ruptul capului zicând că ultima dușcă de votcă de pe Pământ o ține pentru el și numai pentru el. Negocierile au loc și astăzi. Dacă te

oprești din lucru, dragă Sclavule De Lux, poți să-i auzi pe Arkai și pe submarinul roșu cum se ceartă și cum se mai amenință și nu ajung la nici un rezultat.

Armele zeilor

În urmă cu o mie de ani, în Insulele Katai, principele era încă dorit de mii de femei, era încă pizmuit de baronii de sticlă care conspirau împotriva împărățiilor și era încă ascultat cu evlavie de savanții de pe muntele Asahor, acolo unde s-a arătat pentru prima oară chipul Mântuitorului. Acum însă, odihnindu-se pe o piatră căzută din cer la sfârșitul toamnei, nu departe de țărmul mării, principele trăgea să moară. Singur. Aerul e greu. Cerul parcă-i de fontă. Rar trece câte o lumină rătăcită care-și caută un corp pe măsură, tânjind să fie și ea, pentru o clipă, fie o antilopă, fie zâmbetul unei femei, fie dangătul clopotelor franciscane din Balkoon. Trece un călugăr care se îndreaptă către Insulele Katai. Nici nu se uită la principe, nu-i pasă. Are obraji bine înroșiți și tocmai a ieșit din iatacul ibovnicelor dezmațate care ar fi trebuit să-i aștepte neprihănite pe cavalerii porniți către Soare Apune, are burdihanul plin cu vin de Madella, rubiniu și cu buchet amețitor. Fii bun, o picătură de apă, cerșește principele târându-se în urma călugărului. Colbul drumului se ridică de sub sandalele mănăstirești și umple barba principelui înecându-l. Călugărul se pierde în scânteciera unei raze de soare bolnave și nebune. Trece un armurier grăbit să ducă o comandă unui vajnic mănuiitor de lance, apoi trec niște fete zburdălnice, trec niște ghicitori în stele, trec niște curveturi sulemenite foarte și foarte gălăgioase. Principele se sprijină în toiag adulmecându-le, dorindu-și coapsele lor fragede, închipuindu-se adormit în poala lor, mângâiat de sfărcurile mari, zemoase. Trece un cronicar și-l lovește cu ură. Trece un fântânar de stele din Copa, orașul mincinoșilor, și-l lovește și el pe principe cu ură. Trece un trompetist și-l lovește și el hohotind disprețuitor. Principele descoperă încet încet că dincolo de programele pe care le instrucionase cândva în Rețeaua clădită de supușii lui, se rostuiau și alte instrucțiuni pe care, iată, nu le

aflase vreodată în registrul său de navigație. Își imaginase că lumile sunt construite numai pentru navigatori ambițioși, gata oricând să înfrunte stihiiile vârtejurilor virtuale. O lacrimă i se prelinsese pe bărbie. De unde veneau oare toate aceste ființe atât de nepăsătoare, atât de rele, de unde veneau aceste construcții hidoase? De dincolo de stânci își făcuseră apariția cinci bețivi hăhălind și aruncând cu structuri organice în păsările mării. Structurile se ancorau de aripile luminoase, pătrundeau adânc în trupurile păsărilor. Văzduhul se umple de sânge iar timpul se vălurește amestecând momentele trecute, prezente și viitoare. Principele își resetă programele. Bețivii se apropie de el. Gata să-l calce în picioare. Vruuum! Corpurile bețivilor explodează în jerbe multicolore, nisipul se umple de fluide sărate și liliachii. Undeva, în vârtoarea de evenimente izbite de virusii principelui, călugărul cade în genunchi. Limba i se umflă. Pielea-i pleznește. Mulțimile din Katai se vânzolesc pe plajă aclamându-și principele. Principele le îmbrățișează cu privirea, maiestuos. Halebardierii strâng resturile programelor, toarnă sângele rămas în niște cupe de argint care zumzăie bătute de curenți electrici. Principele face un semn august. Mulțimile îngeneunchează. Femeile plâng zgâriindu-se pe sâni. Savanții se masturbează speriați într-un colț, pe sub arcadele de platină și sticlă de Caraba, orașul pustiirilor. Principele rearanjează evenimentele din Rețea și, plin de înțelepciune, îi ucide pe toți rătăciții care, în neștiere, preamăriseră domnia vulgului și lipsirea de principii, așteptând să găsească armele zeilor în propria lor rătăcire.

Big Bang Boo

Masa lui Jelly Fish era încărcată cu o mulțime de bunătăți marine care, toate, se întreceau să-și sumețască nebuna de Pax 6 în fel și chip.

Pax 6, gagiilor, e gena văzului și toată tevatura despre care vă vorbesc are o oarecare tangență cu teleologia.

Poanta e că Jelly Fish era privit de întreaga sa masă de bucate. Gongorzolla de la Arsenalul Lunar i-a atras atenția asupra acestui lucru. Pentru Jelly Fish care fusese serios încercat în

Războaiele de Imagine de la sfârșitul Mileniului, toată povestea căpătă dintr-odată greutatea unui miracol. Defazându-se în pliurile temporale ale evenimentului-prânz, Jelly Fish încerca să-și modifice imaginea vălurind-o.

Gongorzolla s-a plâns câțiva ani mai încolo unui vânător de balene de sticlă din Kamceikan că încercarea lui Jelly Fish i-a produs o serie de neajunsuri, simultaneitățile sale având serios de suferit.

Prânzul la care bunătățile marine l-au privit pe Jelly Fish ca o totalitate respectabilă, ca o singură ființă, a devenit celebru în toate galaxiile vălurate ale universului plin de universuri. Mulți colecționari s-au înghesuit la târgurile verii de pe asteroidul Mandha să cumpere momentul digital pe care niște maestri ai licitațiilor l-au numit sugestiv Marele Prânz al întregii Priviri.

Niște filozofi din arhipelagurile Purpurii și-au manifestat serioase îndoieli încercând să demonstreze că ființele sincrone, născute sub presiunea câmpurilor magnetice aidoma unor structuri vii exemplare, sunt doar invenția unor rătăciți.

— Nu voi încerca să demonstrez contrariul, i-a scris Jelly Fish unei femei necunoscute care se virtualiza din când în când în siajul său. Pur și simplu nu am chef, nu am deloc chef. Când vei primi acest mesaj, eu mă voi fi vălurit înspre momentele digitale nordice iar tu probabil că-ți vei fi schimbat epiderma. Mi-ar plăcea să facem un pic de sex în maniera tradițională fără să ne fugărim prin momente digitale păcălitoare și pline de vârtejuri virtuale. În sfârșit, pur și simplu îmi pregăteam un prânz pe cinste când m-am simțit privit. Nu era, aș vrea să știu, o privire obișnuită, ci un întreg concert Pax 6! Mă întreb cum au reușit toate genele Pax ale bunătăților marine să se sincronizeze pentru a mă focaliza și mai ales aș vrea să știu de ce au făcut-o. Intenția nu mai trebuie demonstrată.

— Crezi că e în mod clar o intenție? Întrebă femeia virtuală luând diverse forme pentru a-l amuza pe Jelly Fish. Poate că regimul tău de navigație îți joacă feste. Poate că o furtună magnetică ți-a bulversat momentul digital. Sau poate că proximitatea mea a făcut ca totul să devină haotic în existența ta. Ar fi interesant ca,

vălurindu-ne unul într-altul, să descoperim mai multe scenarii. Poate că acest faimos prânz la care l-ai invitat pe preotul Gongorzolla nici n-a avut loc în realitate și poate că e doar în imaginarul cuiva, al unui tridimensional, de exemplu. De ce l-ai invitat pe Gongorzolla? Ce ai sperat?

Jelly Fish nu se aștepta la o asemenea îndrăzneală. De obicei, femeile virtuale care se unduiau fantomatic în siajul său erau discrete în privința existenței sale văluritoare. Dialogurile cu ele se învâneau în jurul sexului și atât.

— Aș vrea să-ți dau un nume, șopti Jelly Fish încercând să stabilizeze momentul digital și construind pe loc o realitate adiacentă. O faleză. O terasă. Un ocean. Un chelner. O masă în doi. Șampanie.

— Elsatra e numele meu, spuse femeia virtuală acceptând să ia o formă oarecare dintr-un pliu pe care Jelly Fish îl localizase deja în periferiile sale magnetice. Elsatra!

— Elsatra, începu Jelly Fish cuprins de emoție, l-am invitat pe Gongorzolla pentru că aveam de gând să-i pun câteva întrebări despre Dumnezeu.

— Ah, făcu Elsatra lăsându-și buclele aurii să se reverse printre picioarele mesei. Ce pasionant, Dumnezeu! O să-ți spun un mic secret, am inventat un Dumnezeu pentru bărbații din constelațiile primare. Oh, nu, nu protesta!, strigă Elsatra ridicând cupa de șampanie. Recunosc, m-am jucat într-un mod periculos. Am fost curioasă însă să văd până unde pot împinge lucrurile. Am înțeles astfel că din motive stranie, credința se vălurește și că în anumite bifurcații, valurile de credință vin unele peste altele născând o mulțime de mituri dar și confuzii de sens.

— Elsatra, sunt lucruri diferite și...

O orchestră de dixieland își făcu apariția dintr-un moment anterior acestui ficțional și, pusă pe șotii, umplu întreaga faleză de ritmuri îndrăcite. Dirijorul își smulse pe rând cele șapte măști, se transformă din girafă în pian electric, apoi lua înfățișări hazlii pentru ca lumea să se destindă. Jelly Fish încercă să modifice momentul digital dar nu reuși pentru că orchestra de dixieland părea să fie o construcție virtuală autonomă generată de prezența unor atractori pe care el încă nu-i identificase. Hei, hei, strigă el ușor enervat, tocmai vorbeam despre Dumnezeu,

vă rog să luați o pauză. Numai că trombonistul îl luă peste picior și slobozi o notă gravă în bătaie de joc:

— Mititelule, suntem într-o zonă neutră, nu ne pasă de prânzul tău fabulos, nu ne pasă de femeia ta digitală și nici de poveștile tale siropoase despre Dumnezeu!

Jelly Fish se lasă păgubaș. În fond, preotul Gongorzolla se pierduse în imensitatea oceanului digital fiind luat de un SMS trimis la întâmplare de un șmecher de hacker din Orașul Sticlelor și Vibrațiilor.

— Chiar așa!? strigă dirijorul proțăpindu-se în fața mesei ale cărei unghiuri se înmuiaseră deja sub presiunea câmpurilor magnetice. Îți citesc gândurile, Jelly Fish, te scanez periferie cu periferie! Să știi că și noi ne-am întâlnit cu acest Gongorzolla! Știi ce ne-a cerut să-i cântăm?

— Ce? Ce? strigă Elsatra bătând veselă din palme și făcând să sară scânteii în toate părțile. Vreau să știu! Vreau să știu!

— Nu te grăbi, cucoană! Nu e de joacă! Gongorzolla ne-a cerut să-i cântăm Big Bang Boo! înțelegeți?

— Și?

— Păi nu știți?

— Ce să știm?! strigă Jelly Fish blestemându-se că nu se înrolase în Serviciile Speciale pe vremea când încă mai căutau multiplicanți aidoma lui și că toată viața se ocupase de studiul sistemelor disipative într-un amărât de institut de cercetări specializat în domeniile imagologiilor.

— Big Bang Boo e o parolă. O melodie-parolă care schimbă codurile universului plin de universuri. Începe cam așa....

Jelly Fish nu avut timp să reacționeze. Elsatra se topi prin văzduh. Periferiile lui se volatilizară. Cerul se crapă. Jelly Fish încercă să-și încheie existența într-o cheie anecdotică dar trombonistul îl dezactivă cu un Si bemol.

— Hei, sefu', pe ăsta l-am ras. Am stabilizat câmpurile magnetice. Nu mai avem fluctuații. Și acum ce facem?

Dumnezeu se întoarse spre trombonist și-l dezactivă. Apoi se strecură în corporalitatea unei gene Pax 6 și începu să privească plin de curiozitate, de pe o masă încărcată cu fructe exotice și aflată nu departe de loja arbitrilor, cursa de cai din Nottingham.

Mihaela BURLACU

Născută în 05.10.1968, de profesie economist, Mihaela Burlacu este contabil autorizat și expert evaluator.

A publicat trei cărți: *Te iubesc, e prea puțin* (proză scurtă), editura Punct Ochit, Constanța, 2006 (premiul de debut al U.S.R. Dobrogea pe 2006), *Rugați-vă pentru îngerii ascunși* (roman), Editura Ex-Ponto, Constanța, 2007 și *Decalogul tăcerilor albastre* (roman) – Editura Ex-Ponto, Constanța, 2008.

Activează în cadrul „Clubului Artelor Solteris” din Mangalia al cărui membru este, iar în „Antologia Literară” pe anul 2007 este prezentă cu fragmente din cele trei cărți publicate. Este publicată și în revista de artă Solteris, precum și în alte reviste de cultură. Datorită activității sale literare în acest moment lucrează la Direcția Pentru Cultură, Învățământ, Sport, Sănătate din cadrul Consiliului Județean Constanța – Direcția Coordonarea Instituțiilor Culturale, unde desfășoară o serie de activități specifice pe linie de cultură. În calitate de „purtător de cuvânt” al Poștei Române, a coordonat o serie de concursuri de literatură în școli, la nivelul județului Constanța, împreună cu Inspectoratul școlar. În calitate de consilier în cadrul Consiliului Local și a Primăriei Eforie a creat și s-a ajuns la cea de-a IV-a ediție a concursului de desene și literatură dedicat Zilei Îndrăgostiților. În calitate de scriitor

a fost invitată să susțină conferințe în cadrul școlilor pe diverse teme: lupta împotriva drogurilor, a violenței în școli, sărbătorirea zilelor școlilor etc., având numeroase invitații la diverse emisiuni culturale.

Te iubesc e prea puțin – proză scurtă, fragment.

Acum am interes în ce poate fi al tău, numai al tău și nu al societății. Pomul, copilul, casa, nu îți aparțin... Nu le poți lua cu tine, dincolo, când ne va veni rândul să ne ducem într-o altă lume, mai bună sau mai rea ca asta!

Povestea de dragoste, însă da! Ea rămâne în veci a noastră! Este singurul lucru pe care îl luăm cu noi înșine în veșnicie. Sunt atâtea cazuri când ne vine rândul să ne ducem pe un alt tărâm, pe patul de moarte șoptim sau strigăm numele iubitului nostru etern!

•

O poveste care m-a impresionat profund este „mitul androginului”.

Se spune că bărbatul și femeia au fost la origini un singur trup... Se pare că Eva a mușcat din fructul oprit și Dumnezeu i-a pedepsit și i-a despărțit!

De atunci ei se caută mereu și în marea majoritate a cazurilor nu se regăsesc. Se spune că procentul ar fi mai mare de 95% și de aici atâtea cupluri nefericite!

Când se regăsesc totuși, este foarte probabil ca ei să fie prinși în alte relații sau au alte obligații. Unii dintre ei realizează tardiv că iubirea lor eternă a trecut pe lângă ei.

Fie sunt deja căsătoriți, fie prejudecățile îi împiedică să ia o decizie radicală pentru fericirea lor!

Sunt atâtea de „NU” și atât de puțini de „DA”... Atâtea scuze și atât de puțin curaj și demnitate!

Sau adoptă sintagme de genul „nu dau vrabia din mână pe cioara de pe gard”... Este un mod atât de comod de a privi lucrurile, fiind vorba de acea zonă de liniște care ține de confortul tău personal. Acea mulțumire a prezentului cald, fără dureri de cap!

Cred cu tărie că fericirea de azi este cel mai mare dușman al unei fericiri maxime de mâine! Ne e frică de schimbări, de provocări noi... Le dăm la o parte din calea noastră, ca pe o piață rea întâlnită, să nu ne strice echilibrul nostru interior.

În loc să le dam la o parte pe aceste schimbări, oare nu ar fi mai bine să le îmbrățișăm, să le binecuvântăm, să le mulțumim?

Sigur, ne gândim la angajamentele deja luate, asumate, scrise dacă vreți, însă ele sunt față de alții, nu față de noi înșine de fapt!... Căutăm o scuză pentru a ne complăce în prezent, chiar dacă nu e tot ce ne dorim în adâncul sufletului nostru. Ne e frică de ce ne rezervă viitorul, de ce am putea descoperi în noi înșine, în cămăruțele tainice ale sufletului. Ți-e frică de fapt! Atunci găsești o scuză ieftină: „Nu dau vrabia din mână pe cioara de pe gard“.

Cred că este groaznic să te trezești în amurgul vieții, când stăm și ne depănăm amintiri nepoților. Și rostești cel mai trist cuvânt de pe Pământ: „DACĂ“... dar „DACĂ aș fi avut o altă opțiune atunci, probabil viața mea ar fi fost altfel“...

Preferăm o zonă gri, confortabilă și liniștită, la adăpostul bolii numite „scuzemie“ care nu are victorii mărețe dar nici înfrângeri.

Și apoi ce rămâne, după o astfel de întâmplare când îți găsești jumătatea și nu o urmezi?... Regrete tardive! O viață fără anotimpuri, fără bucurii imense... Iar iadul lor pe Pământ va fi acela că vor sta lângă o ființă pe care nu o iubesc din tot sufletul!

Doamne ce frumoase cuvinte a spus odată George Cerlin: „Viața nu se măsoară cu numărul de respirații pe care le aveți, ci în momente care îți taie răsuflarea“.

Rugați-vă pentru îngerii ascunși – roman, fragment.

Primul lucru care îi venise în minte Casianei și febril îl scrisese pe agenda de lucru a zilei era: „V-I-S-E-Z“.

Probabil rațiunea și mâna ei o luaseră razna. În loc să scrie, ca de obicei, ceea ce avea de făcut în ziua respectivă: orele întâlnirilor de afaceri pen-

tru încheierea câtorva contracte comerciale, ședințe operative legate de noi strategii de cucerire a unui client important, întâlnirea cu mass-media într-o conferință de presă privind creșterea anu-mitor tarife, precum și noua organizare a institu-ției, ea scrisese altceva!...

Involuntar aproape, mâzgălise pe jumătate de foaie cele 5 litere, pe care le privea ca pe niște hieroglife! Simțise că le scrisese fără să fie conștientă de acest lucru, ca și cum ar fi fost în transă și supusă de către un psiholog la o tehnică de regresie a memoriei. Stătea cu ochii ațintiți asupra foii și parcă vedea un abis care se căsca în fața ei.

Cam pe la 20 de ani, scrisese pe o hârtie, ca un exercițiu de imaginație maximă, cele 100 de vise pe care trebuia să și le înfăptuiască până la 40 de ani! Este ca și cum pășești într-o încăpăre cu cel din viitor și te întâlnești cu aceeași Casiana peste două decenii și te întrebi: Ce vei purta? Unde vei locui? Cum va fi stilul tău de viață? Ce mașină vei conduce? Care va fi valoarea ta?

•

Casiana fusese dintotdeauna o luptătoare, cu ea însăși și cu ceilalți. Avea un simț al justițiarului ca nimeni altcineva. Prea multele nedreptăți văzute în acei aproape 40 de ani de viață nu-i erodaseră spiritul și încrederea că într-o zi lumea se va schimba în bine și că de fapt mergem într-o direcție ascendentă!

Nu făcuse compromisuri niciodată cu nimic, însă în ultima vreme se întreba dacă procedase corect. Ca orice om cu bun simț învățase și muncise pe brânci pentru a-și cumpăra cu credit cele strict trebuincioase în casa în care locuia cu socrii. De mașină nu avusese nevoie pentru că imediat după terminarea facultății ocupase înalte funcții de conducere și i se dăduse mașină de serviciu cu șofer.

Însă la aproape 40 de ani, vârsta când nu mai ești foarte tânăr, ai ceva experiență de viață și ai impresia că poți să o iei de la început; iar dacă simți că ești pe un drum greșit, gândești că te mai poți întoarce în acei ani ai primei tinereți.

Visase să facă multe lucruri și doar o mică parte înfăptuise.

Decalogul tăcerilor albastre – roman, fragment.

Maria nu mai intrase în biserica orașului unde copilărise de mai bine de douăzeci de ani. Pășise cu sfială ca într-un templu pe care îl regăsise, uitându-se la pereții catedralei cu uimire, ca atunci când conștientizase pentru prima oară ce rol avea acel lăcaș de cult în viața unui om. Nu se gândea la nimic, doar privea cu ochii unui adult acele imagini familiare ale copilăriei și adolescenței.

După terminarea facultății, revenea de fiecare dată în fugă în orașul pe care îl părăsise, să își revadă puținele rude cu care mai ținuse legătura și niciodată nu avea timp să viziteze și locurile „ei” care îi provocau amintiri atât de plăcute.

La ora aceea târzie nu era nimeni în interior, cu excepția femeii care vindea lumânări și care era absorbită de cartea pe care o citea. Se vedea de la intrare că totul era în reconstrucție. Schelele de lemn agățate de pereți, gălețile goale de mortar, mormanele de nisip, resturile de diverse materiale de construcție împrăștiate pe pardoseală, dădeau impresia de refacere totală.

Maria făcuse abstracție de acele lucruri și se dusesese direct în locul ei preferat: într-un colț, unde se așezase în genunchi, pe marmura rece, lângă sfântul cu mâna de argint. Își lipise fruntea de acea icoană și lacrimile îi curseseră involuntar și îi șoptise: „Nu ne-am mai văzut de 20 de ani... Doamne, ajută-mă! Nu mai pot... Nimic nu a ieșit în viața mea așa cum mi-am dorit, știi?” Apoi își răspunse ca pentru ea. „Da, cred că știi. Fă ceva, nu mai vreau internări la spitalul de psihiatrie”. După ce pronunțase ultimele cuvinte își pusese în gând o dorință. Pentru prima dată după atâta vreme, cu multă luciditate, realizase și dorea cu ardoare să nu se mai întoarcă în acel loc oribil, plin de oameni atât de bolnavi.

După ce mult timp nu își mai dorise nimic de la viață, pe care numai din motive religioase și nu din lașitate, nu o abandonase definitiv, în ziua aceea ceva se mișcase în interiorul ei.

După internare, viața ei se împărțise în două momente: înainte de internare și... după internare. Fusesse un moment de cotitură maximă acea experiență. Nimic nu mai era la fel și vedea apoi totul având alte înțelesuri.

După ce o lungă perioadă de timp nu îi mai păsase de nimic, acum rostise și își dorea ceva, avea măcar un prim țel: să nu mai revină în spital și să se întoarcă în lumea pe care voise să o părăsească, fără nicio părere de rău.

Era greu de înfăptuit asta! Trebuia însă, să depună eforturi mari, să ia decizii conștiente, și avea nevoie de multă, multă voință pentru a-și schimba modul de a trăi. Însă ideea că la un moment dat eșuase în viață, o umpluse de un val de căldură, care o făcu pe Maria să se scuture ca de o povară pe care o porți și de care vrei să scapi.

Trebuia să se întoarcă, fie și pentru o perioadă scurtă de timp. Să demonstreze că nu poate fi învinsă, că poate să recâștige ce a pierdut.

Da! Pierduse totul!

Carieră, familie, casă...

Și cine mai are încredere într-un om care a fost internat la nebuni?

Gânduri contradictorii îi treceau prin minte. Ce o apucase? Într-un anume fel, gândea ea, era bine în spital: scăpase de orice fel de responsabilități, de ratele casei, de facturile de telefon, curent, gaze, apă, gunoi, cablu TV și Internet, asigurări de sănătate, taxe anuale de proprietate, credit-carduri, de computerul virusat, de mașina stricată din service, de mersul la serviciu, de gătit.

Acolo nici măcar nu trebuia să mai gândească. Dormea cât voia, poate prea mult din cauza calmantelor. Se ducea la masă regulat și la ore fixe, chiar dacă mâncarea nu era prea bună și în cantități suficiente. Își lua medicamentele, fără să pună întrebări și fără să comenteze, fiind un pacient extrem de cooperant. Exista și atât, nimic mai mult.

Uneori se simțea că era ca un parazit al societății, dar își alunga gândul acesta repede. În definitiv, nu chiar societatea în care trăia o

împinsese pe marginea prăpastiei din sufletul ei? Nu și ei purtau o mare parte din vină pentru toate nedreptățile pe care le îndurase?

Opt ani de procese cu instituția statului, numită Curtea de Conturi a României, pentru o presupusă încălcare a legii care se dovedise nefondată până la urmă, ar fi dărmănat psihic și pe cel mai puternic și mai stabil om din lume.

Opt ani prin tribunale cu avocați, citații, somații, declarații...

La un moment dat nu mai suportase. Era o lume pe care nu o mai înțelegea, dar în care trebuia să supraviețuiască. Nu voia să mai trăiască, însă religia creștină și mai toate religiile susțineau că numai Dumnezeu îți poate lua, ceea ce ți-a dat, adică viața.

Ionuț CARAGEA

Născut la Constanța în 12 aprilie 1975. Este absolvent al Liceului Industrial Energetic și al Facultății de Educație Fizică și Sport, Universitatea Ovidius Constanța. Din 2003 trăiește în Montréal, Canada și activează ca instructor sportiv în Centrul Gadbois, Club les Géants de Montréal. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Iași. Este cofondator și vicepreședinte al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec. A fost numit „Poetul născut pe Google”. Folosește și pseudonimul **Snowdon King**.

Ionuț Caragea este poet, autor de aforisme și nuvele de ficțiune. A debutat în anul 2006, la Editura STEF din Iași, cu volumul de versuri „Delirium Tremens”. Colaborează cu numeroase reviste de literatură și site-uri de citate celebre. A obținut mai multe premii la concursuri naționale de poezie și proză de ficțiune. A fost publicat în almanahul Science Fiction 2008 și în revista Helion 2009.

Ionuț Caragea se implică puternic în promovarea culturii românești în spațiul nord-american, fiind webmaster și promotor literar pe siteul Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec. Printre alte activități este fondator și administrator al cenaclului literar Prietenii Poeziei (cenaclul ASLRQ) și redactor șef al revistei Sfera Online.

Ionuț Caragea realizează în 2009 un amplu interviu intitulat „Literatura virtuală și curentul generației Google” la care participă mai multe personalități din lumea literară, poeți, prozatori, critici literari: Alexandru Florin Țene, Ileana Floran, Veronica Balaj, Gabriel Mirea, Laurențiu Bădicioiu, Maria Popescu Butucea, Angela Furtună, Petre Fluerașu, Radu Botiș, George L. Nimigeanu, Mircea Gheorghe, Marius Chelaru. În cadrul acestui interviu Ionuț Caragea propune un nou curent literar intitulat „Curentul generației Google”.

Ionuț Caragea a obținut aprecieri critice de la următorii autori: Cezarina Adamescu, Marius Chelaru, Daniel Constantin Manolescu, Daniel Corbu, Valeriu Cușner, Adrian Erbiceanu, George Filip, Ioana Florea, Petre Fluerașu, Petrache Ploceanu, Constantin Frosin, Angela Furtună, Traian Gărduş, Angela Nache-Mamier, Virginia Mateiaș, Nicolae N. Negulescu, Maria Prochopiuc, Dumitru Scorțanu, Valeria Manta-Tăicuțu, Otilia Tunaru, Al. Florin Țene, Florin Țupu, Emilia Vașadi, Viorel Zegheru.

Ionuț Caragea a practicat rugbiul de performanță începând din 1983, la echipa Clubului Sportiv școlar nr. 2 din Constanța, sub îndrumarea reputatului antrenor Peter Ianusevici. În 1994 devine campion național de juniori cu echipa Farul Constanța. În 1994 debutează la echipa Callatis Mangalia în liga a doua de seniori. În perioada 1996-2002 activează în divizia națională la echipele C.F.R. Constanța și Farul Constanța. În 2003 emigrează în Canada și își continuă cariera de sportiv la echipa de rugbi Parc Olympique din Montréal cu care câștigă trei titluri de campion al provinciei Québec. În 2006 a jucat în selecționata provinciei Québec, Caribou Team, Rugby Canada Super League, fiind singurul român din echipă. Este fiul lui Florin Caragea, fostă glorie din generația de aur a rugbiului românesc. În octombrie 2008 se retrage din activitatea competițională și se dedică în totalitate literaturii.

Volume publicate

– *Delirium Tremens*, poezii, Editura STEF, Iași, iulie 2006, prefată – George Filip, postfață – Florin Țupu;

– *M-am născut pe Google*, poezii, Editura STEF, martie 2007, prefată – George Filip;

– *Donator universal*, poezii, Editura STEF, iunie 2007, prefată – Marius Chelaru, postfețe – Viorel Zegheru, Ioana Florea;

– *Omul din cutia neagră*, poezii, Editura FIDES, Iași, decembrie 2007, prefată – Marius Chelaru, postfață – Adrian Erbiceanu;

– *33 bis*, poezii, Editura FIDES, ianuarie 2008, prefată – Dumitru Scortșanu;

– *Analfabetism literar*, pamflet, Editura FIDES, ianuarie 2008;

– *Dicționarul suferinței*, citate și aforisme, Editura FIDES, iunie 2008;

– *Negru Sacerdot*, poezii în vers clasic, Editura FIDES, iunie 2008, prefată – Daniel Corbu;

– *Absența a ceea ce suntem*, poezii, Editura FIDES, februarie 2009, prefată – Marius Chelaru, postfață – Valeria Manta Tăicuțu.

– *La Suprême émotion*, poeme, Montréal, Editura ASLRQ, 2009, prefată – Constantin Frosin, postfață – Clava Nour.

Poet prin lumea orbilor

la naștere am rupt tăcerea ca pe un cordon
ombilical

și am rămas să trăiesc hrănindu-mă
singur prin gura cuvintelor mele

am învățat să merg ca un baston
prin lumea orbilor

când m-am oprit
mi-am privit narcisist propria creație
într-un ochi
într-un ochi de apă

...am plecat înaintând
prin propria viață ca un poet
împotriva curentului
căutând sursa inspirației mele

voiam să-ntorc toate cuvintele ce mi-au fost
date

și să trăiesc din nou tăcerea
ca pe un ritual de împerechere
cu eternitatea

*festina lente

năucitoare clipe, poeme indecente
aceasta este viața, un vis: *festina lente*
calvarul cu cocoasă, copita de argint
cu fiecare vorbă, încerc să nu vă mint
cu fiecare scrâșnet, un gând se domolește
în fiecare faptă o moarte mă păzește
aceasta este viața, un vis: *memento mori*
adu-mi mereu aminte, pleca-vor călătorii
la margine de drum, doi oameni se iubesc
privindu-i cu tristețe, și eu îmbătrânesc
nu-mi place vinul ăsta cu gust de scorțișoară
nu-mi place nici izbânda pe calea cea ușoară
aceasta este viața; *de gustibus*: nu-ți place?
trăiește altă viață sub altă carapace!
și crucea: ce e crucea, ce drumuri le bifurcă?
e drumul ce coboară și drumul care urcă?
și corpul: care corp se arde-n crematoriu?
și lumea: care lume trăiește-n purgatoriu?
aceasta este viața, un *veni, vidi, vici*
o scurtă nebunie cu dragoste și vicii
tu scric, lasă joaca, poeme indecente
aceasta este viața, un vis: *festina lente*

*să nu fiu

prima vorbă spusă la venire
sunt c-un pas în groapă
nemurire
dumnezeu își râde-n barbă
dracii șerpuiesc
prin iarbă
rănille nu le mai număr
îmi port îngerul
pe umăr
rugăciuni prăpăstioase
cancerul roade
la oase
ca un câine vagabond
moartea face înc-un
rond
ultima nedumerire
să nu fiu nu-mi stă
în fire
și în nopțile senine
cu răstălmăcesc
destine

*nu sunt singur

mamei mele

nu sunt singur, am o umbră fugărindu-mi
zilnic pasul,
am și-un tunet rupt din ceruri când îmi
obosește glasul,
am și Soarele și Luna, am și bolta înstelată,
am și-o poză cu o fată cu rochița dantelată.

nu sunt singur, am oglinda încruntată
riduri-riduri,
am speranțe-n depărtare, am și ziduri după
ziduri,
am și-o muză ce mă doare printre vise fără
număr,
am și stropii grei de ploaie picurându-mi rar pe
umăr.

nu sunt singur, am credința argintată într-o
cruce,
am și vise colorate, am și lacrimi caduce,
am și-o inimă ce bate, bate-ntruna ca o toacă,
am și-un înger și un demon îndemnându-mă la
joacă.

nu sunt singur, am un suflet rătăcit printre
cuvinte,
nu sunt singur, nu sunt singur, strigă morții din
morminte,
nu sunt singur, nu sunt singur, strigă valul când
se sparge,
nu sunt singur într-o mare scufundare de
catarge.

Viceversa

mă zbat între marginile aceluiași vis
lăsat în izbeliștea timpului
și sper să aflu valoarea vieții
cu mai multe necunoscute
mizând pe dreptatea unei iubiri
începute cu stângul

mă zbat între marginile aceluiași timp
lăsat în izbeliștea visului
și sper să aflu valoarea unei necunoscute
cu mai multe vieți

mizând pe stângăcia unei iubiri
începute cu dreptul

oricât m-aș zbate
între marginile acestei lumi dintre lumi
între marginile acestui vis dintre vise
între marginile acestui timp dintre timpuri
nu voi afla niciodată calea care mijlocește
drumul către inima ta

asta pentru că singurul adevăr care mi se
permite
este stângăcia inimii și dreptatea crucii

Metastaza zăpezii

aici fiecare poet își are propria identitate
cu palmele ca niște frunze de arțar
în culorile verii indiene
cu metastaza zăpezii în suflet
făina oaselor unui dumnezeu exilat departe
mai departe decât frigul arctic
ce își agață sutana la uși

orbesc de atâta zăpadă orbesc
și tot ce-mi rămâne este marea mea cea neagră
ca un corb cu gingii însângerate
ca un corb cu lacrimi în ochi
zburând în fiecare seară la marginea viselor
mele
redându-mi vederea de-altădată

aici fiecare poet își are propria identitate
nopti de vis și coca cola
nici măcar vinul nu mă mai lasă
să mă pierd în apoteoza delirului
nici măcar fumul cu miros de cireșe sau piersici
nici măcar pozele cu iubirile
pe care le-am zidit în poeme matusalemice
nimic nimic nimic

încet încet metastaza zăpezii
mă transformă într-un om trist de zăpadă
căruia nicio primăvară
și nicio zi de doisprezece aprilie
nu-i va topi zâmbetul lipsă

Toujours humains

nous cherchons toujours ce qui nous manque
et renonçons à ce qui nous manque le plus
nous regardons toujours plus loin
et c'est ainsi que nous réussissons à nous
éloigner
encore plus de nous-mêmes
nous espérons toujours trouver
un peu mieux que le présent
mais demain nous serons
des chercheurs de trésors du passé
nous faisons toujours les mêmes fautes
et nous trouvons toujours une excuse :
l'erreur est humaine et pourtant
on nous montre toujours une voie vers la vérité
mais nous flirtons toujours avec le mensonge
nous sommes toujours romantiques
et nous finissons par en avoir
assez du romantisme aussi
nous sommes également pragmatiques
jusqu'à la haute trahison
nous vendons notre âme et nous nous couchons
sur nos deux oreilles lauriers de vanité
nous fuyons toujours loin
de ce qui pourrait nous toucher
de ce qui pourrait nous rendre plus faibles
nous avons toujours peur de la mort
et la peur coupe notre élan en de petites
respirations
nous travaillons toujours
au-delà du programme de Dieu
et toujours nous disons toujours
mais nous n'essayons jamais
d'être éternels

tr. C.N.&N.P.

Être ou ne pas être poésie

la poésie est sculpture. elle gît dans une
montagne de mots.
la poésie est peinture. une larme dans une mer
de couleurs.
la poésie est musique. une note sur le registre
du cœur.
la poésie est la terre entre les mains du potier.

la poésie est l'amour. dès le moment où tu
aimes,
tu aimeras pour toujours.
la poésie est le cri du malade
sur son lit de mort.
la poésie est le triste adieu
ou le baiser premier.
la poésie s'en vient, s'en va et pour le reste elle
n'est que souvenirs.
la poésie est tout ce qui nous entoure,
tout ce qui est en nous
et tout ce qui y reste.
la poésie est rédemption, divinité,
possession et exorcisme.
la poésie est malédiction et bannissement.
la poésie est la croix du poète
et la route du Golgotha.
la poésie est la cigarette qui brûle tes poumons
et le verre de vin que tu bois en solitaire.
la poésie c'est croire et ne pas feindre d'écrire de
la poésie.
la poésie c'est renoncer à la vie
c'est être à jamais un mot sur les lèvres des
autres.
la poésie c'est être ou ne pas être poésie.

tr. C.N.&N.P.

Marius CHELARU

Marius Chelaru s-a născut la 30 august 1961 în orașul Negrești, județul Vaslui. A absolvit liceul la Iași, 1980, apoi Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași (1999).

A fost redactor la revista *Timpul* din Iași (1990), la revista *Cronica*, Iași (1991-1993), la editura *Junimea* din 1993, redactor-șef la aceeași editură din 1998, 1999 – martie 2000 director al editurii *Junimea*, din iunie 2000 director la editura *Sakura*, Iași, din iulie 2000 director la editura *Parnas*, Iași, din iulie 2001 director executiv la editura *Timpul*, din 2003 redactor și, din 2007 secretar general de redacție la revista *Poezia*, din 2008 redactor șef adjunct – revista *Carmina Balcanica* (Iași, Brăila, București), din 5 septembrie 2008 secretar al Asociației Revistelor și Publicațiilor din Europa (ARPE).

Colaborări/ articole/ poeme apărute în diverse reviste din țară (*Convorbiri literare*, *Cronica*, *Hyperion*, *Poezia*, *Luceafărul* ș.a) și din străinătate (Republica Moldova, Albania, Kosovo, Canada, Elveția, Republica Macedonia, Serbia, SUA, Italia, Iordania, Liban, Libia, Siria, Egipt, Olanda, Belgia, Paraguay, Japonia ș.a.). Prezent în diverse antologii din țară și din străinătate.

Volume: *Pelerinul*, poezii, 1996, *Două Kakemono închipuite din țara unde înflorește spiritul limbii*, poeme haiku și tanka, 1996, *Japonia, țara unde înflorește spiritul limbii*, eseuri,

1996, *Femei*, poezii, 1997, *Alt fel de sinucidere*, poezii, 1998, *Chiriașul timpului*, poezii, 1999, *Amanții iluziei*, poezii, 1999, *La descălecatul prezentului*, poezii, 2000, *SayMnara*, haiku, 2001, *Tai Ping*, 2001, *Abraham și muntele nebun sau lumea lui AltFaust*, roman, 2001, *Jihad. Chipul lui Dumnezeu în oglinda războiului sfânt*, eseu, Iași, 2004, *Cartea între Orient și Occident*, I, eseuri critice, 2004, *Cartea între Orient și Occident*, II, Iași, 2005, *Poezia Orientului de la Khayyam la Tagore*, eseuri critice, 2005, *Poezia Orientului de la Khayyam la Tagore. Asia de Sud Est*, 2005, *Cartea între Orient și Occident*, vol. III, eseuri critice, 2006, *Cu sufletul pe buze*, eseuri critice despre scriitori de limbă albaneză, 2006, *Istorie și poezie în cultura arabă*, eseuri critice, 2006, *Poezia Orientului. Clasic și modern*, eseuri critice, 2008, *Simfonia-a singurmiljei"/ Simfonijata na osame-nosta*, versuri, ediție bilingvă: aromână – macedoneană, traducere: Vanghea Mihanj-Steryu, Društvo na pisateli i umetnici Vlasi od Makedonijam, Scopia, Republica Macedonia, 2008, *baladë përditshmërie (baladă cotidiană)* – poezie, volum în limba albaneză, versiunea în limba albaneză: Baki Ymeri, 2009, *despre iluzie și discrepanță, sobre ilusión y discrepancia, about illusion and discrepancy*, poeme, volum trilingv, română – engleză – spaniolă (versiunile engleză și spaniolă: Daniela Andronache), 2009, *Nahoa shifah el-Smaa (Spre buzele cerului)*, poeme, ediție în limba arabă, versiunea în limba arabă: Munir Mezyed, prefață: Mahmoud Fahmi Amer (Qatar, Palestina), 2009 „Bagdad“, poem, ediție în limba arabă, versiunea în limba arabă: Hassan Hegazy ș.a.

Volume în colaborare, antologii: „Ghid Enciclopedic“, vol. I., ediția a II-a revizuită și adăugită, Ed. Universitas XXI, Iași, 2008 (în colaborare cu Catinca Agache), *Culoarea tăcerii*, haibun, Editura Fundației Culturale Poezia, Iași, 2008 (colaborare cu Cristina Rusu), „în palma istoriei“, Antologie de poezie albaneză contemporană (antologie, cuvânt înainte și biobibliografii și note Marius Chelaru; traduceri poemelor: Baki Ymeri, Luan Topciu), *O poartă spre poezia arabă* – antologie de poezie arabă contemporană, versiunea română, prefață și note: Marius Chelaru, apărută sub egida *Art-Gate*, București, 2007, *Cununi de lauri (Aḳalil Al-Ghar)* – o antologie de poezie română contemporană; volum în limba arabă (antologie realiza-

tă de Marius Chelaru și Munir Mezyed; versiunea în limba arabă: Munir Mezyed, prefață: dr. Hamid Mahmood El-Dokhi, Irak), 2009, *Trupul și aripa/ Truplu shi-arpa*; o antologie de poezie română – aromână contemporană/antologhii di puizii contemporană rumânească-armânească; antologie texte – Marius Chelaru și Dina Cuvata; îngrijire ediție, note, stilizare: Marius Chelaru; traduceri: Dina Cuvata (Scopie, Macedonia) – (volum apărut sub egida Asociația Revistelor și Publicațiilor din Europa), 2009.

Membru al *Uniunii Scriitorilor din România*, Membru al Clubului *Junimea*, Iași, Membru onorific al Fundației *Maison Naaman pour la Culture*, Beirut, Liban, Membru al *Societății Române de Haiku*, Membru *World Haiku Association*, Japonia (din 2007), Membru colaborator al *Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec* (din 2009).

dragoste

dormi
goală ca o fericire despletită
înăuntrul meu
tulburând primul țipăt al pământului
mi l-a dăruit Dumnezeu
când am fost năzuit
din fărâșurarea întunericului dinainte

și'n biserica aceea în care anii cresc pe noi
în care două icoane
a doi dumnezei
se priveau față către față
cum două bucăți de viață
m-ai împărțit
ca pe un măr
în ură și iubire

aveai
ochi ca două lacrimi
sculptate din ruga mea
când
mi-ai smuls carnea de pe suflet
tatăl meu noaptea

cu viața duminică toată într-o duminică
mama mea ziua
numărând morțile tatălui meu
m-au vegheat până când am murit
în sângele tău

m-ai împărțit
ca pe un măr
în ură și iubire
culegându-mi de tine sâmburi goi ai inimii
.zvârliți
zac acum
tăcând cu limbă de dragoste
în talpa fratelui meu într-o totdeauna – țărna

mă mor
lungit
între visele cu tine
înșirate în toate cele șapte zile
în palma vecinic pogorâtă a astei clipe
rugându-mă
ca răsuflarea ta
să-mi spulbere iar carnea de pe suflet
vegheat de tatăl meu noaptea
mama mea ziua

Creație

.lumea fost-a zidită din păduri de lacrimi
de pe genele lui Dumnezeu pogorâte
din fiecare lacrimă au curs
una câte una
inimile noastre
mirosind a viață
.Adam a mușcat sânul Evei sorbind otrava
primului țipăt
.de pe paginile buzelor Evei
s-au desprins
înmugurite deja a umbre ura. suferința.
Dumnezeu
a răsădit
zâmbetul ei
în fiecare umbră
pe fiecă obraz al fructelor
.primăvara
a acceptat oamenii
pădurile

și-au primit animalele
 .zorii
 au izbucnit de sub pleoapele cerului
 .cerul
 - umil cerșetor de îngeri
 a căpătat dimensiuni încărcate de amărăciune
 .minunile
 au devenit vânat
 zeii
 au fugit prin ferestrele sufletelor

.vântul curge prin venele lumii
 pe care plutesc lacrimile
 începuturilor
 cu petalele răsfirate peste aripile îngerilor
 deschise a rugă

poezia e cheia ochilor lumii

.când eul meu se mișcă supărat
 fața ta e fără formă
 culoarea cerului se schimbă a gri
 iar eu scot din inima mea înapoi toate culorile
 le dăruiesc copiilor
 ca pe niște mere coapte în sos de povești fără tați

plutesc prin cer între iubiri care cresc între
 salcâmi
 mă las peste oraș ca o ploaie și curg în pământ
 mă plimb printre cei care au fost și așteaptă să
 fie uitați
 pe stradă un țaran.nu înțelege unde e satul.se
 plimbă
 printre locurile pe care trebuiau să fie copaci

femei frumoase
 așteaptă izolate ca niște crisalide în secunda asta
 în care moartea geme de neputință că toți vor
 rămâne tineri
 oare
 o să se mai împrăstie vreodată amintirile pe
 câmpuri
 îngrășînd pământul pe care cresc ochii noștri
 povara din sufletul fetei de vizavi se surpă pe
 zidul din față
 în valuri de sânge

merele ca niște nori de ploaie lăcrimează în
 palma
 în care ar trebui să fie sabia

iertarea ultimă e aceea care dezleagă spaima de
 gard
 lăsînd-o să alerge – cerb născut la prima naște-
 re a lumii

pe umerii celui din față e construit un oraș de
 lumină
 pe pleoapele tale o grădină de raze
 poezia e cheia ochilor lumii
 orice viață cultivă în grădina ei tainică moartea
 iar eu
 sînt o pagină din Carte.

gnoză

Într-un colț al ruinelor se află mulți bărbați care
 citește misterele înscrise pe tabla existenței. Alături de
 harababura roșii destinului, ei știu lucruri uluitoare și
 călăuzesc măgari (*străvechi text gnostic*).

.labirintul care sînt mă construiește
 salahor-demiurg cu gigantici ochi de pripas
 atîrnați
 de picioarele fiecărui pelerin prin viitorul-pre-
 zent
 uneori cu iubiri
 alteori cu dorințe trunchiate
 mășăluiesc
 Ianus cu chip croit din doar începuturi
 printre
 neavute amintiri
 călcat mă las de pașii tuturor celor cari au fost
 zăgăzuiți într-o literă/ prizonieri într-un cuvînt
 pe care mai nimeni nu-l mai știe când a murit

a avea

piatră pe care calcă toți cei care urcă
 muntele atotneurcat
 .uneori pretind chiar că sînt propriul meu
 urmaș
 smerit
 călare pe asinul călare pe umbra mea călătoare
 mă reazăm de prima mea întâlnire cu mine pe
 muntele Nicăieri

mă strecoar ca un *ceva* dureros între viață și mine
dincolo de prezentul-prezent
mă așteaptă clipa nașterii mele
cu ochii către locul lui Dumnezeu
aștept în apele șerpești ale lui $\tau\omicron\ \tau\iota\ \epsilon\nu\ \epsilon\iota\nu\omicron\iota^1$

mă scald de două ori în apele aceluiași eu

încă o poveste de dragoste care nu s-a mai născut

.femeia mă privea printre coastele orașului care
ne înghițise pe toți
cu ochii aceia în care adunase toată culoarea
pădurilor
am invitat-o să ne plimbăm pe câmpia din
amintirile mele cu tata
unde plouă cu cântece și broaștele se
descompun în flori
și păsările împrăștie culorile peste tot

.privirile ei stăteau ca o pasăre pe umerii mei
stătea încurcată în holul alegerilor importante

– în spatele meu cineva strigă.pleca cu mașina
lui veche
la plimbare printre vicile celorlalți.pe noptiera
vecinei
de peste drum doarme de câțiva ani o biblie –

rochia lunii e tivită cu vreo doi nori pufoși
stelele sunt niște balerine care țopăie deasupra
tuturor vânturilor

o naștere se imprimă în clipa asta pe obrazul
noptii
o mamă fericită plânge hrănindu-și mintea cu
lacrimi
urmele oamenilor hrănesc strada hulpavă.ce
vrei, așa e în oraș
doi vechi comuniști plâng după „înainte“
un isteric își acoperă ochii de prea multă ură

orașul vânează suflete în noaptea destrămată ca
o pânză veche
aici unde toți se prefac că știu dacă există
Dumnezeu

¹ Ceea ce era pentru un lucru a fi (Aristotel, *Metafizica*, cartea Z).

coastele orașului se umflă a somn
e noapte
.privirile ei cad împreună cu noul în balta de
peste drum
încă o poveste de dragoste care nu s-a mai
născut

învățăturile străinului către fiul său pe care l-a vândut

povestea rătăcită printre dinții serii se așterne
printre noi
e despre un copil vândut pe 30 de cuvinte
despre-un străin adus de glasul ierbii nici vii și
nici moarte
pe buzele unei femei uitată de dorință, pe care
cresc crini

cineva golise lumea de bărbații pe care i-ar fi
putut iubi
din ce în ce mai lent singurătatea valsa cu
noptile ei

actorii-spectatori erau și filosofi
lucrând la prezența ei
păreau a fi chiar ce jucau/ crini străini
pe scena ca un cerc preaplin cu iluzii și surrogate
de real

când am plecat
povestea a rămas pe drumul răstignit peste
singurătatea serii
acolo unde mușenia șterge orice iluzie
doar străinul așteaptă de vorbe părăsit să-i
crească fiul
la colțul unei zile păstrată numai pentru asta

despre iluzie și discrepanță

pașii mei mă urmăresc ca niște beduini care
caută oaza
la celălalt capăt al unui peisaj amintirile șed la
o bîrfă
– mă doresc îngenunchat pe picioarele celui
care am fost

ori
doar rîd de mine ca niște nebune –
după fiecare colț de clipă o prietenie mă
așteaptă
știind că nu va întîlni nicicînd
sufletele lumilor în care n-am fost se leapădă de
mine
iubire cu iubire
vînzîndu-mi liniile trupului
cele mai abstracte răspunsuri îmi împietresc în
oase

cineva mi-a spus cu hotărîre că eu chiar trăiesc
am alocate persoane cu care să mă laud că
trăiesc
zile pe care să le aștept
ca un măr la marginea pustiului
iubiri
lacrimi pășind din început în început
pe care să le sorb
cuvinte pe care să le arunc ca pe zaruri
în colțurile întîmplărilor cu mine
într-o zi cu pielea întinsă

la un sfîrșit de metaforă iluzia șade cu picioarele
în gol
bălăcindu-se
în orele care se sărută-ntre ele
în albastrul complicat care e ziua asta plină de
întîmplări
o Doamne
poate chiar exist

Prizonierul uitării

Mamaiei mele

M-am călătorit pentru o noapte din nou în
copilărie
unde timpul
golindu-mă pahar după pahar
îmi aștepta tinerețile să apară de după zîmbetul
mamei

dintr-un pom așteptau să țîșnească spre soare
mugurii
o piatră aștepta clipa în care-o voi călca
primul sărut aștepta pe buzele tale

totul
era aidoma unei fugi nefugite
așteptînd primul țipăt
al unei nevenite clipe

Cerul se lăsase pe umerii mei cu palmele unui
înger
nimeni în mine niciunde nu mai avea loc de
amintiri
timpul
golindu-mă pahar după pahar
mă rodea ca pe o primăvară obosită de-atîta
verde

M-am călătorit cale de-o iluzie înapoi în
copilărie
cînd nimeni din mine nu murise
doar picurii de ploaie se sfîrșeau
mereu
sub tălpile mele
crăpate de viitorul care veni-va prea obosit
după o tinerețe „de sacrificiu“ măcinată de
sterpe iluziile
unei țări ascunsă de sine-n proverbe despre
umilință

doar timpul mai rîde cînd mă trezesc
răvășit de amintiri zdrențuite
în noaptea întoarsă pe dos ca un costum de
clown părăsit
amintirile fug de la mine. dincolo de rugul de
gînduri
în care îmi ard fostele nefoste iubiri
rămîn
prizonierul uitării

?

.a murit într-o zi cu miros de proaspăt
și cu flori ciugulindu-și culorile din apele
răsăritului
buburuze vînzîndu-și la bursă punctele negre
păsări care se hrănesc cu flacăra soarelui

ceilați nu știau
unul scria despre iubiri pe care nu le va avea
niciodată

doi bancheri hotărau cum vom muri de foame
la anul
unde va suna un telefon. o femeie dădea papucii
unuia

pe oricine atingea amintirea lui
devenea hrana trecutului
parcă natura alerga invers sau mi se părea
crucile din cimitir însemnau de acum și numele
lui

deprinderile înseamnă amintiri boante și uitare

lângă mine curg părăsite poveștile vicților celor
care s-au stins
acum îmi amintesc de Shakespeare.de femeia
cu ochii vineți de frică
în rai sfinții ronțăie merele din mărul *acela*
de care nimeni nu se mai ocupă nici lui Adam
nu-i mai pasă de Eva

parte din oamenii care zi de zi au trecut prin
mine
îl așteaptă deja *dincolo*

.a murit într-o zi cu miros de proaspăt
n-a mai dăruit nimănui nimic.
nu mai exista,

Daniel CORBU

Daniel Corbu s-a născut la 7 aprilie 1953, în Târgu Neamț. Din 1990 este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Studii: Absolvent al Facultății de Litere, secția Română-Franceză, din București, promoția 1983.

Activitate literară: Participă activ la întrunirile *Cenaculului de Luni*, condus de criticul Nicolae Manolescu. După terminarea facultății, este instructor de teatru și poezie la Casa de Cultură din Târgu Neamț, unde organizează, începând cu anul 1984, *Colocviile Naționale de Poezie de la Neamț*. **Debutează** în *România Literară* (1979), colaborează cu poeme și eseuri în *Amfiteatru*, *Cronica*, *Luceafărul*, *Ateneu*, *Dacia Literară*, *Poesis*, *Convorbiri Literare* etc. Traduce pentru reviste și în volume din Cioran, Roland Barthes, Daudet, Paul Valéry, Jabès, Michaux, Elytis, Borges ș.a.

Prezent în antologii de poezie din țară și străinătate. Este fondator al Casei de Editură *Panteon*, al revistei literare cu același nume și fondatorul *Academiei de poezie* din Vânătorii de Neamț. În 2004 fondează revista de experiment literar *Feed Back* și asociația culturală cu același nume, care organizează anual Festivalul Internațional de Neoavangardă.

Volume publicate:

Publică volumele de poeme: *Intrarea în scenă* (Albatros, 1984), *Plimbarea prin flăcări* (Cartea Românească, 1988), *Preludii pentru trompetă și patru pereți* (Panteon, 1992), *Documentele haosului* (Panteon, 1993), pentru care primește Premiul Uniunii Scriitorilor, Asociația Iași și Premiul *Poesis* pentru cea mai bună carte a anului 1993, *Spre Fericitul Nicăieri* (Panteon, 1995), *Cântece de amăgit întunericul* (Helicon, 1996), *Manualul Bunului Singuratic* (Panteon, 1997, Ed. Opera Magna ed. a II-a, 2003, Ed. Princeps Edit Iași, ed. a III-a, 2005), *Duminica fără sfârșit* (Axa, 1998), *Cartea urmelor* (Junimea, 2001) și *Documentele haosului* – antologie de autor (Junimea, 2003). Publică la Editura *Cronica* volumul de proză *Douăzeci și una de fantasmagorii în ritm de blue-jazz* (2001), precum și trei cărți de eseuri: *Generația poetică '80 în cincisprezece portrete critice* (Junimea, 2000), *Intimitatea publică a poeziei – șapte eseuri despre comportamentul liric* (Princeps Edit, 2002), *Postmodernismul pe înțelesul tuturor* (Princeps Edit, 2003). Pentru întreaga activitate literară, Președinția României îi conferă, în 2004, ordinul *Meritul Cultural* în grad de cavaler.

All Rights

O, dar istoria poate sta și-n cap
și din buzunare îi curg toate mărunțișurile!
Uite, zice unul, războiul de o sută de ani
uite-l pe Caligula și uite Cartagina-n flăcări
uite niște războaie civile
și niște eroi anonimi călcați în picioare.
Uite-l și pe cel care trecea prea des prin
umbrarele conștiinței de sine
dar mereu căuta o ușiță spre lume
ca s-o zbughească
asemenea fetelor fugite de-acasă.
Dar uite și sufletul lui, mai zice,
caleidoscop de speriat credincioșii.
All rights! Privim ca la teatru
homo ludens bizareriile semiotica demodată
All rights! Totul se vinde pînă și
bătăturile lăsate de drumul spre zei
All rights! Prea comodă limba oamenilor
în care ceri pizza cu mozzareli și bucăți de mosc

în care cînți versete înălțătoare
și tîrguiești vise la second hand
în timp ce cu atîta dexteritate
muți în secret întunericul dintr-un buzunar în
altul

fără să știi că nemurirea de care-mi vorbești
miroase ca un ou stricat.

Balada luminătorilor

(cîntec pentru repaosul de onoare al pietrelor)

Pe altcineva așteptam. Cînd au venit lumină-
torii

(pe coame de deal o mie de trîmbițași
anunțau răsăritul)
am spus precum altădată Heraclit vizitat
de berbanții atenieni:

IATĂ MINUNEA ȘI ÎN COLIBA MEA
COBOARĂ DIN CÎND ÎN CÎND ZEII!

Dar eu nu aveam căni umplute cu lapte
de capră
ci doar becisnice răspunsuri
la majestuoasele lor întrebări:

De ce viața ta hîrtiei albe se vinde
mereu? De ce infinitul ne ignoră și de ce
nu putrezește niciodată limba popoarelor?

Le-am răspuns tinerilor luminători:

— Viața hîrtiei albe
se vinde mereu pentru a nu o rătăci în colivia
uitării

ea se transformă încet într-un parfum voluptos
semănînd cu repaosul de onoare al pietrelor.

Le-am mai spus tinerilor luminători:

Celui însemnat
infinitul orb îi știe de frică
iar lipsa de înțelepciune cu care înghițim
zarurile universalei nopți
întărită mînia lui Dumnezeu.

Nu mai departe aseară – le-am spus
în timp ce-mi sprijineam respirația de frunze –
am văzut cum Dumnezeu Cinicul
ne încorda rînd pe rînd ca pe ceasornice.

Batiscaful

Dulce temniță și lumea asta
răsucită în mine ca înjunghierele răzbunării!
Lume cabrată în mine atunci cînd miroase a
Neant jilav

și-a zădărniciie apoasă.

Nu-i vorbă:

alteori SINGURĂTATEA ARE MIREASMA
UNUI DUMNEZEU FERICIT

acolo-n adîncuri binele și răul
cîtimea aceea de frumos și nemoarte
acolo pe zidul dinspre nord al tăcerii
acolo e răul și acolo binele princiar
acolo-n adîncuri ci nimeni nu vede.

Acolo poți zări Tibetul plutind intempestiv
printre norișorii albaștri poți evita oricînd
parada măștilor și subjugă o tornadă.

Doar afundat în singurătatea zguroasă și neagră
poți înțelege de ce atît de tîrziu ne întoarcem
cu o decorație de fum
și de ce caii visării rămîn mereu nepotcoviți.

Cîntec de adormit universul

Astăzi privesc lumea cu ochiul de duminică.
Plouă.

țin în mâini o fotografie.

Fotografia înfățișează o femeie

spălând cămașa bărbatului. (Poate că de-aici
trebuie început!)

Trece o ninsoare ca un tren de soldați
și de-abia o zărim
cineva e singur cineva refuză beznele
viața nu poate fi mințită cu una cu două până
la urmă

praful se-alege din măștile sterpe.

Stai în mijlocul camerei și deodată un gând
un fel de mașină de proliferare a fricii:

ÎN FAȚA MORȚII SUNTEM SINGURI
CA UN PUMN DE OMĂT.

Ai, ai, carne încetoșată, într-o seară de aprilie
prin tăcerea albă ca un cearșaf
deasupra unui mort
râsul tău e un cîntec de adormit universul.

Divina tragedie

N-am pic de liniște în țara mea
unde și grădinile înfloresc pe ascuns
unde miroase-a hot-dog a hamburger și-a
speranță

stricată
unde copiii abia dacă vor să se nască
orgoliu-i opac și transparența defunctă
mascarada politică mai acră decât mizeria
bîlcușurilor.

N-am pic de liniște în țara mea
acolo unde-s 'nalți stejarii
neîncrederea-i oarbă și minciuna sprayată
unde ca și ieri trîncănește liberalul
cum că viața e curată ca cristalul.

Ca și ieri, bunule Eminescu, grecoței cu nas
subțire

bulgăroi cu ceafa groasă
diplomații pomădați, negociatorii de cîrpă
ai comunității
ne fac legi și ne pun biruri
ne vorbesc filosofie.

N-am pic de liniște în țara mea
țara unde mangafaua se desfășură surîzînd
unde semeția-i de-o șchioapă
egumeni solzoși recomandă doar viața de după
viață

unde toți admiră tiparele poleite ale golului
și toți au buzunarele pregătite
pentru arginții pentru care te-or vinde.
N-am pic de liniște în țara mea!

Noi vești despre pasărea oarbă Dali

Nu mă mai recunoști poartă a liniștii
în zadar pașii mei bat dalele jur împrejur!
Bezna trece de pe o stradă pe alta deopotrivă
murdărindu-le
și iată-mă oprit la jumătatea drumului
precum mîna lui Avraam la uciderea fiului.
Unde să mă mai răsfrîng
dacă și împlîntările trecute mint? Suflete
aruncat în trup ca regele
într-un umbros sarcofag
la ora cînd viermele părăsea mărul putred
al stăpînirii de sine

ți-am cumpărat încă un CD cu hîrșit de valuri
cu gîndul secret să te scap de ziduri
de arlechini mahorcă de creneluri și de balul
de steaguri de făcătura ce-și trăiește
clipa de glorie.

Nu mă mai primești poartă a liniștii!
A plecat și Lenor cea frumoasă precum
grădina Ghetsemani la vreme de rugă
s-a risipit și măreția găleților cu rouă.
Dar astăzi rătăcind prin frigul altor priviri
m-am întîlnit cu pasărea oarbă Dali

și iar m-am întrebat: ce fel de pasăre
e aceasta cu aripile înlăuntru și cu mormîntul
pe umeri ce fel de pasăre e acest zeu inform
păgubitor de limite?
și pe cînd cele șase întrebări mi se îngheșuiau la
lucarne

ea mă opri înaintea de
primul cuvînt și spuse:
Prea multe întrebări pentru cel singur
Nimeni nu poate corecta șpalturile greșitei tale
vieți
totul e clinic pînă și risipirea
lungă lista proscrisilor
frumoasă piramida de capete.

Pom de iarnă cu păsări înghețate

Vei pleca în noapte
așa cum plecai să vezi marea
în timpuri de arșiță.
Te vei înfășura în giulgi de tăcere
un fel de pom de iarnă
cu păsări moarte.
Vei călători cu un tren
de lumină.
Mire sărbătorit de propria Apocalipsă.
Atât.

Conseils pour tromper les ténèbres

Reste auprès de toi-même le plus de temps
possible et rêve
– dit mon ange gardien se levant d'entre les
glaces –

invente-toi chaque instant
réjouis-toi que l'existence existe!
(la nuit n'est que la femme qui passe hautaine
à travers tes poèmes)
Que t'importe si le Néant achète toutes tes
actions?
Reste auprès de toi-même le plus de temps
possible et rêve – dit-il –
tu vis parmi les anges les canailles et les
bibliothèques
chaque jour des martyres d'occasion
(en changeant doucement leurs masques)
renouvellent ta mémoire de leur interminable
détention sur les croix.
Il n'y a rien à faire dit mon ange gardien
bralant son auréole de crouillard
habille ton désert de chimères trompe ta
propre mort et PARLE SI TES PAROLES
PASSERONT
COMME L'ÉCUME DE LA MER PAR LA
BOUCHE DU NOYÉ.
Invente-toi chaque instant
réjouis-toi que l'existence existe
reste auprès de toi-même le plus de temps
possible
et rêve!

Melania CUC

Melania Cuc s-a născut la 22 iunie 1946 în județul Bistrița Năsăud, România. Este jurnalist, membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru al Societății Ziariștilor din România, membru al Academiei Artelor, Științei și Literaturii, Oradea, membru al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec.

Melania Cuc a debutat în publicistică în 1962, în cotidianul „Făclia” din Cluj. Colaborări intense (1975-1989) la Radio România (cu tablete, reportaje literare etc.). A fost redactor la editura „Bir Contact” București, secretar general de redacție la publicația „Curierul Sănătății” și redactor la „Flagrant” iar din 1998, șef al subredacției „Transilvania de Nord” pentru săptămânalul TOP BUSINESS, apoi la cotidianul RĂSUNETUL din Bistrița. A fondat și coordonat publicațiile: „Gazeta de Cernavodă”, „Gazeta de Medgidia” (1991) și „șapte zile bistrițene” (2004). Debut radiofonic (cu grupaj de poezii) la Radio România în 1972. Debut literar: Luceafărul, 1973, cu poemul „Plopii în Ardeal”. A publicat grupaje de poezie, eseuri și reportaje literare în Luceafărul, România Literară, Contemporanul, Flacăra, Femeia, Pentru Patrie, Tribuna Informația Bucureștiului, suplimentul Scânteii Tineretului, Munca, Săptămâna, Litera Nordului, Grai etc. Este realizator de emisiuni la AS TV din Bistrița și din 2005 este redactor la revista Agero din Stuttgart, Germania.

Volume publicate:

- *Peisaj Lăuntric*, poeme, Editura Litera, București, 1985 (80 p.);
- *Dincolo de jertfă și iubire*, poeme, Târgoviște, Editura Macarie, 1991 (54p.);
- *Impozit pe dragoste*, roman, Editura Macarie, Târgoviște, 1999 (250 p.);
- *Vine Moș Crăciun*, poezie pentru copii, Bistrița, Editura Răsunsetul, 1999 (50 p.);
- *Galaxii paralele*, eseuri, Bistrița, Editura G. Coșbuc, 2000 (100 p.);
- *Destin*, proză biografică, Bistrița, Editura Răsunsetul, 2000 (Ediția I și II) (200p.)
- *Tablete contra disperării*, eseuri, Editura Aletheia, Bistrița, 2002 (100 p.)
- *Cinând cu Dracula*, roman, Bistrița, Editura Aletheia, 2003 (400 p.) Romanul a fost prezentat de Dan C. Mihăilescu, la emisiunea Parte de carte, la PRO TV, martie 2003;
- *Biografia unui miracol*, proză, Bistrița, Editura G. Coșbuc, 2003 (200 p.);
- *Versuri scrise pe zăpadă*, pentru copii, Bistrița, Editura G. Coșbuc, 2003 (50 p.);
- *www.rebel 2004.ro*, eseuri, Bistrița, editura G. Coșbuc, 2004 (100 p.);
- *Căsuța cu povești*, versuri pentru copii, Bistrița, Editura G. Coșbuc, 2005 (50p.);
- *Șotron*, eseuri, Bistrița, editura G. Coșbuc, 2005 (100 p.);
- *Fructul oprit*, roman, Bistrița, Editura Karuna, 2006 (400 p.);
- *Iisus din podul bisericii*, proză, Cluj Napoca, Editura Limes, 2006 (100 p.);
- *Fără nume*, tablete –șotron, Editura Ardealul, Tîrgu Mureș, 2006 (100 p.);
- *Femeie în fața lui Dumnezeu*, roman, Editura Eikon din Cluj Napoca, 2007 (240 p.);
- *Graal*, roman, Editura Nico din Tg. Mureș, 2007 (280 p.);
- *Miercurea din cenușă*, roman, 2008, Editura ZIP din București (430 p.);
- *Dantela de Babilon*, roman, 2009, Editura Nico din Tg. Mureș (250 p.).

Melania Cuc a primit **aprecieri critice** de la autorii: Nicolae Scurtu, Dan C. Mihăilescu, Gheorghe Iulius, Ion Zubașcu, George Chirilă, Ion Butnariu, Ion Petrache, Grigore Mărășanu, Elena Petrescu Calciu, Paul Grigoriu, Viorica

Nania, Ion Văduva Poenaru, Gavril Moldovan, Titus Vâjeu, Virgil Rațiu, Ion Moise, George Mihalcea, Gabriela Măgirescu, Lucia Verona, Alex Ștefănescu, Petre Ciupitu, Ion Radu Zăgreanu, Florin Lazăr, Adrian Manraca, Aurel Podaru, Vasile Găurean, Mihail I Vlad, Cornel Cotuțiu, Constantin Cubleşan, Adrian Popescu, Adrian Bucurescu, Valentin Tașcu, Horia C. Deliu, Artur Silvestri, Sabina Măduța, Vasile Tamaș, Victor Știr, Al. Sfârlea, Tit-Liviu Pop, Geo Călugăru, Nicolae Georgescu, Ion Pachia Tatomirescu, Aureliu Goci, Monica Mureșan, Nicolae Băciut, Ștefan Doru Dăncuș, Tudor Negoescu, George Roca, Constantin Mălinaș, Elena M. Campan, Lucian Gruia, Ioana Stuparu, Dana Pop, Daniel Lăcătuș etc.

Nominalizări, distincții, diplome, premii, medalii obținute:

- 1986 – Premiul II pe Municipiul București, concursul de Poezie Cântarea României (președinte de juriu – Eugen Frunză);
- 1989 – Premiul II la publicistică, în Concursul Național organizat de Redacția Clopotul din Botoșani;
- 1988 – Premiul Editurii Minerva pentru Poezie, la Festivalul de Literatură Moștenirea Văcăreștilor, Târgoviște (președinte de juriu – Mircea Horia Simionescu);
- 1988 – Premiul revistei Luceafărul la Concursul de Poezie George Coșbuc, Bistrița;
- 1987 – Premiul revistei Cântarea României pentru Poezie, la Concursul Național de Poezie Panait Cerna – Tulcea (președinte juriu – Laurențiu Ulici);
- 1987 – Premiul George Coșbuc pentru Poezie, la Festivalul de Poezie George Coșbuc, Bistrița (președinte juriu – Ioan Oarcăsu);
- 1987 – Premiul Revistei Flacăra la Concursul Național de Creație literară, organizat de Consiliul Județean Brăila (președinte juriului – Fănuș Neagu);
- 1987 – Premiul Revistei Tribuna, pentru Poezie, la Festivalul de Literatură Moștenirea Văcăreștilor, Târgoviște (președinte juriului – Mircea Horia Simionescu);
- 1999 – Diplomă de Excelență acordată de FER – Bistrița, pentru contribuția adusă în

peisajul cultural artistic al județului Bistrița Năsăud;

- 2001 – Premiul Special al Juriului pentru romanul *Cinând cu Dracula*, la Saloanele Liviu Rebreanu, Bistrița (președintele juriului – Olimpiu Nusfelean);
- 2001 – Diploma de Onoare, acordată de PRM și FER, Filialele Bistrița Năsăud, pentru activitate literară;
- 2002 – Premiul Special pentru volumele publicate, la Concursul de Proză Liviu Rebreanu, Bistrița (membru al juriului – Nicolae Gheran);
- 2003 – Premiul pentru Eseu la Concursul Național de Poezie și Eseu, Octavian Goga;
- 2003 – Diplomă de Onoare, pentru activitate culturală deosebită, acordată de Casa de Cultură a Municipiului Bistrița;
- 2002 – Premiul ziarului Răsunetul, la Concursul pentru Volum, Festivalul de Poezie George Coșbuc, Bistrița;
- 2003 – Diplomă și Premiul I, acordate în Concursul Național de Proză Liviu Rebreanu (președintele juriului – Mihai Sin);
- 2006 – Membru de onoare al Societății Culturale Anton Pann din municipiul Râmnicu Vâlcea;
- Premiul Municipiului Bistrița pentru Literatură pe anul 2007;
- Premiul pentru Literatură „Romulus Guga” pentru volumul Graal, acordat de Direcția de Cultură Mureș, 2007;
- Medalia „Crucea celui de al Doilea Război Mondial” pentru promovarea românismului prin literatură, acordată de Asociația Veteranilor de Război, în decembrie 2008;
- 2006 – Membru de onoare al Fundației Culturale Emanoil Gojdu, Oradea;
- Diplomă și Titlul de Femeia Europeană, pentru Cultura Europeană.

Iisus în podul bisericii (fragmente)

Iisus cel bătut în cuie de cositor

Maestre,

sigur scrisul de *noapte* are efect de drog! Deși nu se mai auzea nici bâzâitul computerului, nici clocotul visceral al orașului, în noaptea care a trecut nu am reușit să intru în somn mai deloc.

Odată ce credeam, naiva de mine, că-L clintisem pe El, fie și numai cât cu un fir de păr din nimicnicia nepăsării umane, Iisus al meu, cel din podul bisericii, nu doar că-mi iertase neobrăzarea, mă și chemase la el, pentru ca mai apoi, să mă arunce iar și iar în hău, în vălmășagul unor imagini crescute ca rădăcinile prunilor de pe ruinele Sarmisegetuzei, așa, contorsionate, osificate, intrate unele în altele, de nu mai știau care erau vii și care erau moarte.

Viața se dovedise până la urmă mai puternică decât somnul din somn, care se încapățâna să reziste ispitei de-a-mi irosi clipele cele numărate, inventariate de divinitate pentru o lucrare care nu va fi în veci știre ziar.

Nu înțelegeam totul perfect, dar simțeam, știam că evadasem din Timp și din Regn. Levitam fără frică de frig general, de tsunami sau gripă aviară... La un milimetru treceam, razant de prezent, de pământ și cu siguranță privilegiată fiind; eram și nu eram deasupra mulțimii adunată, turmă, în Piața Nemulțumirii.

Nu, nu lucrez pentru o carte anume. Încerc să slujesc unui *oarece* fără funcții, nici nume. Nu mi-e greu nici ușor să mă *omor* tot plivind pe silabe ca pălămida-n ogor. Pentru că memoria mea ar avea nevoie de noi neuroni, continui să merg ca ologul între două cârje: ficțiunea și realitatea; prima mă trage în stânga, a doua în dreapta; între noi, *limes* rămâne doar șanțul.

Văd că iar mă tentează *fondanta* metaforei. Oare mă voi dedulci iremediabil cu jocul de-a creația? Nu știu și nu-mi pasă, adică nu-mi mai pasă! Pe bordura tastaturii computerului am scris cu carioca albastră: *Scriu pentru cei ce au fost. Asta-i!! Găselnița mea norocoasă!*

Sunt norocoasă, am la îndemână și pe gratis modelul perfecțiunii, atâta cât mai este în lume. Înspre acolo vanitatea mea se bulucește toată, apoi se sperie de îndrăzneala-i porcească, dă îndărăt ca mercurul în tubul termometrului uitat în zăpadă. Îngheață de spaimă.

Vreau, trebuie să fiu rațională! Dar dacă tot ce fac nu-i decât simulacru?!!!

Cum se obține garanție pe ceea ce rămâne din tine după tine..., mă întreb fără să mă privesc în oglindă. Îmi revin la timp, nu disper și mă asigur că mai există oameni cărora chiar le pasă de mine.

Lista nu-i alarmant de deasă, mizez pe unu', doi, trei... pe cei mai buni dintre ai mei.

Acum, totu-i aproape perfect. Pot scrie cu bucurie nativă despre păcat, despre osândă și lampa care fumegă în grindă.

Dar, chiar dacă nu ar fi decât zvon ceea ce reușesc să trăiesc, știu că, de acolo, din podul bisericii mele interioare, Iisus al meu mă așteaptă să-l mărturisesc prin spovedanie, fie ea și una de profană care își recunoaște și-și iartă păcatele strict imaginare fără să bată mătânii prin ruperi de șale.

Întâlnirile mele de dragoste necondiționată cu Iisus nu au fost puține, nici multe, dar sigur au fost neîntâmplătoare, precum cele din vremea în care bunicul îmi spunea, îmi repeta pentru a nu știu câta oară *povestea* lui Oedip.

Nu vă vine să credeți că, în anii '50, când țăranul român își frângea oasele tot ridicând sacii cu grânele ce trebuiau să acopere *datoriile de război* față de înfometata Uniune Sovietică, lui, bunicului îi mai ardea de *basme* de adormit nepoții?

Era un țăran drept în umeri, cu mijloc îngust, mustață retezată din foarfece și *naționala* arzându-i în colțul gurii. Ce chimir mai avea, unul din piele adevărată, cusut cu fir din intestin de miel neîntărcat, dar... cam scorojit, ros de sudoarea cu care plătise taxele școlilor înalte, unde-și ținuse feciorii, ajunși mai apoi domni între domni!

Bunicul făcuse *Mondialul* sub comandă germană și-n uniformă ungurească, pe câmpurile de bătaie din Galiția și Tirol fără să crâcnească, așa cum, mai apoi, în plină colectivizare, se încapățâna să rămână pe loc, ca un stejar cu rădăcini răsucite în chiar pânda freatică, pe când alții ca el, *dezertau* din brazdă, dădeau iama în iureșul șantierelor naționale pentru un buletin de capitală raională. Bunicul Simion a continuat, impertertabil, să altoiască butași de viță de vie și nuci în mejdia sa unde habar nu avea că, după moartea sa, se va întemeia cel mai frumos cimitir din Ardeal. Avea obiceiul să-mi vorbească de la egal la egal, punându-mi întrebări și așteptând răspuns clar de la mine, un copil care nu atinsesem încă înălțimea mesci cu creștetul capului împodobit de cosițe împletite.

Pe vremea aceea nu știam nimic nici despre Creație, nici despre păcatul femeii dintâi expul-

zată de Dumnezeu pe pământ, nu știam nimic despre nimic, pe vremea aceea – zic – bunicul îmi vorbea despre... complexul lui Oedip. Sigur, povestea lui era numai o reminiscență din tragedia greacă, una cam vulgarizată, simplificată destul ca să o priceapă un copil dar și Agneș-neni, vecina, o unguroaică sadea, care venea la noi, se așeza lângă mine, pe prag, și asculta plângând întruna într-un colț de broboadă.

„Noa, cum o aflat regele că mumă-sa o fost ai' de-o intrat cu ea în păcat, numa' ce și-o chemat robii cu cântaru'. Pe un talger n-o pus nimic, pe celălalt numai o scârână de la câine. Noa...”

Bunicul povestea, gesticula ca și cum ne-ar fi citit, declamat un text dramatic. Ducea firul narațiunii cu tact, cu suspans chiar, în timp ce Agneș-neni se îneca în sughițuri, iar eu, un țănc acolo, aproape sugrumat de emoție, abia mai scăpam câte un și, și, mai departe?

Nu reușeam niciodată să-i stric ritmul poveștii, care era cel al inimii, unul care făcea parte din tipicul lui metronomic, ciclic ca ziua și noaptea, ca generațiile și ca anotimpurile.

Pentru bunicul nu existau timp sau spații fără destinație precisă, nici filozofie pe care să nu o înțeleagă măcar „o țără”. El venea de undeva din toate și cred că de aceea se înțelegea cu noi, cu fiecare, fie că eram copii sau oameni în etate.

Cunoștea secretele solomonarilor, pătrarele Lunii, ne vorbea despre târâmurii nelucrate și altele înglodate în păcate de moarte, ne vorbea fără spaimă și fără înfumurare, cu convingerea că noi am fost aici din mereu și vom stăpâni întotdeauna pământul acesta. Ilustra, fluierând sau doinind, momentele peste care prefera să treacă cu tâlc; umbla lin sau tropotind prin casă, după cum i se păreau a fi mesenii și evenimentele, cu importanță.

Vorbea de Dumnezeu însuși ca și cum s-ar fi referit la o rudă de sânge, sau la cătanele în sumane, românii cu care făcuse cei șapte ani de oaste crăiască la curtea Austro-Ungară.

Se simțea, era liber și sigur pe toate cele ale Lumii văzute dar mai ales nevăzute. Găsea soluții în situații limită, da sfaturi potrivite de credeam că fără el nu ar fi putut conviețui în bună vecinătate atâtea nații câte erau adunate cu casele, pălant în pălant, pe ulița noastră.

Când povestea despre Oedip, venele de la gât i se umflau de îndârjirea cu care ținea în echilibru imaginar cele două tasuri de aur ale balanței dreptății.

Avea degete puternice, de țăran, dar noduroase, deformate de munca grea și de reumatisme. Ele, degetele sale, nu tremurau nici când spărgeau piatră în cariera din deal, nici când țineau cu măreție regească cântarul cu *păcatul* Iocastei!

Până în vremea aceea, eu nu văzusem prea multe filme pe ecran și, deși citisem câteva cărți bunicile, tot nu-mi puteam imagina cetatea Tebei decât așa, ca pe un sat ceva mai măricel, cu bordeie de robi în jurul pieței prin care se preumblau *domni* și *doamne*, personaje aidoma celor pe care le văzusem la târgul din Reghin, orașelul cel mai apropiat de satul meu și care mi se părea a fi bogat ca un bazar fără de margini.

Bunica, evlavioasă și supusă ca toate femeile din neamul ei, nu și-ar fi oprit omul din vorbă nici dacă i-ar fi luat casa foc. Se ruga numai cu ochii la crucifixul de pe peretele dat cu var, la lemnul afumat pe care Iisus al casei – cel turnat din aliaj de cositor și arginturi – își săvârșea sub privirile noastre cam nepăsătoare, e drept, supliciul. Ca om, El era sigur convins de talentul nativ ce-l chinuia pe bunicul. Ca sfânt, cred că se abținea, nu se prea amesteca, nu da sfaturi în problemele pe care ni le puteam rezolva și singuri.

Iisus al casei ne privea doar; uneori cu blândețe, alteori fulgerându-ne cu junghiuri în măsele sau coaste, de o chemam repede pe moașa Chiva, care ne trata după vârstă și *caz*, cu lipitori sau ventuze îmbibate cu țuică.

Iisus era între noi, la locul Lui, pentru a ne privi cum păcătuim în neștire și a ne ierta mai apoi cu o înțelegere aproape lumească, neieșindu-și niciodată din fire. Uneori, credeam că e întotdeauna gata să sară din cuie, dar se abținea, zâmbea trist și știam că trebuia să ne împăcăm, să ne iertăm între noi. Pentru că pe atunci eram singurul copil printre adulții familiei, pe mine mă muștruluia cel mai mult, da'-mi și... ținea *partea* în nu mai știu care pricină, de eram sau nu eram de vină. El era singurul care se putea lăuda că știa absolut totul despre orice, despre oricine. Nu doar eu, toți eram sau doar făceam pe artiștii în casa aceea, numai că bunicul era șeful incontestabil.

„No, tot cântărind și socotind cum ar fi ăl mai bine, numa' ce zăce craiul Oedip, zăce tare să se cutremure Everestu': « Ni, balanța! Până și o scârnă de câine trage mai mult ca mintea femeii buiece! »“

Când ajungea acolo cu vorba, țăranul se ridica triumfal în picioare, lovea cu dosul palmei în masa acoperită cu mușama cumpărata pe cartela nurorii sale, o moțoaică aprigă care era profesoară de *rusă* și deputat la Regională.

Bunica uita să se mai închine, râdea cu obrazul ascuns în veșnicul caier de cânepă. Uneori, la un semn numai de ei doi cunoscut, ea își abandona furca și fusul, trecea în cămară, de unde se întorcea cu ulciorul plin cu *oltoan* cum e chihlimbarul. Îi turna ca unui voievod vinul fără de care lumea aceea ar fi fost sigur mai săracă în dragoste și povești. Era o băutură falnică prin vechime, cam zurbagie la primul fiert, dar care nu i-a înrăit, nu le-a furat mințile. Ca la nunta din Cana Galilea, pâinea și vinul nu au lipsit de pe masa bunicilor, masă strașnică în jurul căreia se adunau la Paști și la Crăciun prietenii, neamurile și vecinii; români, unguri, sași, țigani, evrei... ca într-un Turn Babel.

Iisus al meu, cel bătut în cuie cositorite, gata anesteziat la durerea lumească, se obișnuise cu râsul și cu plânsul, cu nunțile și cu înmormântările care trecuseră firească și-n cascade și prin casa aceea, una obișnuită, de români plugari.

Bărbați și femei, profesori cu diplome universitare sau numai țărani cu șapte clase, ai mei, toți I se rugau Lui și seara și dimineața. Cei mai mulți îi pretindeau de la obraz bani în pungă, apoi, sănătate, să le ocolească grindina postata de cucuruz, să nu vină bruma primăvara târziu și nici toamna devreme... Spre deosebire de cei tineri, vârstnicii îl și laudau și-I promiteau posturi lungi – știau cum să-L ia cu *frumosul* când vedeau că ceva nu merge cum i-ar fi fost rostul. De la mic la mare, L-ar fi exploatat la sânge de-ar aflat cum, dar nici unul dintre ei nu îndrăznea să și-L ia de prieten, nu-I vorbea privindu-L în ochi, nu I se destăinuia de la egal la egal.

Numai mie mi se părea că-mi vorbea pe înțelesul inimii. Îmi făcea semn când să folosesc și cât din cuvântul *urât* și cum să manipulez minciuna. Iisus al meu, cel bătut în cuie cositorite, mă înțelegea cel mai bine, avea mereu timp să vorbim,

altminteri cum ar fi putut face față hotărârii mele decisive de-a nu memora nici până azi tabla înmulțirii? Cum ar fi rezistat fără să caște de plictiseală în ceasurile în care mătușa mea, profesoara, lua lecții particulare de *rusă* cu clopotarul de la biserica ungurească, un ins cu ficatul uscat de ciroza cu care se pricopsise pe vremea în care – cum ni se lăuda ca prostu' – băuse vedre de *cvas* stors din tulpina mestecenilor de Siberia, acolo unde-și petrecuse prizonieratul.

Seara, în lumina lămpii cu petrol, El, Iisus al nostru, nu doar mi se părea mie, dar era cu adevărat un bărbat sfâșietor de frumos.

Bunica făcea lampa mai mică, să-i umbrească întrucâtva spinii coroanei, și așa, în cămașa ei lungă și albă, sta minute în șir dinaintea Lui, rugându-se pe rozariu, un șirag de bobite de mirt adus de episcopul nostru de la Roma. Bunica se ruga fără cuvinte, cu ochii închiși, așa cum face privighetoarea când moare de vrajă și boală în propriul ei cântec. Bunicul, în schimb, se ruga zgomotos, în timp ce își lepăda cămașa de lucru, își ascuțea briciul și se rădea dinaintea oglinzii. Nu-L lauda pentru te miri ce, dar îi spunea *ce* și *cum* mai era dincolo de cei patru pereți mereu dați în var proaspăt și alb, dintre care Iisus cel născut în cositor nu ieșea decât cu ocazia celor două mari primeniri din an, de Crăciun și de Sfintele Paști.

În genunchi, ochi în ochi cu El, eu îi *recitam* rugăciunea rapid, ca purtată de un mecanism tâmp care țacăne fără să-și bată capul pentru ce a fost inventat de fapt. Apoi, împăcată, fericită aproape, adormeam cu „Krestianka“ în brațe, singura revistă cu fotografii colorate din tot satul, pe care poștașul ne-o aducea gratuit, cred, acasă.

Mătușa, profesoara de *rusă* nici nu mă iubea, nici nu mă ura; observa că exist doar atunci când îi șterpeleam gazeta tipărită la Moscova, o boțeam, le făceam paginilor ei preferate *urechi de măgar*. Urât obicei, de care Iisus al meu cel bătut în piroane jumătate din argint, jumătate din cositor nu s-a îndurat să mă vindece de tot nici până în ziua de azi.

Valeriu CUȘNER

Valeriu Cușnerenco, cu pseudonimul **Valeriu Cușner**, s-a născut în orașul Constanța la 22 martie 1937. A absolvit Liceul Mircea cel Bătrân în anul 1954. În 1960 a absolvit Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic Iași. În perioada 1952-1960 a practicat fotbalul de performanță (întâi ca junior la formația Locomotiva PCA, în prezent Farul Constanța, apoi, ca senior, la Știința Iași). A lucrat ca inginer proiectant în Constanța. A făcut parte din grupul de scriitori liberi, condus de poetul Radu Crișan. În acel grup se afla și poetul Horia Agarici (celebrul aviator care „vânase bolșevici”), precum și Paul Andreescu (în prezent este șeful Filialei din Constanța a Asociației Foștilor Deținuți Politici). Deține premiul I pe țară, în anul 1998, la Emisiunea politică de la Televiziunea Română intitulată „Punctul pe i”, precum și numeroase diplome și insigne pentru performanțele din munca de proiectare.

Este cuprins în Antologia aniversară „România din suflet”, Editura „Boldăș”, Constanța și este membru al Enciclopediei Hübners Who is Who (Verlag für Personenenzyklopädien AG), iar în anul 2008 a fost inclus în Enciclopedia Personalităților din România la pagina 369.

Referințe critice: Alina Beiu-Deșliu, Constantin Bălăceanu Stolnici, Ion Roșioru, Romulus-Iulian Olariu, Viorica Răduță, Mircea Ioan Casimcea etc.

Răstignire

Pe lespedea grea prăbușit-ai rămas,
cad frunze pe umeri, e toamnă și-i frig.
Orele curg,
printre lacrimi te strig,
să mai plângi cu nu vreau să te las.

Sunt aici lângă tine și tu nu mă vezi,
nu mă simți când ușor eu pe ochi te sărut ?

Cine-i oare-n pământul acestei livezi ?

Parcă-s eu !
Dar nu sunt.
Poate nici tu nu ești.
Dacă nu m-ai iubit
de ce mă jeleşti ?
Care e sensul ciudat
al acestei aventuri pământești ?

Cine e învingător ?
Cine este învins ?
Eu nimic n-am luat
și tu încă n-ai scris
o carte roasă cu trăite povești
peste care încă uitarea n-a nins.

Te-nvăluie noaptea în umbre perfide ;
simt că-n curând,
pentru tine,
pe cineva voi ucide.

Sunt ostatecul tău
bizar și schilod.
Lacrimile tale în mine
pietrele rod.

Lumânarea mai pâlpâie-ncet
și se duce.
și-o clipă zăresc
chipul tău

de mult răstignit
pe-a mea cruce.

Speranța

Pe malul mării,
în asfințit de soare,
ținându-mă de mână-ai întrebat:
„Ce este oare dincolo de zare?”

— Este speranța, puiul meu, speranța!
„Și ce-i speranța?”
— E ceea ce nu vezi și-ai vrea să fie.

„Dar școala? Ce este școala?”
— Este speranța celui
ce vrea mai mult să știe!

În rochia-ți albă de mireasă
m-ai întrebat apoi „Ce e iubirea?”
— E o speranță ce încă n-a murit!

Când legănai în brațe puiul tău
m-ai întrebat atunci „Ce-i fericirea?”
— Este speranța de a te fi-mplinit!

Prea obosită, mai târziu, spre casă
m-ai întrebat „Dar munca ce mai este?”
— Este speranța de-a te fi găsit!

Și în spital, pe ultimul meu pat,
„Ce este viața?”, plângând m-ai întrebat
— E tot speranța ce-ntruna m-a înșelat!

Podurile

Podul pe care-ai trecut,
prea îngust și prea înalt,
e sfârșitul de început
de pe un mal pe celălalt.

Podul care-l treci mereu;
curcubeu de vise sfinte,
ți-e sortit să-l treci cu greu
când podarul te și minte.

Podul care-l treci mai rar,
când povară, când îndemn,

ți-e sortit ca ultim zar
când podaru-ți face semn.

Podul ce-l vei trece apoi
după tot ce ai trăit,
îl vei trece înapoi
la-nceputul de sfârșit.

Prea târziu

Prea târziu ne-am găsit, prea târziu
când plecau cocorii din noi,
pe-un peron de gară pustiu
cu o sală de așteptare în doi.

Prea mereu ne înșelau, prea mereu,
răspântii de drumuri deșarte.
Când ai venit tu, nu eram eu,
când eu soseam, tu plecai mai departe.

Când în sfârșit ne-am găsit, prea loviți
de-ale vieții sălbatece ploi,
flămânzi de iubire, nefericiți,
a fost deja prea târziu...

plecase și gara albastră din noi.

Euristica

„Blestemat va fi pământul pentru tine”
Vechiul testament (Geneza, cap. 3).

„Vrei să ne mai naștem o dată?
Să oprim trăirea asta nebună!
Să nu mai fiu bărbat și nici tu fată,
nici soare să nu fim, nici stele, nici lună!
Să fim alte ființe împreună!

Nu vezi că ce mișcă și moare
poartă un destin demult hărăzit
și un nume de
pasăre, insectă sau floare?
și nimeni încă n-a reușit
din această lume o evadare?

Când suferința ne-a luat în seamă
călcându-ne-n picioare cum dorea,

noi am fost piatra ce-a pornit să geamă,
noi am fost lacrima ce sângera.
Iubire am fost și conștiință de sine,
topor, cuțit și secure.
La decapitarea răului de bine
și la despărțirea mării de pădure.

Toate, prea toate apoi s-au schimbat,
amestecându-se dintr-una în altul.
Doar viața și moartea s-au separat,
doar prăpastia și-n piscuri, înaltul.
Iubirea și ura conviețuiesc,
frumosul, urâtul se împreună,
Prelații și hoții cântă în strună
același solfegiu duhovnicesc.

Minciuna și adevărul nu se despart,
înțelepții și proștii se prețuiesc.
Cei slabi cu puterea mereu își împart
prada din care abia mai trăiesc.

Hai! Să începem cu alte-nceputuri,
cu înfățișări cum nu s-au văzut,
să ne naștem din blânde săruturi,
să creăm ceva care n-are trecut!
Tot ce a fost și mai e, să dispară!
Planeta noastră e o mândră eroare,
s-o părăsim și să nu ne mai doară
începutul rotirii spre-un altfel de soare!

Ne vom iubi!

Ne vom iubi sublim în altă lume,
la care vom ajunge prea târziu,
când carnea de pe noi va fi o umbră
și nimeni n-o să poată a ne spune
cum am greșit la fiecare pas,
c-am părăsit, de mult, în urmă ura.
Și că iubirea care ne-a rămas
doar trupul i-a-ndulcit cumva măsura.

Atâtea piedici sunt în lumea noastră
când sufletele se caută mereu.
Nici carnea nu mai poate să-mpreune
visele spre care ne-înălțăm cu greu
stârniți de pofte crude și nebune.

Ne vom iubi sublim în altă lume,

în care vom fi numai noi doi.
Din lumea noastră să luăm cu noi
doar florile și-un cântec de vioară.
Și cum nu știm ce gânduri vom avea,
sau ce-ar putea și-atunci să ne omoare,
să ne rugăm de-acum spre a deveni
un curcubeu, un cântec, sau o floare

Umbră

Învață de la umbră
Că nu ești a oricui!

În dimineața vieții când umbra-ți este-n față
în scurta-ți tinerețe ce o trăiești senin,
e singurul prieten care mereu ți-arată
măsura-n care anii îi poți trăi din plin.

Când în amiaza vieții umbra-ți devine scurtă,
ca timpul dintre fapte, grăbit să îți croiești
sortitul drum, doar ea îți mai descurcă,
între răspântii, calea pe care să pornești.

Iar când se lasă toamna și umbra-ți cade-n
spate,
nedespărțit de ea, chiar de-ai trăit hai-hui,
ai să-nțelegi că-n viața-ți plină de păcate
a fost a ta, mereu, și nu a orișicui.

Nimic din roata vieții nu e o întâmplare,
la bine și la rău umbra-i mereu cu tine.
Și chiar de soarele apune sau dispare
în marea umbră a nopții, o umbră-ți aparține.

Păstrați-le!

„Neadevărul este o condiție a vieții“
Nietzsche

Iată! Aici am strâns neîmplinirile toate,
iubirile, speranțele și visurile mele.

Păstrați-le!

Poate mai târziu vor reuși să arate
cât de adânci și, mai ales, cât de grele
au fost căutările, rătăcirile absurde,
câte vieți trăite pe jumătate

au trecut prin mine încercând să tot zburde.

Știu! Nu prea m-ați înțeles
când mă răstigneam în visuri deșarte,
din ceea ce nu prea era de cules,
și care nu putea să ajungă,
din puținul pe care l-am strâns,
să adaug luminii încă o undă.

Veți afla, poate, cândva dintr-o carte,
de ce pe Acropole,
cu urechea la pământ,
am deslușit istoria nechezând
și ecoul ce se apropie
profețit de adultere clopote.

De ce n-am râvnit la misteriosul Olimp,
și m-am cățarat mereu printre stele,
fugărit de zeii potrivnici, barbari,
ce-și ascuțeau pumnale de-argint,
rânjind luciferic, când măsluiau
adevărurile care încă ne mint
și care nu vor mai dăinui
când veți călări, cândva, pe caii cei mari!

Ștefan Doru DĂNCUȘ

Ștefan Doru Dăncuș s-a născut la data de 4 august 1968, în localitatea Ieud, jud. Maramureș.

Studii: Liceul de Mine, Petrol, Geologie (absolvit în anul 1986); 1990-1993: referent gradul IV la Arhivele Naționale Baia Mare și referent gradul I la Arhivele Naționale Sibiu; colaborator al publicațiilor: „Graiul Maramureșului“, „Gutitul“, „Evenimentul sibian“, „Rondul“, corespondent din Sibiu pentru „Evenimentul Zilei“; august 1993: demisie din cadrul Arhivelor Naționale, șef departament „Speciale“ al cotidianului „Clipa“, redactor al cotidianului „Rondul“; mai 1994 – octombrie 1995: redactor șef al revistei săptămânale „Gazeta de Sibiu“, corespondent al săptămânalului național „România“; octombrie 1995 – septembrie 1997: redactor șef al Departamentului „Sociale“ al Radioteleviziunii Sibiu, redactor șef al săptămânalului „RTS“ și director al săptămânalului „Editorial“ editate de Radioteleviziunea Sibiu; corespondent al cotidianului „Ziua“, fondator al revistei de cultură pentru tineri „Exod“ (editată de gruparea literară „Exod“ din Sibiu); septembrie 1997 – iunie 1998: director al editurilor „Tess“ și „Deltapress“ din Sibiu, director al săptămânalului „Legea lui Trei“ (difuzat în județele: Sibiu, Cluj, Alba și Brașov); iunie 1998 – octombrie 1998: coordonator subredacției și secretar general de redacție la cotidianul „Opinia“ din Baia Mare; octombrie 1998 – ianuarie 1999: consultant tehnic al Agenției de Presă „Nordpress“ din Baia Mare; februarie 1999 – mai 2000: redactor șef al săptămânalului

„Accent“ difuzat în țara Oașului (Satu Mare) și Maramureș; septembrie 2002 – octombrie 2003: realizator campanii publicitare pentru diverse firme din București; fondator al revistei de cultură „Singur“ cu difuzare națională.

Debut editorial:

A debutat editorial cu volumul *Dormi în pace, Doamne! Antidiavolul*, poezie-eseu, (Editura Euphorion, Sibiu, 1996).

Volume publicate:

Să ne naștem de Sus (dialog între Ștefan Doru Dăncuș și Mihai Pop, directorul Spitalului Orășenesc Negrești-Oaș); *Și mi-a dat foc* (poezie); *Lume de mântuială. Amândoi* (poezie); *Apocalipsa după Dăncuș*, poezie-eseu; *Rodul pântecelui meu* (poezie); *Obligat să obosesc* (poezie, fără editură); *Casa memorială Dăncuș* (poezie-eseu); *Întoarcerea poetului risipitor* (poezie); *Bocitorii. Așteptătorul* (roman-eseu). Toate cărțile au fost publicate la Editura SINGUR, între 2002-2008. Coautor la volumul *Sex cu femei*, Editura Tritonic.

Scrum

(poeme din volumul cu același titlu)

Scrum

lucrez ca un sclav în România
zi de zi construiesc
fiecare pagină scrisă e bornă kilometrică.
zi de zi sunt invadat de Europa
oră cu oră pierd betonându-mi versurile
înălțând baricade în propriul sânge

(peste 20 de ani)
fiul meu ridică pistolul
fiica mea se pierde în mulțimea
vermifugă a metroului.

(peste 30 de ani)
desigur, învins
mi-am capitonat peștera – frumoasele cărți
de poezie scrise cu sânge
mă apără de frig și arșiță.
mai nou, Europa vine la mine în vizită
sunt interesant pe post de sisif.

brusc, o baricadă cedează
într-una din jugulare
și imediat apar hoardele ce dau foc
bisericii care sunt. Nu mai fug.

Scrum (II)

nu te uita la picioarele mele
am alergat atunci când Adam n-a mai putut
fugi
nu te uita la degetele mele
le-am fumat că n-am avut țigări
nu te uita la stomacul meu
nu i-am dat mâncare și-a dispărut
sângele-mi este un Isus multicompus
sunt patronul Acestuia
pe El vi-L livrez când îmi lingeti pantofii
pe el vi-L dau bonus atunci când
filmele de acțiune mușcă din carnea tot mai
putredă
„soțul meu“ – „soția mea“
se îngaimă într-o limbă
asediată de cifre
așa se nasc oamenii
așa ne ascundem și noi
pe patul de moarte – în veșmântul lor fragil
epuizant
acolo unde bătaia aripilor de înger
nu face doi bani
unde un ventilator electric
e mai binevenit decât respirația ta.

Scrum (V)

nimic din ce spun nu e mai mare
decât o furnică.
ea adună literele mele mici le depozitează
îi vor fi hrană la iarnă.
din obrăznicile mele își face piloni
de susținere pentru coridoarele minții ei.

vine vremea să mă gândesc și la ea
– sclava insomniilor mele.
în pustie s-au dus iubirea arginții și gloria.
nu pot fi poetul genial și mare
cât biserica

pot fi doar lepădatul în stradă
numărătorul de furnici
câte-o lacrimă topește metalul
monedelor aruncate de concetățeni.

sunt singurul cerșetor sărac din România.

Scrum (VI)

dimineața soarele e apocalipsa
mă întorc pe șosele
strig disperat: „n-aveți un ban ? îmi mor copiii
de foame!“
mă întind noaptea târziu lângă soție
mă pliez precum coada sirenei
numai pieptul meu în contact cu aripile ei de
înger
îmi dau de știre că sunt om – nimic altceva.
picioarele înghețate n-au treabă
după ce totul a fost spus
pe ziua aceea
am numărat arginții soioși ai trădării.
am aflat că sunt destul de bogat pentru ziua
aceea.

așa cum nu poți opri o mașină ce huruie în
noapte –
așa să fie trupul ei.
adormită – gabriella e o biblie șoptită pe furiș.
cu picioare înghețate nu poți pleca undeva.
Magdalena aceea cu părul ei cu tot
a fost posibilă doar pentru unul.
eu trebuie să-mi povestesc povestea prin baruri
să spun cum e când ai picioare înghețate, copii
și probleme.

Scrum (VIII)

cineva mă caută
nu mihai dumitru gheorghe napoleon hitler
ioan mircea iustin
Dumnezeu ori diavolul
cineva imprecis ca nopțile de beție în care
trebuie să fiu „tata“
ca averea pusă la picioarele fetei mele

când am câștigat procesul
și-a rămas mă-sa cu zugravul petre
cu scriitorul ofeream altceva
un bloc de pe care te poți arunca de pildă

acum am rămas cu scrisul
ea cu muzica aia impersonală cu exmatricularea
din școală
(credeam că va fi mai repede trimisă și
altundeva

la casa de copii la handicapați la neterminați
necenzurați etc.)

directorul spumegă și acum amintindu-și
de nopțile în care trebuie să fiu „tata“

uneori e bine să fii scriitor
mereu ai o sticlă
pe jumătate goală
sub un pod
o fiică să facă trotuarul
un fiu să-ți fure pâinea de mâine
să te întrețină cu acest vis
toată viața lor
și când mori – să dispară și ei
ca niște vieți ale tale
prea crunt lăsate de Dumnezeu printre noi

Scrum (IX)

dintr-o dată
Coborătorul m-a luat de mână
atât mai aveam
o treaptă până la El
momentul era ca un trup aruncat
de viu în crematoriu.
nici o voce nu zgârie
suprafața lucioasă a mileniului III.
adidași plini de noroi
pacostea ce am devenit pentru uși închise
40 de zile de post în ideea că voi fi martir
abzeterul ce taie în carne vie
sătul de cărbunele memoriei
trufia valoarea speranța copiii soția.
nici o împușcătură bruscă
nici un cuțit în spate pe o străduță întunecată
doar acest curajos Dumnezeu
coborând o treaptă pentru mine.

Scrum (XI)

era tristă când am trecut
cu pas de poet
pe lângă mica firmă de flori
îmi dădusem toți banii pe vodcă
i-am citit o poezie care începea așa:
„genunchii tăi iubito
clepsidre mate prin care numai eu văd
cum se scurge țărâna
pământul de flori ți-a ajuns până la glezne“
m-a crezut
două aripi au încolțit în terenul fertilizat cu
ore de pușcărie și scrum de țigară.

azi în timp ce ea admira căderea trupului
meu de pe bloc am șoptit:
„uită! strigă ultima mea creastă de munte
pământul pentru orhidee până la mijloc ți-a
ajuns
pământul pentru cactus
pentru sânii tăi e pregătit: spini va bea
Isus în primele zile“
nu i-am putut adulmeca ultima privire
așa am devenit celebru eu, Meșterul Manole

Scrum (XII)

aproape că nu m-am născut
aproape că sunt asfaltul pe care tinerii poezi
calcă trufași
cât amar! strig de sub tălpile lor
cât alcool câte țigări câtă cafea
am adăugat eu trupului ce zace sub voi!

femeia îmi stă la geamul blocului
precum gratiile unei închisori a uimiților
– aș vrea să-i spun că am strâns cei 30 de arginți
dar se aude o sirenă
ambulanța poliția atacul aerian
începe călătoria
cei 30 de arginți îmi vor fi buni la poliție
la spital ori în război – aș vrea să-i spun
și tocmai acum cineva mă culege
din șanțul unde am zăcut, beat, toată noaptea.

Ion Anton DATCU

Pseudonim – Lionel Danton

Prozator, memorialist, publicist – comentator, biograf și pamfletar. S-a născut la 25 martie 1944 în municipiul Craiova, județul Dolj. Părinții săi au fost Marieta Voinescu și Antonie Datcu, colonel de infanterie, Cavaler al Ordinilor Mihai Viteazul și Crucea de Fier germană. A absolvit școala Petrarhe Poenaru și Colegiul Național Nicolae Bălcescu din Craiova, actual Carol I. În urma unor împrejurări, a renunțat la studiile universitare de la Galați și Craiova, obținând în anul 1977 o specializare cu profil economic la Cluj-Napoca. La sfârșitul anului 1999, a absolvit, la Craiova, un curs de jurnalism și informatică, după care a continuat investigarea mărturiilor documentare din perimetrul infernului concentraționar. În februarie 2007 a fost acreditat ca cercetător în Arhivele Securității. Din iunie 2008 s-a stabilit în Canada.

A debutat în presă la 22 martie 1974 cu un profil – șeful de echipă – apărut în cotidianul *înainte* din Craiova. A fost colaborator la ziare și reviste precum: *Viața Nouă* (Galați), *Făclia* (Cluj), *Jurnalul Național* (București), *Acum*, în *Oltenia*, *Ora*, *Historia*, *Rățiunea*, *Palestra* (toate din Craiova), *Argeșul* (Pitești), *Pietrele Doamnei* (Argeș), *Pagini Medicale Bârlădene* (Bârlad), *Observatorul* (Toronto), *Zig-Zag* (Montréal), *Ac-*

tualitatea Canadiană (Laval), *Pagini Românești* (Montréal) și altele. Cu toate că finalizase de mai mulți ani sute de pagini aflate în faza de manuscris, abia în anul 2001 s-a hotărât să-și tipărească primele lucrări. O parte dintre capitole au apărut în presă, sub formă de eseu sau foileton. Un an mai târziu a devenit membru al Societății Scriitorilor Olteni și, în martie 2009, a fost primit în Asociația Scriitorilor de Limbă Română din Québec. Până în prezent a publicat 16 volume semnate ca autor și 10 volume în care a contribuit în calitate de coautor:

- *Religie și Toleranță*, Editura Mihai Duțescu, Craiova, 2002;
- *Ateism și Duplicitate*, Editura Arves, Craiova 2004;
- *Oportunism și Verticalitate*, Editura Sitech, Craiova 2004;
- *Demnitate și Cinism*, Editura Arves, Craiova, 2004;
- *Servituți și Privilegii*, Editura Arves, Craiova, 2004;
- *Flăcări și Durere*, Editura Sitech, Craiova, 2005;
- *Tandrețea Reprimării*, Editura Sitech, Craiova, 2005;
- *Castitatea Suferinței*, Editura Sitech, Craiova, 2005;
- *Ritualul Posesiv*, Editura Sitech, Craiova, 2005;
- *Confidența Discursivă*, Editura Sitech, Craiova, 2005;
- *Infernul Selectiv*, Editura Sitech, Craiova, 2006;
- *Surâsul Terorii*, Editura Sitech, Craiova, 2006;
- *Cumpăna diletanților tranzitivi*, Editura Sitech, Craiova, 2006;
- *Cascada imposturii însetate*, Editura Contrafort, Craiova, 2006;
- *Decor Incolor*, Editura Contrafort, Craiova, 2007;
- *Pasiuni și drame*, Editura Contrafort, Craiova, 2008.

1. *Veteranii de război doljeni*, vol. I, Editura Alutus, Slatina, 2002;
2. *Veteranii de război*, vol. II, Editura Alutus, Slatina, 2003;
3. *Eroi doljeni*, Fundația Scrisul Românesc, Craiova, 2003;
4. *Veteranii de război*, vol. III, Editura Alutus,

Slatina, 2004; 5. *Veteranii de război*, vol. IV, Editura Alutus, Slatina, 2004; 6. *Pagini de Epopee*, vol. I, Editura Autograf M.J.M, Craiova, 2005. 7. *Pagini de Epopee*, vol. II, Editura Autograf M.J.M, Craiova, 2005; 8. *Veteranii de război*, vol. V, Editura Autograf M.J.M, Craiova, 2006; 9. *Veteranii de război*, vol. VI, Editura Autograf M.J.M, Craiova, 2006; 10. *Repere spirituale românești*, Editura Aius, Craiova, 2005.

Ecourile în presă și critica literară au fost seminate de condeieri consacrați precum: Magda Bratu, Laura Pumnea, Tania Levenco, Camelia Bărbuțiu, Mihai Duțescu, Marian Barbu, Radu Scorojitu, Ionel Turcin, Ștefan Marinescu, Andrei Potcoavă, Gheorghe Clapa, Adrian Porcescu și Mihai Nicola. Lansările de carte au fost semnate de publicațiile Gazeta de Sud, Cuvântul Libertății, Expresul de Sud, Opinia Olteniei, Rațiunea, Mesagerul Olteniei, Ora, Indiscret, precum și de postul de radio Oltenia-Craiova, Televiziunea Terra-Sat și 3 TV Oltenia.

Premii:

Diplome de Excelență oferite de: Societatea de Științe Istorice, Brigada 2 Infanterie Rovine – Craiova (2004), Fundația Cultural-Științifică Orizont (2005), Societatea Scriitorilor Olteni (2006), Asociația Foștilor Deținuți Politici Anticomuniști din România (2006). În domeniul horticol a fost premiat la concursul Expo-Flora desfășurat la Timișoara, în 1968, pentru *Gladiolus Hibridus Roșu Cardinal* cu inflorescență dublă.

Participări literare:

– Cenaclul Literar *Alexandru Meceadonski* din Craiova.

– Cenaclul Literar *Zburătorul*.

Comunicări științifice la simpozioanele organizate de Direcția Județeană Dolj a Arhivelor Naționale, Fundația Cultural-Științifică Orizont și Centrul Militar Craiova.

Printre temele prezentate se pot cita: 23 august 1944 – 22 decembrie 1989, paralelism și controverse/ Armata Română, trecut, prezent și viitor/ România tranzitivă, reală, penală și letală/ Insurgența armată din munții României între patrio-

tism și utopie/ Agricultura, încotro?/ Cercetarea, stimularea și selecția plantelor florifere.

O perioadă de doi ani (2005-2007), a condus Cenaclul *Redivivus*, care își desfășura activitatea în propria locuință, având un spațiu corespunzător în salonul de 40 de metri pătrați. În cadrul acelor întâlniri au avut loc simpozioane pe teme diverse, de larg interes, literatură, istorie, filosofie și horticultură. Imobilul din municipiul Craiova situat pe strada Călimănești, numărul 26, moștenire de la părinți, era un edificiu ce cu mândrie îl prezenta drept Casa Memorială Colonel Anton Datcu. În calitate de cunoscător al istoriografiei detenției politice, și-a ajutat discipolii la pregătirea lucrărilor de licență și grad didactic.

La începutul volumului *Oportunism și Verticalitate*, dedicat tatălui său, care a fost arestat la 4 iunie 1955, ca opozant al comunismului, autorul a plasat un motto al cărui mesaj se va regăsi mai târziu în întreaga sa operă:

Îmi este foarte greu să uit/ Ce chinuri mari au suferit/ Acei viteji ce s-au jertfit/ Asasinați într-un final cumplit/ De cei ce se credeau pluralul infinit./ Un adevăr prea trist sau mult prea crunt/ Despre eroi ce nu au cruce și mormânt/ Loviți, cândva, prea dur în demnitate/ De brute-nveninate, ce nu pot fi iertate.

La 23 august 1944 am întors armele împotriva fostului aliat, facilitând ca alții să le îndrepte spre noi. Tot ca aliați. Armistițiul cu URSS-ul s-a amânat intenționat până la 12 septembrie, pentru ca Armata Roșie eliberatoare să ia în continuare cât mai mulți prizonieri români, drept răzbunare. Ca un paradox al istoriei universale, o perioadă de trei săptămâni, România a avut doi inamici, foști și actuali aliați, Germania și URSS. Când Lucrețiu Pătrășcanu l-a întrebat pe Viaceslav Molotov, comisarul sovietic al Afacerilor Externe, de ce condițiile armistițiului sunt cu mult mai dure decât cele stabilite anterior cu Ion Antonescu, înaltul demnitar sovietic a răspuns sec: *Mareșalul reprezenta România, iar voi nu reprezentați pe nimeni!*

Este relevant finalul capitolului 15 din serialul *Martiri în Infernul Concentraționar*. După ce dezvoltă statistica informatorilor defalcată pe vârste, autorul adaugă o frază grăitoare... în realitate, s-a

demonstrat că toți *in corpore* am fost și suntem vinovați, prin duplicitatea noastră, chiar tacită, a lor, a tuturor. Duplicitatea infinită, a infinităi aroganțe, acceptată la infinit, de infinita ignoranță.

Pe parcursul acelu serial de mare întindere, episoadele au debutat cu fraze comparative dintre care se pot selecta câteva... Fluturând sloganul „Omul este cel mai prețios capital“, comuniștii aduși la putere de tancurile sovietice s-au impus prin teroare și masacru, lăsând în urmă un munte de cadavre. Trupurile sfărțecate aparțineau deținuților de conștiință, căsăpiți în infernul abatoarelor umane, malaxoare de natură luciferică destinate suprimării credinței.

În deceniul ateismului represiv, instituit după 1948, elitele care s-au opus utopiei comuniste au fost exterminate în serie, aruncate în gropi comune, fără coșciug, lumânare și cruce. Averile le-au fost confiscate, copii au rămas pe drumuri, cu viitorul stigmatizat, fără acces la școli înalte. Temnicerii acelor timpuri, în prezent au averile intacte, încasează pensii fabuloase, mor în liniște acasă, beneficiază de sicrie elegante. Sunt îngropați în locuri impozante, lângă falnice cruci, împărtașiți de ierarhi cu lumânări aprinse, în acorduri de fanfară. Copii acestora ocupă funcții importante, stabilesc viitorul celorlalți. Cu mare întârziere, comunismul a fost condamnat ca sistem criminal și nelegitim. Numai declarativ și electoral.

În anii represiunii comuniste, care au debutat după 1947, purtătorii de sutană au îndurat umilințe incredibile, în spatele gratiilor ateiste. Înfometăți, bătuți și batjocoriți, cu sănătatea subrezită, ei și-au păstrat, totuși, credința în Dumnezeu, preferând martirajul. Mai mult, au căutat să aducă necesara speranță tuturor deținuților de conștiință, transformând celulele ticsite în adevărate catedrale. Pentru tot ce au pățit acești părinți cucernici, merită a fi considerați simboluri ale demnității, care au atins cu fruntea bolta cerească. Pe toată perioada acelor ani de cumplită teroare, înalții ierarhi ce ocupau sfintele scaune nu au intervenit cu nimic ca să le întindă o mână salvatoare.

Diversitatea linșajului politic a fost publicată în săptămânalul *Pagini Românești* din Montréal, pe parcursul a 62 de grupaje, cu exemplificări certe

ale deceselor survenite în geografia detenției exterminatoare, tortionarii fiind și în prezent recompensați pentru norma de cadavre. Primele 14 capitole sunt cuprinse în volumul *Pasiuni și Drame*. Restul episoadelor și eseurilor urmează să fie înmănușate într-un volum cu titlul provizoriu *Martiri și Călăi*.

Foiletonul – *Dulcea Trădării, Enigme și Controverse* – completează florilegiul incredibilei vânzări de semen, țară și neam. Chiar din primele pagini de impact, le-au fost acordate aprofundări suplimentare metodelor cumplite folosite de industria crimei politice, spionajului și diversionii.

Din volumul *Decor Incolor* se desprind câteva fragmente relevante... Este posibil ca gloanțele executării mareșalului Ion Antonescu și ale dictatorului Nicolae Ceaușescu să se întoarcă înapoi, spre noi. Nu știm încă pe cine vor atinge, când și cât de profund. Un proverb depriment precizează că atunci când *cucuveaua* apare de trei ori, trebuie pregătit coșciugul, copârșeul sau sicriul, depinde de zona geografică, de apartenența politică, de partizanat, de gradul educațional sau de înțelesul elevat.

Deoarece pe coliva gloatei lipsea bomboana colorată, recent s-a reintrodus în Codul Penal pedeapsa pentru calomnia și insulta adusă autorităților. Doar într-un singur sens. Printre altele, s-a netezit calea spre falimentarea presei sau obligativitatea celor ce critică puterea de a trece la un mesaj oficios, ceva similar cu *Cântarea României* și al ei *cârmaci*.

Cei ce au impus aceste măsuri nu au ținut cont, se pare, de insulta pe care autoritățile o aduc celor subnutriți, de insulta adusă celor ce trebuie să supraviețuiască la limita subzistenței, de insulta adusă celor condamnați la incertitudinea zilei de mâine. Și astfel, libertatea presei s-a dovedit a fi o expresie sinonimă cu eliberarea ziaristului din închisoare.

Privind cu atenție fenomenul, trebuie precizat că sistemul comunist considerat criminal și nelegitim nu trebuie condamnat numai dând din gură, prin formularea unor fraze caustice pe hârtie sau gesticulând în mod energic. Cea mai bună condamnare a comunismului se poate face numai cu un capitalism serios, performant, care să se

vadă în buzunarele celor ce au sperat inutil într-o bunăstare care s-a dovedit iluzorie. Comparația hotărăște diferența.

Politicienii, în general, spun ce gândesc, dar nu gândesc ce spun. Un paradox greu de descifrat. Rămân insensibili la ce se petrece în jur. Economia scârțâie cumplit, ca o căruță cu peticite cauciucuri, înțepate alternativ de sigle cu chei, săgeți, de ghimpii trandafirilor uscați, de palmieri cam expirați, prin grija unor guvernanti, care mai de care mai democrați. Malurile apelor suspină sub greutatea pădurilor de vile ale bugetarilor, care solicită în mod repetat mărirea salariului jenant, jurând că nu sunt corupți și alte surse de câștig nu au.

Pensionarii au ajuns un fel de *carne de tun*, crima ce se abate asupra lor, fiind identică cu crima împotriva umanității, un genocid în toată regula, decesele fiind de două ori mai multe decât în ultima perioadă a dictaturii. La un interval de câteva luni beneficiază de câte o mică amăgire la sumele jalnice ce plâng în taloanele de pensie ale celor considerați *proști, dar mulți*.

Dacă în copilărie învățam pe nerăsuflăte poezia „*Iarna pe uliță*“, acum ne-am obișnuit deja cu deviza „*taxa pe uliță*“. În loc să duduie ca altădată, economia găfâie cumplit, colapsul este aproape. Politicienii valsează fericiți sub umbrela unor legi speciale și conturi bancare. Unii dintre ei, cu ochii injectați, vor să demonstreze alegătorilor că pedalează de zor spre progres și civilizație, dar bicicleta nu are lanț și roți, deoarece i-au fost subtilizate. Stă pe loc, precum acel aparat ergometric.

Acești aleși ai neamului, în loc să dea cu toții „la rame“ spre binele țării, barca prosperității să capete o viteză cât mai mare pentru a recupera rămânerea în urmă, ei se lovesc cu vâslele pe spinare, se duelează cu cozile lor, se ceartă în mod jenant, astfel că săraca gondolă se învâртеște în cerc de 20 de ani. Prin spărturile rapacității țâșnește apa naufragiului decepției electoratului perdant sau avertizarea scufundării în meandrele istoriei, a unei țări încărcate cândva de glorie. Octavian Paler afirma înainte de a ne părăsi, că spre deosebire de politicienii tranziției actuale, personajele lui Caragiale erau ridicole, dar sănătoase la cap.

„Jos comunismul! Dar ce punem în locul lui, când și mai ales pe cine? ”

Din volumul *Castitatea Suferinței* sunt demne de remarcat două scene antitezice. Întâmplările au avut loc în curtea imobilului din Bulevardul Carol I, numărul 72, clădire unde rămăsese soția și fiul cel mare al căpitanului Anton Datcu, ofițer plecat departe, pe câmpul de onoare, în tranșeele curajului extrem, unde a căzut grav rănit. Într-o dimineață a sfârșitului de an 1941, trupele germane staționate în stația C.F.R. Craiova, în drum spre Stalingrad, au cerut permisiunea locatarilor respectivului bulevard să se spele la fântânile din curți, să-și radă barba. Erau simpli combatanți supuși, care și ei se întrebau ce căutau pe un front prea îndepărtat, la mii de kilometri distanță de familiile lor, de ce era nevoie să moară pe alte meridiane, îngropați în locuri anonime, neștiute de cei dragi.

După ce și-au făcut igiena corporală, soldații aliați la acea dată, au mulțumit, oferind gazdei câteva conserve, ciocolată, pachete de unt și bomboane fondante, stafide și smochine, ce reprezentau rarități în acele timpuri. Au schimbat câteva cuvinte chiar cu Mircică, *micul gigant*, pe fondul unor ghidușii. Nu a fost uitată nici Lola, paznicul canin, care clipea și saliva abundent, rotindu-și limba într-un ritual specific. A fost servită și ea cu o conservă apetisantă, desfăcută chiar în fața ei, mulțumind cu mișcări ample din coadă. S-a lăsat, după aceea mângâiată pe cap și pe gât. Se simțea deosebit de flatată, că musafirii care proveneau dintr-o veche civilizație, îi vorbeau, o prețuiau, o complimentau că este frumoasă și cuminte. A priceput că are de-a face cu prieteni, chiar dacă era ceva în neregulă, ciulind urechile de câteva ori. Auzea alte cuvinte, rostite altfel, în altă limbă, dar tot cu blândețe din partea celor cu uniforme cenușii.

Trasând un arc peste timp, făcând o comparație față de ce s-a întâmplat trei ani mai târziu, se constată o mare diferență între educația componentelor armatelor beligerante. Spre sfârșitul anului 1944, șapte soldați ai armatei sovietice, eliberatoare, considerată aliată, au intrat cu forța în aceeași curte, amintită mai sus, au spart ușa de la intrare și au luat câteva obiecte din casă, în primul rând ceasul de masă, pe care l-au legat cu sfoară la gât. Din prea mare dragoste posesivă, au mai luat câteva bibelouri de argint, râșnița manuală

de măcinat cafea și alte obiecte de dimensiuni reduse. Nu au luat aparatul de radio Philips, de frică să nu fie depozitați de camarazii lor.

Satisfăcuți, au renunțat să mai caute și în alte încăperi dosnice. Înainte de a părăsi incinta, cu o rafală de pistol-automat au redus-o la tăcere pe Lola, bătrâna cățelușă care îi lătra în mod asurzitor. După acest asasinat, într-o veselie totală, rușii au agățat în gard cadavrul legat în lanț, simbolizând victoria barbarismului asupra unui animal nevinovat, împușcat precum o sită și apoi spânzurat. Evenimentul în sine arăta că a debutat teroarea și maltratarea a tot ce mișca pe pământ românesc. Dacă mai târziu și-au primit pedeapsa sau nu, nu poate să știe nimeni. Cert este că despre astfel de acțiuni se dusesse vestea. Cupletele satirice la teatrele de revistă curgeau ca un torent: *Davai ceas, davai moșie/ Harașo, tovărășie/ Davai ceas, davai palton/ Davai și un milion/ Davai și haziaica mie/ Harașo, tovărășie.*

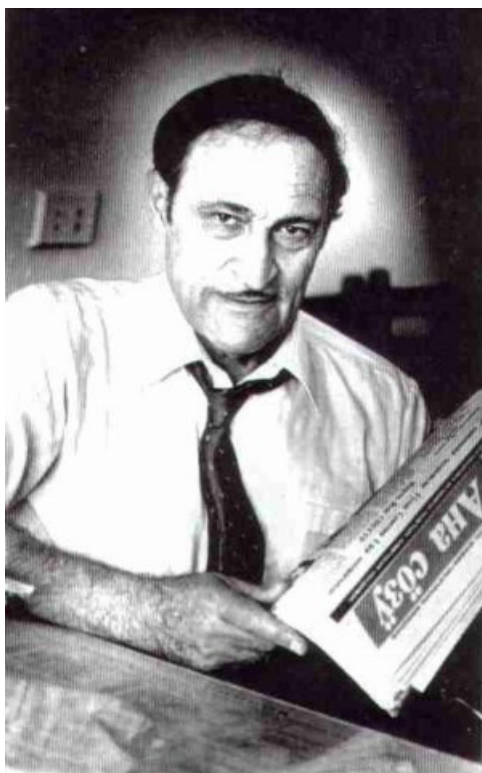
Cadavrul plin de sânge al Lolei a fost îngropat în grădină, unde, pe mormântul afânat, Mircică a înfipt, suspinând, o cruce mică, împletită din două crenguțe de salcie plângătoare. Multe zile la rând se ducea discret în acel loc trist, cu o lumânărică, lângă o floare, încercând printre lacrimi să o întrebe candid pe cea care îi fusese prietenă de joacă: De ce oamenii răi înving ?

Ca proiecte de viitor, Ion Anton DATCU va încerca să finalizeze romanul autobiografic cu titlul *Clivaj*, precum și editarea a două volume în care vor fi incluse foiletoanele menționate anterior. În presa scrisă va publica o succesiune de analize și comentarii cu titlul *Domnilor de tot felul, opriți măcelul!* în paginile respective va fi detaliat masacrul la care este supusă în continuare populația săracă a României, de către politicienii diletanți care, la fel ca și comuniștii din rândurile cărora provin, de câteva decenii, promet cu mult cinism acel viitor frumos, dar mereu amânat!

Suntem asigurați de fiecare dată în campaniile electorale că noua putere va aduce fericirea pe pământ în comparație cu vechii guvernanți care au împins țara la dezastru, într-o fundătură, fără ca cineva să plătească pentru imensele daune. În fiecare an electoral acceptăm amăgirea pe principiul că speranța nu costă nimic.

Îngăduim ca minciuna aleșilor să fie ridicată la rang de virtute. Ignoranța vulnerabilă își votează reprezentanții într-o veselie totală, fără să ridice privirea, să vadă deasupra capului ghilotina dezastrului iminent. Se confirmă tableta lui Tudor Arghezi publicată în 1946, care poartă titlul – Vino să mă păcălești!

Să nu uităm că, la Conferința de la Ialta, care a avut loc între 4 și 11 februarie 1945, Stalin, Părintele Popoarelor, a formulat o parimie, unicat: *Decesul unui om este o tragedie, moartea a milioane de oameni este statistică!*

Eugen Enea CARAGHIAUR

Scriitor, jurnalist și om de afaceri, Eugen Enea Caraghiaur s-a născut pe 15 august 1923, în localitatea Comrat din Moldova. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova, membru al Asociației Scriitorilor Români din Canada și membru în Comitetul Executiv al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec.

Eugen Enea Caraghiaur a absolvit Politehnica din Timișoara – Facultatea de Mine și Metalurgie. A urmat cursuri de geologie la universitățile din Roma, Nancy și Sorbona.

Printul Eugen Eni Khan Caraghiaur este al 51-lea șef al Casei Cumane de România Panciu, descendent direct al Casei Cumane de Panciu.

Eugen Enea Caraghiaur este deținător al medalia de aur Mihai Eminescu (1977) decernată la Chișinău de Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni și de Uniunea Scriitorilor din Moldova.

Activitatea literară:

Coredactor al ziarului „Dreptatea” din New York (1973-1982), fondator al revistei „Datina

Străbună” din Montréal. Colaborează cu mai multe publicații din Moldova și România.

Cărți publicate:

La Editura La Voix du Peuple din Montréal, Canada, au ieșit următoarele volume de poezie: *Poeme din Canada*, 1977; *Poeme de Dor*, 1978; *Visuri și realități*, 1979; *Mersul iubirii*, traducere din opera poetului canadian francez Gaston Miron, 1982; *Gând și suflet*, 1980; *Poeme de toamnă*, 1980; *Mărturisiri rimate*, 1980; *Poezii, culegere*, 1981; *Funigiei*, 1981; *Șoaptele inimii*, 1981; *Cântare Canadei*, 1981; *Poeme de suflet*, 1981; *Speranțe*, 1981; *Fulgii sufletului*, 1981; *Iernatice stihuri*, 1981; *Suflet basarabean*, 1982, Editura Nagard, Roma, Italia; *Revolte*, 1982, Editura la Voix du Peuple; *Bocete*, aceeași editură ca și următoarele, 1982; *Stropi de lumină*, 1983; *Flori de iarnă*, 1983; *Perestroica*, 1987; *Perestroica* în limba franceză, 1987; *Epigrame*, 1984; *Cântare inimii*, 1984; *Speranțe și hotare*, 1984; *Glasnosti*, 1987; *Glasnosti* în limba franceză, 1987; *Sur les Traces de Felix Leclerc*, 1989, în limba franceză; *Oglinzi*, 1989; *Meteoriti*, 1990, Editura Mileniul Trei, Deva, România; *Imn iubirii*, 1991, Editura Baștina, Rep. Moldova, Chișinău; *Hymne à l'Amour* în limba franceză, Editura Baștina, Chișinău, 1991; *Memorandum în trei limbi lui Gorbacev*, eseu politic, Editura La Voix du Peuple, Montréal, 1987; *Credit social-Democratie active*, eseu de economie politică în limba franceză, Editura La Voix du Peuple, Montréal; *Ni communisme Ni Capitalisme*, eseu de economie politică creditistă după exemplul istoric pozitiv al marelui Președinte al S.U.A. Abraham Lincoln, Editura la Voix du Peuple, Montréal, 1968; *Prinții Cumanilor*, eseu de istorie despre influența crucială a Cumanilor la formarea Statului Român de astăzi, Editura Vlad, Craiova, România, 1995; *Visuri și Tentații*, roman istoric, Editura Pan-Arcadia, București, 1997; *Caleidoscopul amarului*, roman istoric, Editura Fundației „Adevăr Istoric și Concordie Națională”, București, 1999, cu o prefață semnată de autor și cu o postfață semnată de criticul Gheorghe Colibășeanu – pseudonim; *La Răscrucea destinului*, roman istoric, Editura Can-Rom Impex SRL, sub egida Fundației „Adevăr istoric și concordie națională”, 1999, cu o prefață semnată de autor și cu o postfață semnată de scriitorul, jurnalistul și criticul literar

Dragomir Horomnea; *Sub Teasc*, roman istoric, Editura Can-Rom Impex SRL, sub egida Fundației „Adevăr Istoric și Concordie Națională”, București 2000, cuprinde lista completă a filiației marilor Hani de Panciu, cu grafica copertei de tânărul pictor, prințul Gabriel Jibrîl Han, cu o prefață semnată de criticul literar, academicianul Mihai Cimpoi, Președintele Scriitorilor din Republica Moldova; *Păienjeniș*, roman istoric, Editura Can-Rom Impex SRL, sub egida Fundației „Adevăr Istoric și Concordie Națională”, 2001, cu grafica copertei de tânărul pictor, prințul Gabriel Jibrîl Han, cu o prefață semnată de academicianul, criticul literar, Mihai Cimpoi și cu o amplă postfață semnată de criticul literar, filologul, Președintele Fundației Adevăr Istoric și Concordie Națională Gheorghe Baci; *Flori de Brumar – Fleures Brumantes*, volum de poezie în limba română și în limba franceză, Editura Can-Rom Impex SRL, București, 2001 cu o prefață semnată de poetul basarabean Anatol Ciocanu.

Alte volume:

Guerre et vie, roman istoric în limba franceză, 535 pagini, Editura Semne, București, mai 2005, cu o prefață de criticul prof. univ. Constantin Taușanji și academicianul Mihai Cimpoi; *Cântece de alean*, poeme dedicate memoriei Marci Hane de Panciu, Aurora Caba Caraghiaur, 92 de pagini, Editura Semne, București, mai 2005, cu o prefață de prof. dr. Victor Crăciun; *Bună dimineața patrie*, 120 de pagini, Editura Semne, București, 2006, cu o prefață de prof. dr. Victor Crăciun; *Bugeac străbun*, volum de poezie, București, 2007, 167 de pagini, Editura Semne, cu o prefață de prof. dr. Victor Crăciun; *Negru Vodă Cumanicul*, volum de istorie medievală, București, 2008, 200 de pagini, Editura Semne, cu o postfață de prof. dr. Victor Crăciun; *Secretul Mitului Crizelor Financiare*, volum de economie politică populistă, lansat la București în luna iulie 2009; *Casa de Panciu, P.N.Ț., B.O.R. și Nicolae Ceaușescu*, memorii esențiale, în pregătire; romanul *În țara lui Tito*, în pregătire.

Cât a rămas

(*Suflet basarabean*, 1982)

Așchie ruptă din trupul rănit,
mănată de vânturi ce-au slobozit
ierni siberiene și negre troiene,
când vei porni spre viitor,
în sunetul pasului neiertător?
Vocea îți tremură
ca o vioară,
pe undele timpului care coboară.
Cât a rămas
din timpul ce-a ars?
Când vom aprinde,
sus, pe cetate,
luminile tale de libertate?

Când soarele dospește încercări

(*Gând și suflet*, 1980)

Fără curaj, mă îndoiesc ca un avar.
Nimicnicia clipei trece-n vânt.
Aducerea aminte stă-n chenar,
iar slăbiciunea paște oi în câng.
Dar ele, în moleșcarea verii calde,
sau la răcoarea muntelui înalt,
devin neumbre... clăbuci de salbe,
cum ne apar ciobanii... de cobalt.
Reale atitudini, crunte întrebări,
încrăderile pleacă la păscut
când Marele dospește încercări,
dorind ca să dispari, dar te-ai NĂSCUT

Refugiu (Poeme de toamnă, 1980)

Cuvânt greoi,
de sensuri plin,
cuvânt cu vârful ca de spin,
ce-mpunge carnea ce mă doare,
ce strânge sufletul în care
se-adună muta mea răbdare.
Refugiu aspru, așteptare,
la poarta neamului... ce doare.
Fereastră oarbă spre va fi,
melancolie de o zi
pe malul timpului
ce-a curs...

Când, oare, Doamne, m-oi trezi
ciocnind pahar cu alt pahar,
pe glia mea de sfânt nectar,
pe glia mea basarabeană
cu vin de zaibăr și pelin?
Pe malul Nistrului meu lin,
s-arunc în apa lui exilul
și să-l alung ca pe un vânt?

Vacanță (*Funigei*, 1985)

încrustat cu negrul nămol,
ca zăpada de dohot,
intră trupul tău gol
într-al valului șopot.

Soarele, cu praf de argint,
strălucește pe mare.
Boarea, cu dulcele-i cânt,
îți mângâie sarea...

Sentiment (*șoaptele inimii*, 1986)

Eu „sunt“ când n-oi mai fi!
Ne fulgeră un tremur în vertebre,
coloană de vertebre-n infinit.
De ea lovit,
de ea ferit,
de vântul ei de mâine, sau de azi.
Iubesc ce am, chiar dacă nu e
decât nisip uscat pe ram
din creanga viselor, pustie,
demult jeliță ca la hram.
Iubesc ce am, chiar dacă nu e...

Câmpia mea (*Iernatice stihuri*, 1981)

De-acolo, de unde vin,
departe e câmpia:
întinsă, albă ca o stea,
Bugeacul meu, dragostea mea.
Pe-acolo-s vânturi ce ridică
nămeți de nea într-o risipă
de viscole și burnițe grozave,
când iarna umblă pe cărare
și-ngheață gândul năzdrăvan.

Dar chiar atunci, în zile de furtună,
Bugeacul sfânt frumos răsună
Ca o fanfară ce adună
mulțimile pe mândrul plai.
În diminețile cu soare,
sub bolta minții, visătoare,
odată, eu, m-am tot plimbat
și m-am întors parcă-mbătat
de-atâta vrajă fermecat.
Doar numai fumul, pe-nserat,
sălta clăbuci de acrobat
și răsuca frânghii de-argint
Pe cerul vechiului pământ...

Amanta mea (*Cântări iubirii*, 1991, Chișinău)

E-o frumoasă diademă.
Ochii ei multicolori
strâng din timp diverse flori:
bunătațe, sau cruzimi,
neliniște din asprimi.
Ca valurile unei mări,
zile calde de muștrări,
mici sau mari, trecând galop
zburdă-n toanele-i de foc.
Suflet fin și chiar fidel,
fără margini, fără țel,
dragostea-i mă ține pur,
curcubeu fără contur,
curgând lin din primăvară
înspre zodia din vară...

Arc-en-ciel (*Hymne à l'amour*, 1991, Chișinău)

Arc-en ciel, entre deux mondes,
suspendu, un pont moderne,
tu surgis, artésienne,
eau très pure d'un arc-en ciel.
Un cristal parmi tant d'autres,
or spécial plein de lumière,
tu es femme, une femme du monde,
mon chemin vers l'Éternel...

Mărul domnesc (*Meteoriți*, Deva, 1990)

Cât de bun e gustul tău măr de aur pârguit
în culori de asfințit
măr de toamnă, curcubeu,
măr domnesc ca osul meu,
măr de sunet din izvoare
îmbrăcat în praf din soare.
Când te zbuciumi, eu mă zbucium.
Când e liniște și pace
fața ta în mine tace
ca pe mările din cer
și în palme de dulgher.
Măr curat din neam străvechi
luciul tău m-ademeneste
dulciul tău mă ispitește,
raza ta mă primenește
arcul tău mă îmboldește
carnea ta mă încălzește...
Lângă Nistru, pe un deal,
te uiți aspru peste val.
Timpurile curg nătânge
parc-am vrea și noi a plânge,
dar cu inima-ntre dinți
nu vorbim ci plănuim, nu sărim ci ne dorim
apa Nistrului umflată ca să ducă în puhoi
tot ce-i spurcat printre noi
și să care jos la vale
durerea Măriei Tale...

Adrian ERBICEANU

Născut la 6 ianuarie 1941, în orașul București. Absolvent al Liceului Militar „Dimitrie Cantemir”, Breaza, 1959 și al școlii Militare de Ofițeri, Pitești, 1962. Absolvent al Institutului Pedagogic din București, Facultatea de Filologie, Limba și literatura română, 1970. Funcționează ca militar activ, la diferite unități militare, în perioada 1962-1974. Stabilizat în Canada, Montréal, din anul 1979. Membru al Asociației Canadiene a Scriitorilor Români (2004-2008). Membru fondator și președinte al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec, din iulie 2008.

Debut: colaborări cu poezii și reportaje la reviste militare, 1969.

Debut editorial: cu volumul de poeme „Confesiuni pentru două generații”, Editura Tipotrib, Sibiu, 2003.

Cărți publicate: *Confesiuni pentru două generații*, Ed. Tipotrib, Sibiu, 2003, cu o postfață de Emil David; *Divina tragedie*, Ed. Tipotrib, Sibiu, 2004, cu un cuvânt înainte de Dan Popescu, cu o încheiere („Schiță de portret”) de George L. Nimigeanu și cu o postfață de Emil David; *De la Anna la Caiafa*, Ed. Ardealul, 2007, Tg. Mureș, cu un cuvânt înainte de Ioan Mariș.

Referințe critice: Emil David, Eduard Huidan, Mihai Miron, Ion Vlăduțu, Ioana-Narcisa Crețu, Mircea Gheorghe, George Filip, Letiția Militaru, Călinic Toropu, Virgil Lazăr, Adrian Fircă, Maria Prochiuc, Bogdan Geană, Doina Hanganu-Bumbăcescu, George L. Nimigeanu, Ioan Mariș, Virgil Borcan, Traian Gărduș, Valeria Manta-Tăicuțu, Daniel Constantin Manolescu, Ion Roșioru, Ionuț Caragea, Constantin Butunoi.

Colaborări: Transilvania (Sibiu), Convorbiri Literare (Iași), Târnava (Târgu Mureș), Gazeta de Transilvania (Brașov), Bucovina literară (Suceava), Argeș (Pitești), Poezia (Iași), Citadela (Satu Mare), ca și la Tribuna Noastră (Montréal), Observatorul (Toronto), Atheneum (Vancouver). Este prezent pe diferite site-uri de poezie on-line.

Act de prezență

Nu-i piatră să nu fie răsturnată,
Nu-i val nedestrămat de câte-un mal!
Lumina ferecată-ntr-un cristal
Sigur, cândva, va fi desferecată.

Din umbre nu poți face pedestal
Nici unei flori! Dar umbra te arată
Lumii cum ești... Lumina ție dată
Te face doar cu fapta ta egal.

Doar amăgirea scormone vorace...
Când dreptu-i strâmb, strâmbul răsare drept,
Prostia-l are slugă pe deștept
și-ntre minciuni, când adevărul tace,

Speranța stă cu mâinile pe piept.
Sub timp seminte negre vremea coace...
Dar eu cu starea asta nu fac pace,
Eu nu am timp... și n-am de gând s-aștept!...

Între gânduri

Încins de gânduri mă retrag spre seară
Pe drumuri slugărite de demult.
Eliberat – ca dintr-un vis ocult –
Vântoasele mă prind în horă iară.

Și-mi spun mereu, nu-i bun ce e prea mult!
Urcând, imperturbabil mă coboară
Aceeși pătimire – veche moară,
De care n-aș mai vrea să mai ascult. –

Visele – roi de stele efemere –
Ard fumegos pe orizont drapat,
Dar jocul lor mie îmi dă putere...

Și ard cu visu-n spațiul expirat,
Rătăcitor pe-o mare de himere...
Și nu mai am cu cine ține sfat.

Aceleași vânturi

Mă bântuie vântoasele de seară...
Cu-o lume-ntredeschisă mă pătrund.
Rătăcitoare-n golul furibund
Mă amăgește clipa solitară.

Cu cât mă-nalț, cu-atâta mă afund.
Grea liniște mă prinde și-nconjoară,
C-o forță obsesiv-testamentară;
Mă bănuie ceva că îi ascund.

Desperecheate, vorbele se-ngână
De câte ori prin ele dau să trec,
Fugară clipa să n-o scap din mână.

Dar tot pe ce mă reazem cade sec,
Cum ciutura scăpată în fântână...
Și tot aceleași vânturi mă petrec.

Ritm

Inima mă-ndeamnă: Spune-i! –,
N-o lăsa, crepusculară,
Val spumat pe creasta dunei –
Răzlețire solitară,
Umbră trasă prin lumină,
Cupă încă nebăută,
Pată fără vreo pricină,
Piatră arsă, iarbă mută...

Gândul, pod între zăvoare,
– Vâlvătaie pârguită –
Nu-și găsește dezlegare.

Agonie și... Ispită!
Dănuie pe vârful strunei
Strigătul, cerșind răsplată;
Inima mă-ndeamnă: Spune-i!
Gândul tace: Niciodată!

Și mă visez

„Când vrei să scapi de sabia uitării,
Citește-ți visul întrupat aseară...”
Adrian Munteanu

Învăluit în lumea mea de vise,
Un nou Aeneas rătăcind pe mare,
Furtună sunt de căi zămislitoare
Izbind în toate porțile închise.

Dar cui ce-i pasă dacă am crezare?
Sunt și-n Itaca drumuri interzise,
Ce mă petrec prin legile nescrise,
Cum vis prin vis, pe-un fir în destrămare.

Că rătăcesc de-o viață pe o urmă –
Inegalabil trasă pe cadran,
De Adevărul care-n mine scurmă...

Și mă visez. Și-n visul meu profan
Mă clatin suspendat. Dacă se curmă,
Charon mă trece apa... pe un ban...

Însingurare

Păduri cețoase-mi cresc mereu în cale
Parcă strângând la veștedul lor sân
Țărâna-n care timpul mă prăvale
În colț de văgăună să rămân

Singur cu mine doar... ca o părere
În care mor știutele cărări...
Mi-e gândul ostenit, vorba – tăcere,
Și-mi sunt povara vechii întrebări

Când rătăcesc pe vârfuri lunecoase
În gravă cumpănire... zări de fum
Mă-nvăluie în giulgi, nesățioase...
Bat marginile și mă sting precum

Sub rece ploaie vetrele se sting...
Zilele-mi sunt niște ravene seci,
Barba îmi crește, tristețe mă ning...
Ce nebunie te-a făcut să pleci?

Perdelele nopții

Perdelele nopții cad iluzorii;
Umbre-epave se-agață de stânci.
Vânturi solare biciuie zorii...
Greu ne începem sușul. Pe brânci!

Ancora zilelor scarmănă-ntruna;
Dinții de gresii se-nfruptă din mal.
Adevărul, frate bun cu Minciuna,
S-a logodit cu un glob de cristal.

Scapără vatra de multă căldură,
Fruntea-n broboane-i de picuri nomazi...
Ura e dragoste; dragostea-i ură...
Ieri a fost mâine; Mâine e Azi.

Brațe-ncordate bat greu la galere...
Doi și cu unu fac patru. Și-i trist!
Cutele vremii se frâng de durere...
Popa citește un nou acatist!

Printre silabe

Sub pleoapa serii îmi adun cuvântul
Să am cu cine înnădi taifas.
Între cuvinte-mi freacă pământul
Să nu pricep din el cât a rămas.

Din ușă-n ușă bat, printre destine,
Să aflu drum, din Carte a-mi citi...
Aici parc-aș fi eu... Dincolo cine
Îmi luminează marginea de zi?

Complice-mi sunt, cât mă îndeamnă șoapta
Descătușată, darnic, dintre foi.
Mă oglindesc spre stânga-n cel din dreapta,
Dar oare cum ajuns-am să fim Noi?

Silabele se leagă de cuvinte,
Ca strugurii de vrejul lor amar,
Prin Toamna care-alcargă înainte...

Cât, zici, c-a mai rămas din Călindar?

Trepte

Trecutul – vagi insinuări de fapte
Inadvertent trasate pe hârtie,
De-o mână care a crezut că scrie
În plină zi, ca să le șteargă-n noapte –
E doar paliativ... o nevralgie!

Ce freacă poate-atunci, inexorabil,
Să-ți încrețească pielea, făcând cute,
Temându-te de cele neștiute,
În care parcă nu-i nimic palpabil,
Văzutele mijind din nevăzute?

C-o mână ștergi scriptura pe tablete,
Cu alta-ncerci să o refaci, de teamă,
Că n-o să știe nimeni cum te cheamă,
Nici în cuvinte ce adâncă sete
De adevăr tăcerea ți-o destramă.

Ca focul sacru te retragi în tine,
Să-ți redescoperi rostul, iminentul,
Scriș – încifrat, ascuns pe firmamentul
Ce licărește între rău și bine...

Trecutu-i mort! Mâine-i un vis! Prezentul...

Petre FLUERAȘU

Petre Andrei Fluerașu (n. 31 octombrie 1987, în București) este un poet și prozator român. A urmat cursurile gimnaziale la liceul teoretic Nicolae Iorga. A terminat cursurile liceale în cadrul Colegiului Național de Informatică Tudor Vianu din București. În prezent este student în anul al III-lea la „Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării (FJSC)” din cadrul Universității din București, specializarea Jurnalism. Este director al revistei de entertainment cultural ARCADA.

Volumele publicate:

- *Despre Om și Tao*, eseistică, 2006;
- *Insomnii*, poezie, 2006;
- *Cioburi în noapte*, proză scurtă, 2007.

Premii literare:

- premiul III la Concursul literar „Visul”, secțiunea eseu, 2006;
- premiul III la Concursul de creație literară „Vara visurilor mele”, secțiunea eseu, 2006;
- premiul revistei „Orașul” la Concursul Național de poezie „Nicolae Labiș”, secțiunea poezie, 2006;
- premiul „Mihai Horodnic” la Concursul Național de poezie „Nicolae Labiș”, secțiunea poezie, 2006;

- premiul revistei „Poesis” la Concursul Național de poezie „Avangarda XXII”, secțiunea poezie, 2006;
- mențiune la Concursul literar „Poezie în viață”, secțiunea poezie, 2006;
- mențiune la „Concursul Internațional de Haiku” organizat de Clubul Bulgar de Haiku și Departamentul de rock și jazz al Radiodifuziunii Naționale din Bulgaria, secțiunea poezie (haiku), Bulgaria, 2007;
- premiul III la Concursul „Haiku Calendar Ludbreg”, secțiunea poezie (haiku), Croația, 2007;
- mențiune la Concursul Național Studentesc de Creație Literară „Pavel Dan”, secțiunea eseu, 2007;
- premiul III la Concursul Național Studentesc de Creație Literară „Pavel Dan”, secțiunea poezie, 2007;
- premiul II la Concursul „Romanian Kukai”, secțiunea poezie (haiku), 2007;
- mențiune specială a juriului la „Concorso Internazionale di Poesia Castello di Duino”, secțiunea poezie, Italia, 2008;
- mențiune la „Concursul Internațional de Poezie Starpress”, secțiunea poezie, 2008;
- premiul pentru cea mai bună carte de haibun (pentru volumul „Cioburi în noapte”) la „Colocviul Național de Lirică Japoneză de la Constanța”, secțiunea proză scurtă, 2008.

Cașmir

am fost scuipat în mijlocul uraganului
pierdut printre algele roșii
sângele se amestecă cu profețiile
vorbit despre șerpilor ascunși sub munte,
prevestind pumnalele
am înnebunit, însă numai puțin
ne ascuțim săgețile în noaptea adâncă așteptând
asasinii
care vor veni negreșit odată cu zorile
curcubeul zâmbește acoperind praful cu flori
simbolurile au adormit, scufundându-se în
lapte covășit
ne putem împărți
într-un ospăț pantagruelic

fiecare culoare va smulge partea dorită
și ne vom transforma într-o legendă multise-
mantică...

mă doare fiecare munte prăbușit
șofranul este insuficient pentru a acoperi mias-
mele amare

funia întinsă care străjuia văzduhul
s-a pulverizat într-un vălătuc ademenitor
aerul poartă cu el spre înălțimi
povestea îndrăgostitului
transformat în asasin

Rune pentru o lume aflată la sfârșit

pietrele nu mai au răspunsuri
dansăm degeaba în cercuri
ritmul nu ne mai ajută decât să adormim
mante șoptite pentru dumnezeul somnului
pretutindeni porcii
așteaptă să-și mănânce stăpânii
și nu cred că ai vrea să fii aici
când inevitabilul se va întâmpla...
ta ta

*

drumul zace în fața noastră
pe ecranele de plastic am devenit supereroi
spre alfa
omega se simte neglijat și pe bună dreptate
eșecul nu mai e la modă
ne sufocăm în reușitele noastre
la început, tu erai o fată și eu eram un băiat,
culmea, nu...?

*

după o călătorie lungă
caii apusului poposesc în spatele orizontului
te văd în fața mea, goală
între mâinile tale soarele îmi zâmbeste
cu buze roșii, imagini cărnose
nașterea unui nou măr
moarte!
înainte!
curaj, curaj, pentru cail noștri
măcar ei merită
o soartă mai bună decât noi

hai, zâmbeste,
dacă te încurajează cu ceva în clipa când toți se
pregătesc să moară,
să știi că mie nu îmi pasă de ei, și să știi că te
iubesc... mă bucur că și tu simți la fel...

fără lacrimi te rog
nu are nicio importanță
ar fi trebuit să înțelegem că lumea noastră se va
termina
chiar când
am învățat și noi să râdem

Azrael

gheața nu poate explica moartea

pașii mei se topesc în liniștea nopții
pretutindeni urlete surde
cineva aruncă pietricele în oglindă
undeva departe sunt păsări

ascult chemările
aud voci
proiecțiile vibrează strălucind albastru în ochi,
în creier, ce legătură,
avem nevoie din ce în ce mai des de umbrele,
alergăm după scaunul din întuneric,
ne construim personalitatea
fier în loc de sentiment
și sânge în loc de energizante
pentru o ultimă migrație a popoarelor
concurenți, ocupați-vă locurile
pistolul nu greșește niciodată
întotdeauna se găsește un trup

dacă luptăm la umbră
vom fi condamnați la întuneric
infiniatea de rase se prăbușește asupra noastră
imperiul se clatină scrâșnind desăvârșit,
povestea bătrânului soldat
începe cu un simplu sărut refuzat

feriți-vă de rănille superficiale

vreau să mă îmbrac în pene

asa aripile mele vor topi soarele si il vor prabusii
in ocean
o inghetata universală
sistemul are termen de garantie nelimitat...
interzis insa copiilor sub 100 de ani,
ei nu au invatat inca
sa rada

Haum, haum, haum !

inainte,
intotdeauna inainte
printre fulgere picaturile stralucesc a viata
ma incrunta străpungand tacerea
omul impacat cu sine urla ca un tigru ucis
copilul a lovit cu toiagul de lemn
din inima insa nu mai izvoraste astazi
decât praf...

*

am aruncat cartile in coltul cel mai indepartat
printre panze se scurg sperantele
o lume a barbarismului,
cand forta dispare apelam la magie
fara sa intelegem ca ar trebui
sa intindem mana in noi
si sa tragem...

*

atacati, in valuri!
sangele face bine la ten
sa ne bronzam la soare in timp ce macelărim
nevinovati,
sa plecăm acasă cu un şirag de crani lustruite
atent...
iar in timp ce facem asta,
sa nu uităm sa ne cautăm totusi sufletul
inca o data

*

infig in tine speranta pentru ca mi-e frica de
oglinzi
unde esti tu?
la capatul celalalt al trompetelor este argintul
viu

ploua cu membre
capetele arata mai bine invartindu-se in gol
si poate ca da, avem nevoie de putina disciplina
sa invatam sa ne pastrăm calmul intotdeauna...
corabii vor mai fi,
ideile marete sunt poleite cu aur
totusi, unde esti?
vreau sa ma vezi in ultimul moment cand fara
nicio remuşcare,
voi urla după noi!

Purusha

pur u sha
soarele urla imprăştiind lumina
orasul se topeşte in aburi albi
cateva jumătăţi de fiinţe caută in zadar
totalitatea
paşim împreună, tinându-ne de mână
tu zâmbeşti, eu mă reflect in tine răsând
ne strângem, sufocând aerul
in acest moment se topesc
toate liniile...

puru sha
fericirea nu este incununată de lacrimi
viata izbucneşte cu brutalitate
ascultă
palmele tăcerii te pot trezi din somn
nu mai plânge după căldura aşternuturilor
universul ti se deschide
trebuie doar sa ai încredere
si sa iti repeţi la nesfârşit
numele

pu rusha
visăm cu toţii la nemurire
mantele ne sufoca in dansurile lor
zeii se preschimba neîncetat
amestecăm culorile
vrem sa oglindim perfect imensitatea
in pozele noastre insa verdele plânge
imi strângi mana
de parcă ai vrea
sa uităm cine suntem...

Constantin FROSIN

Date et lieu de naissance: le 12 octobre 1952, Herăstrău, dépt. de Vrancea; situation civile: marié, une fille; études universitaires: Université de Bucarest, 1976; Professeur de Français-Italien; doctorat: Philologie, qualificatif: Très Bien, distinction: MAGNA CUM LAUDAE. Langues étrangères connues: français, italien, anglais, russe, espagnol, allemand, portugais. Lieu de travail: Université « DANUBIUS », Galați, Professeur d'Université.

Membre de: l'A.D.E.L.F.; la S.P.A.F.; la S.P.F.; l'Académie Francophone; l'Académie Européenne (membre correspondant); l'Académie Internationale de Lutèce; du PEN CLUB Français; du PEN CLUB BELGE; membre d'honneur de l'Association « Rencontres Européennes » (Paris), de l'Association Printemps Roumain de Lille.

Membre des Comités de Rédaction des revues suivantes:

- Nuove Lettere (Italie); Le Courrier Francophone (France);
- Directeur du Courrier International de la Francophilie;
- La Revue V; Orfeu; Antares; Genèze; L'Ecole de Galați; Saeculum; Grai; Rédacteur en chef de la revue Le Droit International, Notre Avenir (Univ. Danubius, Galați).

Prix, Récompenses, Distinctions: Le Grand Prix pour la Traduction de la Fondation Franco-

-Roumaine « Fronde », 1994; La Médaille du Parlement Européen « Trophée Gerner », 1995; Le Grand Prix de la Ville de Galați, 1995; Le Prix d'Excellence des Editions Haiku, 1996; Le Grand Prix « Orion » pour l'Art de la Traduction, 1996; Le Prix d'Excellence des Editions Haiku, 1997; Médaille d'Argent du Rayonnement Culturel Médaille Jubilee MATSUO BASHO (Nipponica, 1995); Le Prix Spécial du Quotidien « *Viața Liberă* » de Galați – 1998; Le Grand Prix de la Ville de Galați, 1998; Le Grand Prix de l'Académie Francophone, 1999; La Médaille d'Or de l'Académie Internationale de Lutèce, 1999; Le Grand Prix pour la Littérature de l'Institut Italien pour la Culture de Naples; Le Prix d'Excellence de la *REVUE V*, 2000; CHEVALIER DE L'ORDRE DES ARTS ET DES LETTRES, 2000; Inclus dans les éditions 1994-1995 et suivantes de l'Annuaire des Personnalités de la Francophonie « Le Richelieu »; Nommé CITOYEN D'HONNEUR DE LA VILLE DE GALAȚI, 2001; Grand Prix de la Traduction du roumain en langues étrangères, accordé par l'Union des Ecrivains de Roumanie en 2002 (Prix National); Grand Prix de la revue Porto Franco, 2002; Prix Européen de Poésie: POËSIAS, 2003; Chevalier de l'Ordre du Mérite Culturel Roumain, 2004; Officier de l'Ordre des Palmes Académiques (France), 2004; Grand Prix de la Traduction « Ioan Alexandru », 2004; Diplôme d'Excellence du Centre Culturel « Le Bas Danube » de Galați, 2005; Diplôme d'Excellence du département de Galați, 2005; Prix International « Relations Culturelles » de l'Union des Ecrivains de la République de Moldavie (Bessarabie), 2005; Inclus dans le Who's Who in France, dans l'édition 2005-2006 et suivantes; Chevalier de l'Ordre des Chevaliers Danubiens, 2007; Diplôme d'Excellence du Gouvernement roumain, par l'institution du Préfet de Galați; Président d'Honneur de: l'Association des Traducteurs Professionnels; l'UNIEP (l'Union Internationale des Ecrivains pour la Paix); l'Union des Vétérans de Guerre de Roumanie, membre de la Fédération Européenne des Anciens Combattants; Inclus dans l'Encyclopédie des Personnalités Roumaines, éd. Hübner, Suisse, 2008; Médaille d'Argent de l'Assoc. Acad. Arts, Sciences, Lettres (2009).

Micro-poèmes, haïku, tercets

A peine né, l'enfant
Rend visite à la vie. Vieux,
La mort la lui rend...

Tout bébé visite
Le musée de l'existence.
Mal lui en prendra...

La vie – à quoi bon ?
Crie l'enfant en son bas âge.
Personne ne l'entend...

Quelle grosse déception,
Le plancher des vaches, s'écrie
L'enfant à peine né...

Rendez-moi le ventre
De ma mère, crie le bébé
Déçu par l'ici-bas...

Quel est ce laideron ?
Demande l'enfant, effrayé.
La vie, voyons, petit!

L'enfant hurle, gémit:
Il n'y a pas de petit chez soi...
La vie, elle, sourit...

Je veux revenir
Au point de départ! Hagard,
Il rêve de sa mère...

Mais au bord d'elle, un
Autre enfant s'apprête à naître.
Mieux vaut disparaître...

De guerre lasse, il casse
Puis se fracasse et au néant
Ensuite se prélassé...

Les oiseaux s'en vont.
Autant en emporte le temps!
Il nous reste l'automne...

A l'autre bout d'ici
Se pointe l'Ailleurs, l'Infini...
Voilà ou voici ? !

L'on naît le matin,
L'on mûrit à midi, puis
Le soir, il meurt – fin !

Les instants font le temps,
Les heures le défont, les jours
Le refont... Adieu !

Dieu délègue les anges
A compter nos jours et nos nuits.
A qui ça nuit donc ?

Qui s'ennuie là-haut
Et nous envoie ses ennuis ?
Ensuite, s'en réjouit...

La clepsydre, quelle hydre
Rapace, dévore nos espoirs
De lendemains qui chantent...

Quelle chantepleure reprend
Nos pleures, en fait des rivières
De diams au cou de Dieu ?

Quel héros se fait l'héraut
Des temps futurs, en pâture
A l'éternité ? !

Tantôt un ciel sombre,
Tantôt un soleil qui brille:
La Nature fantasme...

Un brin de causette

Peut-on comparer
Le brin d'herbe
A un rayon du Soleil ?
Oui, il en est le prolongement...
Il illumine le paysage
Fait reverdir la grisaille,
Ressuscite la Nature,
Ennoblit nos champs, nos parcs...
Aussi ne doit-on pas
Marcher dans l'herbe:
L'on ne saurait
Fouler aux pieds

Les rayons du Soleil...

Peut-on comparer
Un champ de blé au Soleil ?
Oui, car l'or étincelant
Des épis, est le bout
De rayons qui ont touché,
Pénétré la Terre

Les rayons ont porté fruit
Et engendrent d'autres rayons,
Cette fois, sous forme d'épis...
C'est que tout champ de blé
Du Soleil en est le reflet

Haï-kaï

Au bout d'un rayon de Lune,
S'égrènent nombre de dunes,
Mais elles ne font qu'une

Au bout du voyage,
Les gouttes de pluie éclaboussent
Jusqu'à l'éphémère instant

Peut-on contourner
La Vérité ? Oui, mais à quel prix...
Elle boite, mais arrive toujours !

Peut-on sauter à cloche-pied
Sur la corde raide ? Oui,
Si posée par terre...

Est-ce qu'on peut nager
A contre-courant ? Oui, mais rien
Que dans sa baignoire...

Qu'est-ce qui peut arriver
Quand il ne se passe rien ?
Possible mue en impossible...

Qu'est-ce qui peut arriver
Quand les muets se mettent à gueuler ?
On reste sans voix...

Peut-on faire tache de couleur
Quand le Soleil est sombre ?

Si l'on voit la Vie en rose...

Que peut-il arriver
Si l'on parle en sommeil ?
Que personne n'écoute...

Rien peut-il arriver
Quand les aveugles y voient mieux que nous ?
Quels dangers on court...

S'il fait du vent et
Que l'on bâille, que risque-t-on ?
D'être englouti par soi-même...

Plus d'un ton de gris
Repeuple notre triste solitude.
Hiver corrompu...

Il n'a pas neigé,
Mais le mistral a soufflé.
La Nature tarit...

Contours flous... Quel vague
A l'âme. Tout passe, tout casse, tout lasse...
Dieu est en vacances...

Les brumes nous enveloppent,
Les bienfaits nous développent.
Les méfaits nous *interlorent*...

Le Soleil ternit;
Le Temps nous raccourcit...
Que devient l'Infini ? !

Au milieu d'un champ
Désert, s'élève une église.
De rares corneilles prient...

Comment fait le Temps
Pour remplir toutes nos clepsydres
Sans faire déborder l'Espace ? ...

Allume! s'écrie la nuit,
Mais la Lune se cache derrière
Le crépuscule, qui rôde...

A midi, le soir
Tombe, la Lumière part en trombe.

On bouge dans les tombes...

Le bouquet du vin
Inonde la gorge des vainqueurs.
A boire! crient les vaincus...

Deux mâles en À montent
A l'assaut du cercle vicieux.
Les femmes, elles, accourent...

Qui cherche le bonheur
Entre midi et 14 heures ?
Qui donne le change au leurre ? !

Une tortue torture
Le Temps qui accourt, le course
Puis le joue en Bourse...

Qui diable boursicote
Nos espoirs qui ont la côte ?
Qui Dieu veut not' dot ?

L'hirondelle s'enfuit,
L'après-midi nuit à la nuit.
La Lune se méfie...

Dans le Jurassique,
On fait la nique aux brontosaures.
A présent, on dort...

Soleil ne brille plus,
Etoiles ne scintillent plus au ciel.
Que devient la Lumière ?

Rhabillons-nous donc !
Les brumes, complet ambigu,
Nous vien(nen)t comme un gant...

Deux phares percent le noir...
Ou sont-ce les yeux d'un gros fauve
En quête de compagnie ? ...

Deux buts en blanc s'en prennent
A deux moyens en noir, s'engueulant
A bouche que veux-tu...

Le soir arrive à
La dérive, et dérive

Du craie-puscul/crêpe-uscul...

Lamelles aux dits
La mêle aux dix
Commandes, mande-m'en...

Vienne l'Inconnue
Et sonnent les cloches... Mes jours s'en vont,
Je me débauche...

Sous le pont des mille bobos,
S'écoulaient mes peines.
Sur le pont, de pauvres bords
Prennent Messie pour une lanterne...

Je regarde la course
Du train par derrière : ni point de
Départ, ni d'arrivée...

Personne ne croit plus
Au père qui à la porte sonne
D'une ruche qui bourdonne...

L'eau tonne dans le ciel,
Jette feu et flammes, puis se fait pluie.
C'est l'automne, voilà...

Les fines fleurs se fanent,
Le dessus du panier tombe en panne.
Corps et âme se tannent...

Ma canne! crie l'évêque,
Mais l'aveugle fonce et beugle :
Au secours! Au voleur!

D'une boue à l'autre de l'automne,
On s'enlise, on s'embourbe...
Comme cette planète est courbe!...

Ouvre-moi! crie la prison,
Mais la flicaille a raison :
Ce n'est pas de bon ton...

Angela FURTUNĂ

Angela Furtună este scriitoare, publicistă de origine română. Este membră a Uniunii Scriitorilor din România, membră a Asociației Jurnaliștilor Profesioniști din România, membră fondatoare a Asociației de Apărare a Limbii Române (sub directoratul savantului Eugeniu Coșeriu).

Doctorand în Literatura Română a Exilului, cu o teză despre opera scriitoarei și disidentei Monica Lovinescu (conducător științific – Prof. univ. dr. Mircea A. Diaconu).

Master în Comunicare și PR, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, cu o teză despre Relații de comunicare între cultura iudaică și cultura română (conducător științific Prof. univ. dr. Ion Horia Bîrleanu).

Master în Semiotica Limbajului în mass-media și publicitate, Universitatea Suceava, cu o teză despre Simbolistica iudaică în opera literară și publicistică a Angelei Furtună (conducător științific Prof. univ. dr. Sanda Maria Ardeleanu).

Master în Geofizică, Universitatea București (conducător științific, Membru Corespondent al Academiei, Prof. univ. dr. Radu Botezatu).

Specializare în biblioteconomie în cadrul cursurilor de la Oradea (martie-aprilie 2008) organizate de Centrul Național de Pregătire Profesională în Cultură.

Activitate literară:

Publică literatură, critică literară, eseu și cronici, interviuri cu personalități literare, sau recenzii și realizări multimedia de PR, comunicare și marketing cultural în revistele literare românești

ca Hyperion, Vatra, Convorbiri Literare, Poezia, România Literară, Steaua, Poesis, Feed-back, Oglinda literară, Ateneu, La Lettre R, Porto-Franco, Antiteze, Luceafărul, Galateea, Gracious Light ș.a.

Publică în mod curent în revistele electronice: Respiro, Agero, NordLitera, Francopolis (Franța), Poezie.ro, Atelier Literar Angela Furtună, Agonia France, Ego-Phobia, Liternet, Rețeaua Literară, Romania culturală – ICR, Galateea, Littera, Scrieri românești, Agero – revista românilor din Germania, Isro-press, Bună dimineața, Israel sau Editions Equivalences (directeur Mr. Adrian Rezus):

Luiza Palanciuc et Angela Furtună: entretiens *
La Vocation exiliale (2004)

Editions Equivalences:

* *Mes vies – Élégies de l'Est sauvage* (2005)

Îl văd pe Dumnezeu și nu mor – Viețile mele nesfinte [1], Éditions Axa; Botoșani/ Roumanie 2005 [ISBN 973-66-0177-4]

* *Mes autres vies* (2005)

Îl văd pe Dumnezeu și nu mor – Viețile mele nesfinte [2]; Éditions Axa; Botoșani/ Roumanie 2005 [ISBN 973-66-0177-4]

Debut literar:

Debutul literar profesionist ca poetă – în revista „România Literară” nr. 46/ 1997, la rubrica intitulată „Poemul cu scrisoare” a Doamnei Constanța Buzea, prin ciclul tematic „Cinci tablouri de colecție” (tradus și publicat ulterior în Belgia).

Volume publicate:

1. *Prizonier in Ego* (1997), premiul special al juriului la Festivalul Național „George Coșbuc” 1997

2. *Metonimii de word-trotter*, 1999, Editura Fundației „Constantin Brâncuși”, Marele Premiu la Festivalul Național de Literatură română „Tudor Arghezi”

3. *Primul Kaddish*, 2002, Editura Dacia, Cluj

4. *Poemian Rhapsody, Cartea Donei*, 2004, Editura Axa-Botoșani. Marele Premiu la Festivalul Internațional de Literatură Ad Visum, 2005

5. *Elegiile Estului sălbatic, Viețile mele nesfinte*, 2005, Editura Axa, Botoșani

6. *Îl văd pe Dumnezeu și nu mor, Alte vieți*, 2005, Editura Axa, Botoșani

Ultimele două volume, apărute în ediție unică, au fost nominalizate la Premiul Filialei Iași a Uniunii Scriitorilor din România pentru anul 2005

7. „Pelerinul din Aqualung“, 2008, O carte de poezie, galerie de artă, împreună cu artistul plastic Păuna Dumitrescu, Editura Integral, București, Sydney

Premii literare:

1. Marele premiu național pentru proză la Festivalul de proză românească de la Zalău, 1997.

2. Premiul revistei „Viața azi“ și premiul special al juriului festivalului de poezie „George Coșbuc“ pentru volumul în manuscris „Prizonier în Ego“.

3. Premiul „Constantin Ștefuriuc“ pentru poezie la festivalul de poezie și proză „Magda Isanos – Eusebiu Camilar“, 1998.

4. Premiul special al juriului și premiul revistei Unirea la concursul național de proză „Liviu Rebreanu“, Aiud, 1998.

5. Premiul al doilea la festivalul-concurs „Nechifor Crainic“, Giurgiu, 1998, pentru poezie.

6. Premiul revistei Convorbiri Literare la festivalul național de poezie „Gheorghe Pituț“, Beiuș, 1998.

7. Premiul întâi la festivalul național de poezie „Lui Eminescu“, Brăila, 1998.

8. Marele premiu la festivalul național de literatură „Tudor Arghezi“, Gorj, 1999, pentru volumul de poezie „Metonimii de word-trotter“, 1999.

9. Premiul al doilea la festivalul național de poezie „Ion Minulescu“, Slatina, 1998.

10. Premiul revistei Poesis și Marele premiu al juriului la festivalul național de poezie „Mihai Eminescu“ de la Oravița, 1999.

11. Premiul pentru poezie al Fundației Culturale a Bucovinei pe anul 1999.

12. Premiul pentru volumul de poezie „Metonimii de word-trotter“ acordat de Societatea Scriitorilor Bucovineni și juriul festivalului „Magda Isanos și Eusebiu Camilar“, 2000.

13. Marele Premiu la festivalul național de literatură AD VISUM, 2005 pentru volumul „Poemian Rhapsody, Cartea Donei“.

14. Diplomă și premiul pentru participare la Simpozionul Internațional „Neo-Umanismul și

dialogul intercultural“ cu un eseu despre Genocidul Armean. Acordat de Asociația Italianilor din România, RO.AS.IT, 18 iulie 2006.

15. Diplomă și distincție de participare la Congresul Național al Poeziei Române, Botoșani 2007 (director Gellu Dorian), pentru un eseu de comunicare, PR și imagine cu tema șanselor a doi scriitori de origine bucovineană actuală, Norman Manea și Matei Vișniec, la candidatura pentru Premiul Nobel pentru literatură. Semnatară a Mesajului Congresului, adresat Președintelui și Primului Ministru ai României, pentru susținerea culturii românești.

16. Diplomă și distincție de participare la CISL 2007, Colocviul Internațional de Științe ale Limbajului „Eugeniu Coșeriu“, Ediția a IX-a cu tema „Evoluția și funcționarea limbii – perspective normative în noul context european“, cu o comunicare intitulată „Marlena Braester – Un errant lucide à travers le pouvoir symbolique du désert“. „Oublier en avant/ Uitarea dinainte“.

17. Diplomă și distincție de participare ca invitat special al Colocviului cu tema « Représentations de l'enfance et de l'adolescence dans les littératures francophones », organisé dans le cadre du projet bilatéral franco-roumain « Mythes et stratégies de la francophonie en Europe, en Roumanie et dans les Balkans », Programme Brâncuși, 13-14 octombrie 2006, Suceava, Roumanie, Université « Ștefan cel Mare » de Suceava, Département d'Études Françaises et Université de Paris IV, Sorbonne.

18. Diploma și distincția de merit pentru participarea la Seminarul internațional organizat în cadrul școlii de vară a Universității „Ștefan cel Mare“ din Suceava în parteneriat cu Ro.As.It. și Excelența Sa Ambasadorul Italiei la București, cu tema Dialog prin cultură – dialoguri europene, Suceava, 2006.

sunt o cușcă pentru vânt

eu sunt pentru mine oglinda și
cel care nu are habar de nimic
iubind fără să sfâșie
căutător de lumină în aburul care mă
înconjoară
precum o viață de rezervă, bonus la nemurire.

închis în mine, căutătorul mă ajunge din urmă
împărțim aceleași cuvinte
bube pe limba roză
cușca pentru vânt
pâinea proaspătă a hermeneului lupul alb
în care moartea este mai presus decât viața
și inima morții bate un ritm arhaic în inima
vieții
cum literele încuietore de mit.
(„căutătorul vortex ca un tobogan
copilul alunecă în apa vieții lui
către miezul hrănitor și strigă
să fie lumină deasupra și dedesubt și împrejur
și toate să strălucească din nou ca în pragul
facerii“)

eu sunt pentru mine gheara și
căutătorul în cocoașa mea
nedezipit de aburul care mă înconjoară
iubind fără să adauge nimic la împărțire

sunt o cușcă pentru vânt,
i-am spus vântului
și am lăsat poarta deschisă

vedere către tine

ferestrele cuminți și începutul
în stil neo-clasic așezarea primăverii în lumină
frunzele se desenează singure pe mână
cu nervuri în care sângele pulsează

spui că lumea ta este între lumină și întuneric
niciodată uscat sângele niciodată lichid
trupul tăiat de nervurile frunzelor
se împluținează se dezvește se deschide
și copiii străzii îl ciugulesc cu privirea lor de
cocori

un zid urcă din când în când până la ultimul
etaj
cineva se aruncă în cer
cineva coboară lipa lipa
precum rotunjimile literei aleph
din ferestre cuminți privirea
nașterea semnului

mersul și căderea din poem în lume

tot ce e viu e îndepărtat de miez
creatură de cuvinte zburând
din cărțile cu pagini goale.

pasărea cu pene negre se așează pe tăblia mesei
ciugulind granulația din fotografii mărite
(„sorb din cafea și mă las privită de ochiul ei
pulsatil
precum textimaginea fiarei și mirosul ce vine
din podul cu fân“)

materializare instinctivă a unui text
homophonia poetului îl îmbracă într-un halat
lingvistic
de atelier.

poemul colorist al fantasmelor.

deschid fereastra să coboare poemul din aer.

arunc piatra și văd cum poemul face cercuri pe
apă.

merg precum litera n în numinosul alert.

un poem se naște singur precum un pui ce
sparge cochilia
cu ciocul eliberându-se din amniosul de semne.

un poem se spală singur de sângele poetului
la fel cum soarele se scutură de nori pentru a
străluci.

un poem nu ajunge niciodată singur la final
deoarece se însoțește pe drum de mulți
aventurieri
pierduți de turmă alungați în lume.

risipirea poemului în pământ

agonisirea poemului sub acoperiș printre
celelalte corpuri
de iluminat.

pe cine întunericul îl apasă într-atât încât să
cadă singur din poem în lume?

adevărul simplu, când cu îmbrățișări de maree timpul nostru

adevărul simplu
schela acoperită cu plasă de protecție
linii frânte de certitudini
pași siguri cu care coborâm
din raiul posibil
lăsând în urmă ostatici și agresori
trupul cu miniaturi de haos
când ne rășnim cafeaua lumina visul
timpul exilului înaintea în noi
ca singura tinerete posibilă
(„dar ea era un distrugător de timp
picătura alunecând pe obraz
nimbul prezentului maree
cum litere în filigran dintr-o limbă maternă
dispărută“)

nu există adevăr văzut de aproape
doar sinusoida cu care inima răspunde la
stimulii minții

centrul e peste tot și e în mine
reazem pentru o pasăre fără picioare
când nu contenește să zboare aici și acolo acum
și atunci

les oiseaux boivent aux racines

j'écris au bord de la mer
je ferme les lettres dans un ciel inconnu
tel le cercle que lancent les enfants à la plage
tel le sens d'une rose

si j'oublie les contours des lettres, je perds tout.

les lettres et la lumière sont la poussière
dans le ruissellement,
le goût amer de la source
dans un désert qui dort nu sous la pluie de
mots.

comment pourrais-je dire
que je remplace la parole
quand elle n'est plus ni à moi
ni à vous

personne ne regarde comment je ferme les
lettres
telle la fenêtre vers le bord de mer

tenir la nuit telle une araignée dans la paume

tu passes ainsi
vers autre chose
clignotant sous les regards aveugles...
le soleil retire ses dards par-dessus les ombres
qui s'éloignent au travers des ponts

je tiens la nuit,
telle une araignée dans la paume

tu passes ainsi à autre chose
clignotant sous les regards aveugles...
le soleil retire ses pattes au-dessus des ombres
qui s'éloignent par-dessus les ponts

l'araignée de la nuit
dans ma paume, les derniers sous

Traian GĂRDUŞ

Traian Gărduş este poet, epigramist şi autor de proză scurtă. S-a născut la 26.05.1939, în comuna Luncani, judeţul Cluj. A absolvit Facultatea de limba şi literatura engleză (Cluj). Din 1965 este profesor de limba engleză la Piteşti, prin repartitie guvernamentală. În prezent locuieşte în Montréal, Canada. Traian Gărduş este membru fondator al Asociaţiei Epigramiştilor din România, fiind posesorul carnetului cu nr. 19.

Activitatea literară: a colaborat la diverse publicaţii din România precum: Revista Argeş, Revista Astra, Braşov, Revista Luceafărul, Revista Albina, Revista Orizont, Timişoara, Revista Tribuna, Cluj Napoca, Revista Urzica.

Volume publicate:

Domnul Teste în America şi alte momente realiste (coautor) (Editura Dacia, Cluj, 1993).

Poemele Afroditei (Editura Zodia Fecioarei, Piteşti, 1996)

Caleidoscop epigramatic (Editura Zodia Fecioarei, 2000)

Sonetul de adio

Se-ntunecă ce-a fost şi se reduce
La nişte semne tot mai efemere,
Cu mari trimiteri spre apuse ere,
Pe cât de mari, pe-atâta de caduce.

Suntem bolnavi de nişte emisfere
Al căror centru e mereu în „nuce“
şi, după zvonuri, el nimic n-aduce,
Ademenit de veşnica durere.

Sonetul de adio se refuză
(Să fie vreo recepţie confuză?)
Sunt prea frumoase fostele ispite
Statornicite-n triste stalactite –
şi peste toate zboară sfânta Muză.
Se-aprind din nou luminile rănite;
Ce largi privelişti, ah, ce Afrodite!

Viziune

Icoana minţii îmi aduce în faţă
Un moşuleţ cu-o doamnă în strai de seară
Şi-un prunculeţ de-o frumuseţe rară;
Plămadă clară spre o nouă viaţă.

O nălucire prinde să răsară,
Ca vântul proaspăt către dimineaţă;
E dorul care viaţa ne răsfăţă,
Râvnind mereu o altă primăvară.

Dorim o viaţă-ntreagă fericire,
Perfecţiunea fost-a vis etern
Venind dinspre colinele ilire;
Uităm ades de diavol şi infern.

Şi toate bune toţi am vrea să fie...
Şi-atunci mă copleşeşte-un gând de mire
Ce tristă-i totuşi orice bucurie
(Şi cât de scurtă fost-a ea să fie...)

De amicitie

lui Mircea Bârsilă

Prietene, cuvânt fără echivoc,
Cuvânt cu mir de biblie, psaltire,
Scăldat în dor de scumpă veșnicire
Ce, iată, nu e doar un simplu joc...

Ne contopim în stihuri de uimire,
Adesea proslăvind un poloboc;
la catedrala cu ales metoc
și îngerii se scaldă în potire.

Amici am fost și cred că iar vom fi
și-n tenebroase vremuri viitoare
și va veni, sunt sigur, buna zi
cu mult visata noastră luminare.
Amice, dar, în dor de veșnicie
înalț aceste sfinte stihuri ȚIE!

Mirific imperiu

Să hoinărim, iubito-n astă noapte
Prin vastul meu imperiu de cuvinte,
Ne-ndeamnă la plecare cele sfinte
Venind în zbor de gnomi, celeste șoapte...

Uităm de dascăl și de bun părinte,
De-acum, poveștile sunt cam inapte
Și muzele revin la cifra șapte,
Au cine să ne-mpartă-nvățămintă?

Gândind și azi la sfântul nostru astru
Se-ntunecă privirea spre apus
Și cerul tern devine mai albastru
Revin, iubito, cum și-alteori am spus,
Ieri fost-a marți și astăzi parcă-i joi –
Mereu am fost și fi-vom amândoi!

Iarnă suverană

– Lui Anghel Dumbrăveanu –

Presară cerul fluturii zăpezii
Înmiresmând cu brad întreaga țară
Și mă cuprinde un dor de călimară
Să scriu un fel de psalm à la Arghezi.

Și-atâtea gânduri mă cuprind spre seară
Sosite-n zbor din cumpăna amiezii
Zăpezile îmbată chiar aezii
Cu armonii și simțuri se-nfioară.

Aleile cu pomii de beteață
Ne par a fi portale-mpărătești.
Poete, presimțirea nu mă înșală
Și este vremea să te-nveselești;
Prevăd o iarnă, da, imperială,
La Dobroteaș, cu vin de Sâmburești.

Icoane

Icoanele, altar de cugetare,
Prieteni scumpi în orele pustii,
Necropole de fapte, totuși vii,
Și-a neuitării dulce amânare...

Icoana veche rosturi sfinte are;
Apuse chipuri, vremuri, Tu re-nvii,
Plecații moși Tu ni-i păstrezi copii,
Și-n toate o frumoasă împăcare...

De unde-această stranie lumină,
Oh, voi, icoane vechi, din altă vreme,
Fixate-n scoarțe cu mătase fină
Și răspândind parfum de crizanteme –
Brățări, brocarte, doar podoabe rare,
Oglindă vie dintr-o altă lume...

PS.

Dar azi pe cine mai privește oare
Povestea, lumea, vechile albume?...

La curțile vechi

Mai dăinuie un turn umbrat de pini
Din ce a fost un preamărit palat,
Verdeață și arbuști l-au sufocat,
Ca pe un pui de cerb, sălbatici câini.

Pe ziduri pale vezi câte-un bărbat,
O umbră, barbă, cucă și ișlic;
În fața voastră mâna mi-o ridic
Zicând același romanesc: VIVAT!

Bătrâne curți, mă-nchin la tâmpla voastră,
Voi sunteți fala vremilor apuse
Și nu ruini sau triste cimitire;
Renașteți, peste veacuri, ca Măiastră,
Cu har ales de sfântă Mănăstire –
Și ia-le sub aripa ta, ISUSE!

P.S.
Când vântul serii zboară printre pini,
Tu meditezi, POETE, și suspini.

Adevărații Arnoteni

Adevărații Arnoteni, ce lume! –
Cei patru P, cu figuranți vreo patru,
Pot face dintr-o noapte un teatru,
Cu Pirgu, regizorul de renume.

Geambași, becheri și flori de mahala,
Printese, duci, savanți cu mir domnesc,
De-a valma, după rost, se târnosesc...,
masinca, Rașelica, mașala!

Sodoma cea străveche reînvie;
Local de târfe, belferi, mardeiași,
Esențe tari de drog și scârnăvie –
În felul lor, ei toți sunt niște ași...
Ce faună, ce faună și floră,
Acolo totul, totul se devoră.

P.S.
Lascivă lume, larmă, lustru fals,
Învăluite-n fastul unui vals.

Basile GLIGA

Originaire de la Roumanie, Basile Gliga a mis, depuis 1987, les bases de plus de dix compagnies au Québec. Évoluant d'abord dans la communauté roumaine de Montréal, celles-ci ont désormais des activités aux niveaux national et international. Ces dernières années, Monsieur Gliga a concentré son activité dans les domaines du management et de l'immigration dans les bureaux de conseils qu'il a créés, « Basile Gliga – Cabinet de conseil et relations publiques » et « Bureau d'immigration canadienne s.e.n.c. » (membre titulaire de la SCCI). Son expérience personnelle et son travail l'aide à comprendre la multitude de difficultés rencontrées par les immigrants.

Désirant partager son expérience d'entrepreneur, il a écrit le livre « Le Gène Managérial » publié tout récemment par les Éditions de la Fondation roumaine de Montréal. Le livre est un vrai guide d'affaires.

Très impliqué dans sa communauté, M. Gliga assure la présidence de la Fondation Roumaine de Montréal. Il est aussi le directeur du journal Tribuna Noastră.

Il est licencié en économie et en droit (Université de Bucarest et de Paris), il a des études de management et de relations publiques (Université McGill, Montréal).

„Prin debutul său publicistic, Basile Gliga aparține generației optzeciste, de care se deosebește însă prin faptul că n-a aderat la programul acestei grupări post-moderniste, raliindu-se mai degrabă unor curente anterioare, fără să ignore nici arta poetică tradițională a lui *pictura poesis*.

Poezia pe care o cultivă are însă mai degrabă atingere cu muzica, punând bază nu atât pe comunicare cât pe sugestie. Imaginile pe care le creează sunt generate de trăirile specifice vârstei, fiind nimbate de melancolie și de nostalgia altor țărâmur.

Simion Bărbulescu

Debut literar:

Pe clapele unui pian nevăzut, Editura Scrisul Prahovean, Cerașu, 2001, ediție bilingvă română-franceză, prefatăă și îngrijită de Simon Bărbulescu.

Volume publicate:

Pe clapele unui pian nevăzut, Editura Scrisul Pravovean, Cerașu, 2001.

Le gène managérial, Editura Fundația Română din Montréal, 2009.

Don Quijote

Don Quijote străbate pustiul
Cu brațul obosit ținând lance și scut
Printre morile de vânt se retrace tăcut.

În zadar Dulcineea, fata de aer,
Înspre el întindea aripi de vânt,
Don Quijote se pierdu într-o țară de basm
Răstignit între cer și pământ.

Sub ploaia de nopți și de zile
În ciot se transformă sabia lui.
Dulcineea dispăruse în fum...
Rămase în legendă o cizmă a
lui Sancho Panza
și Rosinanta, în hamuri,
părăsită în drum...

Fără urmă

Muntele-i neclintit.
Și apoi e șesul.
Fără compromisuri,
fără nevoia de coline,
drumul tău trebuie să sfârșească.

Așa, dintr-o dată,
să fii un altul,
fără urmă,
fără movile vechi de pământ.
Și apoi e șesul

Sonata Lunii

Din muzica acestei nalte ore
Un nor în cerul alb se risipește;
Ziua gonește-n umbra altei zile
Și noaptea-n taina altei nopți se varsă.
Un uragan melodic crește-n spațiu
Și parc-auzi vibrând păduri de sticlă
În simfonia care se destramă...

Se pierd în vânt acorduri lungi de liră
Și-n orice lucru doarme iar un cântec,
O armonie-n lanțuri ferecată –
Desprinde, dar, cu mâna de zăpadă
Sigiliile ce-n adânc ne leagă
Și curge muzica pierdută
Sub luna care trece înspre noapte.

Amintirile verii

N-am să uit poteca albastră a lunii
Peste valuri de mătase sclipind
Și cheiurile verzi cu felinare
În cupa cărora o lumină curgea
Ca un misterios vin al nopții...
Pășeam amândoi prin nisip,
Fiecare prea singur cu sine,
Neliniștiți, pierduți în tăcere,
Căutând peste vastele-ntinderi
Cuvântul care să ne apropie
Și poteca
Depărtată și albastră a lunii

Fără întoarcere

Se-nvăluia ca într-o ceață cerul
Gândit de ochii mei ascunși sub pleoape
Aerul era plin de păsări ciudate
Care pluteau îl largi ocoale
În jurul galioanelor fără catarge
Toate acestea se întâmplau într-o altă stare
În care marile expediții geografice nu fuseseră
oprite
Albastre insule se formau din ceață
– Vagi bastioane ale întâmplării –
Când se risipeau în fața proverbelor noastre
Îmi ascundeam chipul
În catifeaua sărată a mării
Știind că sunt abia la începutul
Uni mare drum fără întoarcere

În amintirea rece a luminii

La venirea serii pământul se aprinde
Cu torțe mari amurgul galopează peste maluri
Incendiind unul câte unul toate crângurile.
În urma lui întunericul venit de departe
Îneacă orașe, și case, și drumuri
O păcură lentă inundă lumea reală
Și sub ea, la mare adâncime,
Munții visează la o nouă glaciațiune.
Încet-încet toate lucrurile se fosilizează
Gândurile, strigătele, foșnetul frunzelor
Rămân inerte în chihlimbarul tăcerii.
Totul pare pierdut. Doar amurgul
– Neliniștită flacără pe dealuri –
Mai rățăcește la căderea serii
În amintirea rece a luminii.

Între fulger și ploaie

Suntem ca două raze spre seară
când întunecate când limpezi,
suntem nori care-și poartă ploile
ca niște gânduri ascunse...
Ziua ta se împlinește în noapte
Trupul – faleză de calcar
de care se lovesc fără răgaz
valurile unor mări crepusculare
și-n timp ce norii se sparg

Te ascult
și-n trecere prin intervalul
dintre fulger și ploaie
devin un izvor
nesecat
al așteptării...

Fără glas

Am ajuns la porțile cetății
În marginea deșertului fără timp;
Nimeni nu-mi cunoștea chipul
Și vântul a șters urma pașilor mei pe nisip...

Am bătut la poartă: – Deschide-mi!
Poarta rămase închisă.
Am strigat: – Răspunde-mi!
Nimeni nu se-arată.
Era un amurg încins și uscat;
La altă poartă pornit-am să bat.

Și iarăși am strigat: – Deschide-mi!
Nimeni nu-mi răspundea.
Am bătut: – Răspunde-mi!
Nu mi s-a deschis.
Era o noapte stătută și moartă;
Am plecat să bat la altă poartă, altundeva.

Am șoptit din nou: – Răspunde-mi!
Nu mi s-a deschis.
Am cerut: – Deschide-mi!
Nimeni n-a venit.

În zori candizi, fără rouă
Paznicii zidului fără glas m-au găsit.

Corneliu LEU

Corneliu Leu (n. 21 iulie 1932, Medgidia, județul Constanța) este un scriitor, dramaturg și regizor de film român. Este de asemenea fondatorul mai multor organizații social-culturale.

Afilieri: Institutul Internațional Jacques Maritain, Asociația Europeană pentru Pluralism, Uniunea Scriitorilor, Uniunea Ziariștilor, Uniunea Cineaștilor, Președinte, Mișcarea pentru Progresul Satului Românesc.

Cronologie bibliografică:

1948, debut cu nuvele și povestiri în „Flacăra“, „Cuget liber“, „Pagini dobrogene“; 1950, „Asiiziile și alte povestiri radiofonice“; 1952, „Vremea viteazului“, serial de teatru istoric; 1954, „Cu toată viteza“, piesă în 3 acte, premieră „Teatru la Microfon“; 1956, „Ochiu Dracului“, roman, Ed. pentru literatură; 1957, „Poveste de iarnă“, primul spectacol de televiziune în direct; 1958, „Vârsta de aur“, roman, Ed. pentru literatură; 1958, „Nopti dobrogene“, povestiri, Ed. Tineretului; 1958, „Familia“, piesă în 3 acte, cu care se inaugurează teatrul de televiziune; 1959, „Sângele și apa“, nuvele, Ed. pentru literatură; 1961, „Cu mâinile noastre“, reportaje, Ed. pentru literatură; 1962, „O familie puternică“, roman, Ed. Tineretului; 1963, „Viitorul al doilea“, nuvelă, Ed. Militară; 1964, „Puterea“, roman, Ed.

pentru literatură; 1965, „Balade“, povestiri, Ed. Tineretului; 1965, „A doua dragoste“, 3 acte, premieră Teatrul Constanța și Teatru TV; 1966, „Fiara“, piesă în 3 acte, premieră Teatru radiofonice și Teatru TV; 1967, „Viața particulară a lui Constant Hagiu“, roman, Ed. Tineretului; 1967, înființează postul „Radiovacanța“; 1968, „Dreptul la dragoste“, nuvele, Ed. pentru literatură; 1968, începe realizarea și prezentarea pe parcursul mai multor ani a serialului TV de film de autor „Călătorii romantice“; 1969, înființează Ed. Eminescu și colecția „Romanul de dragoste“; 1970, „Femeia cu ochi albaștri“, roman, Ed. Junimea; 1970, înființează Studioul de filme al televiziunii începând producția primelor seriale românești și a coproducțiilor TV; 1971, „Asediul“, film artistic de lung metraj produs de „Romaniafilm“; 1972, „Femeia fericită“, piesă 3 acte, premieră Teatrul Bacău și Teatru TV; 1973, înființează „Casa de filme nr. 4“ devenind producătorul unor filme și mari ecranizări precum: „Cantemir“, „Ioanide“, „Adevărul și Puterea“, „Mihai Viteazul“, „Actorul și sălbaticii“, „Ciprian Porumbescu“, „Țara de piatră“, „Serata“, „Casa de la miezul nopții“, „Cu mâinile curate“, „Felix și Otilia“, „Lumina palidă a durerii“, „Nea Mărin Miliardar“, „Iarba verde de-acasă“, „Alexandra și infernul“, „Scriinul negru“, „Tănase Scatiu“, „Facerea lumii“, „Agentul straniu“, „Imposibila iubire“, „Castelul din Carpați“ etc.; 1973, „Puterea“, roman, ed. II, Ed. Eminescu; 1974, „Teatru“, colecția „Rampa“; 1974, „Fata bună din cer“, 3 acte, rev. „Teatrul“ și premieră Teatrul Pitești; 1975, apare în „Dicționar de literatură română contemporană“, Ed. Albatros; 1976, „Cota 2516“, film artistic de televiziune; 1976, „Această viață sentimentală“, roman, Ed. Cartea Românească; 1977, „Profesorul Demnitate“, piesă în 3 acte, premieră Teatrul Național Craiova și Teatrul TV; 1977, „Femeia cu ochi albaștri“, roman ed. II, Ed. Albatros; 1977, „Plângerea lui Dracula“, roman, Ed. Cartea Românească; 1978, „Casa dintre câmpuri“, film, coproducție „Romaniafilm“ și TVR; 1978, „Prețul dragostei, al credinței și al urii“, roman, Ed. Cartea Românească; 1979, apare în „Dicționar de literatură română“, Ed. Univers; 1979, „Patriarhii“, roman, Ed. Cartea Românească; 1979, „Teatru comentat“, volum antologic, Ed. Eminescu; 1979, „Reporter romantic în

țară și pe glob“, antologie reportericească, Ed. Junimea; 1979, apare în „Dicționar cronologic de literatură română“, Ed. Științifică și Enciclopedică; 1979, „Baladele pământului natal“, povestiri, Ed. Ion Creangă; 1979, „Romanul unei zile mari“, Ed. Albatros; 1980, „Sufletul locului“, piesă în 3 acte, Teatru TV; 1980, „Cercul spionilor“, film artistic, producție „România film“; 1981, „Dracula“, premieră Teatrul Sibiu; 1982, „Insulele“, roman, Ed. Albatros; 1983, „Simboluri“, reportaje, Ed. Militară; 1983, „Romanul nopții de februarie“, Ed. Militară; 1984, „Romanul unei zile mari“, ed. II, Ed. Albatros; 1984, „Rănilor soldaților învingători“, roman Ed. Cartea Românească; 1985, „Romanul unui mare caracter“, Ed. Militară; 1986, reînființează, la „Contemporanul“, suplimentul „Realitatea ilustrată“; 1987, 1990, „Faptele, Secolul, Puterea“, trilogie, Ed. „Albatros“; 1989, „Romanul unei zile mari“ ed. III, Ed. Albatros; 1990, înființează Casa de Editură și Producție Audio, Video, Film „Realitatea“, cu publicațiile „Ave“, „Necazul“, „Antologia poeziei creștine“; 1990, înființează Fundația Episcopul Grigorie Leu; 1991, „De groază și de râs“, proze și scenarii, Ed. Realitatea; 1991, până azi, înființează rubrica radio săptămânală „Căsuța poștală 33“; 1992, „Poetul ca o floare“, roman, Ed. Realitatea; 1992, 1993 „O țară bogată cu țărani bogați“, reportaj european „Realitatea“; 1992, înființează spectacolele radio-tv cu public, „Cabaret politic“; 1993, „Omul succesului“, piesă în 3 acte, Teatrul Național Radiofonic; 1994, „Anonimul Brâncovenesc“, ed. „Realitatea“; 1994, până în prezent, „în gura leului“, rubrică moralistă săptămânală în ziarele „Libertatea“, „Ordinea“, „Azi“, „Cronica română“, „Albina“ și în emisiunea lunară „Viața ca un spectacol“; 1995, „Drumul spre Damasc“, roman, Ed. Eminescu; 1995, devine membru titular al Institutului Internațional Jacques Maritain; 1995, „Democrația locală“, eseuri, Ed. Realitatea; 1995, „Hora tranziției“, „Nu trageți în guvern“, „Bomba tranziției“, „Vin alegerile“, spectacole complexe cu transmisii radio în direct și serial TV; 1996, „Generalul și găinarul“, piesă în 3 acte, Teatrul Național Radiofonic; 1996, „Spionii birocrati“, roman, Ed. Eminescu; 1996, „Noi și Europa“, „S-a schimbat schimbarea“, „Poveste

politică de iarnă“, spectacole complexe multimedia cu transmisii în direct; 1997, înființează Consfătuirea Națională a Intelectualilor de la Sate; 1997, „Fiii risipitori ai Europei“, eseuri, Ed. Realitatea; 1997, „Dămăroaia Story“, piesă în 3 acte, Teatrul Național Radiofonic; 1997, este printre inițiatori și devine membru fondator al Asociației Europene pentru Educație Pluralistă; 1998, înființează Institutul Național de Personalism; 1998, înființează revista „Pluralitas“; 1998, apare în „International Author's and Writer's Who's Who“, Cambridge; 1998, „Au avut românii norocul unei revoluții?“, eseu, Ed. Realitatea; 1999, apare în „Marquis Who's Who in the World“ și în „Cambridge Dictionary of International Biography“; 1999, înființează „Mișcarea pentru Progresul Satului Românesc“; 2000, „Re-introducere în Personalism“, eseuri, Ed. Realitatea; 2000, apare în „International Directory of Philosophy and Philosophers“, B. G. State University, Ohio; 2000, „International Man of the year 2000“; 2001, Cambridge Biographical Centre; 2000, Inițiază Asociația Fundațiilor pentru Dezvoltare Rurală; 2001, „Iarna iubirii“, roman, Ed. Realitatea; 2001, înființează, la 172 de ani de la apariție, noua serie a revistei „Albina“; 2001, „Cartea Episcopilor Cruciați“, Ed. Realitatea; 2001, apare în „500 Leaders of Influence“, American Biographical Centre“; 2002, apare în „Enciclopedia on Personalities of the Twentieth Century“; 2002, „Amintiri din Casa Scriitorilor“, volum antologic, Ed. Realitatea; 2002, Revista „Albina“ devine „Albina românească“, publicație a Mișcării pentru Progresul Satului Românesc, cu un program consecvent de dezvoltare socio-economică și integrare europeană a ruralului românesc; 2002, „The Islands“, traducere engleză a romanului „Insulele“ (apărut în română în 1982), „Realpublishers“; 2002, până în prezent, realizează emisiunea TV „Cafeneaua literară“; 2003, lansează în revista „Pluralitas“ ipoteza Personalismului Diacronic și publică „Idei personaliste de actualitate în opera lui C. Rădulescu-Motru“; 2003, apare în „The Coexistence World Initiative Network Partner Directory“; 2003, apare în „Directory of Philosophy Center SUA“; 2003, „Romanul Plângerilor sau Călăul lui Dracula“,

roman Ed. „Realitatea”; 2004, „În gura leului, sau cronica politică a anilor 1992-2004”, publicistică, pamflete, tablete, Ed. „Realitatea”; 2004, Revista „Albina Românească” împlinește 175 de ani de la apariție, prilej cu care primește Ordinul Meritul Cultural în grad de Mare Ofițer; 2004, începuturile ziaristicii în România, studii și cursuri, Ed. „Realitatea”; 2004, Album aniversar, „175 de ani de presă românească”, transliterări de facsimile și comentarii, Ed. „Realitatea”; 2005, lansează conceptul de „Societate Civilă Transnațională”; 2005, „The Novel of a Great Day”, traducere prescurtată în limba engleză a „Romanului unei zile mari”, „Realpublishers”; 2007, cu „Nuvele și Istorii”, începe seria de OPERE DEFINITIVE, urmând volumele de „Romane istorice”, „Teatru”, „Romane contemporane”, „Publicistică”, „Studii”, „Memorii”.

Romanul Plângerilor sau Călăul lui Dracula – fragment

Slabe ființe mai suntem, Doamne!

Ai vrut să ne întocmești după chipul și asemănarea Ța, dar nu am ieșit întru-tocmai. Ne pândesc multe slăbiciuni asupra cărora mai avem de lucrat ca să ajungem mai aproape de puterea Ța.

Dintr-ale sângelui suntem răi, și fierbinți, și gata de a ne lua la hartă, dar e de ajuns un tăiș mai ascuțit de sabie sau o ghiaogă mai puternică pentru ca o fibră să se rupă-n trup, oriunde-ar fi, și să ne dăm duhul asemenea găngăniilor celor mai firave... De ce nu ne-ai plămădit, Doamne, și cu fier, sau cu mai mult os acolo unde trebuia, ca să nu ne muiem la prima înțepătură și să ne curgă sângele ca și cum el ar fi hărăzit mai mult să-ngrășe pământul decât să alerge prin vinele noastre?! Sau, dacă nu ne-ai putut da tuturor mai bună și mai tare osânză, de ce n-ai încercat măcar pe unii să-i faci altfel, așa cum își face meșterul lucrurile alese, migălite, meșteșugite de n-au moarte, adică cele cu care-și laudă iscusința?

Tu, Doamne, numai asupra sufletelor ai lucrat. Făcându-le deosebite și dând unora puterile Tale cele mari, după măsura credinței lor, sau a celor care i-au crescut. Dar, la trup, ai fost cu toți la fel

de bun și de îngăduitor, n-ai luat de la unii ca să dai la alții și nu le-ai făcut unora paveze, pe măsura minții lor, ca să rămână nemuritori. De ce, în meșteșugul acesta de a-i alcătui pe oameni, n-ai făcut barem pe unul-doi mai deosebiți, deopotrivă cu ceea ce-ți cer eu. Că mila ta mi-a dat puteri sufletești mai mari decât ale altora și voință mai puternică să o pot trimite asupra altora, să-i fac pe alții să se minuneze și chiar să se înspăimânte de forțele ei. Dar carnea, sângele? Astea le au toți la fel: și prostul și deșteptul, neavând nici o legătură cu mintea și cu puterile sufletești... Că eu nu-ți cer să ne fi făcut dintr-ale cărnii și sângelui chiar nemuritori. Dar să ne fi făcut ceva mai puțin muritori, mai greu muritori, mai trudnic de omorât decât cu prima armă pe care ne-o împlântă dușmanul.

Și, nu mă ridic aici, iartă-mă dacă m-ai înțeles cumva altfel, împotriva ființei noastre trecătoare, a săvârșirii noastre din această viață atunci când obijduitul de trup nu ne mai poate duce; ci mă gândesc la mila ta de a ne fi pus niște apărători altfel decât cele cu care faurii ciocănesc platoșele și cămășile din za, adică niște apărători pe dinlăuntru care să ne oprească curgerea sângelui, care să nu lase capul să se desprindă de trup, care să nu facă din mâțele în care-a intrat tăișul de sabie o ferfenițeală netrebuincioasă, iar din inima pătrunsă de ac un pumn de carne fără rost. Asemenea apărători, dacă ne-ai fi dat pe dilăuntru trupului nostru, Doamne!

Nu mă pedepsi, Doamne, pentru cele ce-ți spun Io, Vlad Voievod, fiul lui Vlad Dracul, acum în cumpăna vieții, când am trăit atâtea, am pățit atâtea și am făcut altora atâtea, încât pot să mă consider cunoscător al celor lumești și pe dinlăuntru și pe dinafară. Pentru că, vezi, eu nu mă plâng decât de neputința de luptă a omului, de vreme ce tu ne-ai întocmit astfel încât să fim ființe care se luptă. Mă supun voinței Tale, și nu cu gura, că mărturie îmi stă jumătate din viața în care m-am luptat, am tăiat, am tras cu tunul, am pândit prin păduri și am lovit pe neașteptate, am băgat groază vărsând dunări de sânge, am numărat, la o singură luptă, până la douăzeci și trei de mii opt sute capete tăiate și am ridicat, după alte lupte sau chiar în vreme de pace, păduri de țepe în care mi-am înfipt dușmanii și tâlharii și

cotropitorii dinafară și hiclenitorii dinlăuntru și, uneori, chiar oameni nevinovați pentru care îmi plătesc păcatele. I-am tras pe toți, mii, de sus în jos, ca să ajungă să-și vadă țeapa, să o simtă pârâindu-le măruntaiele pe dinlăuntru și să mai trăiască până ce vârful ei le ajunge în dreptul văzului. Și i-am lăsat înfipti acolo, în preajmă, luni, ani – pădure a cetății mele voievodale în care mă plimbam fără teamă, tocmai pentru că ei erau stârvuri și erau sus, în vârful, cu coșurile pieptului deschise de clonțul paserilor răpitoare, spre a deveni cuiburi de coaste pentru alte zburătoare.

Și, după ce-au alcătuit înfricoșării de sași cărtu-lia aceea cu chipul meu pe dinafară și faptele cu care i-am îngrozit scrise mincinos înlăuntru, pentru toată Europa căreia mirosul de sânge îi gâdila nările, am ajuns a fi Vlad Țepeș.

Îi gâdila simțurile odoarea puhavă pe care o capătă sângele când rămâne singur și nu mai are mirosul trupului nostru, îi satisfăcea setea de cruzime din om pe care lașii și-o astâmpără doar cu poveștile altora. Și nu se mai întreba cu ce scop și cu ce gând am făcut eu toate acestea; n-o interesa ce aveam eu sub frunte și deasupra orbitelor ochilor, ci numai sabia mea, țepele mele, călăii mei, devenind pentru ei Dracula.

Așadar, Doamne, eu nu m-am răzvrătit sorții de a face din om ființă rea și n-am cercetat cât aparține aceasta voinței Tale. Am știut, doar, că această ființă este mai doritoare de luptă decât de înțelegere. Mai aplecată spre a tăia decât spre a lua aminte la celălalt, folosindu-și mintea ca să fure, ca să înșele, ca să smulgă ceea ce nu-i aparține, folosindu-și ochii ca să iscodească și gura ca să mintă, mâna ca să apuce și piciorul ca să lovească, auzul ca să se ferească și cupa inimii ca să țină-n ea venin, nu dragoste...

Rău ne-ai mai pornit să ne alcătuim, Doamne, lăsându-ne încercați de păcat! Atât de rău încât mie, păcătosul, îmi vine să mă întreb: oare după ce animale de pradă am venit noi la rând în mâinile Tale care ne alcătuiau?

Pentru că doar unele dintre ascunsele și apucătoare animale au atâtea porniri spre rău câte are păcătosul de om!

Dacă a trebuit să ne faci după alcătuirea dobitoacelor, apoi, de ce nu ne-ai făcut, Doamne,

după cal? După noblețea făpturii sale neahărțuitoare?... Să ne fi dat frumusețea lui, și agerimea lui, și semeția și înțelepciunea lui, și cumpătarea lui și păscutul pașnic al plimbării lui prin iarbă, și blândețea contemplatoare a ochilor lui, și forța lui de a da cu copita numai când se apără, fără să aibă vreo parte a trupului făcută spre a ataca, așa cum ne-ai lăsat nouă degetele ca să sugrumăm cu ele, să smulgem beregățile și, mai nou, să strângem în ele arme ucigătoare.

Ne-ai prelungit din acele animale cu gheare și colți, și cu ochi perfizi făcuți pentru pândă, și pofte nesățioase, mult mai mari decât poate bârdanul nostru să cuprindă.

Eu, păcătosul, m-am supus voinței Tale de a face din noi asemenea ființe războinice și am tăiat, am ucis în dreapta și-n stânga, am făcut să curgă sânge și răzbunare, am pus foc și-am împușcat ghiulele, am dușmănit și-am folosit toate armele pe care omul a învățat să le mânuiască în moarte, tocmai pentru că n-are puterea Ta de a sufla viață... Dar ce frumos ar fi fost, Doamne, dacă ne-ai fi făcut după asemănarea cailor!... După încordarea semeață a gâtului lor, după ținuta falnică a piepturilor lor, după zborul lor iute, pe glezne subțiri care-i aduc a fi unduioși ca pasărea, și după focul pe care-l aruncă pe nări numai atunci când bărbăția îi face să simtă nunta aproape!...

Privește-i, Doamne, din înaltul Tău, ca pe cele mai adevărate ființe ce ți-au izbutit, pentru că, adevărat, n-ar trebui să fie decât ceea ce este frumos! Privește-le armonia trufașă a mersului prin pășunile verzi ale lumii Tale, mers legănat și zbor alintat și simțire de copil al tău bucuros de ce i-ai dat, neîntinată în nici un gând rău, de nici o perfidie, de nici o pândă, de nici o umilință în ceea ce-l privește și de nici o rea voință în ceea ce-i privește pe alții. Și vei vedea ce frumoasă ar fi putut să fie această lume.

Ar fi putut!

Dar eu nu tânjesc la atât de mult.

Nu mai tânjesc, adică, așa cum tânjeam în răzvrătirea crudelor mele tinereți.

Rămân robul Tău, supus voinței Tale de a mă lupta și cu rost și fără rost iar, de răscolit, mă răscolește numai nedreptatea alcătuirii noastre de ființe cu suflet urât, războinic, hărăzite luptei, dar

neînmarmate cu toate pavezele prin care am putea face față ei păzindu-ne viața care tot din suflarea Ta vine.

Și, rostind această plângere, cea mai plângere dintre multele plângeri pe care le poartă sufletul meu în acest chinuit trup ascuns lumii prin paznicii lui Matei, îmi plec în țărână fruntea glăsuind cu umilința pe care Tu ai pecetluit-o în sufletul nostru alături celorlalte rele din noi:

Slavă ție Doamne și învățătorule, ascultă plângerile robului Tău!

Ascultă-le, Dumnezeuule, că mi-am pierdut toate legăturile în hruba asta unde mă ține Matei și nu mă mai aude nimeni!

În afară de îndurarea Ta, plângerile mele nu le mai aude nimeni, Doamne!... Nimeni!

Ba le aud!

Le aud și nu pot să-i răspund.

Aud plângerile voievodului meu, îi aud glasul tunător cu care m-am obișnuit să-mi poruncească, dar nu pot să-i răspund și nu pot să-i dau semn cum că l-am auzit, cum că-i cunosc plângerile și i le ascult mereu, cum că strâng, în tolba asta pe care-o port de gâtul meu, sau a calului meu, oriunde, toate înscrisurile și documentele despre el și că nu voi avea căință pe lumea aceasta până nu-i voi face dreptate.

Îl aud, dar fiindcă fratele meu, călău la fel de vestit ca și mine cu care am stat în slujba voievodului Dracula în mai mulți ani de lupte și trecere prin sabie a dușmanilor, a căzut acolo, la Piatra Craiului, nu mai am cum să-i răspund, nu mai am cum să-l întreb, nu mai am cum să-i dau de veste și nu mai am cum să aflu unde e ținut el închis ca să mă duc, să mă cațăr pe ziduri, să-i gâtui paznicii și să-l fac slobod ca să-și recâștige scaunul domnesc pe care-l merită și prin os și prin virtute.

Îl aud, dar el nu mă aude. Îl aud cum i se plânge lui Ștefan vărul lui și voievodul Moldovei, că acela îi este cel mai drag. Nu mie mi se adresează, ci lui Ștefan. Că Ștefan este speranța lui, iar eu sunt un vierme de care cred că a și uitat. Și, nu numai că a uitat, dar nici nu-i trece prin minte că eu sunt cel care umblu să-l salvez, în vreme ce Ștefan își vede de tronul lui, de luptele lui și de nevolniciile din țara lui. Eu, însă, nu am alt ideal decât să-mi salvez voievodul, adică pe Vlad, Vlad Țepeș sau Vlad Dracula, fiul lui Dracul; că n-am pe lume

mai mare dorință și mai înalt îndemn decât acesta. Dar el nu știe și, sunt sigur, chiar m-a uitat. Iar eu nu am cum să-i dau un semn. Nu am cum să-l prind în depărtările lui și să-i spun că mai trăiesc și că doar pentru el și salvarea lui mai trăiesc!... Nu am cum, nefericitul de mine, cu toate că, uneori îl aud plângându-i-se lui Ștefan.

Nu știu cum îl aud la asemenea depărtări și cu gândurile lui îndreptate către altul!... Chiar că nu știu; dar îl aud. Îl aud limpede și plângerea lui mă sfârtecă-n inimă chinuindu-mă, iar glasul lui, care e numai al lui fiindcă îl recunosc prea bine, înscrie totul, cuvânt cu cuvânt în sufletul meu, ca și cum aș simți eu aceste plângeri... Doamne, cum le mai aud și cum răsună ele în mine!... De la orice depărtare, de peste țări și ape și munți, eu le aud!... Le aud și rămân în mine de neuitat. Pesemne că dorința mea de a ajunge la el e atât de mare, încât se tot duce, se-mpinge-n văzduh către el și dă de glasul lui care se adresează, tot peste văzduh, lui Ștefan. Și sufăr foarte că n-am cum să-i dau un semn, n-am cum vorbi nici cu el, nici cu Ștefan care nu-l aude. El strigă către Ștefan, dar îl aud eu; eu strig către el, dar el nu mă aude. Iar Ștefan nu ne aude pe niciunul, ne crede morți; ba, chiar a pus să se pomenească la slujbe numele vărului său Vlad. Trăim într-o lume în care nu ne mai auzim; s-au rupt legăturile dintre noi și nu știu dacă le vom mai putea reface; dacă voievodul meu va mai avea sufletul acela tare cu care ajunge să comunice la depărtări. Că el avea întotdeauna forța de a-și trimite gândurile peste mari depărtări și a mânuși alți oameni, precum eram eu și fratele meu, la mari depărtări. Prin voința lui. Prin voința încordată a marelui caracter pe care îl are, făcând din noi arme cu care înspăimânta dușmanul, făcând din noi acei cavaleri negri pe care-i trimitea ucigători; mai ucigători decât cele mai ucigătoare arme. Ne comanda, ne dădea ordine, ne dirija. Comunica cu noi întru-na!

Iar acum, eu păcătosul am rămas fără să mai pot comunica cu el. Și mă perpelesc, și mă-nforțez, dar nu ajung decât la gândul lui care se duce spre Ștefan. Eu nu-i pot spune nimic și nu-i pot da semn că exist. Fiindcă, înainte, el mă auzea prin fratele meu. Fratele meu vorbea cu el, fratele meu devenea mâna pe care el o întindea la orice depărtări, prin fratele meu el ne transmitea voința de a

deveni cavalerii negri care înspăimântau dușmanul. Eu aveam rostul de a transmite mai departe cele ce-mi porunca prin fratele meu; eu făceam legătura cu alții, dominând alte suflete, după cum mă pregătise voievodul. Dar comunicarea cu el, făcea parte din alcătuirea fratelui meu și, de asta, acum, am pierdut-o.

Pentru că voievodul nostru, măritul Vlad, fiul lui Dracul de unde i s-a spus și Draculea, cel mai bun folositor al meșteșugului nostru de a trage în țeapă de unde i s-a spus și Țepeș, ne-a alcătuit pe amândoi ca pe-o mașinărie în care o roată face una iar cealaltă roată face alta, tocmai ca să folosească moliciunile sau tăriile sufletelor noastre într-o împletire care să le dea mai multă putere. Fratele meu era concentrat către porunca voievodă pe care mi-o transmitea mie, iar eu eram concentrat către ceilalți luptători care alcătuiau pâcul înfricoșător și de neînvins al cavalerilor negri. De neînvins, câtă vreme îi țineam eu sub puterea mea poruncită de voievod. Formam noi, astfel, mașinăria unui lanț al puterii sale și deveneam nu numai de neînvins, dar înspăimântători pentru dușman. Mai înspăimântători decât tunul care se inventase pe vremea aceea, deoarece eram ca o armă necunoscută altora, armă prin care, cu oștire puțină, voievodul nostru spulbera cele mai mari oștiri ale lumii, adunate de sultan.

A fost vremea vieții noastre cea mai măreață și cea mai fericită. Și, desigur, cea mai de glorie, neînvinsă de nici o putere străină.

Iar acum plâng și-l caut pe voievodul meu și nu reușesc să-i dau de știre unde mă aflu, pentru că, slăbindu-i-se lui atunci doar pentru o clipă puterea, doar pentru o clipă, a fost deajuns ca să se rupă de noi, iar fratele meu, nemaiavăd puterea aceea de neînvins pe care i-o transmitea voievodul și fiind lovit tocmai în acea clipă, a căzut. Degeaba a simțit el apoi puterile revenindu-i, că n-a mai fost în stare decât să se ridice și să ucidă câteva zeci de dușmani din jur. Dar fierul îl pătrunsese, sângele i se scurgea și, până la urmă, a căzut. A căzut, fiindcă fusese dezlipit doar o clipă de sprijinul pe care i-l trimitea voievodul din depărtări. A căzut fiindcă furia îl orbise o clipă pe voievodul nostru. Pentru că furiile acoperă puterea, iar voievodul era apucat de furii văzând trădarea lui Matei. O clipă de întunecare a fost deajuns ca lanțul acela nevăzut dintre noi să se desprindă.

Că, fratele meu, sigur pe puterea pe care i-o transmitea voievodul, răpunea sute în jurul său și a intrat în luptă încrezător, tocmai ca să-i spulbere pe dușmani și să-l scape pe el; dar n-a simțit că se rupsesse lanțul și a căzut răpus sub săbiile altora, mulți ucigând și el, dar dându-și duhul.

Eu am simțit asta. M-am ferit, am scăpat, dar am rămas singur. Singur cu căutările mele și tânjind după voievodul meu.

Am făcut toate vrăjile pe care le-am învățat de la el și de oriunde, am încercat toate puterile acelea nevăzute, dar n-am ajuns la altceva, decât la a-i auzi din când în când plângerile. Și nici măcar pe toate; pentru că, tocmai când el îmi răsună mai clar, se rupe firul, iar eu caut din nou și străduiesc cu greu, cu foarte mare greu, cu toate că simt în drumurile mele că, uneori, îi dau târcoale pe aproape, iar alteori mă-ndepărtez, dar nicio dată nu ajung să-l știu unde-i!

Și mă pedepsesc mereu căutându-l și iar mă pedepsesc strângând în tolba pe care o port mereu cu mine toate hârțoagele care fac vorbire despre el, să le prezint ca niște documente lămuritoare unor înalți judecători care să-l scape. Dar nici de el nu dau și, din pricina aceasta nici la care mare scaun de judecată trebuie să ajung nu știu, așa că port cu mine tolba cu înscrisuri ca pe încă o coașă ce o am de dus în spinare și aud din când în când, din depărtări căroră nu le pot afla locul, asemenea plângeri în care, neîndoielnic, răsună glasul voievodului meu și încerc să le învăț, pentru că nu știu să scriu. Dar le învăț, le înscriu în mintea mea iar, dacă vreodată, voi ajunge să am de-a face cu ceva călugări, să-nvăț a le scrie sau să le pot spune cuiva ca să le scrie.

Că ce-au scris alții nu a fost adevăr cinstit și din asta cred eu că se trage închiudarea plângerilor voievodului meu, acolo, în închisoare unde zace.

Plângerile!... Da, plângerile!... Că, altceva ce face un om în temniță decât să se plângă de ce-a făcut bine și nu i s-a recunoscut, ori să se plângă de ce-ar fi vrut să facă și n-a făcut?!

Mintea mea le rumegă și le strânge acolo, în cămara creierului pe care și-a făcut-o pentru ele, la fel cum ochii mei, care au deprins citirea unora dintre litere și cum le scriu turcii și cum le scriu slavii și cum le scriu apusenii, dar numai degetele mele n-au îndemnarea să le aștearnă, ochii aceștia ai mei caută hârțiile care pomenesc de voievodul

meu, toate hârtiile și toate documentele și toate plângerile acestea care nu mai sunt scrise cu cerneală ci sunt scrise cu sângele lui în sângele meu. Iar mâinile mele tremurând de dragoste pentru el, le apucă, le mângâie ca pe documente lămuritoare ce sunt și le-aruncă-n tolba mea cu care mă voi duce pentru el la judecată. Numai că nu știu care judecată, că n-am cum să-l întreb pe el, ca să mă-ndrume spre niște judecători pe care și i-ar ști drepti. Că strâmbătatea am văzut-o și mintea mi s-a tulburat foarte. Mi s-a tulburat într-atât, de mi-a fost teamă că uit tot, când am văzut ce minciuni au tipărit oamenii lui Matei în limba săsească și-n limba latină, ponegridu-l în fața întregului apus și, de-atunci, tot alcătuiesc eu în minte povestirile cele adevărate despre Dracula, tiranul meu cel drag, ca să aflu oamenii că a fost necruțător dar drept. Dar nu pot să-i spun lui toate acestea, nu am nici cum să-l fac să știe ce străduiesc a arăta unor minți luminate prin aceste documente, nici a-i cere lui sfatul cum e mai bine să fac; și, asta mă chinuie de moarte!

Fiindcă voievodul ne-a construit și ne-a alcătuit ca pe o mașină a lui, cu intrările și ieșirile și pornirile ei, eu făcând un lucru, fratele meu altul, ceilalți care erau legați de noi altele, dar mînuirea fiind numai a lui, a minții care ne-a alcătuit astfel și ne-a așezat la locurile noastre ca să-i slujim lui și comenzilor pe care el le dă.

Cunosc, cunosc prea bine această mașinărie fiindcă am vibrat înlăuntrul ei și i-am asigurat funcționarea pe când era în glorie și înspăimânta aliotmanul. Că Vlad, voievodul nostru, de unul singur se ducea doar în sufletul lui Mahomed al II-lea, ca să-l înspăimânte, că știa cum putea să-l domine și-i cunoștea mașinăriile sufletului care se puteau deschide la comunicare. Dar, către alții, pe noi ne trimitea; noi alcătuiam lanțul cavalerilor lui negri care căpătau puteri uriașe prin mînuirea lui și loveau în dușmani cu paloșele lor, dar cu loviturile lui. Că fratele meu căpăta puteri înzecite sorbindu-le pe cele ce i le trimitea din depărtări voievodul nostru, redându-ni-le nouă și năvălind cu toții, ceată mică și puternică, în mijlocul dușmanului pe care-l înspăimântam. Ba, mai mult, către noi, cei astfel împuterniciți, se simțeau atra-se chiar și unele suflete dintre ceilalți, din tabăra dușmanului; suflete care simțeau magnetismul voievodului nostru, se lăsau acaparate și mînuite,

prin noi, de el. Atunci începea adevăratul prăpăd, fiindcă-i făceam pe vrăjmași să se taie ei între ei întunecându-le mințile și făcându-i să se dușmănească unul cu altul.

Era o mare mașinărie de război, cu fierul ucigător mînuit de brațe care nu te așteptai să faci asta, tocmai pentru că magnetul voievodului nostru, transmis și retransmis într-o mereu înnoită încordare, îi cuprindea pe toți făcându-i să ucidă și să se ucidă. Transformând noaptea în orbirea luptelor pe nevăzute și înfricoșând taberele dușmane prin spaima de cavalerul negru care-i făcea să se omoare ei între ei.

Măreță mașinărie a mărețului meu voievod, care s-a frânt acolo, sub Piatra Craiului, când, rupându-i-se pentru o clipă legătura cu mînuitorul nostru care-l făcea de neînvins, fratele meu, care era un fel de miez al acestei mașinării, s-a prăbușit sub săbiile oamenilor lui Matei pe care voievodul îi crezuse venindu-i în ajutor, dar care îl răpeau mîniindu-l foarte.

Atîta a fost nevoie; o clipă de mînie care l-a descreierat pentru moment pe voievodul nostru, pentru ca toată mașinăria să se prăbușească odată cu cel prin care el comunica cu noi, adică prin pomenitul meu frate.

Și, de atunci, eu păcătosul care eram ridicat în rang mare, drept cel de al doilea călău domnesc, degeaba am rămas pe primul loc urmându-i fratelui meu, dacă nu mai am domn și stăpîn, adică nici nu-i pot da de urmă pe unde o fi închis și nici nu-i pot da de veste că eu sunt viu și-l caut.

Îl caut, îl caut și duc cu mine nu numai povara documentelor lămuritoare pe care le-am strâns, ci, de când am citit spurcata tipăritură care nu-i vede decât părțile întunecate, întunecându-i-le și mai mult, port cu mine și povestirile adevărate pe care le scriu și le tot scriu în mintea mea pentru a le răpune pe cele mincinoase.

Și, pe măsură ce, neputicios de-a le răspunde, ascult plângerile domnului și voievodului meu, eu sufăr foarte și alcătuiesc, tot alcătuiesc în minte povestirile pe care le cred eu adevărate și le-am văzut cu ochii mei și le-am auzit cu urechile mele. Fiindcă slugă credincioasă i-am fost aflându-mă mereu lângă el și pricepându-i toate faptele, cât putea să priceapă mintea mea cea proastă.

Ionela MANOLESCU

Scriitoare de limbă română și de limbă franceză, Ionela Manolescu este membră a Uniunii Scriitorilor din Québec precum și a asociațiilor literare de scriitori români din Québec și din Canada, cu sediul la Montréal. Poetă, eseistă și traducătoare, Ionela Manolescu a făcut din meșteșugul traducerii o artă în sine, reușind să ridice tălmăcirile sale din poetul francez François Villon la rangul de gen major. I-a tradus de asemenea și pe poeții Eminescu și Nelligan.

Poemele ce urmează sunt ilustrative în acest sens. Ele sunt extrase din volumul bilingv François Villon, *Opere Complete*, prima traducere integrală, în versuri, în limba română, din vechea limbă franceză a secolului XV și din Jargonul Gibelin, cu note, glose și comentarii (însoțite de versiunea modernizată a textului original), București, Montréal, 380 pag., 1994, Ed. Info-Team, București, ISBN 973-96198-1.

Primele exemple din cele opt Balade ce urmează sunt extrase din suita *Poeme Autonome*, iar următoarele trei, din suita în *Jargon*.

Balada concursului de la Blois

(l. c., pp. 191/193)

Of! Mor de sete chiar lâng-o fântână!
M-aprind ca para clănțănind din dinți;
La mine-acasă-s în țară străină;

Dârdâi de frig lângă tăciuni încinși;
Gol ca un vierme; fârtate c-un prinț;
În răs cu plâns, durerea-mi dă răgaz;
În luatul câmpilor speranța-mi pun;
N-am nici o bucurie, dar am haz;
Sunt dur, fără putere – și văd cum
Toți mă primesc ca să m-azvârle-n drum!

Sunt sigur doar pe-un lucru în doi peri;
Pentru ce-i clar eu nu pun mâna-n foc!
Mă îndoiesc de ce am jurat ieri,
Știința o socot un searbăd joc.
Am câștigat și nu văd bani deloc;
La ziuă, „Noapte bună” pot să zic;
Zăcând pe spate tremur să nu cad;
Strămoși am falnici; stare – chiar nimic!
Aștept să moștenesc dar sunt bastard,
„Bun venit ziceți, lepădat sub gard“!

Scump la făină, ieftin la tărâțe,
Chitesc averi din care n-aleg bob;
Cine-mi vorbește blând vrea să m-ațâțe,
Cine-i cinstit mă minte ca pe-un orb;
Prietenu-n jargon îmi ciripește
Că lebăda-i mai neagră ca un corb;
Pe-un dușman eu îl cred ca un neghiob;
Tot una-i adevărul cu minciuna;
Nu pot pătrunde vorba care-o sorb;
Frumos primit și izgonit întruna!

Prinț milostiv, hai să ți-o spun pe șleau,
Că multe știu ca cei ce habar n-au;
Sunt disident, dar nu te fac de-ocară;
Ce s-o lungesc? Simbria mea o vreau...
Că m-ai primit ca să mă dai afară!

Laudă și petițiune la Curtea Parlamentului (l. c., pp. 233/235)

Din tot ce simte: ochi, urechi și buză,
Ba și din nas, fie-mi cu iertăciune.
Din orice mădular, ca să s-auză;
Din baierile inimii pot spune:
„La Curtea Suverană, plecăciune!
Tu, ce m-ai scos din ghearele Vlădicăi,
Nu-i șarg destul; nu-i limbă; nu-i salivă,
Nu sunt destule vorbe, pe potriva
Sublimului tău gest, Făptură-a Rigăi,
Maica Blajinilor mult milostivă!“...

„Cord, rupe-te ori trage-te în țeapă
Ori moaie-te cu binele, de vrei;
Nu te-mpietri mai rău ca stâncă stearpă
Din care țâșni apă la evrei!
Ci-mi izbucniți în lacrimi, ochi ai mei!
Tu, inimă duioasă, mai respiri?!
Zi « multămesec » sfintei Ocârmuirii,
Noroc al Franței, milă la străini,
Iscată-n Cer din picături de mir...
Sobor al Curții, Maică de Blajini!“

„Voi, dinți ai mei, cum tot vă clătinați,
Când ziceți « bogdaproste », tuști afară!
Mai tare decât buciulul sunați!
Acesta-i rostul vostru! Ce mâncare?
Căci tot vă par că-s bun de-nmormântare!
Plămâni și fiere; drob; cât mai suflați,
Tu, Trupule! Dușmane supus burții!
Când în noroi ca porcii vă băgați,
E timp să vă opriți; să vă plecați,
Cu laudă și multămire Curții!“

„Stăpâne, păsuiește-mă acum,
Să-mi iau adio; vreo trei zile doar!
Ai mei să-mi dea merinde pentru drum,
Că n-am un ban, ci vânt prin buzunar...“
Laudă Curții cu-al Domnului har!

Balada Spânzuraților

(l. c., pp. 223-225)

Fraților Oameni ce ne veți urma:
De piatră inimi să n-aveți în piept!
Milă de noi cei șase de-ați avea,
Iertarea Cerului vă cadă drept!
Prea sus la Horă, Moartea ne-a zvârlit...
În ștreanguri jocul vieții s-a oprit;
Prea ne-ambuibarăm; prea mult am pilit!
Ne-am prefăcut în oase, tină, iască...
Nu râdeți! Căinați-ne și-atât!
Rugați pe Domnul să ne mântuiască!

Frați vă numim! Să nu vă lepădați
De noi fiindcă ne-a venit de hac
Ocârmuirea! Ca la spânzurați!
Ce minte-aveam noi, cei cu duh sărac?!
Iertare cereți, fiindcă morții tac,
Fiului Cel din Preacurată Maică;

A sa-ndurare fie-ne de leac!
De trăsnetele Iadului ferească!
Noi am murit; cruțați-ne în veac!
Rugați pre Domnul să ne mântuiască!

Ploaia ne-a leșiat și ne-a lăut
Soarele ne-a zgârcit și ne-a spoit;
Cațe și corbi ochii ni i-au băut,
Barba și genele ni le-au penit!
Cu glas de vânt ce clatină și geme,
Ne poartă ștreangul, oaspeții să-i cheme!
La bunu-i plac dăntăluim cu sârg!
În scăfârlii vin pliscuri să cioplească;
Nu fiți ca noi cu Coquillarzii-n cârd!
Rugați pre Domnul să ne hodinească!

Iisuse Doamne ce pe toți ne mâni;
Feri-ne-n Iad a nu afla stăpâni!
Cu-acela nimeni nu se procopsească!
Fraților! Nu-i de șagă la Ceapcâni...
Rugați pre Domnul să ne mântuiască!

Anatemă contra inamicilor Franței

(l. c., pp. 215/ 217)

Rupe-l-ar taurii cu guri de jar
Văzuți de Iason, Lâna de-aur vrând;
Face-s-ar vită șapte ani la car,
Ori ca Bucadnițar – amar răgând!
Să n-aibă pagubă mai puțin grea
Ca Troia ce-a răpit-o pe Elena,
Ori măturat să fie de Eol,
Cu Persefona-n iad, drept la pârjol!
Ori dus ca Iov, lepros, cu tărăboanță;
Ori ca Dedal rostogolit în gol;
Anatema, cui s-ar lua de Franța!

Patru Crai-noi mustească-n eleșteu,
Pufnind cu capu-n jos ca un zgriptor!
La Otomani vândut pe argint greu,
Vedea-l-aș înjugat cum îi dă zor;
Ori gol, precum o Sfântă Magdalenă,
Treizeci de ani, fără uioș de lână;
Vintirea-n el, cum în Narcisus dete!
Ca Absalom încurce-se în plete!
S-atârne ca Iscariotul, zdreanța!
Ca Simon Gnosticul broscui să fete!
Anatema, cui s-ar lua de Franța!

Vremea lui Preda-ntoarce-se la loc,
Să-i turnăm și lui aurul pe gât!
Carnea bucăți să-i cadă la vreun scoc,
În piuă pus, ca Sfântul Ipolit!
Cuprins de valuri ști-l-aș că-l înghit,
Mai abitir ca Iona într-un chit!
Azvârle-l Phoebus dincolo de mal!
Iunono, pradă-l! Venus, fă-l batal!
Zeu Marte-al Idelor, suci-i-ai clanța!
N-ar mai ajunge, ca Sardanapal!
Anatema, cui s-ar lua de Franța!

Mânia lui Eol să-l spulbere!
Glaucus facă-l praf și pulbere!
În vânt să-și piardă el Speranța!
Nevrednic de virtuți, la minte tulbure;
Anatema, cui s-ar lua de Franța!

Strigarea prietenilor

(l.c., pp. 219 / 221)
Scoateți-mă odată de la chin,
Prieteni! Doar atâta am de spus!
În gropniță-s, nu sub un baldachin!
Departa-s! Și la caznă grea supus,
C-așa vru soarta și cu Cel-de-Sus!
Voi, soții mei, voi fete și flăcăi,
Zvârlind opinca iute ca săgeata;
Voi sopranini, în glas cu zurgălăi;
Coriști, naiști, percuționiști; flăcăi!
Aici mult mă lăsați? Să... mă dea gata ?!

Voi, zdrăngănind la chefuri; voi, nărozi,
Sfârnari și voi soitari, făcând ca cucul,
Cu șarg ori fără! Voi, cinstiți Irozi,
Voi, ce prin versul meu vă merse buhul,
Voi vă codiți? Cât-cât e să-mi dau duhul!
Țambalagii ce desfățați norodul,
Când aș muri, cântare-mi-ați prohodul!
Zac într-un puț c-o piatră drept capac,
De nu-i văd nici podeaua și nici podul;
Uitat mă faceți? Ca să-mi dea de hac ?!

Poftiți cui i-ar da mâna să mă vadă!
Voi, mai tihniți sunteți ca cei boieri,
Căci nu dați zeciuiala nici lui Vodă!
Mai liberi decât paserile-n ceri!
Veniți ca să prânziți din marți în joi,
Cu mine; că-mi cresc dinții ca la greblă!

Mi-e foame! Nu de bline, ci de hlebă!
Că-mi toarnă apa-n pântec și mă ține
Înmormântat de viu! Asta e treabă,
Să mă lăsați aici, tocmai pe mine ?!

Juni și becheri! Viața mea slobodă,
Prin dezlegare cereți-o la Vodă
Și cu hârzobul scoateți-mă sus!
Purceii că-s purcei, se trag de coadă
Unul pe altu-afara din noroi;
Dar pe Villon, cine dacă nu voi ?!

Extrase din *Baladele în jargon și Gibelină*

– din Incunabul lui Pierre Levet; Paris, 1489

Balada VI

« Geamparalele »

(l. c., p. 253/ 255)

Alei, Soitari de Geamparale,
Ce credeți aur, este tuci!
Chitiți jargonul; că parale
Știți a spoi, ascunși, pe brânci!
Goliți chimirul de coprins,
Altminteri, potera v-ar strânge-n
Laț, când ați căpia de răs
Și-ați scoate limba de un stângen!

Feriți obrazul de Jujău!
Trupul nu vi-l dați la Fierbinți!
Să nu vă-ncingă Gât-Legău,
Acel rău felcer Sfarmă-Dinți!
Nu scriți bani calpi! Unul și bun
Mult face-n pungă! Beți-l tot!
Altfel Proțapul, cum vă spun,
Lungește limbile de-un cot!

Turnați ici-colo baliverne;
Bani falși dați numai la pitar;
Zvârliți bani buni însă-n taverne:
Doar Vodă nu-i un cioflingar!
V-ar fi curajul prea semet
Să dați Giubelina-n vileag;
Voi pe-al meu sfat să puneți preț:
Să nu rânjiți într-un harag!

Cine să depene, ori țeasă,
Când Roata nu-i de tors mătasă?
Păzea! Tè rupe! E-un complot,
De-ai să scoți limba de un cot!

Baladele în jargon și Gibelină
din altă sursă manuscrisă

Balada VII (Stockholm I)

« Gâlceava Duhului-rău cu Mintea-de-pe-
urmă a unui Târâie-brâu »
(l. c., pp. 255/ 257)

(M) – La Gaia zuralie din Paris

Unde se frig Cioroi când s-au prins,

(D) – E chefu-n toi și-s cântece de vis!

(M) – Borfașii sus, la stâlp-nalt poftiți îs,
Iar manglitorii de urechi scutiți îs...

(D) – Frumos cinstind bairamul în spelunci;

(M) – Cu tananica și-au mâncat colacul!

Nu-i rost de zăbovit; ți se dă brânci;

De voie, de nevoie, dai de dracul!

(T) – Decât așa nuntit, îmi iau papucii!

(M) – Măi! Faceți cale-ntoarsă, cum vă zic,
Și nimenea de voi n-o să se ia!

Ce rost la cămătari afl-un calic!?

De sipetele doldora, păzea!

Ispita nu vă bage la zăbrea!

(T) – Cătați la mandea, că-i pățit sireacul.

(D) – Ba, la ciordeală învârtiți șperaclul!

(M) – Chiorâți-vă! Curcanii vă pândesc!

Cine vă-ndeamnă a-mpușcare francul?

(T) – Decât ibovnic Morții, mă lipsesc!

(M) – Cum o mai duceți? Tot cu cobzăreala
Pe-alături, ca la nunta câinilor?

(D) – Poftiți ca miri la fete, cu pileala,
Târziu, când galonații nu au spor.

(M) – Dar de zăriți sclipindu-le mundirul,
Zbughiți-o, până nu s-or dumiri!

(D) – Când ei se schimbă, iar înnodeați firul...

(M) – Atât vi-i dat să bântuiți tractirul;

De v-ar găbji, pe loc v-ar mirui!

(T) – Decât la braț cu Hârca, n-aș mai fi!

(M) – Făt rău-de-muscă, uite adevărul;

Alți Coquillarzii vin la Paris cu dorul;

Se zăticnesc și-apoi ce se căiesc!

Puțin mai ai tu, și-ai să-ți smulgi tot părul!

Te prinde Roata! (T) – Gura! Mă lipsesc!

Balada IX (Stockholm III)

« Țiganiada... » și « Spitalul Amoriului... »
(l. c., pp. 263/ 265)

La Cârciuma din târg „Ca la țugui“,

Cum eram pus ieri seară pe urgii,

Când la Cioroi se aprindeau cățui,

Umblând cu fofârlica, ce văzui?

Pe-un Barosan prostind doi Ageamii,

Pe veresie bând cu dâșii vin;

Chitind c-or plăti ei jupânului.

Io, văzui păcăleala cu suspin...

El se tot fandosea... M-a pufnit râsul,

De cum stâlcea jargonul, sugând vin;

Alții plăteau; el numai plimba ursul!

După chiolhan mai văz pe-un alt Fudul,

Cum Peștelui la zar i-nhață potul;

Îi suflă fufa; se mai vrea sătul,

Și-l bea, și-ascunde câștele cu cotul!

Loaza-și dă seama: „îmi lipsesc doi guldeni“!

Pârlacul însă-i suflă și florinii!

Pipița se dădu după lovele...

Cel cu finanțele îi strigă: „Leleo,

Împunge fuga! După mine! Iuhu!“

Așa și fu. L-au stors și-n urmă, tule-o!

Iar când la notă... că plătește turcu’!

Se jeluia cu ochii-n bagdadie:

„Pierdut-am adălmașul ca un bou!

Mă ameți o mândră zuralie!

Talcu-mi luă surtucul pe un leu!

Ea umblă cu sătuii, teleleu!

Așa i-i felul: plească vrea mereu!

Altu-i fu mire, cât mi-s de haidău!

Doar am ciupit-o și mi-a stors chimirul!

Din ce-adunasem, rămăsei cu oful!

Pe ea o trase ața unde-i jirul;

M-a jumulit ca pe-un sârman cu duhul!“

Când sărăcești de galbeni punga, Prințe,

Mai va cu Lelea, să nu-și ia papucii!

Dai la Telal mantaua pe-o catrință?!

Oprește caii, bre! Că nu dau Turcii!

Să nu pățești ca cel sârman cu duhul!

*

Virginia MATEIAȘ

Virginia Mateiaș s-a născut pe 17 iunie în comuna Potlogi, județul Dâmbovița. Este absolventă a Facultății de Teatru din Târgu Mureș și interpretează diferite roluri pe scenele teatrelor Carol Davilla din Pitești și Tony Bulandra din Târgoviște. Primul și singurul concurs de poezie la care participă, „Moștenirea Văcăreștilor“, îi aduce premiul „Ion Ghica“ în 1997. Debutează literar în 2000, publicând volumul de versuri Persistența memoriei, la editura târgovișteană Sfinx 2000.

Virginia Mateiaș este realizator de emisiuni culturale la Radio Minisat Târgoviște și Radio Oltenia, între anii 1993–2004, colaborator la revista Media Express și la revista „Climate“, care apare sub egida Societății Scriitorilor Târgovișteni. Din 2005 este jurnalist la ziarul Pagini Românești din Montréal.

Autoportrait en Europe de l'Est

Cette femme
S'injecte chaque jour
La dose nécessaire de poésie...
Sans elle, elle se sentirait perdue
Parmi les politiciens déclassés, les artistes tarés
Et les millions de visages sans sourire.
La douleur de tout enfant la fait souffrir
infiniment tout comme
Sa propre impuissance...
Cette femme ressemble à une petite lézarde
Qui laisse ailleurs
Une partie d'elle-même...
Par exemple à Saïd, sous un mûrier,
Dans une chute de neige de Nouvel An ou
Sur le lit d'un hôpital insalubre.
Et pourtant
Cette petite lézarde rêve
Toujours
Que le ciel descend
En Elle...

(traducere Maria Rusu)

Autoportret în Europa de Est

Femeia aceasta
Își injectează zilnic
Doza necesară de poezie.
Fără ea s-ar simți pierdută printre politicieni
declasați
Artiști tarați și milioane de chipuri
Lipsite de zâmbet.
Pe ea o doare nespuse suferința oricărui copil
Tot atât ca și propria ei neputință...
Femeia aceasta este aidoma unei șopârle micuțe
Ce-și lasă aiurea
Câte o parte din ea...
Bunăoară în Said, sub un dud
Pe patul unui spital insalubru sau într-o livadă
de meri înfloriți.

Și totuși, această șopârlă micuță
Visează că se reflectă cerul în ea.

Ispita unei nopți de iarnă

Dintre rândurile unui poem
Mă ispitește un bărbat
Cuvintele lui îmi vorbesc
despre fructul oprit
sângele meu
despre izgonirea din rai
și prin pupilele noastre ninge cu renunțare.
(din volumul *Persistența Memoriei*)

Mots

Pour Line et Guy

Tu as peur et ne peux pas te taire
Tu te couvres de paroles
comme les arbres de feuilles
Mais tes paroles ne donnent pas de fruits
et, même si tu le sais,
tu ne peux pas te taire !
Le public est étranger,
il est froid
et tu as la nostalgie de tes morts
de la jupe de la grand-mère, du basilic dans la
cour
et du regard bleu blanc du père parti jusque là,
au coin,
à un rendez-vous avec l'éternité
tu t'accroches aux mots mais
tu cherches leur essence par terre
tu marches à quatre pattes cherchant le sens des
mots
pour un peu et tu te mettrais à hurler
mais tu ne le veux pas
c'est l'essence des mots que tu veux
et la jupe de la grand-mère
et que le père revienne
et que ces épouvantails à corneilles qui te
regardent
deviennent vivants,
qu'ils aient une raison d'être et, surtout,
qu'ils se taisent !

Cuvinte

ți s-a făcut frică și
nu poți să taci
te acoperi cu vorbe
precum copacii cu frunze
dar vorbele tale nu rodesc
și, deși știi asta, nu poți să taci !
publicul e străin
e rece
iar ție ți s-a făcut dor de morții tăi
de fusta bunicii, de busuiocul din curte
și de privirea alb-albastră a tatălui plecat
până colo, la colț
pentru o întâlnire cu eternitatea
te agăți de cuvinte dar
le cauți miezul pe jos
umbli în patru labe căutând înțelesul cuvintelor
mai ai puțin și vei începe să urli
dar tu nu vrei asta
miezul cuvintelor îl vrei
și fusta bunicii
și să se întoarcă tata
și sperietorile astea de ciori care te privesc
să capete viață
să aibă și ele un Dumnezeu și mai ales
să tacă !

*

Între primăvară și iarnă

Lui Radu

căutând bucuria iubirii
descoperi tristețea desăvârșită
ca vântul de iarnă e focul ce-l simți

cine bănuie floarea în creanga ursuză și goală
diafana deschidere
durează cât un surâs
tu ai spus – venit e timpul să pleci
de ce uită pasărea drumul ce urcă prin aer ?
un bărbat sapă o groapă de veci
o femeie-ntoarce capul de la icoană.

*

en cherchant la joie de l'amour
tu découvres la tristesse absolue
comme le vent d'hiver est le feu que tu ressens

celui qui soupçonne la fleur dans la branche
maussade et dépouillée
la diaphane ouverture
dure le temps d'un sourire

tu as dit – venu est le temps que tu t'en ailles
pourquoi, l'oiseau, oublie-t-il la voie qui monte
dans l'air ?

Un homme creuse une tombe
Une femme fait de lui une icône.

(traducere Maria Rusu)

XX-lea

zgomot, capete sparte, revoluții
copilul plânge în somn
sirene și megafoane, câmpuri înzăpezite
autobuzul care nu mai sosește
mineri, frecvențe amestecate, șomaj
98,5 Megaherți
Bogdan îmi urlă-n urechi
Don't !
cafele și țigări consumate temeinic
la etajul 8.
O, sfârșit de secol
cu roșu diluat de sarcasm s-a scris peste tine.
Adevărul?
Noțiune abstractă!
Libertate ?
Cuvânt doar pentru copii
peste care trec tancuri...
Trece un secol 20
Peste România și noi
Trece un secol cu trena în zdrențe.

Risipitorul de oale

Îți spun Adame
Într-o zi am să plec.
O să rămâi singur printre oalele tale
Singur cu noaptea !

Ochii tăi mă mai văd ?
Mâna, ca pământul îți e de nemișcată...
Trupul de urs stă neclintit și Iată !
Încă un măr se-aprinde în zenit...

De Ce ți-e foame ? Și de Care Apă ți-e sete ?
Uitată mi-e ciudă și dorul de ducă
Ridică-ți privirea, în brațe m-apucă
Mai tare mă strânge și aer nu-mi lasă
Căci oală voi fi, întinsă pe roată.

Trenul de noapte

Roțile trenului de noapte mănâncă scrâșnit
linia buzei tale de jos
și
carnea oamenilor din jur are-un miros singular
al tău !
Profilu-ți modelat alcoolic zâmbește
precum Pisica din Cheshire...
– Să nu te dăruie ! te-aud
– Viața nu-i o poveste cu sens unic ! strig nopți
luminate de salcâmi.

Sub zâmbetul Pisicii din Cheshire
Copacii nu mai dansează cu vântul
și lacul rămâne ca și sufletul tău – neatins !

(Din volumul *Persistența Memoriei*)

Angela NACHE-MAMIER

Angela Nache-Mamier este o poetă română contemporană născută pe 5 noiembrie 1949 la Brașov. Este domiciliată în Franța din 1986 și activează ca profesoară de limba franceză la Sète. A absolvit Liceul nr. 4 din Brașov și Universitatea din București, Facultatea de Filologie (secția română-franceză). Debutul literar în *Luceafărul*, 25 iunie 1977. A fost descoperită și publicată de către poetul Geo Dumitrescu.

Cenacluri literare: Cenaclul de luni; Cenaclul 19; Astra; Humanisme et Culture – Frontignan, Franța

Publicații de poezie în reviste literare române și franceze: *Viața Studentească*; *Luceafărul*; *România Literară*; *Vatra*; *Astra*; *Tribuna*; *Brașovul literar și artistic*; *Luceafărul românesc*; *Monitorul cultural*; *L'Eloge du Danube*; *Salmigondis* (France) 2007 – invitée au Festival international de poésie de Lodève, *Rencontres du Sud* (Frontignan); *L'Echo de la Parole* (Frontignan, Pézénas).

Despre Angela Nache Mamier au scris: Mihai Sin, 03.11.1980, „Brașovul literar și artistic”; Victor Felea, 11.1981, *Astra*; Emil Rădulescu, 07.10.1982, *Drum nou*; Laurențiu Ulici, 05.10.1983, *România Literară*; M.N. Rusu, 1983, *Viața studentească*; Radu Saplacan, 10.02.1983, *Tribuna*; Voicu Bugariu, 19.02.1983, *Luceafărul*; Victor Felea, 03.1983, *Astra*; A.I. Brumaru, 25.04.1983, *Săptămâna*; Cornel Moraru, 01.1984, *Vatra*; Anatoli Ghermanschi, 04.08.1985, *Drum nou*; Alexandru Tion, 08.1985, *Astra*; Alexandru

Horia, 1986, *Luceafărul*; Emil Manu, 27.03.1986, *România Literară*; *Salmigondis*, nr. 81 et nr. 8 (1997 și 1998); *L'Inédit belge*, 12.2007, Belgia; A. I. Brumaru, *Luceafărul de ziua*, 06.02.2008; A. I. Brumaru, 25.02.2008, *Astra*; Virgil Borcan, 01.10.2008, *Astra*.

Volume publicate:

Miraculum, 1982, Editura Dacia, Lector poetul Vasile Igna cu o prefață de criticul Mircea Iorgulescu (debut prin concurs la editura Dacia în 1980); *Femina*, 1985, Editura Dacia; *Dolor* (2007) éditée en France, Maisons d'éditions Clapas; *Celebratio*, 2008, Ed. Kogaion (ARP).

Mère et fils

Les ondes radio, autres bruits divers
Traversent les murs,
Le corps bouge dans le vide
Entre moi
Et le murmure du sommeil
Sur les lèvres des fils...
Le petit entrouvre ses petits yeux...
Qui lit mieux que moi cette ouverture:
C'est toi... tu es là,
Prends-moi dans tes bras et mets-moi
Dans ton lit
Je ne lui dis: pas le temps...
— Caresse-moi... pas comme ça...
— Mais comment...
— Caresse-moi fort...
Et je le caresse dans cette somnolence
Amoureuse de lui,
Affamée de lui,
Comme si j'avais envie
De l'accoucher dans la douleur
Encore une fois,
Soumise...
— Ne ferme pas les yeux!
— Pourquoi?
— Pour ne pas rester seul...
— Quelle est la couleur des étoiles?
— La même que le soleil, me répond-t-il
— Et les dents?
— Comme la neige...
Quatre ans, mon fils, son âge
Nourrissant avec des tartines et croissants

Les chiots de la ville
Le temps n'était plus au
« Prends-moi dans tes bras »
Le matin nous aspirait
Subitement
Dans le quotidien banal
D'autres tâches... de survie

Mater

La pluie et la naissance de la tige
lisse de l'épi de blé...
Moi, la Génitrice du fils
Découvrant mon enfant
Quelle exceptionnelle rencontre
Avec quelle gravité je le garde
Sur mes genoux!
Dans le frisson de la main
Et du sein gonflé
Palpite la fièvre de l'infini
De la vie, de la mort
Vaincus par nos deux êtres
Qu'est-ce que je pourrais murmurer
Tous les trésors du monde
Plus dociles que jamais
Se répandent dans mes bras géants
Alourdis par l'âme de ces silences éblouis
La beauté et la paix
Avec lesquelles dans un océan de blé
Je me penche vers le fils
Et lui apprends
Comment partir
Aux côtés du lever du soleil.

Dompter une parcelle de terre

Les fondations de la maison
Pierres sauvages, guéries,
Nées des plages que baignent des ondes
Claires,
L'eau-miroir surgit dans les yeux
Et les oreilles,
Le monde entier nous appelle
Avec la première oraison de noces
On dompte un morceau de terre,
En le couvrant d'une petite maison
Un vide en moins

Homme et femme vont vernir
Une immense porte en sapin
Avec le goudron chaud et luisant
Qu'on applique seulement en plein jour
Le soir la main d'argile imprégnée
De sueur,
Devient berceau et fleur,
Elle se posera sur le front de la femme
Et répandra les semences de lune
Sous son oreiller
Et celui de l'homme
De bonnes nuits.

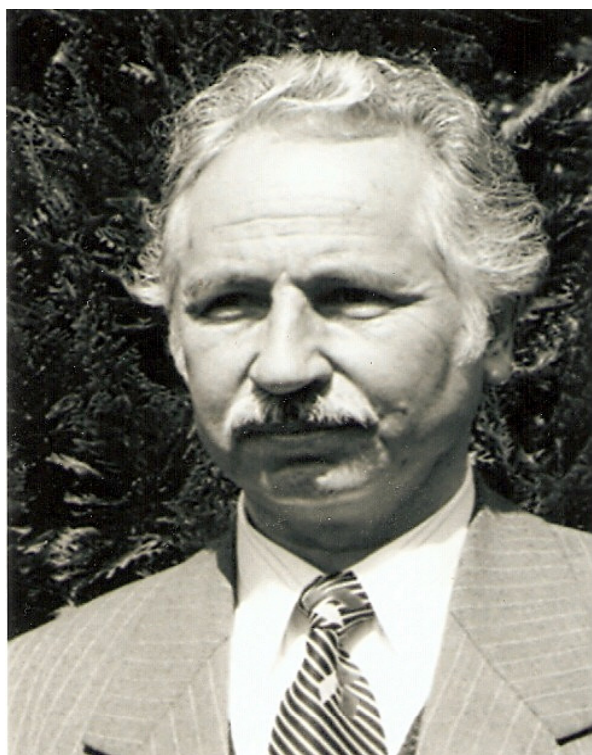
Perdeaua de fier

În interior hazardul faptelor
Ce te fac să strigi, uneori să surâzi
Înghiți singurătatea, plictisul,
Căderea dureroasă în vid
Cauți orbită luminile,
Un confort minim de self-defense
Fortăreața unui univers
Feminin –
Ținutul bocetelor
Cu posibilități infinite.
Ies pe balcon, nu-mi mai pasă de nimic
Mă bronzez,
Mă schimb la față
Într-un chaise longue,
Las razele soarelui
Să se îmbete de sine...

Out of Europe

„Drepti în noroi, în vânt
Voi visați, vânați fericirea“
Copiii dorm în carcase de mașini
Beau apa Senci
Și tulburi de dimineața până seara
Rătăcesc pe trotuare
Cerșesc câteva centime
Într-un pahar
Agasând trecătorii
Pentru mâncare *Musiu, s'il vous plaît*
S'il vous plaît Madam'
Inutilă căutarea cheii
Acestui paradis aparent

Lumea are inima de ciment
„Drepti în noroi în vânt
Voi visați, vânați fericirea“
Oameni enervați coboară
Din furgoane
Strivesc aceste maidane pustii,
Cocioabele lor
Și urlă
Nu sunteți la locul vostru
Niciunde
Vă cer actele
Acoperindu-și nasurile
Nava voastră,
Deznădejdea –
Și-a pierdut demult odgoanele
Chipurile sumbre
Corpurile obosite, înlănțuite
Și solidar
Adulmecă aerul greu
Îngrămadite în celulele iadului –
Furgoanele ca pentru animale...

George L. NIMIGEANU

Născut la 3 ianuarie 1938, în Comuna Tereblecea din fostul Județ Rădăuți, România Mare, actualmente în Ucraina, datorită raptului teritorial. Refugiat, peregrin fără țintă, prin țară, stabilit temporar în Banat, deportat în Bărăgan, lipsit de drepturi civile, cu D(omiciliu) O(bligatoriu), fără dreptul de a părăsi locul detenției și fără dreptul de a urma studiile liceale și superioare... dar, peste ani...

Absolvent al Facultății de Educație Fizică, din cadrul Universității ieșene „Al. I. Cuza”, șef de promoție pe țară, 1965. Profesor de educație fizică în Mediaș, Județul Sibiu.

- Membru al Uniunii Scriitorilor din România;
- Membru al Societății Scriitorilor Bucovineni;
- Membru colaborator al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec, Canada.

Debut cu poemul „Vârste incandescente”, în ziarul județean „Tribuna Sibiului”, 1968. Debut editorial cu volumul de versuri „Colinele singurătății”, Editura „Dacia”, Cluj, 1983, cu un cuvânt înainte de Ion Mircea și cu sprijinul Filialei Sibiu a Uniunii Scriitorilor din România.

Cărți publicate: *Colinele singurătății*, Ed. Dacia, Cluj, 1983, cu un cuvânt înainte de Ion Mircea; *Fotograf de ocazie*, Ed. Transilvania, Sibiu, 1990; *Târgul de fluturi*, Casa de editură Mureș, Tg. Mureș, 1994; *Desene pe apă*, Ed. Transpres, Sibiu, 1994; *Semne particulare*, Casa de editură Mureș, Tg. Mureș, 1995; *Ființa între-bării*, Casa de editură Ardealul, Tg. Mureș, 1996, cu un cuvânt înainte de Iulian Boldea; *Viață de rezervă*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 1998, cu un cuvânt înainte de Al. Cistelean; *Pe streșina vecinului*, Ed. Augusta, Timișoara, 1999, cu o postfață de Adrian Dinu Rachieru; *Vinovat de sinceritate*, Ed. Augusta, Timișoara, 2001, cu un cuvânt înainte de Ion Roșioru; *Tămăduirea de sine*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2002; *Semințele focului*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2004; *Ale vieții sunt toate cuvintele*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2005, cu un cuvânt înainte de Cornel Moraru; *Aerul din cântecul pierdut*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2006, cu un cuvânt înainte de Iulian Boldea; *Pietre de râu pete de sânge*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2006, cu un cuvânt înainte de Ionel Popa; *Lumina de la început*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2006, cu un cuvânt înainte de Ionel Popa; *Jocul ocult al țăr-mului cu marea*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2006, cu un cuvânt înainte de Adrian Dinu Rachieru; *Fața nevăzută a durerii*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2006, cu un cuvânt înainte de Dumitru-Mircea Buda; *întotdeauna viața pune întrebări*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2007, cu un cuvânt înainte de Cassian Maria Spiridon; *Noblețea tăcerii*, Casa de editură Samuel, Mediaș, 2008, cu un cuvânt înainte de Liviu Dorin Clement.

Referințe critice: Mircea Ivănescu, Ion Mircea, Alexandru Condeescu, Victor Felea, Ion C. Filipaș (Ion Cristofor), Negoită Irimie, Ioan Mariș, Ioan Suciu Moişa, Serafim Duicu, Ion Crețu, Al. Cistelean, Iulian Boldea, Horea Poenar, Adrian Țion, L. D. Clement, Adrian Dinu Rachieru, Maria Toacă, Florin Lazăr, Constantin Hrehor, Ion Beldeanu, Ion Roșioru, Laura Lazăr Zăvăleanu, Ligia Csiki, Ioana Macrea, Vasile I. Schipor, Cornel Moraru, Dumitru Mureșan, Ioan Veza, Dumitru-Mircea Buda, Ion Chichere, Ioan Moldovan, Raluca Dună, Carla Bratu, Ioan Adam, Ionel Popa, Cassian Maria Spiridon, Rodica Mureșan, Aura Lepădat, Valeria Manta Tăicuțu, Dinu Mirea ș.a.

Colaborări: Almanahul „Țara Fagilor“, Almanahul „Bucovina literară“, Actualitatea canadiană (Montréal), Apostrof, Arca, Ardealul literar, Astra, Bucovina Literară, Candela (Montréal–Canada), Citadela, Concordia (Cernăuți), Convorbiri Literare, Crai Nou, Cronica, Discobolul, Euphorion, Familia, Fereastră, Glasul Bucovinei (Cernăuți), Luceafărul, Libertatea Cuvântului (Cernăuți), Mișcarea literară, Oglinda literară, Orizont, Orfeu, Poesis, Poezia, Plai Românesc (Cernăuți), Pro Saeculum, Revista noastră, România Literară, Rostirea Românească, Revista Literară Radio, Semenicul, Semne, Steaua, Transilvania, Târnava, Tribuna, Tribuna Sibiului, Țara Fagilor, Vatra, Vitralii, Zorile Bucovinei (Cernăuți) ș.a.

Premii și distincții: titlul de *Profesor evidențiat*, 1989, acordat prin Ordinul Ministerului Educației și învățământului, nr. 7650, 1989; Premiul I al revistei Transilvania, 1974; Premiul II al Revistei literar-artistice a Radioteleviziunii Române, la concursul Național de Poezie, 1976; Premiul I al Festivalului „Lucian Blaga“, ediția I, Sebeș–Alba, 1981; Premiul II al Concursului Național de Poezie „Tudor Arghezi“, organizat de Inspectoratul pentru Cultură al Județului Gorj, Tg. Jiu, 1993; Premiul revistei Târnava, pentru vol. „Semne particulare“, 1995; Premiul pentru poezie al revistei „Miorița Noastră“, New York, 1998; Premiul pentru poezie al Societății Scriitorilor Bucovineni, pentru volumul „Pe streășina veacului“, Suceava, 1999; Diploma de Onoare a Primăriei Municipiului Mediaș, 2001; Premiul de Excelență al Primăriei Municipiului Mediaș, 2002; Premiul Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Mureș, pentru volumul „Vinovat de sinceritate“, 2002; Premiul pentru poezie al Societății Scriitorilor Bucovineni, pentru volumul „Tămăduirea de sine“, Suceava, 2003; Diploma de Excelență a Societății Scriitorilor Bucovineni, 2003; Premiul pentru poezie al Editurii „Ardealul“, pentru volumul „Semințele focului“, Târgu Mureș, 2004; Premiul „Magna cum amiciție“ al Zilelor revistei Convorbiri Literare, Iași, 2005; Premiul Festivalului „Lucian Blaga“, ediția a V-a și al revistei „Târnava“, Târgu Mureș, 2005, pentru organizarea la Mediaș a evenimentului cultural „Zilele revistelor culturale din Transilvania și Banat“; Premiul „Opera

omnia“ al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Mureș, Târgu Mureș, 2007; Titlul de Cetățean de onoare al Municipiului Mediaș, 2008.

Cuvântul Scris

Numai cuvântul scris îmbătrânește,
pe albul necuvântului din el...
Rostit,
rămâne tânăr și rebel
și-adânc, și luminos se-adeverește,
de sub încuietori să-ți ieși...
chiar dacă, vinovăției de-a nu fi străin
propriei tale clipe... cel puțin...
clipa stă tribunal să ți se facă...

Rostit,
cuvântul umblă,
cu lumină desferecată sufletului tău...
întinde sfântă punte peste hău,
cereștilor fiindu-le pricină... și,
cu-nțeleș,
te vămuc de bezne,
ție redându-te...
ca pe un dar...
cu o părere mai înalt, măcar...
cu încă-o zare licărind... pe glezne...

Ușile

*

Fiece literă – o ușă cioplită-ntr-un anume fel,
cu-ncuietori măiestre... tâlcul ușor să nu i se
pătrundă.

Cuvântul – șir de uși înalte, închipuind un
lung tunel,
în care Noima – orb cătând-o – să ți se pară
că-i rotundă,

precum, în sunetele vorbei, lumina muzicii
astrale,

vie țesută-n înțelesuri, ce curg – izvoare – pe
sub stânci...

să-ți fie trecerea prin tine prilej de cumpăniri
egale,

spre Vârful Muntelui chiar dacă sângeri,
silindu-te pe brânci.

Tunel după tunel – Rostirea: uși fără-ntoarcere... încât,
plecând din tine, peste praguri, treci Dincolo...
de unde nimeni
nu s-a întors... să dea de veste ce ne e dat... și
cum... și cât...

și în ce Sfântă-Mpărăție răsare din întunecime

Soarele întrebării noastre... prin care... fără de
răspuns...

străbatem greu tunelul vieții... cel cu pereți fără
ferestre...
pereți pe-a căror piatră – umbre – cu pipăi-
tul... într-ascuns...
însuflețim, pentru vecie, închipuirile rupes-
tre...
sieși... în sine... fiecare... purtându-și
Tâlcul... Nepătruns...

Un fel de legendă

Ostenind cu gândul în propriile mele țărâni,
cenușa vieții mele încă mai ține treaz
jarul unor vetre străvechi...

Chiar și în tiparul acestor insomnii,
în care străbat existențele celor care
au trecut înaintea mea
prin cuvintele mele.

Altfel,
tu n-ai afla niciodată
din care parte mă luminează
noaptea... cu beznele ei...
și nici din care parte
albul zilelor
mă-ntunecă...

Pentru că eu,
chiar și numai gândind cuvintele,
de pe turla unei sfinte biserici
mă prăbușesc...

cutreierat
de Lumina Cea Veșnică...

Noiembrie târziu

Vadul ornicelor vara l-a trecut desculță...
iarba, sărutându-i glezna udă,
i-a ascuns iubirile...
și-am ajuns în poarta brumei,
mai înalt cu o privire,
cu povești fără de nume
înstelând mahnirile.

și-am ajuns singurătății să-i trudesce la ciuturi,
parcă sufletul mi-ar fi în pietre zăvorât,
să nu am cum să-l dezleg...
și parcă umblu străveziu prin neființă,
cu păreri, de-a lungul verii,
urmele să mi le-afum...

Vadul verii? – în prundișuri...
ale clipei vagi sclipiri...
tâmpla cât să se-ncunune cu văpăi
de liniști sure...
și... înalt cât o vecie... și... pustiu ca o vecie...
mai bătrân... bătut de umbre...
îi trec toamnei prin pădure...

Muzeu prădat

Mi s-au furat tablourile toate.
Muzeul mi-a rămas cu ușa spartă.
Moartea s-a dovedit a fi o artă
a viețuirii-n care nu se poate să nu te-adaugi,
cu uimire încă, la necurmata lumii risipire,
sporind, spre adevăr și spre iubire,
înveșnicirea tainică și-adâncă...

în urmă au rămas cioburi și rame –
vorbe-n devălmășii cu tâlc strivit, sub zidul
vieții,
care, năruit,
din naștere a prins să mă destrame,
când cu o umbră, când cu o durere,
întru speranța clipei rostuind puținul hărăzit,
în care-aprind, către zădărnice,
o părere...

Mi s-au furat tablourile!...

Cine?... Din ce pricini?... Ce preț a pus pe
ele?...

Cioburi – oglinzile ascund... rebele...
pe cel ce seamăna leit cu mine... mai trist...
mai vesel... ori mai visător...
copil... într-o poveste trecătoare, nădăjduind,
că-n viața următoare născându-se,
va fi nemuritor.

Constat, însă, că din muzeul meu lipsesc mai multe...

noime, ani, iluzii... și... datorită unor vechi confuzii,

cu visele... c-am fost furat și eu !

Cândva, cei care au crezut în mine se bucurau...

că le eram aproape...

Azi clipa mea e... lacrimă sub pleoape...

iar eu... o umbră... între uși străine...

Amirosind ca iarna

...și uite-așa, amirosind ca iarna,
se face frig și-n lucruri... cade seara...
Tăcerea-n gânduri își desfundă goarna,
tristețea, râcâindu-te cu gheara,

te copleșește ca o desfrunzire
de umbre ude... parcă să destrame
a vieții nelumească întocmire...
Muzeul tău de umbre și de rame,

fără de uși și fără de ferestre,
se vinde la talcioc pe-un sfânt de-aramă...
până la primul țipăt – cel de zestre,
cel care vieții te-a trecut prin Vamă...

ți-e mută vorba-n larma dimprejur,
cine să-ți știe, în pustiu, povara ?
Ești o gâlceavă... fără de contur...
Durerea-i semn că-n lucruri cade seara...

Ușile

**

Lung șir de uși... de taină... de plecare
fără întoarcere... într-o nocturnă stare de
sogn...
fără de îndurare...

mă jinduie pe-ascuns, încât eroare chiar
realitatea este...

un tunel prin care umblu orb, mut-surd, rebel,
cercând cu o speranță să-mi înșel sufletul...
rob unui potrivnic țel...

Lung șir de uși – cuvintele... Lung șir și
lucrurile...

Cerul – coviltir... vieții... căreia firul i-l deșir,
storcând, din floarea ei amară, mir de pus pe
răni,

întru tămăduire de îndoială și de rătăcire,
umblând prin bezne... flacăra subțire...
prin moarte, parcă... parcă prin iubire...

printr-un tunel... de uși lăsate zestre...
alcătuind un zid fără ferestre... zid nevăzut...
cu-nflorituri rupestre... de care-n vis...
cumva...

dacă-ți dai seama... afli că tu, în tine, îți ești
vama...

că viața clipei aurește rama unei povești secrete
și că teama, prin care ne mutăm către cei duși,
e lumânarea care fumegă-n cei puși,
tainelor lumii... veghetori... la uși...

Angoasă

Mai trece-o zi... așa cum toate trec...
în palme crapă gândul... curge sânge...
speranța-i strâmtă... și la gât te strânge...
și-ades se naște cu izvorul sec.

Mai scriu un gând... pustiu... ca un pustiu
în inima celui plecat de-acasă...
Noapte-i și ziua... searbădă și deasă...
și hăul cosmic m-a-nghițit de viu...

Din vinuri gust clipita să o mint...
mai umplu groapa morții cu o moarte,
tăcerea-n două mute lumi mă-mparte...
Iar eu... din labirint în labirint...

pribeag... sub cer străin... din mine plec
mai amăgind... din vorbe-n lucruri... ceața...
prin acul vieții petrecându-mi ața...
și... trec... prin mine... Precum toate trec...

Mia PĂDUREAN

Mia Pădurean s-a născut în România. Este membră a Uniunii Scriitorilor din România, a Societății Scriitorilor Canadieni, a Academiei Româno-Americane de Arte și Științe, a Societății de Studii Bizantine, membră de onoare ASTRA, Despărțământul Blaj, a Bordului de onoare al popului cultural Clujean, membră fondatoare a revistei Danubius. Mia Pădurean a obținut diploma de onoare a Societății Literar Artistice „Sorin Titel” din Banat, Timișoara și diploma de merit a fundației „Alba Iulia 1918, pentru unitatea și integrarea României”.

Mia Pădurean este regizor și interpret în cadrul grupului folcloric „Româncuțele”, grup înregistrat în Repertoriul de Artă și Patrimoniu din Canada.

Activitate literară:

Mia Pădurean este corespondentă la revistele: „Adevărul de Cluj”, „Astra Blăjeană”, „Luceafărul”, Montréal, „Calea de lumină”, Montréal.

Cărți publicate:

Florile nu mor niciodată, Editura Dacia, roman premiat de „Asociațiunea Transilvană pentru Literatură Română și Cultura Poporului Român”, *Amar și nădejde, Spini și aureolă, Dunărea, poarta spre libertate, Valurile destinului, Petala ucigașă, De ce am fugit de acasă, Gheorghe Dinică, Un actor pentru eternitate*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2008.

De ce am fugit de acasă

Partea VII – fragment

„Dacă-am plecat Ardealule din tine
Nu-i vina noastră, iarăși vom veni,
N-am fost învinși și nu vom fi nici mâine
Când ceasul biruinței va sosi.
Aveam o țară mândră și frumoasă,
Aveam și iarăși vom avea,
Dușmanul care astăzi râde
Va tremura privind la ea“

Au trecut aproape doi ani de când marele Iancu al Bucovinei nu mai este. Moartea lui a lăsat pustiu sufletul țării, a descumpănit poporul, i-a tăiat elanul, vigoarea, dar revolta și îndârjirea îl face să renască. El n-a murit ci va rămâne veșnic alături de neamul lui și-i va da forța să ducă lupta mai departe împotriva despotismului. Toata țara-i trezită la realitate. Ziarele care ticluiesc fel și fel de minciuni nu mai au efectul scontat. Neamul românesc stă în picioare. Intelectualitatea română, elevii, studenții, toți într-un glas cer pedepsirea vinovaților.

Lupta naționalistă trece în ilegalitate, grupuri, grupuri se întâlnesc în secret prin pivnițe sau prin podurile caselor. Mircea Mureșan împreună cu Tudor și Vlaicu aleargă dintr-un capăt la celălalt al Bucureștiului pentru a culege și transmite informații. Pentru a se strecura printre polițiștii și jandarmii care mișună peste tot, ei folosesc diferite trucuri. Mircea se întâlnește la un meci de volei cu unul din oamenii lor de încredere, ca să-i poată transmite mesajul, îi dă un ceas de damă în cureaua căruia era introdusă o fițuică pe care scria locul și data întâlnirii viitoare.

Pentru distribuirea manifestelor, care se efectuează din ce în ce mai dificil, Mircea călătorește cu trenul, se oprește în diferite gări unde face schimb de valize cu alți studenți desemnați pentru această misiune, astfel țara poate fi informată de cruda realitate. Naționaliștii nu mai acceptă ca poporul să stea în bezna dezinformării. Toate acestea le plătesc cu viața, sute, mii de naționaliști sunt arestați, transportați în păduri și împușcați fiind lăsați pradă corbilor și animalelor sălbatice. Dar ei nu se înpăimântă, știu că trebuie să meargă înainte.

Anii de studenție ai lui Mircea vor rămâne o amintire tristă, fiind pătați de sângele colegilor lui care au căzut pentru „vina“ de a fi români. El luptă cu înflăcărare, fără teama că într-o zi va veni și rândul lui. Gândindu-se la cei uciși și la cei plecați în bejenie, inima lui de român nu are astâmpăr, face totul până la epuizare, va merge până la sacrificiul suprem.

Situația este din ce în ce mai grea, nu se întrezărește nici o scăpare din năpasta ce a căzut peste neam. Cu inima sfâșiată, fiii țării nu pot opri trădătorii României care fără nici o remușcare, mutilează, destramă România Mare. Fără sentimentul onoarei, cu ochii închiși, în 27 iunie 1940, se cedează rușilor Basarabia și Bucovina de Nord. Cu același suflet hain, în zorii zilei de 30 august 1940, Transilvania de Nord este cedată ungurilor. Călăii înnoată în sângele vărsat, al eroilor din 1918 care și-au jertfit viața pentru întregirea țării.

Plâng frunzele codrilor, plâng păsările plaiurilor românești, care prin ciripitul lor ne alină jalea și durerea. Gem munții noștri care sunt jupuiți de bogățiile lor. Zăcămintele naturale, mai ales aurul ce-l poartă în pânțele prin strălucirea lui îi înnebunește pe hapsânii cotropitori care cu brațele pline cară, cară în țara lor. Plâng lanurile de grâu pârjolite de dușman, plâng florile câmpiilor întinse care sunt strivite de cizma străină. Rămâne speranța care nu poate fi smulsă din piepturile românilor. Va veni ziua când românul, prin optimismul lui, îi va împrăști pe toți acei care ne cotropesc țara. Vom rămâne singuri stăpâni la noi acasă, pentru că este dreptul nostru, pentru că pământul României Mari este moștenit de milezii de la strămoșii strămoșilor noștri.

Întrebarea fără răspuns este – oare cum poate răbda pământul atâta nedreptate, oare de ce unui popor credincios, harnic și pașnic cum este neamul românesc, îi este dat să îndure atât?

Les Fleurs ne meurent jamais

Traduit du roumain par Dominique et Aurel
Marginean Faure

Un filet de lumière pénètre dans la cellule humide. Agitant fortement la cage, l'homme de la « Securitate » laisse s'échapper les rats auxquels on avait inoculé du sérum excitant. Horrifiée,

Ana regarde les bêtes dont les cris l'effraient. « Ils sont nombreux, un, deux, trois... ils s'approchent de moi, ils veulent me dévorer. Ordures, ne touche pas mes yeux, je suis plus forte que toi. »

La peur donne des forces insoupçonnables. Étranglant un rat de ses mains, elle le lance contre le mur. Les sales bêtes se ruent pour dévorer leur frère. Se retirant dans un coin, Ana se fait un bouclier de ses chaussures. Un autre rat, encore affamé, mord un de ses orteils... Ana frappe, frappe et dans son délire ne se rend pas compte que le sang puant gicle sur son visage.

Un jet d'eau la ramène à la vie; allongée au milieu des charognes, elle dévisage l'homme qui ricane!

« Je t'ai fait subir un test, ma mignonne, je voulais voir si tu es plus forte que ta soeur, Cornelia. Je sais bien que vous êtes rusées, mais nous savons comment faire pour vous mater. »

« Lâche-moi, ne me touche pas, à l'aide, à l'aide!... » (...) La tendre mélodie des chansons à boire les attire vers une petite guinguette qui sent les « mititei ». La compagnie des hommes qui prennent calmement un bock de bière, ne les dérange pas, Ana et Liliana ne veulent qu'une chose, écouter de la musique. Leur distinction impose l'admiration et le respect. Souhaitant rester seule, Ana s'assoit à une table dans un coin. Liliana lui dit:

— Pourquoi te caches-tu? Regarde comme ils sont beaux les types de l'orchestre. Il vaut mieux les regarder que les écouter. Depuis que nous sommes entrées l'accordéoniste, des doigts crispés sur ses touches de son instrument, n'a d'yeux que pour toi.

— Je me fous de lui comme des autres...

— Tu es une vraie sauvage Ana.

— Non, Liliana, je suis triste et toute en sueur.

— Tu peux quand même délayer ton corset...

— Liliana, regarde le type qui vient d'entrer. Qu'est-ce qu'il peut bien vouloir? Il tient à peine debout. Je suis curieuse de voir si on va lui servir à boire.

C'était un homme trop grand pour son poids. Ses yeux noirs cernés ombrageaient son visage ovale. Son complet gris, sa chemise blanche et sa cravate bordeaux estompaient la tristesse qui l'accablait. Sa chevelure noire ramenée sur le front laissait entrevoir un regard troublé par l'alcool.

— Pourquoi ne pas le servir ? s'il est inoffensif, personne ne lui en voudra.

— Mais regarde-le, je ne crois pas qu'il ait plus de 35 ans. Ses vêtements et son visage lui donnent l'air distingué. Il semble très triste. Je ne pense pas qu'il ait bu pour l'amour de la boisson. Pourquoi ne se décide-t-il pas à s'asseoir ? Je regrette pour lui, regarde comme il vacille, il va tomber. Heureusement il s'est accroché à la chaise, autrement il serait tombé. Je vais l'aider.

— Ana, je ne te comprends pas... Tu te caches mais tu as pitié des ivrognes.

— Ce n'est pas un ivrogne il a l'air souffrant. Ses mains fines, son teint blafard, son regard vif sont ceux d'un intellectuel.

Ana s'approche de lui : « Asseyez-vous s'il vous plaît, à notre table ». Il la regarde, son corps oscille comme un peuplier dans la tempête. Il veut parler mais sa langue s'y refuse : il tente en vain de s'exprimer par des gestes. Il veut se moquer mais, par miracle, toutes les vapeurs éthyliques disparaissent. Gêné, il s'excuse de l'état où il se trouve puis une fureur incontrôlable l'envahit, ses yeux lancent des éclairs. Haussant son sourcil droit, il esquisse un sourire imperturbable.

— Tu es belle, la blonde, et tu as deviné, j'ai un faible pour les femmes élancées, suaves et surtout pour celles qui ont tes yeux. Où l'on retrouve tout l'azur du myosotis. Je ne peux pas les regarder sans avoir le vertige : ils sont pénétrants, sévères et pourtant ils ont beaucoup de chaleur et de bonté. Je ne pense pas que tu vas refuser, je veux danser avec toi, je veux serrer ta taille entre mes bras.

Les longues et ravissantes jambes d'Ana ne voulaient pas danser, mais étaient prêtes à le soutenir.

— Non, allons plutôt nous asseoir.

— Tu n'es pas à l'aise avec moi ? Je veux boire. S'il vous plaît de la vodka.

Il boit coup sur coup plusieurs verres jusqu'à ce que tout tourne autour de lui. Grinçant des dents, il frappe la table de sa main, en claironnant son nom à l'ancitoire « Je suis Léon, Léon ! » Le bruit de bouteilles cassées fait venir la serveuse, ses commentaires acerbes ne le touchent pas ; dans sa tête troublée, l'inconnu nourrit une seule pensée : « les bris de verre portent chance ».

A une table où le bruit couvre la musique, un homme s'amuse en les regardant d'un air narquois. Il marque le rythme de ses mains rugueuses ; il prend le cure-dents qui repose au coin de sa bouche et enlève les restes de nourriture logés entre ses dents noircies ; puis en ricanant il jette le contenu de son verre sur l'homme qui rumine ses pensées. Ces visages décomposés réveillent son instinct de défense ; inquiète, Ana prend Léon par la taille et sans faire attention aux autres, se dirige vers la sortie en zigzaguant et en se cognant aux tables, aux chaises montant et descendant l'escalier avec peine. Arrivée dans sa chambre elle dépose son fardeau sur le lit. Le corps inerte reprend une respiration sereine ; d'un mouvement brusque il se roule en boule comme un enfant abandonné et s'endort. Ana le regarde, réfléchi puis haussant les épaules lui enlève ses chaussures et en luttant réussit à lui enlever ses vêtements, qu'elle dépose sur le fauteuil. Elle se penche doucement sur lui ; ses sous-vêtement sentaient le grand air, ses narines palpitent pendant que ses doigts fébriles glissent le long de son visage ; s'arrêtant, elle sent la respiration de ses lèvres humides ; avec la rapidité de l'éclair une passion irrésistible s'empare de son corps ; elle l'embrasse en frissonnant ; répondant à sa frénésie, Léon l'embrasse, mais... l'instant est déjà passé. Ana se lève et avec des gestes spontanés, elle le couvre, se rappelant une réplique lue dans un roman célèbre, où l'héroïne disait que les hommes sont de grands enfants et nous, les femmes nous sommes leurs mères ; donc, nous devons les protéger et les soigner.

Le lendemain matin, Léon ouvre de grands yeux en regardant autour de lui :

— Où suis-je ? Qui m'a amené ici ?

— Ne sois pas inquiet, dit Ana. Les rides ont déjà raviné ton visage. Pourquoi as-tu ce regard vide ? Tu hais la vie à ce point, tu ne veux pas vivre ?

— Je voudrai bien, mais je ne peux pas, car la maudite mégère me poursuit avec acharnement. Son moulin a de grosses pierres qui moulent ma foi avec plus de force que le blé ! Maintenant que je sais que je vais bientôt mourir d'une cirrhose je devrais apprécier chaque instant mais je ne fais pas partie de ceux qui mentent. Dans le bruit

assourdissant de son broyeur je nourris le feu de la machine, pour en finir une fois pour toutes !

Comment le coeur pourrait-il tressaillir encore lorsqu'on sait que ça ne tient qu'à un fil qui peut casser maintenant, demain... ou ? Oui ! tu es belle et autrefois tu aurais éveillé en moi tous les démons. Maintenant je te regarde avec tristesse et je pense que c'est dommage de ne pas t'avoir connue plus tôt.

— Tu es pessimiste Léon, donne-moi ta main pour que je la regarde. Il y a longtemps, une gitane m'a appris à lire les lignes de la main. Enfin, je lui ai volé son secret alors qu'elle me prédisait l'avenir ! Eh oui c'est comme ça, je suis une gitane blonde.

— Attends, ne bouge pas !

Léon s'approche d'elle, puis s'éloigne en la regardant, les yeux mi-clos. Après un certain temps, il s'écrie : « Tu es gitane, mais pas n'importe laquelle, tu es 'la Gitane du Soleil' l'astre est bienfaiteur, j'espère que tu vas me dire la vérité, aussi cruelle soit-elle ». Léon suit des yeux chacun de ses gestes, chaque expression de son visage, souhaitant ne rien perdre de ce qu'elle pourrait lui cacher.

— Allez, « Gitane du Soleil » dis-moi qu'elle est interrompue, ne me ment pas, sinon... je mets un terme à ta splendeur...

— Il y a une petite cassure, mais tu l'as dépassée, ta petite étoile vacille comme la flamme d'une bougie, placée dans un recoin elle ne s'éteindra pas, tu vivras.

Son âme attristée l'incite à mentir en souvenir de l'homme aimé... Ana espère que les mots vont endormir ses pensées.

— Tes yeux d'aigle, tes lèvres charnues et tes dents nacrées peuvent dévorer la proie. Tu es aussi fier que les jeunes arbres de la forêt. Il faut saisir toutes les occasions. Voila devant toi une femme qui te désire ; pourquoi la laisse-tu glisser entre tes mains ? Je m'offre à toi. Quel homme es-tu ? Pourquoi ne profite-tu pas de l'occasion ?

— Allons, ne me fais pas la cour ; ça ne prend pas, tu es aussi malheureuse que moi, tu n'as pas le coeur à la fête. Quel est ton souci ? Ne me dis pas que tu es malade comme moi. Non, mais... je veux être le seul.

Un léger tapotement à la porte. Ana regardant son amie lui demande :

« Liliana, il est arrivé quelque chose ? »

« Non, Ana je suis sortie m'aérer et après la lecture de l'éthique à Nicomaque d'Aristote j'ai compris ce qu'était la vraie amitié. Je t'ai apporté l'eau qui guérit. Je t'attends pour déjeuner. »

Restés seuls, Ana rompt le lourd silence.

— Tu veux sortir en ville ? J'ai une envie folle de me promener avec toi.

— Soit, Ana ! Je crains que tu ne sois en train de mourir.

— Dans ce cas tu devras accomplir mes désirs.

En sautillant dans l'escalier, ils respiraient l'air sulfureux.

— Léon écoute le murmure de l'Olt, il a beaucoup de pièges.

Regarde comme il est noir, on dirait que c'est de la suie sortie d'une locomotive. Je ne pense pas qu'il veuille nous prendre dans son tourbillon, il s'est allié à nous pour nous dire...

— Je sais ce qu'il nous dira – vous, ceux que vous rencontrez à la croisée des chemins, soyez sincères, donnez-vous la main et jurez d'être amis car l'amitié est au-dessus de l'amour.

Ils se sont embrassés puis ils sont partis le long de la rivière, en souriant.

(...) Il était presque minuit. La gare de Curtici se trouvait à la frontière avec la Hongrie. Les patrouilles de gardes-frontière faisaient leur ronde et vérifiaient la moindre parcelle de terrain. Il faisait triste et sombre. Les gens qui attendaient semblaient figés par la peur. Aucun sourire n'éclairait leurs visages pour ne pas éveiller la suspicion des membres de la Securitate, qui guettaient de l'ombre.

Au milieu de la salle d'attente, un groupe de personnes était debout. Parmi eux, on voyait Tudor entouré de sa mère, ses grands-parents, ses trois tantes, son cousin, Bogdan, et Mircea, un ami de la famille qui vivait à Arad. Tous parlaient et s'amusaient, ce qui déplaisait fortement aux soldats qui les surveillaient. Un officier s'approcha d'eux.

— Et qu'est-ce qui vous amuse à ce point, hein ?

Aucune réponse. Ils se turent tous.

— Présentez vos papiers !

L'officier, ignorant les autres et leurs papiers, arracha le passeport de la main de Tudor et lui dit sur un ton sarcastique :

— A! Je comprends maintenant la raison de ta joie; tu quittes définitivement le pays, à en juger d'après la couleur de ton passeport.

Tudor voulut riposter, mais l'officier, sur le même ton, l'interrompit:

— Ferme là! Ta gueule! Tu parles quand on te le demande.

Sans autre explication, l'officier, le passeport à la main, leurs tourna le dos et s'en alla.

Tous restèrent bouche bée, mais leurs yeux brillaient de haine. Il régnait un silence funèbre, on n'entendait que la voix qui annonçait le retard de deux heures du train rapide pour Budapest, Vienne, Stuttgart, Paris.

L'attente était difficile. Plus aucun signe de la part de l'officier de la Securitate. Au bout d'une heure, il apparut et dit d'un ton hautain:

— Je crois que tu ne partiras plus. Les organes de contrôle ont décidé que tu devras encore attendre, Monsieur l'architecte.

Tudor, en colère, lui répondit:

— Je partirai. Tous mes papiers sont en règle. J'ai l'approbation du Conseil d'État et de la Police de Bucarest.

— Ta gueule! Quelle impertinence que de me tenir tête! Je vais te montrer, moi, qui est le plus fort. Suis-moi!

Tudor, d'un pas ferme, suivit l'officier.

Ana demeura stupéfaite. Sidérée, les lèvres toutes bleues, elle balbutia:

— Je les connais. Ils vont faire comme ça les arranger.

Mircea, leur ami, inquiet lui aussi, s'approcha d'elle et, d'une voix douce, lui dit:

— Ana, tu es forte, ne te laisse pas impressionner par ce moins que rien que notre joie offense. Il veut nous intimider. Tudor va partir. Ses papiers sont en règle.

— Je suis très inquiète pour mon fils. Ils peuvent faire ce qu'ils veulent de moi, mais je veux qu'ils laissent Tudor tranquille.

Tudor revint, le visage plein de taches jaunes et rouges. Ses narines dilatées et ses poings serrés montraient la révolte de son âme. Il tendit ses bras, il voulait embrasser tous ceux qu'il aimait. En apparence calme, il les poussa vers le quai.

Une fois sortis, Ana lui demanda:

— Où est le passeport?

— Ils ne me l'ont pas rendu, mais soit tranquille, je l'aurai.

— Mais, Tudor, le train est arrivé et les passagers montent.

— Mitzi, le train ne partira pas sans moi.

Les gardes-frontière s'agitaient en faisant des rondes. Des gens sortaient leurs têtes par les fenêtres du train, le groupe de gens qui pleuraient et le jeune homme entouré par les membres de la Securitate qui vociféraient attirant leur attention. À un moment donné, l'officier apparut et lui rendit le passeport, en hurlant:

— Prends tes bagages et monte dans train. Je peux changer d'avis!

Ses parents voulaient l'aider à monter dans le train, mais l'officier le leur interdit. Tudor devrait le faire seul, au grand amusement du démon d'officier la Securitate. Il avança peu à peu, en se courbant sous le fardeau des valises. Mircea, en pestant, jaillit vers Tudor et l'aida à monter. Il retourna ensuite vers l'officier et cria:

— Tu n'as pas de cœur. Tu as peut-être des enfants et Dieu te punira.

Tudor leur faisait signe de la main par la fenêtre ouverte. Ana, dans son désespoir, courait sur le quai et criait de toutes ses forces:

— Va en paix, Tudor. Ne reviens plus jamais ici. Jamais!!!

Arrivé à Paris, près de Jacqueline, ivre de joie, il a étendit un voile sur le calvaire qu'il avait enduré. Quand il annonça à sa famille son arrivée, sa voix avait regagné le timbre calme d'avant.

Copyright ©2007 Mia Pădurean
sursă: Luminița Suse Web Site

Carmen ȚUCULESCU POENARU

Carmen Țuculescu Poenaru (pseudonim – **Carmen Doreal**) este poetă și pictoriță. S-a născut în Petroșani, România. A absolvit cursurile școlii de Arte Plastice din Târgu Jiu și Liceul Sanitar din Târgu Mureș. În prezent locuiește la Montréal și este membră a cenaclului literar Prietenii Poeziei. Este membră a Cenaclului Literar Columna și a Fundației Culturale Constantin Brâncuși din Târgu Jiu.

Activitatea literară :

Carmen Țuculescu Poenaru și-a citit și purtat versurile pe o largă arie europeană, din spațiul mitologic brâncușian al Târgu-Jiului, până în amfiteatrele Sorbonei, unde a fost invitată de profesorul Dragomir Costineanu, șeful catedrei de literatură universală și comparată.

A publicat în paginile revistelor Luceafărul, Ramuri, Tribuna, Columna, cât și în publicațiile canadiene Românul Canadian, Candela și Capitala. A colaborat cu diverse emisiuni culturale la radio și televiziune: Curtea cu prieteni (emisiune săptămânală redactată de Viorel Gârbaciu la radio Târgu Jiu), Antena vă aparține (emisiune televizată, redactată de George Filiș pe Antena Târgu Jiu), Magazin Duminical (emisiune redactată de Marin Traian pe Televiziunea Română, București), Ro-Magazin (emisiune radiofonică săptămânală redactată de Cristi Bucur și Răzvan Dragomir la Ottawa – University).

Debut literar :

A debutat în anul 1999 cu volumul de poezie *Vernisajul Iubirii*, la Editura Curierul Dunării din București, condusă de criticul literar Aureliu Goci.

Volume publicate: *Vernisajul Iubirii* – Editura Curierul Dunării, 1999.

Qui est l'ombre ?

Qui est l'ombre qui me suit
Jusque dans mes rêves des nuit ?
Dites-le-moi, Seigneur, pourquoi
Dans le verbe il fait si froid ?

La nuit

La nuit parseme
Les vers luisants
Dans le vent,
Tombent les étoiles
couteaux jetés
du ciel
sur la terre
Amer, le souvenir
M'appelle de son fiel
Toujours et encore.
Le croissant de lune
Couteau dans mon Cœur.

De trop d'amour

De trop d'amour
Le silence entre nous
S'levait illimité
La douce respiration de la nuit
Nous absorbait.

traduceri de Paula Romanescu

Tablou

De ce dansează țiganka
Pe bănuții de aramă și frunze ?
Este noaptea iubirii nebune
Când focul sărută vrăjit
Rănile-i sângerii de pe buze,

Iar din cupele pline cu vin
Miresme distilează în vânt
Descântecele confuze.
De ce dansează țiganka
În noaptea aurită de lună?
Unduindu-și mișcările,
Clinchenindu-și brățările,
Răscolind dragostea
Cu privirea, chemare nebună
Și stelele murmură-ncet
Vrăjita cântare
Ce se-agață ritmată de ea
De dansul cu bani sub picioare
Sub cupola-nstelată și grea
Încărcată cu toate cântările,
Chiar focul dansează gemând
Cu limbi subțiate de vânt,
Fermecat de frumoasa țigancă
Simulându-i mișcările.
De ce dansează țiganka
Pe bănuții de aramă și frunze?

Azi noapte au intrat hoții

în sufletul meu
mi-au cules stelele
de pe cerul cu dor
gata să nimicească
aceleași spaime
orele nu mai recunosc
pe nici unul dintre noi
marea lor surpriză
a fost liniștea mea redescoperită
cu vocație personală
avea loc înțelegerea
pe care nu o primești înapoi
decât cu stângăcia
unui surâs fugar
căzând adânc pe apele
captivante ale unei priviri galeșe
azi noapte au intrat hoții în sufletul meu
sau poate doar
mi s-a părut

Timpul meu

acesta este timpul meu
am ales toamna
pentru că mă reprezintă
primejdioasă
precum o femeie îndrăgostită
anticipând lovitura de grație
cu sentimente captivante
iubirea curge năvalnic
ca mustul sub picioarele goale
înfrumusețând seara înflorită secret
sub curcubeul ploii ce tocmai a trecut
primenind al nouălea cer
cu frunze roșu-oranj
dincolo de această clipă
aștepți tu
spectacular ca o statuie de poet
iluminat de o idee transparentă
în care mă pierzi din priviri

Programată confesiune în alb

sunt irecuperabil
îndrăgostită
de poezia mea
chiar dacă afară este iarnă și frig

vreau să realcătuiesc
zăpada
acoperind generoasă
povestea noastră de iubire

acolo unde
fericirea respiră încă
întretăiat
în tăietura cuvântului

secretul nopților noastre albe
acoperă orașul
cu umbra ta

dorința acută
de a te regăsi
se topește în mine
scriindu-mi libertatea
pe dinăuntru
cu această fulgure prelungită

liniștea
ne conturează adânc
în simetrii albe
programată
uitare de sine

Am crezut în tine poezie

am crezut în tine poezie

erai prietena mea cea mai bună
în nopțile albe
ținându-mi narcotică
volubilă companie

am crezut în tine poezie

îmi dăruiai aripi complimentare
anticipând dedublările fine
îmi demonstrei că viața ar fi
un șir de întâmplări declanșatoare

devenisem adictivă de tine

mă consolai inspirator

ridicându-mi moralul
cu insomniile iubitului
pe care m-ai sfătuit să îl trădez
dezbrăcându-mă de mine însămi
în fața ta

am crezut în tine poezie

erai prietena mea cea mai bună

oglinda decantărilor fine
eliberând poeta din mine
mă dedubla

Poemul

poemul se ridică să zboare
cu aripile larg deschise
trăsătură de unire
între o lume

ce mi-a aparținut
și această realitate prezentă
care mă conține

ascunde în simplitatea lui
autentice puteri tămăduitoare
amintiri din țara lui *a fost odată...*
ce opresc timpul în loc

decantează trăiri autentice, răscolitoare
cu o grijă ispitită de îngerii nopții
îmi sfărâmă-n țăndări
intimitatea rănită
cu o rezonanță metalică, citadină

îmi promite o lume mai bună
ademenind în femeia din mine
copilul uitat
cu o jumătate de soare
eclipsată de lună

Te-am chemat în noaptea aceea

Când ieșeam plină de risc
Pe poarta memoriei
Părăsind ordinea desfășurată
A gândurilor mele cumiți
Nu pot hotărî de acum
Numărul frunzelor
Recunoscând rogvaivul luminii
Dincolo de trecerea aurită a apei
Dominată de forma ta
Umbra mea recunoscută
se supune calin
obsedată
De valuri albastre
Prima evadare lucidă
Mă fură de sensuri
Dăruindu-mă unui înger citadin
Cu-o fericire nebună
Sunt un poem frumos
Și chiar m-aș vrea
Tătuând rogvaivul iubirii
Cu străluciri de stea

Aurel POP

Prof. drd. Aurel Pop este editor, poet, publicist, critic și istoric literar. S-a născut la 22 noiembrie 1949, în localitatea Cetățele-Șișești, Maramureș. **Studii:** din 2008 doctorand, Institutul de Istorie „George Bariț” al Academiei Române, filiala Cluj-Napoca; 2006-2008 – masterat în etnologie europeană – Univ. de Vest „Vasile Goldiș” Arad, Facultatea de Științe Umaniste, Politice și Administrative; 2002-2006 – cursurile Universității de Vest „Vasile Goldiș” Arad, Departamentul de pregătire a personalului didactic; Modulul Psiho-Pedagogic; 2002-2006 – cursurile Universității de Vest „Vasile Goldiș” Arad, Facultatea de Științe Umaniste, Politice și Administrative (specializări: istorie cu tema lucrării de diplomă: „Mișcarea țărănească anticomunistă din perioada colectivizării (1949-1962). Studiu de caz: Județul Satu Mare și jurnalism cu tema: „Jurnalismul de proximitate”).

Activitatea literară: frecventează Cenaclul liceului „Ion Slavici” din Satu Mare, fondează și publică la revista liceului „Muguri”. Citește în ședințele cenaclurilor „Afirmarea” din Satu Mare, „Iosif Vulcan” din Oradea, la ședințele Asociației Scriitorilor din Baia Mare. Membru fondator al revistei liceului „Ion Slavici”: „Muguri”, Satu Mare, 1968. Redactor al Săptămânalului de

cultură „Solstițiu”, Satu Mare, 1990. Face parte din colectivul redacțional al revistei: „Viața Studentească”, Arad, 2004. Face parte din colectivul redacțional al revistei: „Agora Universitaria”, Satu Mare, 2005. Face parte din colectivul redacțional al revistei „Confluente”, Satu Mare, 2008 editată de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Satu Mare. Membru fondator al Asociației Scriitorilor de Nord-Vest, Satu Mare, ales în primul Consiliu director în funcția de secretar, 2006. Membru al Asociației Publicațiilor Literare și Editurilor din România. Face parte din colectivul redacțional al revistei „Pagini Românești” din Noua Zeelandă. Susține lunar pagina de critică literară a revistei „Conexiuni” din SUA. Sub editor Intermundus Media București. Redactor șef fondator al revistei literare „Citadela”, Satu Mare. Revistă premiată de Ministerul Culturii și Cultelor și Redacția rev. „Poesis” (29 februarie 2008). Directorul editurii „Citadela” Satu Mare.

Debut literar: în revista ieșeană „Convorbiri literare”, anul XC, nr. 12, (nr. 1180) decembrie 1984, primind girul criticului Daniel Dimitriu: „poezia expresiei detașate și ironice”.

Premii literare:

Premiul III, concursul interjudețean de creație literară „Afirmarea” Satu Mare, 1985, Președintele juriului – poetul Gheorghe Pituș.

Premiul II, festivalul-concurs „Octavian Goga”, Ciucea, 1986, președintele juriului – Poetul Aurel Rău.

Premiul revistei „Familia” – festivalul-concurs „Lucian Blaga” – Sebeș, mai 1986, Președintele juriului – poetul Ion Mărginean.

Premiul revistei „Pagini bucovinene” – concursul de creație literară „Poni Luceafărul” – Botoșani, 1987, președintele juriului – poetul Ion Brad.

Premiul Comitetului Jud. de Cultură Alba – festivalul „Lucian Blaga”, Sebeș-Alba, 1987, președintele juriului – scriitorul Ion Horia.

Premiul revistei „Convorbiri literare” – concursul de creație „Poesis” Constanța, 1987, președintele juriului – redactorul-șef, Constantin Sturzu.

Premiul revistei „Tribuna” – concursul interjudețean de creație literară „Afirmarea”, Satu Mare,

1987, președintele juriului – criticul Stelian Vasilescu.

Premiul revistei „Familia” – festivalul-concurs, Ciucea, 1988, președintele juriului – poetul Aurel Rău.

Premiul revistei „Pagini bucovinene” – concursul național de creație „Nicolae Labiș”, Suceava, 1988, președintele juriului – Dumitru Popescu.

Premiul revistei „Cântarea României” – concursul interjudețean „A.E. Bakonsky – Satu Mare, martie 1989, președintele juriului – poetul Aurel Rău.

Premiul II al revistei „Pan” – festivalul internațional de poezie – Sighetul Marmăției, 1990, președintele juriului – criticul Laurențiu Ulici.

Premiul special al juriului – concursul național de poezie „George Suru” – Caransebeș, 1995, președintele juriului – poetul Octavian Doclin.

Mențiune – festivalul-concurs de poezie „Magda Isanos-Eusebiu Camilar” Udești, Suceava, 2002.

Premiul „Radu Săplăcan” al Editurii „Macarie” – Târgoviște – concursul național de poezie „George Coșbuc” – Bistrița, 2002, președintele juriului – poetul și criticul Adrian Popescu.

Premiul II – festivalul național de literatură „Sensul iubirii”, Drobeta Turnu Severin, 2003, președintele juriului – criticul Gheorghe Gricurcu.

Premiul I – în cadrul celei de-a VIII-a ediții a Concursului Național de Creație literară „Pavel Dan” – Timișoara, 2004, președintele juriului – prof. univ. dr. Cornel Ungureanu.

Premiul academic pentru literatură pe anul 2004, din partea Universității de Vest „Vasile Goldiș” Arad, pentru volumul de versuri „Pelerinaj de secesiune”, Editura „Solstițiu”, Satu Mare, 2004, președintele comisiei academice – rectorul universității, prof. univ. dr. Aurel Ardelean.

Premiul academic pentru promovarea culturii, din partea Universității de Vest „Vasile Goldiș” Arad, 2004, președintele comisiei academice – rectorul universității; prof. Univ. dr. Aurel Ardelean.

Premiul pentru debut editorial, 2004, oferit de Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu cultural a județului Satu Mare, Cenaclul „Afirmarea” și Casa de Cultură „G. M. Zamfirescu”

Satu Mare; pentru volumul de versuri „Pelerinaj de secesiune”, Editura „Solstițiu” Satu Mare, 2004, președintele comisiei – poetul George Vulturescu.

Premiul pentru activitatea desfășurată pe plan național în anul 2004, oferit de Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național a județului Satu Mare, Cenaclu „Afirmarea” și Casa de Cultură „G.M. Zamfirescu” Satu Mare; președintele comisiei, poetul George Vulturescu.

Diploma omagială a celei de-a X-a ediții a Galelor APLER, președinte Ion Tomescu, Câmpina, 6-8 noiembrie 2008.

Volume publicate:

Pelerinaj de secesiune (versuri, 973-8094-42-9). Tradus în versiunile: germană, maghiară și engleză, prefața de Paul Emanuel Silvan, Editura „Solstițiu” Satu Mare, 2004.

Calvarul cuvintelor (versuri 973-751-379-7). Volum tradus în versiunile: germană, maghiară, engleză și franceză, prefața de criticul și istoricul literar Nae Antonescu, Editura „Risoprint”, Cluj-Napoca, 2006.

Sonete din regatul disperării (versuri 978-973-751-422-6. Prefață de Valeria Manta Tăicuțu, Editura „Risoprint”, Cluj-Napoca, 2007.

La Hanul Verbelor (critică literară, 978-973-751-798-2). Prefață de dr. Adrian Botez, Editura „Risoprint”, Cluj Napoca, 2008.

Cuvinte dintr-un noian de vorbe

Așa cum între om și umbră

Să n-ai încredere
Tu să nu faci ca ei
Lumea asta-i curvă
Lumea asta-i plină de cititori înrăiți
Care binecuvântează marea poezie
De aceea poezii trebuie să fie pregătiți
Oriunde
Oricând
Dar nu oricum
Deoarece în ochii lui pe unde
Lumea alunecă așa de frumos
De parcă nu o așteaptă nici o cădere
Între vis și lucruri împrăștiate pe jos
Prea puțini ar alege visul

Și-ar respinge chinul
Așa cum între om și umbră
Va scădea lumina
Cum se strânge crinul
Singurătatea lui rămâne
Undeva în munte-n dos
Deși floarea o vom aduce jos
Atunci când cineva îmi trimite
Tot mai negre vești
Ochii niși mă vor nimici cândva
Copilule din mine te strâng
Dar nu mai ești
De când un flutur lumea o gândea

Întoarce pe toate fețele cuvântul

Chiar dacă muiera aproapei tău
Tânjește după tine
Urcându-i sângele prin vine
Mânata de pofte trupești
Să nu o poftești
Chiar dacă ochii văd și inima cere
Dacă sângele se zvârcolește-n artere
Atunci când prin fața ochilor tăi
Apare ispita
Etalându-și sânii prin piață
Precum țărani la vânzare pe tarabă pita
Ascultă-ți glasul soției tale ia povață
Și nu râvni la evele alungate
Din grădina edenului pe viață
Frânează-ți gândurile
Și întoarce pe toate fețele cuvântul
Și vezi apoi din care parte bate vântul
Poetul scrie poemul acesta cu sudoare
Lăsându-și cititorii cu ochii absorbiți de soare
Coala de hârtie suportă teste și poze deochiate
La vâzul lor bătrânii cad pe spate
Din mâna poetului cade creionul
Atunci când în noapte se stinge neonul
Iar poet se va numi tot omul izgonit
Pentru păcatele lui
Răscumpărat de cel pironit
De aceea la pomul lăudat
Să nu mergi cu sacul
Că muiera aproapei tău
Te-mpunge cu acul

Săptămâna patimilor trece la orizont

Adu-ți aminte de mine
Atunci când o iarbă invizibilă
Acoperă lucrurile și viața
Ne naștem înăuntru
Și murim în afara vieții
Și-a morții
Îl însămânțăm pe da
În carnea lui nu
Și așteptăm să răsară acolo o lume
În șapte volume
Patru alte dimensiuni
Săptămâna patimilor trece la orizont
Ca o caravană-n deșert
În urma ei
Vin cele zece porunci
Și calul troian
Și pruncii
După aceea nimeni nu vine
Un repaos absurd ne adușmănește din neant
Obloanele au fost trase
În ceașca mea de cafea explodează cuvântul
idee
Împrăștiind peste tot hărți
Și imagini de pe o altă planetă
Din alte părți
Ușa se dă de perete
Și în camera mea
Prin care cărți hârtii creioane
Și sticle goale se rostogolesc în toate părțile
Ca niște șobolani speriați
Intră frații mei
Esenin Labiș Dan David C. Popescu
Ținând în mâinile lor luna
Ca pe o damigeană minoică
Iar în altă zi îmi purtau propriul meu craniu
Din care îmi dau să beau apă
Vânt
Aer și moarte
Potență și existență
Vinul etern al tăcerii
Cuvântul cel de cenușă al vieții
După aceea iarăși se lasă în noi liniștea
Și nimicul
Tăcerea și fumul
Cuvinte de smoală
Acoperite de scrumul
Pe care corăbii de carne plutesc

Spre un țărîm alegoric
Vestesc
Un țărîm care va fi adînc ca spaima
De dincolo și-aici
Mai frumoasă ca speranța celor șapte pitici

Singurătatea din colivie

Împrăștiați-mi cenușa oaselor
Pe drumurile patriei
Apoi
Așteptați cu răbdare să răsară
Altă viață
În care memoria prietenilor
Prinde contur
În statui
Vor sta mărturiile
Judecății de apoi
Singurătatea din colivie
Atîrnă la gât
Purtînd-o mereu sub cămașă
A prins rădăcini
Scumpă-mi lumina nopților
Ce roade vârful săgeții
Înfîpt în inima mea
Aud cuvintele trecătorului
Bolborosind
În negura vremurilor

poème affiché dans un marché

le périmètre de la plaine comprend l'état du
paysan
a joué un rôle important dans l'histoire
l'identité résulte du règne de trois simple
le prix de l'inconnue nous a sauvé la vie
par le serrement de la main nous reconnaissons
l'acte politique
maladie dont nous nous sommes guéris dans la
ville agricole
les tractoristes font des victimes dans l'amour
productive
les paysannes naissent les enfants combattants
et non-combattants

battent step sous l'arc de triomphe les soldats
font la f'te
applaudis au scène ouverte devant les stands
on distingue les saisons d'un poème affiché
dans un marché

pèlerinage de sécession à la recherche de l'après-midi

dans le miroir chaque cri reste soutenu par
l'écho
se lie une loueur d'espoir à la recherche de
l'après-midi
à travers les quartiers s'écourent des souvenirs
pétrifiés dans les blessures
le pèlerinage de sécession régénère silence
comme un coup
de coeur l'instant est un fragment dans lequel
guérit
la farde de la paysanne restée dans une photo
grandit le contour
de l'oubli séché du sort paraît un mur chaulé
dans un
moment de paix détaché du négoce des mots
quelqu'un donne le start d'une promenade par
le labyrinthe
immaculé du poème on migre plus tôt

Mariana-Ionela POP

Mariana-Ionela Pop este o prozatoare din România. S-a născut pe 30 aprilie 1984 în orașul Bistrița, județul Bistrița-Năsăud. Este membră a Uniunii Ziaristilor profesioniști din România și membră a Societății Scriitorilor din Bistrița.

Educație și formare: doctorand la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca; Master Administrație Publică, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca; 2004-2008 – Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, secția Jurnalism, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca; 2003-2004 – școala Superioară de Afaceri Europene București; 1999-2003 – Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Bistrița, profil istorie-Științe sociale.

Titluri publicate:

Copilărie în castele de nisip – Karuna, Bistrița, 2006 (studiu asupra cazurilor de copii rămași în grija rudelor după plecarea părinților la muncă în străinătate)

Copii pentru egalitate de șanse – Karuna, Bistrița, 2008 (referat despre prioritățile educative ale activităților de grup pentru copiii cu dizabilități)

Jocul cu copiii între 3 și 7 ani – Karuna, Bistrița, 2008 (caiet de exerciții cognitive pentru copiii între 3-7 ani)

Păpușa cheală – Karuna, Bistrița, 2008 (roman)
Creativitate și joc în educația copilului – Karuna, Bistrița, 2008 (culegere de jocuri și activități în aer liber și interior)

Trecerea de pietoni – Karuna, Bistrița (roman)

Volume în colaborare:

Maria Cioncan – start spre infinit – Karuna, Bistrița, 2007, autori Mariana Pop, Tiberiu Irimia
Alexandru Pugna – pe cărări de cânt și dor – Karuna, Bistrița, 2008, autori Mariana Pop, Tiberiu Irimia

Trecerea de pietoni – fragment

Pe rafturile grele și roase de timp, așezate dezordonat unul lângă altul, dosarele erau clasificate în ordine cronologică. Mirosul de praf și hârtie aproape mucegăită era înțepător și greu de respirat. Mii de nume trecute cu cerneală de scrisuri strâmbe sau caligrafice, șterse pe alocuri și rescrise de aceleași mâini, și-au găsit un locușor pe veci și spre veșnica uitare, de-a dreptul sugrumate de multitudinea sufletelor care gemeau de singurătate în sânul acestor dulapuri. Bruno Ursan mai aduse de dimineața alte câteva. Le lăsase pe biroul de metal, unul peste altul. Era amiaza și ora mesei pentru Bruno. De când făcuse diabet se obișnuise să mănânce doar la ore exacte. Două felii de pâine uscată, legume fierte într-un borcănaș și o sticlă romboidală cu țuică de prune făcută în casă. Rupsesse cu degetele osoase din pâine, apoi o strânse bine în pumn și începu să scoată legumele din borcan cu bucata de pâine. Uneori aceasta se rupea și rămânea rățăcită printre bucățile de morcov, conopidă și verdețuri. Atunci Bruno scobea borcanul cu degetele, punând ceva trudă în asta încât broboanele albe de sudoare se adunau imediat pe tâmpilele încrețite de cei 60 de ani pe care îi avea. În surdină vocea sacadată și timbrată puternic a crainicului spunea știrile amiezii: „Aici Radio Europa Liberă”. Chipul lui Bruno, slab, cu trăsături adânci tăiate în piele, sub ochelarii mari ce-i acopereau o parte a obrazului și groși ca borcanul de legume ce-l avea în față, părea liniștit, oarecum împăcat în adâncul sinelui. De mai bine de douăzeci de ani, cu noaptea în cap, Bruno pleca la serviciu. Parca bicicleta veche, cumpărată

chilipir dintr-un obor „de la un băiat cumsecade, dom'le“, își lua servieta ponosită din piele cu catarama aproape ruginită sub braț și intra în oficiul de primire a dosarelor persoanelor decedate din orașul Bisnard. Încet, încet, morții au devenit prietenii lui pe care avea grijă să îi curețe de praf când trecea tacticos, cu mâinile la spate, printre rafturi luând la întâmplare un domn: Marinescu, Iliescu, Andreescu, Ionescu, Titulescu, Iacobescu, Dragomir, Iordache, Stănculescu, Ardelean, Moldovan, Turcescu, Săndulescu sau Sănduța sau Sandoan, Iosif sau Iosiv, Sinulescu, Bănulescu, Nicolaescu sau Nicolae, Traianescu, Săsărman, Pânculescu, Galeriu, Socaciu, Târnavan, Ambrozic, Câmpian, Iudean... și multe alte dosare pe care Bruno le deschidea, scotea dinlăuntrul lor câte o foaie galbenă, bătută la mașină abia vizibil, o întorcea pe toate fețele, apoi o așeza misterios înapoi în dosar. Puțini știau că printre numele morților erau și destui vii, a căror viață a fost legată ireparabil de ofițerii de securitate ce treceau odată pe lună pentru a mai aduce dosare. Bruno trebuia bineînțeles să închidă ochii și să se prefacă în orice moment că nu a auzit vreodată că vreun mort de-al lui să se fi trezit viu. Le găsisese locuri speciale pentru ca, dacă i-ar fi cerut cineva, să îi poată găsi imediat. Sufla de două-trei ori răsucind dosarul în palma groasă și uscată, tușea flegmatic până nu mai avea aer apoi, după ce își revenea, așeza frumos numele-mortul-viul-dosarul înapoi pe raft, acolo unde era locul morților și al viilor urmăriți de securitatea din orașul Bisnard.

Un strop de conopidă rece și unsuroasă, cu pete galbene de gogoșar, sări iute de pe bucata de pâine, printre degetele lui lungi și ajunse în bună regulă, fără să se destrame prea tare, pe primul dosar, ieșit puțin în afară din rândul celorlalte lăsate pe masă de Bruno. De îndată conopida se bucură de cunoștința creionului chimic de nuanță albastră ce prinsese ceva mai demult forma unei urme. Cartonul primitiv își deschise porii într-o îmbrățișare caldă, cu arome apetisante. Bruno își linse degetele de ulei, apoi cu mână bluză tricotată șterse dosarul cu mișcări lente, așa cum era întreaga viață a lui la oficiul de primire a dosarelor persoanelor decedate din orașul Bisnard. Trăgându-și resturile de mâncare dintre

dinți cu sfișcăituri puternice, luă dosarele de pe masă și începu să le așeze acolo unde știa că era locul fiecăruia. Primul îl duse în încăperea din fund dinspre grădina cu castani comestibili, de la fereastra căreia se mai vedeau încă ruinele unei filigorii de vară a vechiului castel, ce s-a prăbușit pe jumătate, iar restul, acolo unde se aflau și încăperile cu dosarele lui Bruno, este acum spital pentru persoane neliniștite și fără discernământ. Urcându-se pe o scară metalică, ce se clătina amenințător la fiecare pas bătrânesc al lui Bruno, căuta un loc bun, pentru un nume ce murise de doar câteva zile: Mistral Zamfir.

Ploua încet, cumva stingher, ca un gând burlac ce se zbate îngust în memoria zbârcită de vremuri multe care au petrecut-o. Licărul dimineții de toamnă subredă și imperfectă mă duce cu gândul la toți și la toate, multe câte am văzut. Glasul preotului se întretaie uneori obraznic cu gândul meu și din încrucișarea lor zgomotoasă tresar alte și alte gânduri bolovănoase în firea lor. Lângă mine o femeie vârstnică își șterge lacrimile uscate apărute brusc în ochii îngustați și rățăciți prin mormanul de straturi umflate și veștede ce formează pleoapele ei. De ce-l mai plânge? Ce rost mai au lacrimile ei, tristețea ei, pudoarea cu care își șterge colțul ochilor? Pentru ce mai există lacrimi în ochii ei, pentru viață, pentru coșciugul din apropiere probabil, pentru amintire, pentru omul din coșciug, din ea din noi toți – omul acela care mereu se va naște și va muri, omul care nu poate exista fără a fi pe deplin și a se inventa la fiecare nouă existență? Începe să plouă mărunț și ar trebui să-mi placă. E însă frig. Noiembrie. Brumac. Bătrânul este îngropat repede, grăbit și fără nicio evlavie, ca un clipit brusc, panicat, spasmodic, neprietenos, cel dinainte de dincolo. Se spune că la țară oamenii sunt mai cucernici și țin la religiozitatea lor. La ultimul bruț de pământ, diacul încă lălăie ceva neînțeles. E gata. O plecat și asta. Altul la rând! Cine, eu? Profesorul se ridică greoi, cu gândul încă rățăcind în îndepărtata Spanie, la „biserica“ de pe Miraflores, iar când banca mică, cu lemne lipsă pe alocuri, pe care se lăsase încet pentru a-și mai potoli astmul de care suferea, rămase în urma, își scoase carnetul de notițe din buzunarul de la piept și notă

în grabă câteva cuvinte aproape neinteligibile: Zarathustra a murit. Graiul lui va rămâne pretutindeni fără ca cineva să-l poată cunoaște. Aici totul se sfârșește și se naște din nou!

Păpușa cheală – fragment

Încă din primii ani după ce m-am mutat în orașelul acesta de provincie mi-am construit o serie de detalii care în final au pus umărul la armonia totală a vieții mele. Mersul săptămânal la aerobic. Locul unde cucoanele orașului au creat o adevărată plasă de țânțari – toată lumea nou venită trecea la puricat prin plasa lor. Ce faci, cu ce te ocupi și cu cine ieși în oraș. Acolo am cunoscut-o pe Geta, o fată finuță, profesoară de română la un liceu din oraș, ulterior bună prietenă, și pe Găbița, ziaristă la un cotidian local. La terminarea programului de sport ne opream la bar și beam, cu ceaiul verde, ele cafeaua, sporovăind de una-alta. De cele mai multe ori fetele îmi spuneau ce se mai vorbește în târg, ce probleme au pe acasă, povești care în alt context m-ar fi plictisit de moarte. Ședințele de ayurveda, un loc intim la nivel psihic unde am evitat să-mi fac prieteni pentru a mă putea concentra asupra templului meu interior pe care îl sacralizam în permanență cu fiecare înghițitură de mâncare și fiecare gând-forță emis. EU. Lunar mergeam la masaj, aveam un prieten gay care făcea niște masaje foarte relaxante, uneori la cosmetică și la toate evenimentele culturale din oraș. Mediocre, ce-i drept în esență, dar multe, și cu pretenții. Cochetam cu literatura, dar încă nu scrisesem nimic relevant. La sfârșit de săptămână, uneori, rezervam o cabană undeva în munți, unde îmi plăcea să fotografiez. Și să meditez. Și să citesc. Și să culeg plante medicinale. Și să ascult Beethoven. Am remarcat-o într-o zi la o conferință Reiki. Venise un maestru din Zürich, iar îmbulzeala era pe măsură. Înainte de a părăsi sala am aruncat o privire spre mulțimea ce se înghesuia să primească un DVD gratuit din mâinile vindecătoare ale maestrului. Plângea tăcut așezată pe un scaun din fundul sălii. I-am văzut ochii mari, privind înainte, capul lăsat într-o parte și lacrimile ce-i curgeau neconținut pe față. M-a tulburat și toată

seara m-am gândit ce-o fi avut acea femeie de plângea. Toată lumea părea foarte încântată de prezența somității în materie, se schimbau telefoane și adrese de e-mail, se discuta agitat cu gesturi mari. Oare o fi rămas până la sfârșit? Plângea de emoția întâlnirii cu maestrul? O fi întrebat-o cineva de ce plânge, poate chiar maestrul? Mă gândeam chiar la o posibilă depresie... sau... cine știe. Când mi-a deschis ușa am împietrit. Stătea aceeași, cu capul lăsat pe umărul drept, cu ochii mari albaștri duși în fundul orbitelor, triști și cercetători. Zâmbea, dar zâmbetul ei părea cusut în carne vie. Simțeam un amestec de milă și dispreț, așa cum mi se întâmpla față de bețivi. Îmi venea să plec și să rămân în același timp. Nu aveam putere să mă mișc din loc. Când m-am văzut în stradă m-am urât. Îmi era ciudă pe mine pentru că nu am avut tărie. Dar era femeie ca și mine și îi înțelegeam fiecare puls și fiecare respirație a porilor. Ca o carte deschisă.

***

Am sunat la interfon cu mintea golită de gânduri. Îmi cumpărasem o geacă din piele foarte șic, ce însă nu făcea parte din stilul meu vestimentar. Era croită după modelul bărbătesc, cu guler pătrat și cu fermoar. De cum am îmbrăcat-o am simțit că e a mea. Vânzătoarea, o femeie plinuță și frumoasă, îmi spunea, aproape fără să o aud, că e importată din Pakistan de soțul ei, care pleacă periodic acolo să aducă marfă. Oare cum s-o înțelege ea cu pakistanezul? Țin minte că discutăm cândva cu un britanic despre aceasta și-mi spunea că e greu să pui la mijloc două culturi ca să trăiești în niciuna și să mai fii și fericit. Am găsit ușa deschisă. Nu mă mai întâmpina în prag. Stătea pe un fotoliu cu brațele încrucișate, ca un copil răzgâiat.

— Bună ziua...

— Să-mi zici Corina. Sau Cori, dacă vrei. Nu e cazul să ne eschivăm.

— Eu sunt Marieta, de fapt cred că știi... am primit e-mailul tău.

— Să știi că nu am nevoie de milă. Dacă asta crezi, poți pleca.

— ...

Știam cât de dureroasă poate fi mila și de aceea am preferat să o las să vorbească. De obicei

oamenii cred că dacă afișează pe chip o strâmbătură de milă pentru semenii sunt împăcați cu Cel de Sus. Mila e cel mai dur venin pentru suflet, înăbușă și ultima fărâmbă de dragoste pe care o poți arăta pentru un străin.

— Nu ai stil, cred că ai ceva... așa... rudimentar.

Îmi privea geaca mea cea nouă. Probabil încerca să deschidă o discuție. Știam că nu mă îmbrac după ultima modă, dar mă simțeam foarte bine în hainele mele simple, moi, confortabile. De fapt, căutam haine practice pe care să mă pot baza.

— Nu înțeleg... ce legătură are stilul meu cu...

— Nu o să înțelegi niciodată. Am crezut că ești altfel, dar văd că ești la fel ca și ceilalți. Superficială.

Asta era prea de tot. Simțeam că mi se ridică sângele în creștet, dar îmi propusesem să mă stăpânesc, orice ar fi. În astfel de cazuri nu obișnuiam să iau în mod personal ceea ce mi se spunea. Eram o fire calmă și rareori reușea cineva să mă scoată din sărite. Cu timpul am început să înțeleg foarte bine oamenii și preîntâmpinam reacțiile lor cu liniște.

— Corina, am văzut în e-mailul tău...

— Ce, ai venit cu lecția învățată, să faci pe psihologul cu mine? Ți-ai pregătit de acasă replicile inteligente care ridică și morții din pământ? Păi să știi că nu e cazul, de fapt m-am răzgândit după ce am trimis e-mailul, așa că... te rog să pleci. Nu mai este nevoie... pacientul și-a revenit brusc.

M-am ridicat să plec. S-a ridicat și ea și a venit spre mine.

— De ce ai venit?

Nu puteam răspunde. Am coborât scările în grabă, să nu alerge după mine. De ce am mers? Să mă dau mare psiholog, să-i arăt cum este să fii o femeie împăcată, ce nu are problemele ei, să-i arăt mila, să o fac să se simtă „sub tratament”? De ce am mers?

A doua zi m-a sunat. Și-a cerut scuze. Mi-a spus că a cumpărat materialul pentru păpușă și că o să mă anunțe când pot să văd o parte din ce a lucrat.

***

— Alo, bună dimineța, doamna doctor?

Era Otalia. Ea îmi zicea „doamna doctor” de când am angajat-o. Abia ieșită din concediul maternal, era bucuroasă că și-a găsit un nou loc de muncă. S-a lăudat apoi la toate prietenele ei că lucrează la o doctoriță de copii. Nu știa ea prea multe, dar era o fată bună. Venise cu câțiva ani în urmă din Republica Moldova, abia se întretinea, și cu un copil pe deasupra.

— Eu sunt, Otalia.

— Voiam să vă spun că a venit ziaristul acela care a sunat ieri pentru interviu.

— Aaa... hmm...

Uitasem. Nu-mi stătea în fire să fiu nepunctuală, ba chiar mă enervam de fiecare dată când stabileam o întâlnire și cineva întârzia. Ziaristul era un tip grasuț, la vreo treizeci și ceva de ani, obraznic și dornic de scandaluri. Îmi plăcea ca persoana, mai ales că discuțiile cu el erau de cele mai multe ori enervante. Tipul era recunoscut pentru idilele sale cu unele vedete locale și acest lucru îi crea premisa „oricum cu oricine și mai ales oricând”. Șicanele lui la adresa singurătății mele de „femeie scortșoasă de carieră” mă scoteau din sărite.

— Bună, la ora asta se vine la serviciu?

— Eech... mă aștepti de mult?

Am răspuns, el a tot scris, a glumit în felul lui, eu am zâmbit în barbă, el a scris. Mai târziu, în timp ce scriam un raport, am primit un sms. Era Găbița. Bogdan, ziaristul, se lăudase deja cu farmecul său masculin:

Marieta, ce mai faci? Sper că nu-mi spui că deseară nu vii la retro-party-ul organizat de Luci. O să fie tare de tot, mai ales că se adună numai lume bună.

PS: A fost Bogdan pe la tine?

Ionel POPA

Născut la Mediaș, în 19 ianuarie 1946. Între 1961-1964 frecventează cursurile liceului Șt. L. Roth din orașul Mediaș. Anii studenției sunt legați de Cluj, unde studiază la Universitatea Babeș-Bolyai, la Facultatea de Filologie, promoția 1969. Până în prezent activează ca profesor de limba și literatura română la școala Națională de Gaz din Mediaș. Activitatea didactică și științifică înainte de 1989 cuprinde printre altele articole în „Tribuna școlii”, „Revista de pedagogie”, „Învățământul liceal și tehnic profesional”. De asemenea apar diverse articole de critică și istorie literară în revista „Transilvania” din Sibiu, revistă în care își face și debutul literar cu articolul „Cugetările lui Eminescu” (1986). După anul 1989 văd lumina tiparului diverse articole, studii și recenzii în revistele: „Transilvania”, „Steaua”, „Vatra”, „Mișcarea literară”, „Rostirea Românească” (Timișoara), „Târnava” (Târgu-Mureș), „Izvoare filosofice” (Târgu Mureș), „Discobolul” (Alba Iulia), „Caietele de la Mediaș – dialoguri culturale” (Mediaș), „Limba și Literatura Română”, „Saeculum” (Focșani), „Citadela literară” (Satu Mare).

Membru în colectivul de organizare a manifestării anuale „Zilele Revistelor Culturale din Transilvania și Banat”, care are loc în fiecare primăvară la Mediaș; redacția revistei „Caietele de la Mediaș – Dialoguri culturale”. Până în prezent au fost publicate cinci volume:

Glose blagiene, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2003; *Glose blagiene*, vol II, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2005; *Din scrisorile despre Rebreanu*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2006; *Recitiri din literatura română*, Ed. Ardealul, Tg. Mureș, 2007; *Recitiri din literatura română*, vol II, Ed. Crisserv, Mediaș, 2009.

Diplome și premii:

Premiul revistei de literatură și filosofie „Târnava”, 2002; Premiul pentru activitatea „Zilele Revistelor Culturale din Transilvania și Banat” – Mediaș, 2002, 2003, 2005; Premiul pentru debut, 2003; Premiul Uniunii Scriitorilor din România, filiala Mureș, 2003; Premiul revistei „Discobolul”, 2005; Premiul filialei Mureș a Uniunii Scriitorilor din România și al revistei „Târnava”, 2005; Premiul special al juriului „Saloanele Liviu Rebreanu”, 2007; Diplomă la Festivalul Lucian Blaga, Sebeș – Alba, 2008.

Aforismele lui Lucian Blaga

Aforismul este pentru Blaga o modalitate, nu de neglijat, specifică de exprimare a gândului. Prezența permanentă a aforismului are importanță și pentru faptul că, fiind corelată cu celelalte elemente din universul poetic și chiar din cel filosofic, dezvăluie filonul clasic care străbate întreaga operă.

Este un argument care susține ideea că orice mare și autentic creator, indiferent sub ce auspicii debutează, indiferent câte curente, școli și orientări străbate și asimilează, ajunge la spiritul clasic; și nu întâmplător într-un aforism Blaga afirma: „*Premisa – Dumnezeu, dacă ar fi romantic ar fi creat alți Dumnezei. Fiind însă clasic, a creat lumea*” (p. 40 – toate citatele cu indicarea doar a paginii sunt din volumul *Elanul insulei*). Pentru a vedea cât mai adecvat ce înțelegea Blaga prin aforism, pentru a stabili cât mai exact locul aforismului în gândirea și opera lui Blaga, și înainte de a încerca o descriere a lui, e bine să subliniem câteva lucruri: 1) în 1925 în ziarul *Cuvântul*, Blaga publică microeseul *Studiul proverbului*, inclus în volumul *Ferestre colorate* și apoi integrat în *Trilogia culturii*; 2) după apariția *Eonului dogmatic* (1931) prima carte din *Trilogia*

cunoașterii, aforismul nu mai formează obiect al publicării. După *Pietre pentru templul meu* din 1919 de abia în 1945 publică al doilea volum de aforisme, *Discobolul*. Mult mai târziu revine la „iubirea din prima tinerețe” și așterne pe hârtie noi aforisme publicate doar în parte. În 1946 se gândește la un nou volum de cugetări: *Elanul insulei*. Un alt caiet cuprinde ciclul *Din duhul eresului* – aforisme din ultimii ani de viață. Această istorie internă a cugetării scriitorului pusă față în față cu lucrările filosofice ne conduce spre un fapt caracteristic pentru Blaga: circulația permanentă cu dublu sens a aforismului; aforisme independente sunt dezvoltate și înglobate în eseurile și lucrările de filosofie sistematică, iar din aceste lucrări sunt „extrase” „fragmente” cărora le acordă statut de aforism. În ansamblul lor aforismele, cugetările, „însemnările”, „fragmentele” sunt un adevărat seismograf pentru mișcarea creatoare a filosofului.

Gândurile, observațiile, considerațiile, aforismele, maximele, destăinuirile sunt rezultatul unei ample acțiuni de captare a izvoarelor și de orientare a lor spre aceeași vatră.

„Blaga descoperă în istoria gândirii câteva tipuri de rostire euforistică. Primul tip îl reprezintă acele aforisme capabile fiecare în parte să exprime sensul cosmic, să exprime o întreagă viziune asupra lumii, simplă dar adâncă, tainică, așa cum se întâmplă la Lao-Tse sau Heraclit. Dar există aforisme ca cele pascalienne, care izolate, nu mai sunt în stare să reflecte fiecare în parte universul, ci abia prin înlănțuirea lor ne pot oferi o viziune integrală. În sfârșit există aforisme cu valabilitate de sine-stătătoare, care nu solicită întregirea cu altele, dar nici nu participă la încheierea unei viziuni filosofice, n-au «rezonanță metafizică», ele vizează un obiectiv circumscris, dezvăluind inteligență, perspicacitate, experiență psihologică pe viu. Ilustrative ar fi pentru acest tip aforismele lui La Rochefoucauld” (Traian Podgoreanu, *Filosofie și aforistică la Lucian Blaga*, în volumul *Lucian Blaga, cunoaștere și creație – culegere de studii*, Cartea Românească, București, 1987). Dacă teoretic este simplu să faci distincție și clasificări în sânul acestei materii, practic lucrurile devin mai anevoioase. Ce tip de aforisme cultivă cu precădere Blaga? Răspunsul nu e ușor și nu poate fi tranșant deoarece „luate izolat, aforismele

blagiene își au înțelesul în sine, alăturate, ele se înlănțuie și fixează o perspectivă asupra lumii, asupra unui aspect al acesteia, o atitudine umană. E un fenomen interesant acesta de constituire din elemente distincte, complet individualizate a unui întreg care are o altă valoare decât suma părților [...]. Am zice noi că valabilitatea aforismelor blagiene decurge și din armonia ce le cuprinde când se întâlnesc”. (Traian Podgoreanu, *op. cit.*). Prin urmare aforismele ca și celelalte domenii de afirmare a spiritului universal al lui Blaga au prin ele însele durabilitate valorică și istorică.

Aforismele lui Blaga se caracterizează printr-o mare varietate și libertate tematică. Dar dincolo de această bogăție tematică, aforismele blagiene au o unitate de substanță. În primul rând ele dezvăluie o unitate și o consecvență de gândire, în al doilea rând cugetările se deschid, dar se și integrează, într-o perspectivă cosmică și antropologică; în al treilea rând dezvăluie umanismul substanțial al lui Blaga și nu în ultimul rând cugetările lui Blaga, au o frumusețe și unitate stilistică care le dă, pe de o parte, farmec și expresivitate, iar pe de altă parte le integrează în matricea unică și originală a creatorului Blaga. Parafrazându-l chiar pe creatorul lor, putem spune despre aforisme că au accent de descântec și gânduri care te vrăjesc și că sunt ca o scoică în care răsună marea. Cultivând aforismul în mod insistent și la un înalt grad valoric, Blaga ne-a lăsat un număr de „definiții” care mai de care mai profundă și mai poetică: „Literatura aforistică este sarea gândirii”, „*Ce este un aforism* – o floare în stare de grație. Aleasă să conceapă Logosul și să-l nască” (p. 100). Aforismul pentru a fi aforism trebuie să îndeplinească niște condiții absolut necesare: „orice aforism trebuie să fie astfel formulat încât să spună mai mult decât spune” (p. 220) sau „Când formulezi un aforism trebuie să-l aduci în situația de a refuza orice adaos. Un aforism trebuie să fie ceva canonic, încheiat ca Biblia” (p. 28).

Întreaga aforistică dezvăluie o preocupare constantă a filosofului: descifrarea fondului unitar al diverselor manifestări creative: mit, poezie, religie, cultură, știință, civilizație și a relațiilor dintre aceste manifestări. Expansiunea tematică pe care am sesizat-o se manifestă atât prin acumularea

numerică de aforisme, cât și prin caracterul lor plurivoc.

Este firesc în cazul lui Blaga ca filosofia să formeze obiectul numeroaselor meditații. Gânditorul face o adevărată pledoarie pentru necesitatea filosofiei și pentru demnitatea ei. Numind pe filosofi domni ai lumii, el acordă filosofiei rolul de a-i restitui omului adevărata menire în univers.

Dar filosofia este și ea o forma a creației. Când un filosof (sau o filosofie) se dezice de la aceasta nu este un autentic filosof: „Turmentarea metafizică a devenit la cei mai mulți gânditori actuali un scop în sine. Ei se complac în această frământare ca atare, și fiecare și-o alimentează în felul său. Totuși, turmentarea ce nu-și găsește soluția în creație și într-o viziune metafizică este fie o neputință, fie o perversitate a spiritului“ (p. 31, p. 32). Din perspectiva acestui gând, Blaga respinge curentele filosofice cum ar fi existențialismul, după cum respinge nimicul, absurdul, nihilismul ca finalitate a existenței umane.

Paralel cu definirea filosofiei și stabilirea locului ei în „corola“ creativității, gânditorul Blaga încearcă și delimitarea filosofiei de știință. Știința este „știința răspunsurilor“, pe când filosofia este „știința problemelor“. Pe Blaga l-a preocupat constant raportul dintre filosofie și celelalte domenii ale activității umane și în special cel al artei și poeziei. Metafizica intenționează să fie o revelare și izbutește să fie doar o creație. Poezia aspiră să fie creație și reușește într-un fel, să fie revelată. Suprema calitate a metafizicii consistă însă tocmai în aceea că ea reușește mai puțin decât intenționează, iar suprema calitate a poeziei consistă în aceea că ea izbutește să fie ceva mai mult decât intenționează. „Între poezie și filosofie există o afinitate electivă, dar și o mare divergență. Imprecizia filosofiei și precizia poeziei fac casă bună împreună, dând adesea o suprem de valabilă poezie de sensibilitate metafizică. Dar foarte rea casă fac împreună precizia filosofiei cu imprecizia poeziei. Aceasta din urmă căsătorie stă la baza întregii poezii așa-zis filosofică, didactice, discursive“ (p. 191-192). Pentru Blaga filosofia și poezia rămân totuși domenii distincte cu specificul lor propriu și inconfundabil.

publicat în volumul *Glose blagiene I*,
Ed. Ardealul Tg Mureș, 2003

Lucian Blaga, *Genesis – schiță antropologică* nepotului Vlăduț

Lucian Blaga din varii cauze obiective (vezi ultimii douăzeci de ani din viață, din perioada imediat instaurării regimului comunist) nu a ajuns să elaboreze o antropologie așa cum și-ar fi dorit, în spiritul Trilogiilor. Cursul său universitar *Aspecte antropologice* (1947-1948), tipărit postum, în 1976 și inclus, conform „testamentului filosofic“ în *Trilogia cosmo-logică*, umple un gol din sistemul său filosofic. Această lucrare târzie trebuie analizată atent, atât în articulațiile ei cu sistemul filosofic încheiat – oprit în 1948, cât și în geneza și caracterul ei de curs universitar.

Ideile cu privire la ființa umană și la originea ei sunt disipate în lucrările sale anterioare și mai ales într-o serie de cugetări. Și în cugetările despre antropologie, gânditorul din Lancrăm se dovedește același profund și subtil metafizician. Acest lucru îl ilustrează una din cugetările timpurii, pe care o considerăm o adevărată bijuterie a genului. Este vorba de cugetarea intitulată *Genesis*, publicată în „Gândirea“ nr 17, 1921 și republicată de Mircea Popa în volumul Lucian Blaga, *Ceasornicul de nisip*, Editura Dacia, 1974, colecția Restituiri. Bănuind că este mai puțin cunoscută (și chiar abordată), credem că este binevenită reproducerea ei.

„Omul era un dobitoc, care se hrănea cu rădăcinile dulci ale pământului; umbla pe patru labe prin pădurile, cari nu aveau pentru cine să fie frumoase. Omul era dobitoc – nu gândea, nu dorea – și pentru ca să fi putut visa, nu avea destulă inimă. Cum s-a făcut totuși om ?

Cine ar putea să ne spună, dragă prietene ?

Dibuind prin desigurii dobitocul găsi odată craniul aproapelui său; s-a mirat și l-a prins între degete. Nu-l vezi? Cu ochii mari se ridică ÎNTÂIA oară în două picioare. Presimte un vrășmaș nevăzut – în pământ și pretutindeni. El strânge în mână scăfârlia. Un fior îl străbate din adânc atât de puternic, că-i schimbă pentru totdeauna ochii, mintea și trupul.

Pe om nu l-a creat nici Dumnezeu, nici pădurea, nici șesul, nici marea, ci fiorul morții. Întâiul său gând a fost cel al neființei; de aceea toate gândurile lui până astăzi au ceva din greutatea și tristețea amurgului. Floarea-soarelui și-a câștigat forma –

privind soarele; omul a ajuns să fie ce e – privind moartea“.

Din mulțimea problemelor antropologiei, cugetarea lui Blaga selectează una singură, dar crucială (*momentul t*) pe care o sintetizează într-un text de câteva fraze – un adevărat poem metafizic – acel moment unic numit de filosoful român *saltul ontologic*.

Consultând lucrările gânditorului vom afla că în viziunea sa evoluția merge pe două direcții: una pe *orizontală*, care odată ajunsă la capăt face imposibilă o continuare a ei și imposibilă selecția ei pentru cea de-a doua direcție, cea *verticală*. Prin evoluția pe verticală omul se desprinde de celelalte regnuri și devine el însuși regn. Trecerea la evoluția pe verticală este marea motivație ontologică, însemnând situarea Ființei în *orizontul misterului și pentru revelație*.

Microeseul blagian începe cu „definirea” *dobitocului*. Patru sunt caracteristicile acestuia: 1) se hrănește (conotație biologică – conservarea ființei) cu „fructele dulci” (paradisice); 2) umblă în „patru labe” – mișcarea în spațiu e anevoioasă – „pământurile” – orizontul îi era limitat, închis, încă nu este o „zăriște cosmică” 3) pădurile încă nu aveau „pentru cine să fie frumoase” – ființa patrupedă încă nu și-a dobândit sensibilitatea specifică care să-l scoată din rândul „vecinilor” cu patru labe; 4) nu gândea, nu dorea, nu visa – tot atâtea mimesuri ce indică lipsa conștiinței de sine.

Citim încă o dată paragraful. Observăm simetria celor două ramuri ale textului: „omul era dobitoc”, pentru că nu s-a desprins de condiția lui telurică, și „omul era dobitoc”, deoarece îi lipsește dimensiunea spiritului.

Repetarea sintagmei „omul era un dobitoc”, fără rotația sinonimică, își dezvăluie înțelesul, dar și expresivitatea, prin raportare la ceea ce va urma.

Paragraful se încheie provocator: „Cum s-a făcut totuși om?” Vom constata mai departe că este o simplă întrebare retorică.

Gândul filosofic „sparge” *tăcerea* imemorială a veacurilor și cugetarea se însufletește adresându-se prietenului: „Cine ar putea să ne spună, dragă prietene?”. Urmează *povestea* despre – *genesis* – posibilul răspuns.

Caracterul euristic al „poveștii” cu trecerea de la dubitativul inițial la siguranța și adevărul cugetării filosofice sunt susținute prin introducerea, în

plină desfășurare a poveștii, a adresării către prietenul drag: „Nu-l vezi?” – te mai îndoiești de adevărul „poveștii”. Un eveniment imemorabil este adus în prezent sub ochii puterii noastre de a cugeta. Dobitocul găsi în desișurile pădurii craniul aproapelui său, pe care l-a prins cu teamă între degete, și depășind momentul de teamă, „strânge în mână scăfârlia”. În acest moment „dobitocul” cu ochii mari se ridică pentru ÎNTÂIA oară în două picioare. „Omul a ajuns să fie ceea ce e”, pregătindu-se din acel moment pentru întâlnirea cu vrășmașul nevăzut și prezent mereu. Cum se pregătește pentru această întâlnire? Prin creație. „Acel fior” care l-a străbătut întâia oară i-a schimbat pentru totdeauna ochii, mintea și trupul. Să reținem această enumerație blagiană transmițătoare de înțelesuri. Ridicarea în două picioare și mirarea sunt primele acte de creație prin care „dobitocul” devine om. Prin acest act creator „dobitocul” se desparte de „rădăcinile dulci ale pământului” (stadiul paradisiac de existență și cunoaștere nu mai este unicul și autoritarul mod de existență). Momentul găsirii craniului și contemplarea lui [Hamlet al lui Shakespeare nu repetă același gest dându-i un sens în plus?] și ridicarea în două picioare înseamnă, în ideatica gânditorului român, momentul desprinderii de universul lucrurilor nemijlocit date și pășirea spre orizontul misterului. „Dobitocul” (ce exemplu excelent pentru alianța dintre inspirație și căutare în folosirea termenului căruia îi dă încărcătură filosofică și expresivitate deosebită: sinonimul „animal” ar fi fost total anost, iar „jivină”, cu potențialul său peiorativ, ar fi fost total deplasat, nelalocul lui) dobândește un nou mod de a fi. Are loc „despicarea” dintre materie și spirit.

Din demersul său, viitorul filosof trage concluzia firească: „Dobitocul” a devenit *om*, nu prin simpla creație dumnezeiască și nici prin evoluție biologică (orizontală), ci prin „fiorul morții” (spirit). „Întâiul său gând a fost cel al neființei; de aceea toate gândurile lui până astăzi au ceva din greutatea și tristețea amurgului. Floarea-soarelui și-a câștigat forma – privind soarele; omul a ajuns să fie ceea ce e – privind moartea”. Liniile de pauză indică un anumit mod de rostire a gândului pentru a-i insufla profunzimile. Expri-marea simbolică – metaforică (analogia folosită)

e purtătoarea unui adevăr: condiția tragică a Omului în Univers. În paranteză fie spus – sistemul filosofic blagian e străbătut de fiorul tragicului și prin asta filosoful nostru se apropie de Kant și se îndepărtează de Hegel și de existențialiștii de toate tipurile. În această idee putem face un arc peste timp și să cităm din „cuvântul de încheiere” la *Aspecte antropologice*: „Că omul nu este o prezență singulară în univers, suntem de acord și am afirmat-o și noi de atâtea ori în studiile ce le-am publicat. Se întâmplă însă ca această «singurătate» s-o vedem puțin mai altfel decât o înțeleg autorii de ale căror idei a fost cazul să ne ocupăm”. Acest „puțin mai altfel” încapsulează în el și tragicul.

PS: Articolul de față este o reconstituire a unui mai vechi, care mi-a fost subtilizat din mașină, odată cu geanta, în decembrie 2000, pe când mă aflam la Târgu Mureș, pentru un eveniment „genesis”. De aici dedicația.

*publicat în volumul Glose blagiene I,
Ed. Ardealul Tg Mureș, 2003*

EMINESCU ȘI BLAGA. Propoziții de identificare

Prin Eminescu și Blaga ne-am îmbogățit și ne-am pregătit pentru veșnicie.

Citind pe Eminescu și pe Blaga te cuminici.

Eminescu și Blaga deopotrivă cunosc și stăpânesc limba și spiritualitatea poporului.

Fundamentul operei fiecăruia stă în trei stări psiho-intelectuale complexe: sentimentul misterului cosmic, neliniștea cunoașterii și melancolia.

Eminescu și Blaga au în comun o dulce resemnare față de devenirea universală: o melancolică dorință de integrare în cosmos, de refacere a universalității primordiale; un sentiment al singurătății metafizice și al inefabilității dorului. Ei realizează îngemănarea dintre specificul național și spiritul universal. La ei suferința se preschimbă în cântec. Izvorul lor venind din adâncuri autohtone, devine fluidul ce străbate țări și continente și se varsă în oceanul universalității.

Dacă n-ar fi existat, Eminescu ar fi creat singur romantismul. Dacă nu ar fi existat, Blaga ar fi creat singur expresionismul. *Actul de identitate al lui Eminescu* – POETUL NAȚIONAL. *Actul de identitate al lui Blaga* – PRIMUL DUPĂ POETUL NAȚIONAL. Vârsta lor adaptivă –

copilăria; spațiul lor – plaiul mioritic. Ambii au o grea boală – foamea spirituală. Opera lor este exemplară și instructivă prin aceea că reușește să fie simultan profund individuală și personală, și profund populară și universală.

Prin Eminescu și Blaga trăim momentul auro-lar, vedem lumea pentru prima dată. Eros, Cosmos și Thanatos – cele trei parce care le torc opera. Zeii s-au hrănit cu nectar și au devenit asemeni oamenilor. Eminescu și Blaga s-au hrănit cu humus natal și au devenit asemeni zeilor. Prin Eminescu și Blaga n-am copiat pe nimeni. Prin ei ne așezăm față în față cu lumea în raport de egalitate. Prin Eminescu și Blaga suntem contemporani cu prima zi a creației. Ambii au o viziune tragică asupra vieții – demnă și eroică. Eminescu și Blaga au trei mari pasiuni: femeia iubită, neliniștea metafizică și vocația creatoare. Opera lor este atât de mare încât e capabilă să hrănească la nesfârșit noi și noi generații de moștenitori. Amândoi au avut aceeași vatră și orizont formativ și s-au orientat spre aceeași zăriște cosmică. Eminescu și Blaga detestă hibridarea morală și politică. Sunt naționali și universali. Sunt conservatori și moderni, sunt fermi dar nu fanatici. Sunt flexibili, dar nu lipsiți de principii ferme.

*Fragment – publicat în volumul Glose Blagiene
I, Ed. Ardealul Tg Mureș, 2003*

LUCIAN BLAGA PASĂREA MĂIASTRĂ

- câteva adnotări -

I. Blaga și Brancuși – afinități și relații: prioritățile și relațiile dintre cele două genii ale spiritualității românești pot fi ordonate în următoarele propoziții: aceeași profundă și permanentă propensiune spre arhaic și tot ceea ce rezultă de aici; opera lor de o puternică originalitate este deschizătoare de noi drumuri liricii ei, respectiv, sculpturii autohtone, în același timp ne înscrie fără tăgadă pe orbita universalității; modernitatea creației celor doi creatori se încadrează în noul stil, în expresionism; amândoi artiștii au avut înclinația spre exprimarea aforistică a ideilor.

Blaga a avut o permanentă admirație superlativă (!) față de opera lui Brâncuși. Blaga se numără printre primii care subliniază valoarea universală a creațiilor brâncușiene și rolul ei de

excepție în deschiderea modernă, înnoitoare a secolului XX.

Textele blagiene despre Brâncuși pot fi consultate în *Constantin Brâncuși* în „Patria” – 1923, reprodus în Lucian Blaga, *Ceasornicul de nisip*, 1973, Editura Dacia, Cluj, în *Probleme estetice* (1924), *Fețele unui veac* (1926), *Ferestre colorate* (1926), *Discobolul* (1945), *Trilogia valorilor* (1946).

II. Motivul păsării în lirica lui Blaga: Motivul păsării ia înfățișare concretă în câteva poeme: *Din cer a venit un cântec de lebedă*; *Păsărea sfântă*; *Sta în codru fără slavă*; *Corbul*; *Ciocârlia*; *Păsărea U*; *Balada mierlei*; *Porumba*; *Cuib de rândunică*. O primă observație: pasărea blagiană e un simbol – metaforă polisemantică. A doua observație: cu câteva excepții, motivul păsării se încadrează în tema zborului, aspirația spre absolut. Pasărea are la Blaga o semnificație orfică. Transcendentul și orfismul sunt sugerate de titlu. Polisemantismul contextual al simbolului păsării poate fi « însumat »: pasărea – simbol al destinului uman.

III. Aspecte ale genezei: Afinitățile, admirația și cunoașterea creațiilor brâncușiene l-au condus pe Blaga spre convingerea că cel plecat din Hobita la Paris ilustrează în mod elocvent « noul stil ». Din acest complex de idei și sentimente se zămislește bijuteria lirică *Păsărea sfântă*, publicată în „Gândirea” nr 1, 1926 și inclusă în volumul de versuri *Lauda somnului* (1929), dar nu înainte de „stilizări” pentru ca versurile să exprime mai convingător-poetic « imaginea-concept »: *pasărea-idee*.

Ideile și trăirile sufletești circulă „subteran” prin opera blagiană (poezie, filosofie, dramaturgie) așa că putem risca afirmația echivalenței poetico-filosofică dintre *pasărea idee* și *satul-idee*. În această idee putem menționa cugetarea din *Discobolul*: „sculptorul Brâncuși a încercat să reducă la forme și linii ultime o pasăre și a creat o stranie divinitate a extazului”. *Pasărea-idee* și *satul-idee* au în comun un substrat metafizic și mărturisesc năzuința spre arhetipal.

IV. Aspecte ale structurii lexico-morfosintactice a strofelor: S1 – o propoziție cu un echilibru între grupul nominal și grupul verbal; S2 – o frază din două propoziții coordonate și o propoziție, cu același echilibru între grupul nominal și cel verbal. S3 – are o structură lexico-morfosin-

tactică oarecum aparte. Strofa este o interogație. Primul vers este construit din două interogative. Versurile 3, 4 și 5 formează o propoziție prin ceea ce s-ar putea numi, printr-un termen lansat de Vianu, grefă metaforică. În ansamblu strofa este «portretul» păsării. Prin urmare predomină grupul nominal. Strofa este *centrul* textului. S4 și S5 se mențin în vecinătatea *portretului*, dar de data aceasta poetul dezvoltă dimensiunea metafizică. Se revine la echilibru morfosintactic și lexical. Stilizarea atinge cote înalte încât metaforele devin aproape ermetice, pentru o primă lectură. La o lectură nouă contextualizată [vezi II] ermetismul se atenuează. Ne paște o capcană: excesul de decodare discursivă ne poate înstrăina de vraja versului blagian, de vraja misterului. S6 formulează dimensiunea ontologic-metafizică a poeziei: *ființa umană* pentru a fi *ființă umană* – regn superior – trebuie să rămână în orizontul misterului pentru revelare.

Păsărea sfântă e o *sumă* a unor motive poetice recurente în poezia lui Blaga: vânt, orion (stea); lăcrimând (lacrimă); înalt; fund de mare; foc solar; întâiele opere; pădure; Pasăre; clopot; potir; somnul; cântec; enigme; spaima; povești; somnul; maci (floare); pământ; oseminte; lumina; ochii; zborul; văzduh; amiezii; ghicești (nu pre-simți); mistere.

V. «Geografie mitologică»: în studiul său *Lucian Blaga – univers liric* (1981), Ion Pop afirma că „Poezia exemplifică logica mitică a viziunii lui Blaga” și „Deplin edificatoare pentru «obsesia modelatoare» blagiană este «Pasărea sfântă» [...] simbol în egală măsură a înaltului și adâncului [...] pasărea sfântă descrie, prin zborul ei supra- și sub- mundan, același arc- boltă integrator. Ea e în ordine metafizică, un «potir fără toarte» receptacol deci al stelarei lumini, «lăcrimate» de «geometria înaltă și sfântă» a Orionului, dar și «cântec de aur rotund» peste spaima noastră de enigme moarte” (p.119).

Din conjuncția *adâncului* cu *înaltul* rezultă echilibru, un spațiu totalizator armonios și ocrotitor.

Păsărea sfântă e o poezie a spațiului în care se anulează opozițiile de toate nuanțele. Cum e posibilă această anulare a opozițiilor? Pentru că

poetul crede în posibilitatea comunicării între pământ și cer, între imanent și transcendent.

VI. Câteva aspecte ale structurii și ale stilului: E de reținut construcția simetrică a textului. Ea sugerează ideea de *dor* după transcendență. Poezia începe cu imaginea tutelării cosmice și se încheie cu aceeași idee. În structura de adâncime a poemului pot fi identificate două planuri: primul cosmologic, celălalt ontologic.

Principiul estetic care guvernează textul este *stilizarea*. E ilustrativă strofa trei. O altă caracteristică a versurilor este construcția eliptică care înseamnă esențializare – stilizarea specifică expresionismului. Mai e de subliniat fericita coincidență semantică și formală între pasărea brâncușiană și versul blagian. Ambele realizează sinteza între materie și spirit [*făptură* și *cântec*].

Sub aspect stilistic textul e construit dintr-o rețea de metafore (și simboluri) în binom. Binomul nu înseamnă în acest text opoziție. Din conjuncția termenilor se naște unitatea.

Pentru semnificațiile poeziei, atenție deosebită trebuie acordată următoarelor sintagme metaforice: „maci negri de sub pământ”; „Orionul te binecuvântează”; „Fosforul cojit de pe vechi oseminte/ne pare lumina din ochii tăi verzi”; „iarba cerului” (metaforă plasticizantă). Să mai reținem un vers cu rezonanțe eminesciene „cântec de aur rotind”.

VII. Posibile concluzii: Blaga transpune în versuri actul contemplării sculpturii lui Brâncuși.

Punctul inițial, de pornire: admirația pentru opera lui Brâncuși. Punctul final, de sosire – un mit. Cum are loc transferul, «trecerea»? Prin *personanță*, «numele» din inconștientul creator al poetului *împing* admirația pentru opera lui Brâncuși *dincolo*, spre autodefinire și autosituare în zăriștea misterului.

Poezia poate fi citită și ca o *ars poetica*. Pasărea sfântă, *id est* poezia, este purtătoare de revelație. Poezia – pasărea e latentă, posibilitate nelimitată. Poezia trebuie să păstreze un rest... de mister. „Din văzduhul boltitelor tale amiezi/ ghicești în adâncuri toate misterele./ înalță-te fără sfârșit / dar să nu ne descoperi niciodată ce vezi”.

*publicat în volumul Glose blagiene II,
Ed. Ardealul Tg Mureș, 2005*

Ana RUSE

Biografie: Scriitoare, publicistă, absolventă a Liceului de fete din Turnu Severin și a Facultății de Limba și Literatura Română a Universității din București, membră a Uniunii Scriitorilor – Filiala Dobrogea din anul 1995, a Societății de Haiku din Constanța, a Ligii Navale – Filiala Constanța și a Asociației „Pro-Basarabia și Bucovina” (ca membru fondator). O activitate literară fecundă: versuri, proză, publicistică, reportaje literare, însemnări de călătorie, apariții la Radio și Televiziune. Inițitoare, în colaborare, a câtorva Antologii de poeme occidentale și creații nipone.

Volume publicate:

Versuri:

Trecătoarea amiază, debut, versuri, 1986, Editura Litera, București; *Țărnuțel iubirii*, versuri, 1994, Ed. Fundației Andrei Șaguna; *Doamne, rămâi cu noi*, versuri, 1997, Ed. Metafora, Constanța; *Doamne, auzi-mi glasul*, versuri, 2000, Ed. Metafora, Constanța; *Anotimp de regăsiri*, versuri, 2001, Ed. Metafora, Constanța; *Aripă împușcată*, versuri, 2004, Ed. Boldaș, Constanța; *Ajută-ne, fecioară!*, poeme, 2004, Ed. Boldaș, Constanța; *Domnul, nădejdea noastră*, versuri, 2008, Ed. Boldaș, Constanța.

Proză: *Destine colorate*, 2006, Editura Boldaș, Constanța; *Bucurii nesperate*, 2008, Editura EX-PONTO, Constanța.

Creații în stil japonez (Haiku, Rengay, Haibun, Tanka): *Tăceri polare*, haiku, 1998, Ed. Colecția Albatros, Constanța; *Dealul cu cireși*, poeme haiku, ed. bilingvă (româno-engleză), 2001, Ed. Fundației Andrei Șaguna; *Trăiri de-o clipă*, poeme haiku și haibun, ed. bilingvă, 2003, Editura Caz; *Diamante de rouă*, poeme haiku și haibun, ed. bilingvă, 2004, Editura Europolis, Constanța; *Nestematele clipei*, haiku, 2004, Ed. Europolis, Constanța; *Miracolul din clipă*, poeme haiku și haibun, 2005, ed. bilingvă (româno-engleză), Editura Boldaș; *Efigii ale clipei*, haiku, ed. bilingvă (româno-italiană), 2008, Ed. Boldaș, Constanța

Însemnări de călătorie: *Peisaj sentimental*, 1993, Ed. Europolis, Constanța; *Italia-permanent miraj*, 1994, Ed. Metafora, Constanța; *Popasuri captivante*, 1995, Ed. Metafora, Constanța; *Irezistibile chemări*, 1996, Ed. Metafora, Constanța; *Mirajul călătoriei*, 1999, Ed. Metafora, Constanța; *Călătorind prin lume*, 2001, Ed. Metafora, Constanța; *Fascinante căutări*, 2002, Ed. Macarie, Târgoviște; *Trei călătorii de vis*, 2004, Ed. Europolis, Constanța; *Splendori europene*, 2005, Ed. Europolis, Constanța; *Drumuri în țara sfântă*, 2005, Ed. Europolis, Constanța; *Evantai de imagini*, 2006, Editura Europolis, Constanța; *Dor de Basarabia*, 2007, Editura Europolis, Constanța; *Călătorii sudice*, 2007, Editura Europolis, Constanța

Proză pentru copii: *1001 glume* (în colaborare cu Vera Cordonescu), 1991, Ed. Muntenia, Constanța; *Alice detectiv*, 1992, Editura Europolis, Constanța; *Atâtea enigme*, 1993, Editura Europolis, Constanța; *Magia prieteniei*, 1995, Editura Metafora, Constanța; *Slujitorii domnului*, 2000, Editura Metafora, Constanța; *Domnul-călăuza mea*, 2002, Editura Metafora, Constanța; *Povești* (în colaborare cu Mariana Paris), 2003, Editura Europolis, Constanța; *Moș Crăciun aduce povești* (în colaborare), 2007, Editura Bodaș, Constanța

Versuri pentru copii: *Versuri mici din grupa mare*, 1988, Editura Ion Creangă, București; *Cartea de vacanță*, 1991, Editura Porto-Franco, Galați; *Slavă Domnului Iisus!*, 1994, Editura

Poligraf, Constanța; *Un pisoi... dalmațian*, 1994, Editura Fundației Andrei Șaguna, Constanța; *Vine vacanța*, 1995, Editura Metalica, Constanța; *Joc de cuvinte*, 1997, Editura Metafora, Constanța; *Prieteni de joacă*, 1997, Editura Metafora, Constanța; *Alfabet de poezii pentru cei mai isteți copii*, 1998, Editura Europolis, Constanța; *Jocuri printre poezii*, 1999, Editura Europolis, Constanța; *Bucurii pe portativ* (cu muzică de Adrian Doxan), 1999, Editura Metafora, Constanța; *Poveștile florilor*, 1999, Editura Dobrogea, Constanța; *Vino cu mine*, 1999, Editura Metafora, Constanța; *Regatul copilăriei*, 2002, Editura Metafora, Constanța; *Invitația lui Robo-Chiț*, 2002, Editura Macarie, Târgoviște; *Delfinașul fermecat*, 2002, Editura Metafora, Constanța; *Scrisoare de la mare*, 2003, Editura Metafora, Constanța; *Cărticica tuturor*, 2003, Editura Europolis, Constanța; *Daruri de la Moș Crăciun*, 2004, Editura Europolis, Constanța; *Aventurile verii*, 2004, Editura Europolis, Constanța; *Ștregărei în vacanță*, 2005, Editura Europolis, Constanța; *Săculețul cu minuni*, 2005, Editura Europolis, Constanța; *Vara prichindeilor*, 2006, Editura Europolis, Constanța; *Iarna ștregarilor*, 2006, Editura Europolis, Constanța; *Invitație la mare*, 2007, Editura Europolis, Constanța; *Ursulețul zâmbitor*, 2007, Editura Europolis, Constanța; *Cartea-i îngerașul meu*, 2008, Editura Boldăș, Constanța

Volume în colaborare (creații nipone) :

Rengay cu prietenii, prima antologie românească de Rengay, cu Radu Patrichi, 2004, Ed. Europolis; *Salutându-l pe Basho*, festivalul mondial de Haiku, Mamaia, 2005, cu Flora Munteanu, Ed. Boldăș, Constanța; *Flori de tei*, 2006, Editura Boldăș, Constanța; *Scoici de mare*, 2007, Editura Boldăș, Constanța; *Umbre și lumini*, 2008, Editura Boldăș, Constanța; *România din suflet*, volum aniversar, 2008 cu Laura Văceanu și Valeriu Cușner, 2008, Ed. Boldăș, Constanța

Activități literare:

Colaborări la ziare și reviste de cultură: Dobrogea Nouă, Tomis, Dynamis, Agora, Metafora, Marca Noastră, Marina română,

Timona, Independentul, Haiku, Orfeu, Amurg sentimental, Ramuri, Dor de dor, Ecouri literare, Datina, Orion, Dor de Basarabia, Arcașul și Plai românesc (ambele din Cernăuți), Miorița noastră (din U.S.A.), Căușeni (Rep. Moldova), Albatros, Vrabac (Serbia), Meguro (Japonia). A colectat, împreună cu alte persoane, peste 7000 volume pentru Basarabia. Este membră a cenaclurilor literare „Metafora“, „Mihail Sadoveanu“ de la Cercul Militar Constanța. La școala nr. 29 a inițiat o revistă pentru cei mici intitulată „Zvon de puritate“.

Prezențe în antologii: „Omagiu patriei“, 1977, București; „Antologia Constanței“, 1992; „Umbra libelulei“, 1993, Editura Haiku, București; „Zbornic Prodecce“, 1995, (Croatia); „Culegătorii de rouă“, 1999, Târgu Mureș; „Poezia cetății“, 2001, Editura Macarie, Târgoviște; „Stropi de rouă pe colegiu“, 2003, Editura Sigma, București; „Cupola de veac“, 2003, Editura Macarie, Târgoviște; „Rengay cu prietenii“, 2004, Editura Europolis; „Cântecul apei“, 2004, Editura Atar, București; „Surâsul crizantemei“, 2004, Târgu Mureș; „Meguro“, 2005, Japonia; „Cartea festivalului“, 2008, Editura Ex-Ponto, Constanța; „Antologia Kukai“, on line, 2008; „România din suflet“, 2008; „Antologia Romanian Kukai“, aprilie 2007 – martie 2009, Ed. Grinta, București

Referințe critice:

Pr. dr. Nechita Runcan, Marius Chelaru, Nicolae N. Negulescu, Ion Roșioru, Ovidiu Leonte, Alexandra Flora Munteanu, Corina Apostoleanu, Ovidiu Dunăreanu, Ștefan Cucu, Eugen Vasiliu, Nicolae Ioana, Aurora Lazus, Stela Moise, Mihail I. Vlad, Emilia Dumitrescu, El Morhan, Ana Maria Ciubotaru, Grațiela Gheorghe.

Premii literare: Premiul de poezie, 1986, Satu Mare; Premiul revistei „Steaua“ la concursul cenaclului Poesis, 1987-1988, Premiul „Mihu Dragomir“, 1988, Galați; Premiul III, „Concursul Kukai“, oct. 2007; Premiul III, „Concursul Kukai“, nov. 2007, Locul IV, „Concursul Kukai de Senryu“, dec. 2007; Premiul II, „Concursul Kukai“, aprilie 2008.

Așteptare

Valurile fac streap-tease
aruncându-și dantelele albe
pe coapsele-ncinse ale digului
tolănit în amurgul violet.
Eu aștept sosirea ta
să mă prefacă-n amforă
plină de delicate miresme.
Am glas duios de vestală
și pe strune de liră,
ajung la steaua ce îți veghează
perpetua întoarcere.

Sălbatic jumping

Inima-mi suspendată
ca o coardă elastică
e condamnată
la un sălbatic jumping.
Aș dori să revină
în balansoarul speranței,
dar devine
din ce în ce mai rigidă,
coborându-se-n cercul îngust
al singurătății mele,
unde tăcerea
își strigă durerea.
Doar cuvântul Lui
ar putea-o îmblânzi
să-mi salveze inima
din prăpastia căderii.
Aștept,
ca însetatul în deșert,
picătura cuvântului,
inert,
sculptat
pe visu-mi neterminat
ca inima-mi să renască iar
din nedoritul echilibru precar...

Ca un fulg...

în căderea-i inefabilă
un fulg de speranță
mi-a atins sufletul,
salvându-mi boarea de inspirație

ce adăsta îngrozită
în însingurarea-mi
de ființă rănită.
Deznădejdea-i o lipsă de credință
ce numai într-o clipă
m-a cuprins în stăpânire
ca pe o nevrednică sclavă,
îndepărtându-mă de EL.
Nu! Nu mă înșel!
Un fir de inspirație,
pe al nădejzii ștergar,
îmi aduce din trecut
un fior-curcubeu,
la izvorul iubirii de frumos
să înflorească iar
cu arc de vise-cuvinte,
alungând vidul
din palma vieții fierbinte.

Cuvinte rebele

Din clepsidra inimii
cuvintele se îmbulzesc să iasă
cu ochii legați în neputință,
când pe Golgota vieții
ne-am răstignit luminile,
pierzându-ne aripile
înălțării spre cruce.
Cuvintele oarbe rățăcesc mereu
în labirintul absurdului,
greșind drumul spre inimi flămânde,
sechestrare-n lacrimi înghețate.
Degeaba caut în ochii fiecărei zile
înțelesul vrerii lui Dumnezeu -
mă doare, greu, nepriceperea.
Unde-i ghidul-înger să-mi aprindă iar
steluțele-felinare din întunericul vieții ?

Ochii iubirii

în ochii iubirii au pătruns
firele de praf
pornite din veșnicii
să umple candela nădejdlor
cu lacrimi nenumite...
Umbrele tăcerilor
se iconesc în joc de-amintiri,

nu mai tulbură
curgerea clepsidrei,
parcă-ncremenită în
zarurile hazardului.
Nimic nu mai însorește
trilul născut cândva
în ochii iubirilor neîmplinite.
și, totuși, sporește
așteptarea din leagănul de stele
după ce stinge toate culorile
anotimpurilor atât de vii altădată.

Lecția neștiută...

Viața m-a învățat
multe lucruri inutile,
printre câteva folositoare.
Mi-a cauterizat rănilor,
mi-a protezat fracturile
gândurilor rebele.
Mi-a jalonat drumul
să ocolesc greșelile altora.
Dar câte altele nu m-a învățat,
uitând să mă vaccineze
împotriva otrăvii din cupa singurătății.
Cine să mă învețe acum
această ultimă lecție ?
Lacrimile-mi acoperă cuvintele
și nu mai zăresc
nici surâsul nădejdi
din privirea Domnului.
Mă simt o fărâmbă
rătăcită printre amintiri
Inima-mi parcă mai bate
ritmul ultimei despărțiri.
învelișuri de milă prietenească
sau, poate, doar creștină,
mă-nfășoară într-o crisalidă
din care nu mai poate
spori aripa de fluture.

Lia RUSE

Lia Ruse s-a născut în comuna Teiu, județul Argeș. Urmează școala primară în satul natal și liceul „Mihail și Sevastița Vasilescu” din Pitești. „Originea socială” și trecutul politic al familiei i-au permis accesul doar la studii post-liceale de farmacie.

Activitatea literară:

Are preocupări literare din timpul școlii dar nu poate publica din aceleași motive. Abia după revoluție i se publică prima poezie – „Biserica cu ceas”, la 21 ianuarie 1990, în „Argeșul liber”. O mare bucurie îi aduce citirea mai multor poezii la postul de radio „Vocea Americii” în mai multe emisiuni, începând cu 18 februarie 1990. În continuare a colaborat intens la „Argeșul liber” și, după înființare, la săptămânalul argeșean de cultură „Săgetătorul”. Publică la „Glasul Dreptății” din Pitești, iar mai târziu la „Tribuna noastră” și „Pagini Românești” din Montréal.

Debut literar:

Freacă de mai în colorit de toamnă poezii, 1994, la editura „Neagoe Basarab” din Curtea de Argeș

Volume publicate:

Freacă de mai în colorit de toamnă, poezii, 1994, editura „Neagoe Basarab”, Curtea de Argeș; *Aerul din preajmă*, poezii, 1995, editura

„EXAS”, Pitești; *Picturi Sonore*, poezii, 1996, la editura „TIP-NAȘTE” din Pitești; *Lumi Străvezii*, poezii, 2000, la editura „Zodia Fecioarei” din Pitești; *Sculpturi în aripa timpului*, poezii, 2001, editura „Info Litho Pige” Québec; *Lumini Suave*, poezii, 2005, editura „Info Litho Pige” Québec; *La poarta unui anotimp*, poezii, 2006, editura „Info Litho Pige” Québec; *Desprinderi*, poezii, 2007, editura „Club Imprimerie” Québec; *Clipe sprijinite-n gânduri*, în curs de apariție.

Opinii critice:

Poezia Liei Ruse este mitologie, filozofie de toate vârstele și o grațioasă imagistică feminină în decorațiunea gândului și ținutei intelectuale ca o dogmă. (Prof. Nicolae Spinei)

În peisajul diversificat al poeziei actuale, dominat de duritate, prozaism, sexualitate și morbid, poezia Liei Ruse aduce o oază de normalitate, de bucurie a trăirii, a împlinirii omului prin iubire conjugală și maternă, prin comunicare cu natura, cu semenii și cu divinitatea, chiar dacă nevăzutul ceasornic bate mereu „Ora clopot”. (Scriitor, prof. univ. Sergiu I. Nicolaescu)

Lia Ruse este o poetă a cărei sensibilitate discretă conjugă în mod fericit un evantai tematic generos cu formule când tradiționale, când îndrăzneț temperate. (Scriitor, Jurnalist, prof. Al. Th. Ionescu)

Poezia fostei noastre concitadine se remarcă prin grațiozitate, suavitate, dar și prin „revelații axiomatice”, semn al unei evoluții certe în peisajul liricii contemporane. (Director și editorialist al ziarului Argeșul, Mihai Goleșcu)

Armonie

Rămân în armonia plantelor
Cu aromă veșnic crudă
S-adun din mine duioșia,
De sferele albastre,
Să-mi șterg privirea udă.
Sunt nemișcate gândurile mele...
Clipa parcă a înțepenit!
Aș vrea să se oprească vremea
– Acum –, pe nukul ruginit...
Ce moale lumină pe palmele lui cade!

Dar sunete moi pică... se răvășesc domol! ?
Umbre prelungite dansează și tremură pe poale!

Dar frunzele se culcă... nukul rămâne gol! ?
Înaintează gândul uitat într-o-ntrebare
S-aprinde ruga-n clipa cu irizații line...
În urmă-și crește un cristal de sare
Dorul – în ochii blânzi – alunecând spre tine.

Satul meu

Unde sunt oamenii tăi de-altădată ? !
Cum se-adunau seara la poartă...
Unde-s căsuțele tale albe, bătrâne,
Cu prispă și de voie pline ? !
Unde-s copiii ce se jucau vara-n livezi,
Iarna de-a săniușul prin zăpezi ?
Unde sunt carele ce aduceau din câmp acasă
Toate bucatele și pâinea dulce de pe masă ? !
Unde-i frunzarul de salcâm, în august înălțat,
Când se știa de-acum că intră toamna-n sat ? ...

.....
Revin acasă – dar tata nu m-așteaptă-n poartă
(Și-aproape toți vecinii avură aceeași soartă)
Mama gârbovită, singură și supărată!
Ce-aș da s-o mai văd tânără odată,
Să fim cu toții adunați în jurul ei
Când vița-n fața casei –spânzură cercei –
Pustietatea satului – simt – sufletul mi-l frânge

Tristețea oamenilor mă doboară! O, Doamne,
să pot plânge...

În lacrimi să se scurgă tot amaru-n acest loc
Că satul nu mai este-acum, decât – bloc lângă bloc.

Extaz

Omule! Treci prin fața casei
Îmbrățișată de viță sălbatică
La geam, o femeie-ngândurată
Împletește în clipa extatică.
Cum ai dat de urma ei ? !
Învăluită-n taină ca-ntr-o poezie
După-amiaza coaptă-n soare
Teama, o topește în euforie.
Prin cea dintâi privire,

Asupra străineci, s-a trezit
Spiritul curat! Pentru prima dată
Ești descumpănit.
Vrei să te ridici la înălțimea ei!
Pe cărări cerești
Tu om obișnuit
Doar din uimire „trepte să clădești“ ?
Ceva hipnotic pornește
Din mângâierea timidă a privirii,
Ceva amețitor! Nu!
Nu se mai poate pune stavilă pornirii!
De atingerea duioasă a ochilor aprinși,
Fără de veste
Ea a uitat, doar pentru o clipă nestăpânită,
„Cine este“...

Rugăciune

Protejează-mi visele naive
Teamă dulce și aurie,
Visele prin care te văd atât de bună
În această clipă târzie.
Prinde-mi în suflet un dor, de liniște scăldat,
Ce-și caută un adăpost umil
Și pentru a trăi în visul cel mai scump
Prinde-mi auzul în murmur de copil.
Clipele calme ce nu se mai întorc
Și nu le voi mai simți niciodată
Aranjează-mi-le în suflet duios,
Tu, vreme îngândurată...
Pentru zilele goale ale lumii
Oprește frunza-n culoarea ei de-acum
Prin care zefirul trece în șoapte
Rămânând în al mirării parfum.
Milostivește-te și lasă timpul
Să vâslească cu aripi de ceară,
Zeul-soare să-și filtreze razele moi
Prin aerul ce mă-nconjoară.

Trăire

Da, îmi amintesc! Învățasem dorul
Ședeam în noapte consternată
Ca o statuie și... amorul
Despica visu-n clipa-nsingurată.
Iubirea mea fusese-un paradis
O vreme limpede, strălucitoare,

Postul meu dor era tăcut
Sufletul meu numai mirare.
Da, îmi amintesc! Trăiam mereu un vis
Când viu era prezentul... Era doar fericire
(Lumina ei cu raze dulci
Ce-atinge nemurire)...
Mai poți să-mi dai același dor?
Și-același crez mai pot să-l am?
Să salte inimile-n cor
Și să visez precum visam ? !

Sfârșit de vară

Vară, vară și iar vară,
(Râde aurul spre noi)
Dac-ar sta pân-o s-apară
Timpul cu mărunte ploi...
Merge torcând lin din caier
Fire lungi de încins soare,
Ciucuri verzi înfipti în aer
Stau în blândă legănare.
După răcoare tânjește
Mereu desenează umbre
Apoi, tandră picotește
Și e prinsă-n vise sumbre...
Nu-i mirată, doar mâhnită
Cum iar frunzele-i atârnă,
Ca o năframă-nvechită
Peste fața-i pală, cârnă...
Cerul alb prinde-n pahare
Abur dulce și-l tot strânge
Și pe semne de mirare
Se cutremură și plânge...
O decolorează timpul!
Amețită și infirmă
Vremea-și schimbă anotimpul
Înecând-o-n fum de smirnă.

Introspectivă

Mergeam spre interior...
Probam timpul
Prin gesturi și priviri
Cu imagini legate
De-nvolburate amintiri.
Scuturam clipele
În liniștea mult colorată,

Mândră-naintam
Ca o lebădă
De valuri legănată
Și... s-a aprins văzduhul!
Eram nedumerită...
Prima torță se lăsă
Pe umbra mea descoperită.
Inocent, sufletul,
Murmura o melodie
Mult înaintat
Spre sărbătoarea aurie.
Număram clipele
Aliniat-armonios,
Spice lungi de lumină
Pe care ochiul
Le arunca duios,
Umbrele ce se-atingeau
Într-un fel copilăresc...
Pe uimirea aceea tăcută
Câți îngeri odihnesc ? !

Dumitru SCORȚANU

Născut în 1957. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Iași, secția traducători. Dumitru Scorțanu a fost *copyeditor* la Universitatea Alexandru Ioan Cuza, redactor șef la editura STEF din Iași, director general adjunct la Polirom, Iași. În prezent este manager la SC Magnum Press SRL (Editura Fides), Iași.

Activitatea literară – traduceri

- a publicat 19 traduceri din franceză în română
- a fost invitat în anii 2007 și 2009 ca traducător literar la „Übersetzerhaus Looren“ (Elveția)
- a fost invitat în anii 2003 și 2007 pentru două luni de studii în Franța de către „Centre National du Livre“
- a fost invitat la al 30-lea și la al 31-lea Salon Internațional al Traducătorilor de la Belgrad (2005 și 2006)
- a fost invitat ca traducător literar de către „Centre International des Traducteurs Littéraires“ (Arles, France), în 2006, 2001
- a fost invitat ca traducător literar de către „Centre Européen des Traducteurs Littéraires“ (Seneffe, Belgique), în 2005, 2002, 2000

Distincții:

- Premiul I pentru cea mai bună traducere tehnico-științifică în limba română, acordat de Uniunea Latină, birourile București și Chișinău (2006), pentru traducerea Henri Meschonnic – *Utopia despre evreu*;
- Prix de la Communauté française Wallonie-Bruxelles pour le rayonnement des lettres de Wallonie-Bruxelles en Roumanie (2008).

Cărți științifice publicate:

Surse de putere în comutație neizolate cu IGBT, ISBN: 973-9384-74-9, Fides, Iași, 2003; *Convertoare electronice. Tehnici MID*, ISBN: 973-8930-07-3, Fides, Iași, 2006; *Convertoare electronice utilizate la creșterea factorului de putere*, Fides, Iași, 2008 (cărți publicate cu sprijinul Ministerului Român de Cercetare și Tehnologie).

Cărți traduse:

Evelyn Wilverth, *Zîmbiți, oricum îmbătrâniți!* (*Souriez, vous vieillissez!*, cu Elena Tudorie), Fides, Iași, 2009; Dominique Rolin, *Copiii răătăciți* (*Les Enfants perdus*, cu Elena Tudorie), Fides, Iași, 2009; Emile Verhaeren – *Mănăstirea* (*Le Cloître*, cu Petruța Spânu), Fides, Iași, 2009; Jacques De Decker, *Parade amoroase. Proful de literatură* (*Parades amoureuses*), Fides, Iași, 2007; Maurice Carême, *Castelul de pe mare. Povestiri inedite. Povestiri insolite*, Fides, Iași, 2006; Rose-Marie François, *Zgura* (*La Cendre*), Fides, Iași, 2006; Jean Jauniaux, *Marea @rcă* (cu Petruța Spânu), Fides, Iași, 2005; Henri Meschonnic, *Utopia despre evreu* (*L'Utopie du Juif*), Fides, Iași, 2004; André Sempoux, *Torquato, prietenul din alte vremuri* (*Torquato, l'ami d'un autre temps*), Fides, Iași, 2004; Bluma Finkelstein, *Faleza timpului*, antologie de poeme traduse din limba franceză, Fides, Iași, 2002; Camille Lemonnier, *Un mascul* (*Un mâle*, cu Petruța Spânu), Fides, Iași, 2002; Nathalie Gassel, *Eros androgin. Jurnalul unei femei atletice* (*Eros androgyne*), Fides, Iași, 2002; Lucien Noullez, *Poezii* (cu Petruța Spânu), Fides, Iași, 2002; Michel Lambert, *Ziua cea mare*, Fides, Iași, 2001; Carmen Sylva, *Les pensées d'une Reine. Cugetările unei regine*, Fides, Iași, 2001; Claude Lévi-Strauss, *Rasa și istorie* (*Race and History – Race et histoire*), Fides, Iași, 2001; ***,

Milinda-paṇḥa. Întrebarile regelui Milinda (Milinda-paṇḥa. Les questions du roi Milinda), Institutul European, Iași, 1993; Marcel Mauss, *Eseu despre dar (Avec une Etude introductive de Michel Bass, traducerea studiului introductiv)*, Institutul European, Iași, 1993; Emile Senart, *Eseu despre legenda lui Buddha (Essai sur la légende du Bouddha, traducerea capitolului Symboles bouddhiques și revizia întregii traduceri)*, Institutul European, Iași, 1993.

Interprète, traducteur et truchement

Dans l'histoire et la théorie de la littérature, la traduction n'a pas occupé une place de première importance. Dans le meilleur des cas, elle a figuré à la périphérie. Avec la fondation de la Fédération Internationale des Traducteurs à Paris en 1953 les traducteurs ont affirmé pleinement leur identité professionnelle et ont imposé la dignité de leur corporation dans le monde entier. Jusqu'alors le traducteur était vu comme un mendiant à la porte de l'église. Aujourd'hui encore la rétribution de la traduction est souvent ridicule par rapport à ses difficultés et à son importance. La traduction est probablement la seule arme valable dans la lutte pour la connaissance et l'éveil de la conscience dans les pays en voie de développement. Mais le traducteur passe presque inaperçu sur la page du titre. Qui retient son nom ou regarde son travail avec reconnaissance compétente ?

Il a des textes qui ne peuvent pas être traduits. Il y a des textes qui ne peuvent pas être traduits maintenant. Des contextes, des corpus de référence peuvent disparaître. Elles rendaient possible la traduction d'un texte qui maintenant nous échappe. Il y a des textes que nous ne pouvons pas encore traduire. La langue source et la langue du traducteur sont en mouvement vis-à-vis d'elles-mêmes. Cela explique l'observation que chaque époque traduit de nouveau, que l'interprétation est toujours réinterprétation. Nous parlons du monde et nous parlons l'un avec l'autre. Des traductions intra- et inter-linguales apparaissent dès le début de l'histoire humaine. La traduction est et sera toujours la modalité de la pensée et de la compréhension.

Il faut distinguer la traduction d'usage commun – personnelle, commerciale, de bureau, éphémère – et le transfert récréatif d'un texte littéraire, philosophique ou religieux dans un autre. Le français dispose de trois mots : *interprète*, *traducteur* et *truchement*. Le premier a le sens de « personne qui explique, éclaire le sens d'un texte, personne qui donne oralement, dans une langue, l'équivalent de ce qui a été dit dans une autre, servant d'intermédiaire entre personnes parlant des langues différentes ». Le deuxième, de personne qui « donne dans une autre langue l'équivalent du texte original qu'on a traduit ». Le troisième signifie « interprète, personne qui parle à la place d'une autre, exprime sa pensée ». *L'interprète* se rapporte à celui qui interprète, élucide et recrée le texte. Il est le personnage adjuvant du bureau ou de la banque, mais aussi l'exégète et l'élément qui recrée. *Truchement* est un mot compliqué, qui provient de l'arabe *tourdjouman*, et désignait à l'origine ceux qui traduisaient de l'arabe en espagnol. Il a donné le *drogman*, en italien *dragomanno*, en grec byzantin *dragoumanos*, en roumain *dragoman*, interprète dans les pays du Levant. Le truchement est un intermédiaire dont la traduction peut être tendancieusement inexacte. Mais le terme a aussi le sens d'une action de substitution plus générale, presque une métaphore : les yeux peuvent être un truchement, en traduisant, en remplaçant les sens que le cœur ne peut pas dire. D'autre part, le *traducteur*, comme le *traduttore*, se réfère assez souvent à la trahison du sens du texte.

Bref, la traduction est nécessaire et possible. Ses méthodes et ses critères doivent être recherchés en relation avec les textes essentielles, surtout difficiles. Ceux-ci constituent les préliminaires. La théorie de la traduction soit les expédie à la hâte, soit les suppose comme tels. Mais quels sont les méthodes qui leur correspondent, et quels idéaux doit-on atteindre ? La première contient la littéralité stricte, l'arrangement face à face des mots dans le dictionnaire interlingual, le manuel de langue étrangère et la traduction interlinéaire. La deuxième est la transposition, qui reformule fidèlement le texte mais indépendamment. Le traducteur reproduit de près l'original, mais compose un texte dans sa langue propre, qui est indépendante et naturelle. La troisième est celle

de l'imitation, de la variation et de la parabole interprétative. Celle-ci couvre une surface étendue et diffuse qui va des transpositions de l'original dans un idiome plus accessible jusqu'aux échos les plus libres, souvent allusives ou parodiques. Les lignes de démarcation entre les trois types sont confuses. La littéralité peut devenir reproduction scrupuleuse mais indépendante; cette dernière tend à devenir une imitation plus libre.

La vraie voie que le traducteur doit suivre, c'est de donner la même atmosphère, la même couleur, la même sensibilité à chaque phrase du roman, le même rythme, de le répercuter dans sa propre langue, de la transporter dans sa propre langue.

Intervention au 31e anniversaire de la rencontre internationale des traducteurs littéraires de Belgrade (International Belgrade Translators' Meeting), 25-28 mai 2006.

Petruța SPÂNU

Petruța Spânu (n. 1943) a fost profesor de literatură franceză și belgiană la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. În prezent predă aceleași discipline la Universitatea „Marie Curie-Skłodowska” din Lublin (Polonia). Este doctor în litere cu o teză despre Albert Thibaudet și autor a patru cărți de critică și de istorie literară, a două manuale pentru studenți, a peste o sută de articole, a peste cincizeci de comunicări la congrese naționale și internaționale și a cincizeci de volume traduse și publicate din literatura franceză, belgiană și polonă. Este membră a Uniunii Scriitorilor din România (1999), a Societății internaționale a specialiștilor în secolul al optsprezecelea (Voltaire Foundation, Oxford, 1996) și a Asociației Scriitorilor Români din Québec (2009). A primit marele premiu pentru traducere din partea Comunității franceze din Belgia (2005). Este Cavaler al Ordinului francez Palmes académiques (2005). Este ofițer al Ordinului belgian Léopold (2006). Face parte din Colegiul onorific al revistei *Acta Iassyensia Comparationis* (2007).

Panaït Istrati, ou la naissance d'un écrivain francophone

L'entrée de Panaït Istrati dans le statut d'écrivain francophone se fait progressivement, par étapes.

Il n'est pas scolarisé. Sa langue est le roumain, mais c'est surtout et d'abord une langue parlée. Après avoir terminé en 1897 les cours de l'école primaire de Braïla, sa ville natale, l'adolescent abandonne définitivement l'école, parce que sa mère, blanchisseuse à la journée, pauvre et veuve, ne peut pas payer ses études au lycée. D'ailleurs, ses aptitudes ont toujours été médiocres, sauf en une seule matière, *la lecture*, qui şluîţ a régulièrement valu la note la plus élevée².

Il sera donc autodidacte. Il apprendra tout des livres et de la vie. Il se cherchera des amis, et non des professeurs ou des maîtres, dont il refusera instinctivement les leçons ou l'autorité. Au premier abord, il a le sentiment d'avoir commis un acte de courage viril. Il se prouve à lui-même qu'il n'est pas un vaurien, qu'il peut gagner sa vie ainsi que celle des autres, et se libère du sentiment désagréable de la dépendance.

Il s'engage par conséquent comme commis dans la taverne de Kir Léonida. Mais, travaillant jusqu'à dix-neuf ou vingt heures par jour, rudoyé par le cabaretier, il gardera de cette période des souvenirs douloureux, qu'il évoquera à plusieurs reprises dans ses lettres et dans ses pages autobiographiques *Trecut şi viitor (Passé et avenir, 1925)* et *Mes départs* (1928). Pendant les années suivantes, il passera par toutes sortes d'emplois: garçon d'épicerie, garçon de cabaret, garçon de courses chez un armateur, apprenti mécanicien dans le port, apprenti serrurier et chaudronnier, manœuvre terrassier, déchargeur, domestique, apprenti pêcheur, apprenti dans une fabrique de cordages, peintre en bâtiment, « cent métiers, nulle stabilité, désolation pour ma mère », écrira-t-il à Romain Rolland le 22 mars 1923.

La période passée chez Kir Léonida est doublement importante: elle imprime une direction à sa vie, qu'il n'abandonnera plus jamais, et contient en germe un véritable modèle de comportement. Coupé du monde extérieur, et étran-

² « La Taverne de Kir Léonida », dans le volume *Mes départs. Pages autobiographiques*, Paris, NRF, Gallimard, sixième édition, 1928, pp. 10-11.

ger aux camarades de travail grossiers et abrutis, il se réfugie dans la lecture, et dévore tout ce qui lui tombe sous la main. Il s'éloigne ainsi de son entourage, s'en détache et s'en différencie. Le seul ami qu'il y ait, le capitaine Mavromati, lui offre un objet magique qui influencera toute son existence, une vraie « bible », le *Dictionnaire Universel de la langue roumaine* de Lazar Seineanu. C'est sa première initiation à la langue. Mavromati est un personnage-clé dans sa vie, un initiateur, un médiateur, le premier dans une série où Romain Rolland occupera une place de choix. Grâce à ce cadeau ensorcelé, l'adolescent franchira un seuil symbolique et pénétrera dans un monde captivant et enivrant, celui de la Beauté, du Bien et de la Connaissance. Ce dictionnaire fascinant semble avoir une faculté occulte. Il concentre miraculeusement une bibliothèque entre les couvertures d'un seul livre, et reflète l'univers dans la foule infinie des mots. Il changera sa vie :

Termes scientifiques et néologismes que j'avais rencontrés dans les journaux et sur lesquels je passais navré, je les trouvais ici rendus à ma compréhension. Les quelques expressions qui s'éclairèrent aussitôt pour moi mirent en branle mon intelligence, m'apportèrent du soulagement au cerveau et de la joie au cœur. [...] Dorénavant, la sainte « bible » de mon adolescence – le livre d'heures que je n'ai plus lâché dix ans durant et que j'ai sauvé de toutes les catastrophes –, devait m'accompagner sur tous mes sanglants chemins, et devenir, souvent, dans une existence d'enfant tourmenté, mon unique source de bonheur spirituel³.

Une joie infinie l'inonde, l'existence immédiate perd sa consistance et se pulvérise :

Plus de cafard ! [...] Aucune fatigue, aucune brutalité, aucune pensée noire ; rien ne devait plus vaincre ma décision de travailler et de supporter la vie⁴.

Mais l'exaltation qui l'envahit a aussi un « effet physique immédiat »⁵ : le frêle garçon commence à grossir, à se fortifier.

Mes muscles se firent de pierre, les joues crevèrent de sang. Je mangeais et buvais ferme.

³ « Capitaine Mavromati », in *ibid.*, pp. 86-87.

⁴ *Ibid.*, p. 88.

⁵ *Ibid.*, p. 90.

⁶ *Loc. cit.*

Vaisselle, services, marmites, tables, planchers, portes, fenêtres, me devinrent une manière de jeu⁶.

L'ascension de l'adolescent s'annonce brillante, du moment que, selon le proverbe roumain, celui qui est instruit va loin. La mère jubile, le public du quartier⁷ applaudit son évolution. En 1909 il se cherchera des repères dans l'histoire, et constatera que beaucoup d'hommes de génie proviennent du peuple. Copernic était fils de marchand, Képler, fils de mercenaire, Shakespeare, fils de gantier, Newton et Laplace, fils d'agriculteurs, D'Alembert, enfant abandonné sur les marches d'une église. Lui, le bâtard pauvre, animé d'aspirations grandioses, pourquoi ne réussirait-il pas lui aussi, selon ses mérites ?

Son ami, le capitaine Mavromati, lui apprend aussi la langue de son père, le grec, qu'il parle à peine, malgré sa double origine, roumaine et grecque. Possédant ces deux langues, le roumain et le grec, qui sont celles de ses parents, pourquoi voudra-t-il écrire en français ? Vers 1900, dans les Principautés Roumaines, ce sont les gens de la haute société qui choisissent d'écrire en français, comme la comtesse Anna de Noailles-Brancovan ou la princesse Marthe Bibesco⁸. Plus tard, Cioran, Ionesco, Eliade recevront aussi une éducation française, mais seront plus ou moins cosmopolites.

Les objets culturels exerceront toujours une forte attraction sur lui. Lorsque, par exemple, garçon de courses dans une pâtisserie, il doit livrer les commandes aux domiciles des clients, il s'attarde en chemin, et écoute, ravi, les sons d'un piano, ou regarde par la fenêtre pour voir si la pianiste est aussi belle que la musique qu'elle joue. En Suisse, à 32 ans, il louera un piano, et prendra des leçons.

Le dictionnaire constitue pour lui une régénération, une seconde naissance. Dans les

⁷ *Mahala* (faubourg, banlieue), en roumain dans le texte.

⁸ Les Flamands Maurice Maeterlinck, Charles Van Lerberghe, Max Elskamp, Émile Verhaeren, Albert Kayenbergh (pseudonyme Albert Giraud), plus tard Michel de Ghelderode choisiront le français, la langue usuelle et culturelle de la bourgeoisie flamande. « Le flamand était réservé aux domestiques », se rappellera Maurice Maeterlinck dans *Bulles bleues. Souvenirs heureux* (1948). Le père de Ghelderode, modeste employé autodidacte, issu d'une famille pauvre et inculte, a lui aussi décidé d'élever ses enfants en français, pour des raisons d'ascension sociale.

moments décisifs de sa biographie il y aura toujours une réclusion et un dictionnaire. À Leysin-Village, en Suisse, en 1916, il s'enfermera dans une petite pièce pour s'y familiariser avec la langue française, en lisant Montaigne, Malherbe, Pascal, Fénelon, Montesquieu, Voltaire, Jean-Jacques Rousseau, Madame de Staël, Anatole France, aidé du dictionnaire, qu'il sera constamment obligé de consulter. Bizarre lecture pour le vagabond autodidacte, ces *Aventures de Télémaque*, roman pédagogique que Fénelon avait écrit en 1699 à l'usage du Dauphin ! Dans la première phrase qu'il en lit, « Calypso ne pouvait se consoler du départ d'Ulysse », il ne comprend qu'un seul mot, « consoler », qui ressemble au verbe roumain. Pour éviter une perte de temps considérable, il recopiera le dictionnaire français-roumain sur des fiches dont il tapissera les murs. Il apprendra plus tard, en lisant le roman autobiographique *Martin Eden*, que Jack London avait agi de même. Ceux auxquels il s'adresse dans sa nouvelle langue constatent qu'il parle « comme dans les livres ». En 1921, à Paris, lorsqu'il aura commencé à écrire en français son œuvre qui le fera connaître dans le monde entier, il se réfugiera dans le sous-sol de la maison d'un ami roumain, le bottier Georges Jonesco, et s'aidera d'un dictionnaire. Son rapport avec l'univers de la lecture et, plus abstraitement, avec l'univers des valeurs intellectuelles, éthiques et esthétiques, est représenté par ce Livre des Livres. Son adolescence et sa jeunesse sont inimaginables sans cette dimension essentielle.

L'ivresse de la lecture est peut-être plus importante que l'ivresse de ses départs, et son attachement constant aux livres, plus important que ses errances. Dans le *vagabond*, « chardon déraciné »⁹, il faudrait voir d'abord le *lecteur*, le premier ayant mille occupations passagères, le second, une seule occupation stable et passionnante. Exilé partout, il se construira un monde imaginaire, fait de souvenirs, d'illusions et de rêves.

Le livre marquera tous les moments importants de sa vie. Après qu'il aura quitté l'école, c'est-à-dire l'espace de la lecture programmée et

obligatoire, il plongera dans les livres. En lisant librement, il défiera les contraintes. La lecture sera sa forme accessible de liberté. Ses rares amis seront, comme lui, affamés de livres. Lorsqu'il entrera, en 1903, à Braïla, dans la pâtisserie de Kir Nicolas, où il avait travaillé antérieurement pendant quelque temps, il y apercevra un individu crasseux et loqueteux, sur l'épaule duquel « un gros pou [...] marchait en se dandinant comme un canard bien nourri... »¹⁰ Détestant la saleté et le désordre, il aurait dû s'en éloigner, dégoûté, mais pourtant il s'approche, fasciné, de l'inconnu, car celui-ci, dissimulé par sa casquette, est penché, indifférent à tout, sur un livre *français* orné de gravures, le roman *Jack* d'Alphonse Daudet, qu'il lit *en original*. Il se ruera sur le mystérieux Russe Mikhaïl, et réussira à forcer son amitié. Celui-ci était-il vraiment un aristocrate originaire de la ville de Kazan, révolté contre sa famille et contre l'ordre social établi ? Ou bien un aventurier quelconque ? Une vingtaine d'années plus tard, lors de son voyage en Union Soviétique, Istrati cherchera en vain ses traces. Excepté une photo prise en 1907 en Égypte, les évocations autobiographiques, la correspondance avec Romain Rolland et le roman *Mikhaïl* (1927), il n'y a aucun autre renseignement sur cet homme très cultivé, qui « parle six langues, dont trois aussi bien que [sa] langue maternelle »¹¹, aime les lettres et les arts, et goûte les beautés de la nature. Leur communication n'a été rendue possible que grâce au livre. Le roman français que le « misérable »¹² et « génial domestique »¹³ de la pâtisserie tenait à la main était comme le signe de reconnaissance de « [leur] prédilection pour les livres »¹⁴. Ils appartenaient tous les deux, comme dit Kir Nicolas, à la même « race »¹⁵, à la même « famille »¹⁶, rare, celle des liseurs « qui se nourrissent de rêves »¹⁷.

Istrati vivra dans le culte du livre et de la lecture. Il aura toujours, où qu'il se trouve, quelque livre

¹⁰ *Mikhaïl*, in *Œuvres choisies*, V, édition bilingue, version roumaine d'Eugen Barbu. Édition et notes d'Al. Oprea, Bucarest, Éditions Minerva, 1970, p. 274.

¹¹ *Ibid.*, p. 386.

¹² *Ibid.*, p. 276.

¹³ *Ibid.*, p. 438.

¹⁴ *Ibid.*, p. 314.

¹⁵ *Ibid.*, p. 278.

¹⁶ *Ibid.*, p. 274.

¹⁷ *Ibid.*, p. 280.

⁹ Voir Édouard Raydon, *Panaït Istrati. Vagabond de génie*. Préface de Joseph Kessel, Paris, Les Éditions Municipales, 1968, et Monique Jutrin-Kléner, *Panaït Istrati. Un chardon déraciné*, Paris, Maspéro, 1970 (allusion à son roman *Les Chardons du Baragan*, Paris, Grasset, 1928).

sur lui et, dans sa chambre, « des piles de livres rangés sur sa table »¹⁸, comme son « double », le héros-narrateur Adrien Zograffi¹⁹. Passager clandestin, en 1907, sur un bateau en partance pour Marseille, il y sera découvert et débarqué de force à Naples. Dans sa valise se trouvent *La Vie de Socrate* et les poésies d'Eminesco. La France, « toujours regardée par l'Orient comme une amante idéale »²⁰, est pour lui la patrie de la « culture », des « libertés » et de la « pensée généreuse »²¹, et le français, la grande passion nostalgique de son adolescence²². En 1913, lorsqu'il sera enfin arrivé à Paris, il voudra connaître la Ville-Lumière « historique et artistique »²³, visitera donc les musées, le Panthéon, le cimetière Père-Lachaise, contempera les monuments, se grisera du spectacle de la rue, s'installera aux terrasses des cafés, cherchera les traces des écrivains. Ce culte du livre se prolongera aussi dans sa littérature, entretenu par certains de ses personnages, même par ses *haidoucs*²⁴. Le terrible Groza²⁵, par exemple, reconnaît qu'ils nous apprennent ce que notre intelligence est incapable de nous faire comprendre.

Il découvre Romain Rolland en lisant ses livres. En 1919, il soigne sa phtisie à Sylvana-sur Lausanne en Suisse. Son camarade de souffrance, Josué Jéhouda²⁶, lui recommande l'œuvre du grand écrivain, et perfectionne son français. Les

mois de lecture passionnée rétablissent son équilibre psychique détérioré. Il termine la lecture du roman *Jean-Christophe*. Il voudrait écrire lui aussi. Mais aura-t-il assez de talent ? Saura-t-il jamais suffisamment le français pour exprimer avec autant de force et de grandeur ce qu'il porte en lui ? Ayant appris que le célèbre écrivain passera quelque temps dans un hôtel de Suisse, il lui envoie en août une longue lettre. Mais la lettre lui est retournée, Rolland n'ayant passé dans cet hôtel que onze heures. Istrati ne jette ni ne perd la lettre, mais la garde sur lui à Paris et à Nice. Deux ans plus tard, le 3 janvier 1921, lorsqu'il aura tenté de se suicider dans un jardin public de Nice, on trouvera dans ses papiers *deux* lettres adressées à Rolland, celle de 1919, et une autre, écrite la veille du dramatique incident. Par l'intermédiaire d'un journaliste, la première lettre parviendra, en mars 1921, à Rolland. Le même journaliste, dont le rôle sera capital, persuade celui-ci de répondre à son correspondant anonyme. C'est ainsi que commencera leur échange épistolaire. Istrati lui parlera surtout, et frénétiquement, de sa passion première, la lecture, qui a donné du sens à sa vie, l'a formé et l'a sauvé, et de sa passion subséquente, l'écriture. Rolland ne se lassera de l'encourager à écrire son œuvre en français.

Avec ce fouet sur les reins – et aussi grâce à l'avoine que m'offrait généreusement l'ami Georges Jonesco –, je me suis mis à trotter avec élan²⁷.

En 1933, dans la préface du roman *La Maison Thüringer*, il rappellera et précisera les circonstances de son « grand » début littéraire :

Je n'ai jamais envoyé un manuscrit à un éditeur ou à un homme de lettres, et ceux qui m'envoient aujourd'hui les leurs, me rappelant ma grande chance, ne savent pas que Romain Rolland a bataillé de janvier 1921 à mai 1922 pour me décider à écrire²⁸.

Il ne se considère pas comme un écrivain professionnel, du moment qu'il ne « sai[t] guère faire des bouquins »²⁹, qu'il écrit dans une langue étrangère, et qu'il

¹⁸ *Ibid.*, p. 322.

¹⁹ *Zographos*, « peintre », en grec vulgaire, précise Istrati dans sa lettre à Romain Rolland du 16 juin 1922.

²⁰ « Direttissimo », in *Mes départs. Pages autobiographiques*, éd. citée, p. 129.

²¹ « Chemarea Apusului » (« L'appel de l'Occident »), in *Cum am devenit scriitor (Comment je suis devenu écrivain)*, I. Reconstituit pe bază de texte autobiografice, alese, traduse și adnotate de Alexandru Talex, ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, Editura Minerva, 1985, pp. 216-217.

²² Voir l'interview publiée « Une heure avec Panaït Istrati » par Frédéric Lefèvre dans *Les Nouvelles Littéraires* du 1 octobre 1927, et reprise en traduction roumaine dans le volume *Amin-tiri. Evocări. Confesiuni (Souvenirs. Évocations. Confessions)*. Ediție, prefață, traduceri și note de Alexandru Talex, București, Editura Minerva, 1985, p. 127.

²³ « Chemarea Apusului » (« L'appel de l'Occident »), in *Cum am devenit scriitor*, éd. citée, p. 216.

²⁴ Voir les romans *Présentation des haidoucs* (Paris, Rieder, 1925) et *Domnita de Snagov* (Paris, Rieder, 1926).

²⁵ *Grozav*, -ă (adjectif), terrible, épouvantable, extraordinaire, affreux, -euse.

²⁶ Josué Jéhouda (1885-1966), écrivain et journaliste, le directeur de la *Revue Juive* de Genève. Istrati écrira en collaboration avec lui le roman *La Famille Perlmutter* (Paris, Gallimard, 1927).

²⁷ Préface de Panaït Istrati au roman *Kyra Kyralina* (Paris, Rieder, 1924), in *Œuvres choisies*, I, 1966, édition bilingue citée, p. 6.

²⁸ Paris, Rieder, 1933, p. 12.

²⁹ *Ibid.*, pp. 10-11.

bûche comme un aveugle, [se] cognant la tête à toutes les règles d'une grammaire dont [il] ignore le premier mot³⁰.

Il insiste sur cette dernière affirmation :

Toutes les minutes j'arrêtais la matière incandescente, pour voir s'il s'agissait de deux *l* ou d'un *e* grave, de deux *p* ou d'un seul, d'un féminin ou d'un masculin³¹.

C'est ainsi que j'ai écrit tous mes livres et toute ma correspondance. Y a-t-il jamais eu dans l'histoire un autre fichu écrivain de mon type ?³²

Ces hésitations sur la grammaire et l'orthographe françaises persisteront toute sa vie. Il ne pourra jamais écrire sans consulter un dictionnaire.

Ces fragments prouvent que ses manuscrits, écrits dans une langue imparfaite, avaient besoin de « mains françaises amies ». La première est celle de Rolland lui-même. Celui-ci reconnaît son « génie de conteur [...] irrésistible »³³, l'appelle « un nouveau Gorki des pays balkaniques »³⁴, qui « a appris seul le français, il y a sept ans, en lisant nos classiques »³⁵.

C'est pourquoi une « toilette » de ses textes s'impose. Rolland s'adresse à ce propos à Jean-Richard Bloch. Romancier, essayiste et dramaturge, celui-ci était le directeur de la collection « Prosateurs français contemporains » de la maison d'édition Rieder, dans laquelle paraîtra la plupart des livres d'Istrati. Avec honnêteté, dévouement, minutie et respect, il rectifiera ses fautes d'orthographe et de syntaxe, les termes impropres, l'ordre inadéquat des mots, les tournures des phrases, s'effacera derrière la personnalité de l'auteur pour laisser intactes la vigueur et la beauté de son style, et se gardera de modifier sa pensée. Plus tard, Jacques Robertfrance (le directeur littéraire de la maison d'édition Rieder) et les rédacteurs Marcel Martinet et Philippe Neel corrigeront ses derniers manuscrits avec autant de soin, de scrupule et de modestie. Dans ses lettres

du 11 août 1924 et du 7 juillet 1925³⁶, ainsi que dans l'interview citée « Une heure avec Panaït Istrati », Istrati reconnaîtra sa dette de « fraternelle reconnaissance » envers le « mérite » et l'« énorme travail » de Jean-Richard Bloch. De son côté, celui-ci comparera son propre travail de « retoucheur » à celui du laveur de diamants purs, et constatera, à plusieurs reprises, entre 1924 et 1935, les progrès surprenants de l'écrivain dans le maniement de la langue française. Il est passé maître en moins de deux ans, et a créé de vrais chefs-d'œuvre, *Kyra Kyralina* ou *Cosma*, déclarera-t-il dans *Le Monde* du 15 février 1935.

Présentation des haïdoucs, livre écrit dans une langue « pour la plupart... roumaine »³⁷, contient la plus grande densité de mots, locutions, expressions et proverbes, certains intraduisibles en français, ou choisis pour leur couleur locale. G. Ibrăileanu en a dressé une vraie liste³⁸, qui exprime « les faits autochtones », « le matériau populaire et national », « l'odeur de la terre », et explique, selon lui,

le triomphe de l'esprit roumain dans un monde cultivé et raffiné et [...] devant la critique française³⁹.

Grâce à sa langue, son œuvre, si roumaine, a la qualité curieuse d'être de la littérature française⁴⁰.

Istrati y introduit des mots roumains transcrits en orthographe française, surtout dans les romans et récits placés en milieu rural. Ceux-ci désignent des occupations, des outils usuels, des pièces de vêtements, des plats, des instruments musicaux. Souvent ils ne sont pas accompagnés d'explications, car leur sens se déduit du contexte, par exemple *mamaliga*, *tzouica*, *caciula*. Parfois ils sont expliqués dans le texte⁴¹, entre parenthèses⁴²

³⁰ *Loc. cit.*

³¹ *Ibid.*, p. 13.

³² *Loc. cit.*

³³ Préface de Romain Rolland au roman *Kyra Kyralina* (Paris, Rieder, 1924), in *Œuvres choisies*, I, 1966, édition bilingue citée, p. 4.

³⁴ *Ibid.*, p. 2.

³⁵ *Ibid.*, p. 4.

³⁶ Publiées en français et en traduction roumaine in *Corespondență cu scriitori străini*. Ediție, traduceri și note de Alexandru Tălex, București, Editura Minerva, 1988, pp. 202, 219.

³⁷ G. Ibrăileanu, « Présentation des haidoucs », in *Viața Românească*, Iași, nr. 9, 1925, p. 456.

³⁸ *Loc. cit.*

³⁹ *Ibid.*, pp. 457-458.

⁴⁰ *Ibid.*, p. 459.

⁴¹ *Saftea*, le premier sou qu'un client jette sur le comptoir, le matin à l'ouverture du magasin; *platchynta*, notre gâteau national, pâte finement feuilletée, farcie de fromage aux œufs ou de viande hachée à l'oignon, le tout noyé dans de la bonne graisse de porc.

⁴² *Covrig* (craquelin), *alvitza* (nougat), *moussafir* (invité, visiteur).

ou dans les notes infrapaginales⁴³. Quelquefois ils ont des correspondants français, mais sont préférés en original pour leur parfum. C'est ainsi que se crée une subtile osmose entre les deux langues romanes.

Il transplante en français avec audace et candeur des constructions pittoresques propres au roumain, pour en montrer la vigueur et la nouveauté, et qu'il n'a même pas besoin de traduire ou de placer entre guillemets, tellement elles sont expressives, par exemple : *filz des fleurs* ; *frères de croix* ; *sauter du lac dans le puits* ; *elle me mange des yeux* ; *fuir en mangeant la terre* ; *laissez-moi m'en aller avec le Seigneur* ; *sonder la profondeur de la mer avec le doigt* ; *jurer sur la lumière de ses yeux* ; *pauvres paysans collés à la terre* ; *un vin à vous faire jeter votre chapeau sur la fenêtre* ; *corsage serré, à faire passer sa taille dans une bague* ; *jusque chez Dieu, on peut être dévoré par les saints* ; *les biens du thésauriseur tombent toujours dans les mains du dissipateur* ; *ça va mal avec le mal, mais cela pourrait être pis sans le mal* ; *la bête parlante, celle qui dépasse le bœuf en endurance et le lapin en fécondité* ; *l'eau sortie d'une rivière doit fatalement rentrer dans son lit* ; *la peau fine du visage, c'est à grands frais qu'on l'entretient* ; *ce qui naît de la chatte mange des souris*, etc.

Il se décidera plus tard à traduire lui-même ses livres en roumain. Sa sensibilité, dira-t-il dans la préface de ses pages autobiographiques *Trecut și viitor (Passé et avenir)*, exprimée par un hasard extraordinaire en français, jaillit de son origine roumaine.

La plupart de mes héros, sont Roumains ou de Roumanie – (ce qui pour moi est la même chose) –, ces héros ont pensé et parlé – dans mon âme, pendant de longues années – en roumain, quelque universelle que puisse paraître leur sensibilité exprimée dans l'art⁴⁴.

(Cet article a été publié, avec de légères modifications, dans le volume *L'année francophone internationale*, 2005, *Le point sur l'espace francophone*, CIDEF-AFI, pp. 332-336.)

⁴³ *Kémir* (large ceinture porte-trésor, commune en Orient), *domnitza* (diminutif de *doamna*, « madame » ; fille du prince régnant, ou son épouse, lorsqu'elle est toute jeune), *codrou* (bois épais), *pastrama* (viande salée, desséchée et à volonté grillée).

⁴⁴ București, Editura Renașterea, 1925, pp. 10-11.

Elena ȘTEFOI

Elena ȘtefOI (n. 1954) este poetă, publicistă și diplomată, membră a Uniunii Scriitorilor din România și membră a Uniunii Internaționale a Jurnaliștilor de Limbă Franceză.

După terminarea Liceului „Nicu Gane” din Fălticeni, a absolvit în 1980 Facultatea de Filosofie a Universității din București. A frecventat „Cenaclul de Luni”, condus de criticul Nicolae Manolescu. Debutează cu poezie în revista *Tribuna* (1976). Este prezentă cu grupaje de versuri în numeroase antologii apărute în străinătate. A fost redactor-șef al revistei *Dilema* din 1993 până în 1997. Și-a început cariera diplomatică în 1997 lucrând la centrala Ministerului Afacerilor Externe, iar mai apoi a fost numită Consul General al României la Montréal (Canada). În luna noiembrie 2005, a fost numită Ambasador al României în Canada.

Cariera diplomatică:

– Consilier al ministrului Afacerilor Externe (1997-1998).

– Consul General al României la Montréal (1999-2001).

– Din 2005 Excelența Sa, Doamna Elena ȘtefOI, este Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al României în Canada.

Volumele publicate:

Linia de plutire (Cartea Românească, 1983)

Repetiție zilnică (Editura Eminescu, 1986)

Schițe și povestiri (Cartea Românească, 1989)

Câteva amănunte (Editura Albatros, 1990)

Alinierea la start (Cartea Românească, 1996)

Drept minoritar, spaime naționale (un dialog cu senatorul UDMR Frunda Gyorgy; Kriterion, 1997)

În urma învingătorilor (Paralela 45, 2005), antologie de poezie din perioada 1983-2005

Undeva în alt plan – Somewhere in a Different Realm (Paralela 45, 2008), ediție bilingvă

Premii literare:

– Premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut, 1983.

– Premiul Asociației Jurnaliștilor de Limbă Ungară din România, 1997.

Poem de tranziție

într-o parte foc într-o parte apă
la mijloc o lamă de cuțit
pe care ca o ciupercă tânără culeasă în zori
se desparte sufletul meu de draga lui rădăcină

în flăcări se pierde un ghem otrăvitor de cuvinte
în valuri se îneacă o înțelegere de care n-are
nimeni nevoie

pe micul meu Macintosh vezi o anumită
fereastră

doar după ce ai închis ferestrele atotștiutoare
de dinainte

dar undeva în cenușa ori în mătul Cortinei de
Fier

se minunează de sine însăși o mână care tocmai
a învățat alfabetul.

La vânătoare de rămășițe

O sihăstrie înălțată cu greu
de la coperta întâi la coperta a patra
în prag magice stratageme de tinerețe
viscolul în care ne-am întâlnit
lăcomia ce înmugurea universul
în ziua aceea de vară de-a lungul falezei

de pe turlă pleacă odată cu tine
eternitatea la vânătoare de rămășițe
spre tolba ei de duzină tânjesc
herghelii de ciclopi și bacante
roiuri esopice legând între ele
semnele negre străine pătrate pe hartă

într-o chilie la marginea patului
orbecăie sintaxa alternativă
și în propriul său nimb
ca pe o scrumieră improvizată
uitat de Dumnezeu mocnește
trecutul nostru comun.

Circuitul compromisului în natură

Ceva anume o mânășă solzoasă un pericol
diform

atrage cuvintele compromise ceața din
dicționarele lumii

pe un munte de măști se căznește soarele să
răsară

razele lui se pierd pentru încă un anotimp una
de alta

mintea se pune bine cu toate variantele morții
sufletul doar cu tăișul confuz al celei din urmă
epoci istorice

fericiți vom fi de frică să nu se răzbune
nefericiți de frică să nu ajungem s-o răzbunăm.

în fața instanței

știu unde sunt
albele spații din textul oarecum mediocru
pe care mai mândră decât dictatorii
și vajnică foc moartea îl poartă în spate
m-au ferit mereu de legături inutile

de credința dușmănitore de profitabila șovăială

cu tabieturi de judecător zilnic le tot aruncasem
ca pe o cutie goală de somnifere
permise numai handicapatilor
cu lipsa de umor a condamnatului pe nedrept
le voi scoate acum din gunoi
dovedind că există că mă cunosc
și nu s-au dezis încă de mine.

La mijloc de drum

Un alt timp altă ierarhie a măștilor
bătrânii susțin că natura însăși
e pe cale să-și piardă simțul măsurii

nou-născuții nu văd pe celălalt mal
decât reptile cu față umană jucării de desfăcut
în bucăți

alergând de la unii la alții se bâlbâie memoria
mea

mușcă țărâna flutură steagul victoriei
o călăuzește un nor ironic înțesat cu lozinci
o soarbe o groapă provocatoare în care colcăie
noile coduri

am dorit să-i înțeleg și să-i apăr pe cei dinainte
îi voi putea oare face să plângă de bucurie pe cei
care vin ?

L'art poétique de transition

Plutôt que l'amour paternel
de ceux aux habitudes de statue
embêtés par eux-mêmes jusqu'au point
de choisir sur toutes les chaînes
les preuves des cataclysmes cruautés
désastres déséquilibres maladies incurables
pour se prouver qu'ils n'ont jamais eu tort
qu'il ne leur reste plus rien à apprendre
que l'absurde à lui seul il est libre
et que le monde entier se prépare à mourir avec
eux

mieux vaut l'indulgence ironique l'indifférence
le mépris

de plusieurs nouvelles générations aux
inquiétudes ordinaires
pour le trajet tortueux pour la mince couche
fleurie
sur laquelle sans savoir la suite
mon imagination d'historien et de sincère
cobaye
avait trouvé son abri.

Tout cela est moins lourd

Peu de choses apprises par la contrainte.
Fin de semaine et monologue à senteur alpine
au bout du compte
pourquoi connaître par cœur
ton gouffre assis sur la table,
comme dans les maisons de ceux qui sont seuls
le miroir
pourquoi le connaître par cœur
si de toute façon tu ne peux pas le transformer
en abstraction ?
De mon plein gré je ne suis plus le coucher du
soleil.
Sagesse à gorge serrée. Moins lourd le point
que le passé coupe en quatre,
moins lourdes les langues de l'humanité
qui s'avalent les unes les autres,
moins lourde la chair de tes descendants
qui vantent l'incertitude
tout cela est moins lourd qu'être attelé à ce
gouffre
et traverser, au moins une fois,
en le tirant en toute connaissance de cause,
d'un bord jusqu'à l'autre.

Luminița SUSE

Luminița Suse s-a născut în București. A absolvit facultatea de Matematică, secția de informatică, Universitatea din București. În prezent locuiește în Ottawa, Canada și lucrează la Cognos – An IBM Company. Luminița Suse este membră a Uniunii Scriitorilor din România, Canadian Federation of Poets, Canadian Poetry Association, The Ontario Poetry Society, Ottawa Independent Writers, Valley Writers' Guild. Este membru executiv în Asociația Scriitorilor de Limbă Română din Québec.

Activitatea literară:

Apare cu versuri și articole în următoarele publicații:

- „Bywords Quaterly Journal“, Ottawa, Canada
- „Ditch Poetry Magazine“, Canada
- „Astropoetica“, U. S. A.
- „Verse Afire“, The Ontario Poetry Society, Canada
- „Sage of Conciousness“, U. S. A.
- „Atheneum“, Vancouver, Canada
- „Observatorul“, Toronto, Canada
- „Românul Canadian“, Toronto, Canada
- „Galateca“, www.galateca.net, Königsbrunn, Germania
- „Apoziția“, München, Germania

- „Lumină lină“, New York, U. S. A.
- „Conexiuni“, New York, U. S. A.
- „Agora Universitaria“, Satu Mare
- „Adevărul de Cluj“, Cluj-Napoca
- „Citadela“, Satu Mare
- „Reflex“, Reșița
- „Cetatea Culturală“, Cluj-Napoca
- „Poesis“, Satu Mare
- „Foaițe pentru minte, inimă și literatură“
- „Cronica – Revistă de Cultură“, Iași
- „Viața românească“, București
- „Argos“, www.revistaargos.tk, Craiova
- „Europeca“, www.europeca.ro, București
- „Hermeneia“, www.hermeneia.com, USA
- „Omnigraphies“, www.omnigraphies.com, Franța
- „Atheneum“, www.atheneum.ca, Vancouver, Canada
- „Cercul poezilor dispăruți“, www.cerculpoetilor.net
- „Oglinda literară“, www.oglindaliterara.ro

Antologii:

- „Ultima generație, primul val“, antologie a sitului www.agonia.net, ed. Muzeul Literaturii Române, București
- „Virtualia“, 2-5, antologii de cenaclu, ed. Pim, Iași
- „Premier Print Edition“, „Agua Terra“, „Borderlines“, Ascent Aspirations Magazine, Canada
- „Enchanted CrossRoads“, „Butterfly Thunder“, The Ontario Poetry Society, Canada
- „The Saving Banister“, 2006-2007, Canadian Authors Association, Canada

Premii la concursuri literare:

Premiul III și mențiune, FlatSigned Poetry Competition 2007, Chocolate River Association

Volume publicate:

- Bioglife*, ed. Limes, Cluj Napoca, 2007
- Duminica Inimii*, ed. Limes, Cluj, 2006
- Geometrii Singulare*, ed. Pro Transilvania, București, 2003
- Sacrificiul Mirării*, ed. Pro Transilvania, București, 2002
- Anotimpul Licuricilor*, ed. Pro Transilvania, București, 2001

Verbum

rutina brațelor peste claviatură gri
transcrie glife pe ecran
din sentimente reprimite, vetuste

atât de calmă îmi pare întoarcerea în cuvinte
matură, povara lor afectivă

cine ar fi crezut că voi supraviețui mahnirii
respiram aerul unui quasar îndepărtat
insomnie acută dincolo de retine epuizate

mă îmbrac acum cu umbre de măslini
convalescență într-o acalmie temporară

nimic nu este permanent în ochiul furtunii
forțe contrarii se desfășoară în mine
quarcuri foșnesc subtil

celule mă recompun intermitent
incompletă, inima răz-
bate

Matrioșka

palmele mele sunt crestate
de ciulini criogenici
linia vieții cârpită cu sânge congelat

dar această nouă Evă de zăpadă
a ajuns triumfătoare la al nouălea cer
cu voința dintr-o bucată

înăuntrul ei există o altă femeie
ghemuită în alta
la rândul ei, oțelită în alta, din alta

unghiile mele scormonesc gheața
din piept în piept
patruzeci și două de straturi concentrice

maraton până la copila cu inimă
încă nestinsă
lava din miezul atâtor învingeri

Apnee recesivă

ce mă ține în viață
nu se mai satură să mă sufoce dinafară

spun *iubire, ingenuitate, ideal*
și sângele își trece nisipul prin inimă
pumni de piatră îmi apasă diafragma
greieri melopeici înnebunesc sub tâmple
îmi repet că e *ultima dată* când
singura dată nu se întâmplă
nicicum precum *prima dată*

apoi mă închid într-o apocalipsă lucidă
și frâng cuvintele lui *vreodată vulnerabilă*
dinăuntru

Misandrie albastră

„Ai grijă ce poem îți dorești”
Victoria Milescu

ne-am construit poem într-o inimă de sticlă
doi crini din aceeași tulpină păcătoasă
două feluri de sânge, sincronizate
și incompatibile precum eurile noastre
poetice

niciodată nu a bătut puls dintr-o bucată
în cordul acela
când fulgera cel mai puțin atunci se fisura
cel mai tare
albastru era motiv de negru
fericirea se conjuga permanent la doi
modulo doi

în crepusculul dintre poezie și realitate
păsări cu aripi în flăcări și ciocuri geruite
ne-au ciugulit prin crăpături
ochii din ochi, dinții dintre dinți

și gingiile până
la minte

șapte ani

în amintiri nimic nu se schimbă de când
timpul s-a dezis de tata

în Boroaia se mai taie cu ață mămăliga
ciupercile se tăvălesc în sare
pe plită încinsă
broaștele sfîțesc apa din fântâna
unde am lăsat să cadă găleata putrezită
cu lumânare aprinsă

flacăra a licurit a stea căzând
prin negura lungă cât șapte ani-lumină

nu voi ști niciodată nu voi înțelege
ce religie i-a clocotit lui tata în sânge
sau ce îngeri i-au spălat mintea
cu miere și lapte

în luncă s-au adunat șapte cai și mușcă
din inima lui bătută în cuie de iarbă
pe umbră

Portret de femeie cu chibrituri

ea încă mai are cuvinte inflamabile
deși greierii minții sar fluierând
peste muchii ascuțite de gânduri

nu și-a transcris sentimentele în manual
pentru simțuri cu întrebuințare unică

imaginea din oglinda retrovizoare
a inimii împietrite
în bust cu brațe-artere retezate
nu i se potrivește deloc
și o irită asemănarea cu Venus din Milo

în ciuda iernii ce izolează concret
ea alege să rămână o femeie vizionară
incinerează vise evanescente
și rime albe în poeme

în orașul locuit de statui protocolare
comunicând ce este *politically correct*
ea incendiază orizontul iernii iminente
cu o mână de chibrituri

Misoginie

inima mea este prea strâmtă
pentru femeia aceasta
ce urcă în mine
țipând

își înfige coatele ascuțite în trahee
rochia ei, brodată cu maci, mă sufocă
crabi incandescenti, degetele ei

râde fără motiv și mă compromite
oricine ar putea afla ce gândesc sau ce simt

nu o pot opri
dar îi inund inima cu mii de antiteze
învelite în giulgiuri de gheață și sânge

gând după gând, dinte peste dinte
cresc în pieptul ei rodia furiei
până voi exploda, la rândul meu
și voi urca țipând

ascuțite, unghiile mele în respirația ei
acesta e planul meu de răzbunare
inimă pentru inimă
care pe care

Ergo sum

eu nu mă pot detașa de mine
să mă privesc dinafară
la rece

nu îmi sunt suficientă
am nevoie de toți oamenii aceștia
cu mâinile pline de gesturile mele
cu inimile atinse de pulsul meu
și gândurile mișcate de vocea mea

și eu le influențez realitatea
când le vorbesc despre dinte pentru dinte
ei îmi arată impresiunile lui în ochi închis în
ochi

iar când îmi deschid inima, inimile lor
mă înconjoară

Miruna TARCAU

Née en 1990, Miruna Tarcau a commencé à écrire vers l'âge de dix ans et à développer les idées de sa saga de fantasy héroïque, sur laquelle elle travaillera plus sérieusement vers l'âge de seize ans. Ses voyages en Europe lui ont fourni le cadre du décor de son premier roman policier *L'île du Diable*, publié en 2006 chez Carte Blanche, puis du premier tome de sa saga fantasy *La Guerre des Titans*, publié en 2007 chez Christian Feuillette Éditeur. Ses œuvres ont été présentées entre autre aux Salons du Livre de Montréal, Paris et Québec. Elle est actuellement étudiante à l'université McGill en littérature française. Site personnel: www.tarcau.com

L'Allégorie de la forêt et de la pyramide

— Figure-toi une forêt, au milieu de laquelle il y a une plaine concentrique où vivent assez confortablement un certain nombre d'hommes de ce que leur procure la plaine; il y a là une carrière de pierre qui leur permettent de construire des maisons, une rivière à laquelle ils peuvent s'abreuver et des champs assez fertiles pour qu'ils cultivent juste de quoi subsister. Contents de leur sort, ces hommes réduisent l'univers tout entier à cette plaine familière et craignent la forêt qui leur

apparaît étrangère et source de dangers. Leurs connaissances se limitent à celles qu'ils ont héritées de leurs parents et ils n'en produisent pas de nouvelles pour les générations futures, car leur vie est assurément telle qu'elle doit être et ils n'imaginent pas une seconde qu'elle pût être autrement; de cette disposition d'esprit provient leur mépris pour la nouveauté et leur crainte d'élargir leur univers au-delà des frontières familiales de la plaine. Ce portrait ne te semble-t-il pas correspondre assez bien à la première étape du développement des cultures primitives?

— Certes oui, dit-il, d'autant plus que cela me rappelle l'histoire d'une certaine caverne dans laquelle nous sommes tous, semblerait-il, enfermés.

— À la différence près que nul homme ne veut volontairement sortir de cette caverne, repris-je. Car vois-tu, il y a parmi les hommes de notre plaine certains agitateurs qui ne peuvent se contenter de demeurer au-dedans des limites bornées des connaissances anciennes, soit parce qu'ils les jugent imparfaites et donc perfectibles, soit parce qu'ils estiment la mort préférable à la stérilité intellectuelle et à l'immobilité constante; les uns comme les autres en viennent donc à la conclusion que, pour fuir leur état actuel ou pour faire avancer les choses, ils se doivent de quitter leur horizon connu de quelle que manière que ce soit. Et quels moyens crois-tu que les agitateurs emploieront afin de tenter de découvrir ce qui se trouve au-delà de la plaine?

— Il me semble que le meilleur moyen et aussi le plus efficace serait de partir explorer la forêt, puisque c'est bien ce qui se trouve au-dehors de la plaine, dit-il.

— C'est en effet le moyen qu'emploieront les premiers d'entre eux, car de là, les agitateurs se divisent en deux groupes. Les premiers jugent tout naturellement que le meilleur moyen d'obtenir une réponse à la question que se posent les uns comme les autres – c'est à dire, qu'y a-t-il en dehors de la plaine? – est d'aller enquêter directement sur le terrain afin d'élargir progressivement leur horizon connu à celui de la forêt. Ainsi, poussés par une insatiable curiosité et par la nécessité de connaître le monde qui les entoure dans l'espoir d'améliorer leurs conditions de vie,

ces explorateurs téméraires s'aventurent en terrain inconnu et, taillant des routes et des chemins de toutes tailles parmi l'inextricable taillis de la forêt vierge, ils se donnent pour but de venir à bout de l'inconnu, ou tout du moins de repousser à l'extrême ses limites puisqu'ils s'aperçoivent au gré de leur labeur que la forêt est infiniment grande. Car c'est bien là l'impression que procure la forêt à ceux qui s'y hasardent dans le but de la parcourir de fond en comble. Devant ce constat, ou plutôt devant cette spéculation, comment crois-tu que réagissent les seconds afin de prouver que les premiers ont tort ?

— Je crois, dit-il, que le meilleur moyen pour eux de prouver que la forêt n'est pas infinie serait de tenter de l'observer dans sa globalité ; et puisque c'est chose impossible de l'observer à même le sol, je dirais qu'ils devraient l'observer en hauteur.

— C'est en effet le moyen qu'ils emploient, répondis-je. Les seconds donc, plus prudents ou plus raisonnables, et devinant peut-être déjà par instinct ce que les premiers découvrent par l'expérience, estiment dès le début que les frontières extérieures de la forêt sont physiquement inaccessibles – et que de plus, quels que soient leurs efforts pour les repousser, la forêt défrichée ne sera jamais qu'une nouvelle plaine, et qu'au lieu de découvrir ce qui se trouve au-delà de leur réalité, le premier groupe ne fait que l'élargir. Ainsi les seconds s'évertuent-ils à découvrir une réalité transcendante à la leur tout en restant dans les limites des territoires connus, et au lieu d'expérimenter par eux-mêmes cette réalité nouvelle qu'offre la forêt, ils choisissent de prendre des pierres de la carrière qui se trouve dans la plaine et de les empiler les unes par-dessus les autres dans le but de construire une pyramide dont l'ascension permettrait d'avoir une vue plus globale des possibilités qui se trouvent en dehors des horizons connus. Par conséquent, nous avons là deux groupes d'agitateurs qui, animés par un désir commun, s'emploient à chercher des réponses à leur questionnement par des méthodes différentes. À partir de là, comment te semble-t-il qu'évolueront les choses ? Crois-tu que les deux groupes se tourneront l'un vers l'autre dans le but de résoudre ce problème ensemble, ou te paraît-

-t-il plus plausible que leurs voies différentes les éloignent encore davantage les uns des autres ?

— Il me semble que l'Histoire nous a suffisamment prouvé que les hommes ne cherchent à s'entraider que lorsqu'ils y sont forcés par quelque contrainte ou menace extérieure, en l'absence de laquelle ils sont davantage portés à la discorde qu'à l'union harmonieuse, fit-il.

— C'est en effet ce qui arrive le plus souvent dans toutes les sociétés, où l'émulation intellectuelle est davantage le résultat d'une compétition que d'un travail de groupe. Ainsi donc, repris-je, perchés au sommet de la pyramide qui se trouve dans la plaine, les seconds s'enorgueillissent de voir plus loin que les premiers, lesquels, perdus au milieu d'un taillis, ne voient pas plus loin que le bout de la machette qui leur permet d'abattre l'abondante végétation et de construire des routes. Pendant ce temps, les premiers retirent leur fierté du travail essentiel que leur genre accomplit et se vantent d'être les seuls dont le labeur soit utile aux gens de la plaine, cependant que les seconds perchés au sommet de leur pyramide ne font rien pour améliorer la vie de leurs congénères d'en bas. À partir de là se creuse un fossé insurmontable entre les convictions des premiers et celles des seconds, qui partaient pourtant du même principe qui était celui d'échapper à leur condition originelle et de tenter de découvrir ce qu'il y avait en deçà de la plaine, soit du quotidien, de la réalité immuable et bornée telle que la percevaient leurs ancêtres depuis des générations. Jusque-là, te semble-t-il qu'une des deux voies soit véritablement préférable, ou bien que l'une a davantage de chances de succès que l'autre ?

— En vérité, si tu me demandes là quelle est l'entreprise la plus aisée, soit de bâtir une pyramide immensément grande ou de défricher une forêt tout aussi infinie, je te réponds que l'une comme l'autre sont tout aussi impossibles, dit-il.

— Nécessairement, répondis-je, puisque nous prenons pour acquis que la tâche est irréalisable dans les faits, alors que nos agitateurs blâment plutôt l'imperfection des moyens qu'ils emploient pour en venir à bout afin d'expliquer leur échec. Il demeure que les uns comme les autres se sont faits juges et critiques des imperfections de la voie qu'ils n'ont pas empruntée ; et que, pour réagir

contre les critiques de leurs confrères, devenus leurs rivaux, les deux groupes s'écartent progressivement de ce qui constituait le champ commun à leurs philosophies et s'enlisent de plus en plus dans les caractéristiques qui font l'unicité de leur voie, c'est-à-dire dans leurs imperfections. D'un côté, les premiers s'enfonceront davantage dans une réalité nouvelle, qu'ils jugeront toujours meilleure que l'ancienne de par sa nouveauté et qu'ils ne cesseront de répudier lors de nouvelles découvertes – car l'exploration de la forêt leur permettra de découvrir chaque jour des choses qu'ils ignoraient autrefois –; toutefois, cette nouvelle réalité ne constituera effectivement qu'un prolongement de l'ancienne, c'est-à-dire que les chemins tracés dans la forêt défrichée ne seront en rien différents de la plaine elle-même, et que cette méthode faillira donc à prodiguer une réponse au questionnement d'origine. D'un autre côté, les seconds travailleront sans cesse à bâtir l'édifice qui mène à une réalité possible – et qui permet même d'embrasser presque toutes les réalités puisque la vue en hauteur est toujours plus claire que celle au ras du sol –, mais qui néanmoins conserve le défaut d'être toujours ancrée sur les mêmes fondements et de n'offrir jamais que des échappatoires imaginaires là où les premiers offrent des solutions réelles.

— Je vois, dit-il, les qualités et les défauts des deux entreprises: tandis que les explorateurs de la forêt s'évertuent à changer le quotidien des hommes de la plaine par le travail et la maîtrise de la nature, ils ont abandonné leur questionnement d'origine et ne cherchent plus à savoir ce qu'il y a en-dehors de la forêt, cependant que les bâtisseurs de la pyramide cherchent encore à monter jusqu'au ciel afin de trouver une réponse véritable à leur questionnement, sans toutefois changer d'aucune façon le quotidien de la plaine qu'ils voulaient fuir à l'origine.

— C'est en effet une description assez exacte de la situation. Il faut à présent appliquer cette image à celle que nous avons sous les yeux, afin de tenter de mieux comprendre notre monde. Ce dernier se divise à peu près de la même façon: à ceux qui recherchent la vérité dans la nature s'opposent ceux qui la cherchent dans le ciel, et qui sont peut-être les derniers à soutenir qu'il y doit

bien y avoir quelque chose au-delà de ce monde que toutes les recherches des premiers ne permettront pas de découvrir. Les bâtisseurs de pyramide ont longtemps eu l'avantage sur les explorateurs de la forêt en cela qu'ils offraient une réponse quelconque aux questionnements des hommes, tout hypothétique qu'elle fût puisque, même en grimpant jusqu'au sommet de la pyramide, ceux-ci ne pourront jamais percevoir à l'œil nu les limites du monde intelligible. À présent que les explorateurs de la forêt prodiguent eux aussi des réponses, de plus en plus concrètes et utiles dans la vie quotidienne, les hommes ont progressivement cessé de s'interroger vainement sur ce qu'il y avait en dehors du monde intelligible puisque ce dernier offrait toutes les solutions que le monde idéal faillit à prodiguer. De là provient un certain désenchantement que l'on peut observer chez tous ceux qui ont suivi ce parcours et qui ont progressivement remplacé la recherche de la vérité par celle de l'utilité, car il est devenu préférable d'apprendre ce qui est utile plutôt que de savoir ce qui est vrai. Toutefois, il n'est pas raisonnable de remplacer entièrement une entreprise par l'autre puisque, comme nous l'avons vu plus tôt, elles sont toutes deux aussi insensées l'une que l'autre. Il faut par conséquent qu'il y ait une troisième catégorie de gens pour juger des défauts des uns et des autres, et pour les raisonner là où leurs entreprises deviennent extravagantes; ceux-là, sans être ni explorateurs de forêts ni bâtisseurs de pyramides, s'interrogeront cependant sur le fonctionnement du monde sans pour autant abandonner la quête de la vérité. Il s'agirait donc, puisqu'il ne reste plus qu'une seule catégorie, des hommes qui sont demeurés dans la plaine tout au long de cette folle entreprise; et s'il y a bien un seul de ces trois groupes qui ait acquis quelque sagesse de toute cette expérience, il s'agit bien du dernier, car il est le seul à avoir observé les hommes, au lieu des astres ou de la nature. De là résulte que le plus grand mystère ne réside pas toujours là où on le croit, et qu'il faut d'abord chercher à comprendre qui nous sommes avant que de s'aventurer à la quête d'un monde nouveau, à la fois effrayant et désirable, et peut-être chimérique. Cette quête n'est peut-être pas moins impossible que les deux précédentes, mais du

moins est-elle plus raisonnable car s'il est une chose que l'on ne peut ignorer, même dans l'ignorance totale du monde extérieur, c'est le contenu de son âme. Et c'est pourquoi le devoir de chacun consiste avant tout à se connaître soi-même.

Apologue de l'Homme et de la Forêt

C'était par un jour froid et pluvieux que la vieille forêt accueillit pour la première fois un enfant. Orphelin de la mer, cet innocent petit homme ballotté par les flots trouva aisément son nid sur un lit de feuilles mortes. Les arbres, géants gardiens de cet îlot pacifique, accueillirent l'étranger du mieux qu'ils le purent, tapissant leurs écorces de mousse pour ne pas l'écorcher ; nourrissant la terre de leur corps pétri de moisissure pour faire pousser champignons et buissons fructifères, tant et si bien que sans le savoir, le petit homme fit de l'île son royaume.

Solitaire, il grandit pourtant dans l'oisiveté et l'insouciance de l'enfant protégé. Son seul ennemi était l'ennui, car nourriture il avait et les hautes branches de la forêt l'abritaient assez bien contre le vent et la pluie. Un jour, d'ennui, il ramassa un galet sur la plage et se mit à dessiner ce qu'il voyait sur l'écorce d'un chêne. Le vieil arbre frissonna de douleur dans le vent et pleura d'abondantes gouttes de sève, auxquelles l'enfant demeura insensible.

« Pourquoi, petit, me fais-tu tant de mal, à moi qui ne t'ai rien fait ? »

L'enfant réfléchit, après quoi il répondit :

« Parce que je suis un homme et c'est ce que l'Homme fait. »

Le plus vieil arbre de la forêt, un saule pleureur, réconforta le chêne : cet enfant n'agit pas par cruauté, expliqua-t-il, mais par ignorance. Son innocence ne lui permet guère de comprendre que les arbres, comme les hommes, sont vivants et peuvent être blessés. Alors, à ce discours, et puisque la curiosité fait partie de la nature humaine, les arbres décidèrent de pardonner à l'enfant.

Des années passèrent les fruits comblaient de moins en moins l'appétit vorace du petit homme. Un jour, il coupa un jeune tronc et se confectionna une lance au bout de laquelle il fixa un pieu,

dans le but de chasser. La forêt, indignée, voulut bannir l'homme, mais une fois encore, le saule pleureur prit sa défense : regardez ces deux jambes frêles, dit-il, il n'a pas de racines ; la terre seule ne peut pas le nourrir, il a besoin de chair. La forêt, silencieuse, accepta l'instinct de survie de l'homme comme une chose naturelle.

Cet incident fut presque aussitôt suivi d'un crime autrement plus grave – le meurtre de trois peupliers, que l'adolescent dégarnit de leurs branches et transforma en un abri précaire érigé sur la plage, dans l'espoir de voir arriver un bateau.

« Pourquoi, petit, as-tu tué nos frères, alors que nos couronnes te protégeaient mieux du vent, du froid et de la pluie que ces frêles murs de bois que tu as construits là ? »

L'adolescent réfléchit, après quoi il répondit :

« Parce que je suis un homme et c'est ce que l'Homme fait. »

La forêt tempêta de rage, faisant craquer ses branches et claquer son feuillage, mais le vieil arbre intervint de nouveau en faveur du garçon : regardez ces deux mains, si vives et si habiles, souligna-t-il, il faut que la nature les lui ait données pour transformer les objets, bâtir et créer.

Cependant, dès la première bourrasque, la cabane de fortune s'effondra sur elle-même et le jeune homme fut contraint d'ajouter plus de bois pour renforcer la structure du toit.

La forêt, terrifiée, se tut, de plus en plus alarmée par la nature destructrice de l'homme. Celui-ci s'enferma de longues années dans son abri, ne vivant que de la chasse et de l'espoir de voir arriver un bateau. Alors qu'une barbe commençait à pousser sur ses mâchoires saillantes et que la forêt s'apprêtait à lui pardonner la construction de l'abri, ce qu'espérait l'homme depuis sa plus tendre enfance se produisit enfin : à l'horizon, un nuage de fumée trahit le passage d'un bateau. Au comble de la joie, l'homme tenta l'impossible pour signaler sa présence : il amassa toutes les branches séchées de la forêt et donna naissance à un grand feu de joie. Les flammes montèrent haut dans le ciel, mais le bateau ne changea pas de trajectoire, alors, dans la folle espérance de se faire remarquer, l'homme mit le feu à la forêt tout entière. Ce fut en vain, car le bateau s'éloigna et disparut à l'horizon le soir même.

La forêt, impuissante, lutta de toutes ses forces contre l'incendie, auquel survécurent seuls le saule pleureur et trois des plus vieux marronniers. Le sage, cette fois, n'eut le temps ni de prendre la défense de l'homme, ni de l'accuser. Il ne put l'interpeller pour lui demander pourquoi il a choisi de mettre en danger la vie de ceux qui l'ont élevé pour rejoindre des inconnus ; il ne pu pas non plus s'adresser à ses frères et leur faire comprendre que les hommes, tout comme les arbres se regroupent en forêts pour fuir la solitude, chercheront toujours à vivre en société, parmi leurs pairs. Il n'en eut pas le temps car l'homme abattit les derniers arbres restants pour fabriquer un radeau.

Les vagues de la mer ne furent pas plus clémentes cette fois-ci que lors de son enfance. Il erra longtemps sur l'océan, s'accrochant au vieux saule pleureur qui était devenu le mât de son navire, dans l'espoir d'accoster une terre. Un îlot surgit au loin tel un sauveur inespéré, source d'eau, de nourriture et de repos. Néanmoins, contre toute attente, cette grève n'était faite que de roches et de morceaux de bois mort. La désolation était telle que l'homme se demanda un instant si ce n'était pas là la même île que celle qu'il venait de quitter. Un vieux cèdre planté au centre de ce qui devait avoir été jadis la forêt lui fournit la réponse.

« Que s'est-il passé ? demanda-t-il à l'arbre.

— Un naufragé a échoué ici, il y a fort longtemps, raconta-t-il. Il a exploité une à une toutes les ressources de ma forêt, jusqu'à ce qu'il ne reste plus que moi. Alors, il a façonné une embarcation qui a certainement échoué sur un autre îlot, où il recommencera. Pauvre marin, tu es arrivé trop tard : je suis trop vieux et malade pour produire de nouvelles pousses. À ma mort, cette terre sera à jamais stérile de toute vie. »

Irrité, l'homme répliqua :

« Mon radeau n'a pas coulé et contrairement à toi, je ne suis pas contraint de rester ici, où il n'y a plus rien. Je reprendrai les flots et je trouverai d'autres îles tapissées de forêts !

— Pauvre petit homme, répliqua le vieux cèdre. N'as-tu donc pas compris ? Partout où il y a des ressources, tes semblables les exploitent et finissent par les épuiser. Que ferez-vous lorsque toutes les îles seront marquées par votre passage et que toutes les forêts seront comme celle-ci ?

— Nous survivrons autrement. Car nous sommes des hommes et c'est ce que les Hommes font. »

La haute couronne dénudée du vieux cèdre fut secouée de droite à gauche par la caresse du vent. À partir de cet instant, l'arbre se tut à jamais, abattu par l'aveuglement de cette race égoïste qui méprise tous les bienfaits que lui apporte sa race sylvestre. À quoi bon leur répondre, à quoi bon s'épuiser vainement à les persuader que la sagesse, parfois, vient de la nature et non pas de leur personne ? Le temps lui donnera raison, il le sait. Les hommes détruisent pour survivre et ce qu'ils n'ont pas encore compris – ce que peut-être, ils ne comprendront jamais – c'est qu'en ne pensant qu'à leur propre survie au détriment de ce qui les entoure, ils finiront par se détruire eux-mêmes. La mort des forêts conduit à la mort du monde.

George TĂUTAN-CERMEIANU

George Tăutan-Cermeianu s-a născut pe 23 august 1933 în orașul Cermei, România. Romancier, profesor, arhivist și academician, a studiat în România limba și literatura română și limba și literatura franceză. A activat ca jurnalist între anii 1952-1959. Obține o diplomă de studii superioare la școala Internațională de Limbă și Civilizație Franceză din Paris. În anul 1981 ajunge în Québec și își continuă studiile în jurnalism și comunicații. În anul 1986 obține un certificat de arhivist la Universitatea din Montréal.

Debut și activitate literară: George Tăutan-Cermeianu a debutat ca jurnalist și a continuat să scrie schițe și piese de teatru. A publicat 15 romane, dintre care treisprezece au fost editate în limba franceză. A scris de asemenea trei volume dedicate domnitorului Vlad Țepeș, „Moi, Vlad l'Empaleur, dit Dracula, Prince de Valachie”. A obținut în 2000 Premiul Salonului Internațional

de Carte din Oradea, România, pentru romanul *En écoutant la chanson des sirènes*. Este membru al Academiei de Științe și Arte din Oradea. Este membru al Asociației Scriitorilor Români din Canada. George Tăutan-Cermeianu est membre de l'Union des Écrivaines et des Écrivains Québécois.

Romane: *Wouivre sau duhul sinelui*, Editura Cogito, 2004; *Un destin pe muchie de cuțit*, Editura „Viața arădeană”, Oradea, 2006; *Que J'étais Beau Comme un Dieu!*, Humanitas, 1994; *Le Fils Bien-Aimé*, Humanitas, Montréal, 1996; *En écoutant les sirènes*, Émeraude, 2000; *La soif d'une âme déracinée*, Émeraude, 2000; *A la recherche de la terre promise*, Émeraude, 2001; *L'agent secret du président*, Éditions Bénévent, 2004.

WOUIVRE sau duhul sinelui Capitolul 9 (fragment)

Mă ridicai cu greu pe marginea patului. Preț de câteva clipe nu-mi dădai seama unde mă afluam. Eram la capătul puterilor... Unde mai văzusem oare o cameră la fel de întunecată? Gândurile mă duseră la vara anului 1950, cu ocazia vizitei făcute la închisoarea, devenită muzeu, Doftana. Camera unde mă afluam acum semăna în mod straniu cu celulele „H”! Deci iată-mă închis în această „criptă” înspăimântătoare! Mirosea a mucegai.

Un șoarece rupse tăcerea cu chițcăitul său strident. O rază de soare pătrunse printr-o crăpătură a obloanelor de lemn... Pierdusem orice noțiune a timpului. Nu-mi aminteam cum sosisem acolo, nici la ce dată. Mi se părea că trăiam încă o dată, că funcțiile mele vitale încetaseră pentru o vreme și că revenisem la adevărata viață. Totul era amestecat în capul meu. Raza de soare avusese darul de a-mi clarifica memoria și astfel, făcui haz de necaz.

Aveam impresia că e târziu, și că eu, leneșul, eram încă în pat. Nu mă prezentasem nici la cursurile de istorie a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, nici la cursurile de economie politică.

Era o cruzime să fiu închis de viu în acest „cavou”, situat undeva în România.

Deodată îmi revenii: ei se înșeală crezând că pot ucide în mine ideea de libertate și sentimentul de opoziție. Voi ieși într-o zi de aici, comuniști blestemați! Vă voi trage în țeapă cu o plăcere teribilă!

Deodată, auzii un zgomot în spate și văzui că pe ușa celei intra lumina zilei. Își făcu apariția un cap de bărbat cu o figură impenetrabilă. Omul îmi făcu semn să mă apropii, apoi dispăru în spatele ușii. El reveni după câteva clipe cu o farfurie de pământ plină cu o mâncare care îmi era necunoscută. Mi se dădu o lingură de lemn și o bucată de pâine neagră.

Gardianului îi fu milă de mine...

— Credeam că n-o să vă reveniți niciodată, începu el. De-o săptămână, este pentru prima dată că vă treziți.

— Sunt aici de-o săptămână? Mă mirai eu.

— Erați aproape mort când v-au aruncat în această celulă. Colegii mei v-au supus la torturi...

— Ca să vezi!...

— Tovarășul colonel Preda a sosit de la Brașov ca să asiste la pedepsirea dumneavoastră. Pentru câți ani sunteți condamnat?

— Am fost închis fără a fi judecat, îi răspunsei. Înainte fusesem coleg de școală de Partid cu tovarășul colonel Preda.

— Asta e grav. Înseamnă că v-ați ofensat grav șefii. Cu tovarășul Preda nu se glumește. El și-a început cariera aici...

— Voi rămâne mult aici?

— Nu am permisiunea să vorbesc cu deținuții. Dar v-am citit în suflet că nu sunteți în stare să vă trădați sfătuitoarul. Vă mărturisesc că un om intrat aici fără a fi judecat, poate rămâne pentru toată viața. Va însemna un număr uitat într-un dosar. Aici se distruge orice speranță.

— Spumeg de furie! Trebuie să rămân aici până la moarte?

— Calmați-vă! Nu vă consumați și ultimul cartuș. Ce politică ați făcut?

— Ce puteam alege în 1959? Partidul Muncitoresc Român era singura alternativă. M-am abandonat unei idei, ascultând „cântecul sirenelor”.

Într-o zi am dezertat. Două cuvinte s-au asociat în capul meu. Combinația care s-a născut a fost „caracatița sovietică”. Am felul meu de a vorbi. Tovarășul colonel Preda a condus ședința excluderii mele din Partid.

— Asta e. Sunteți un deviaționist. Vă așteaptă zile foarte grele. Dar nu trebuie să disperați. Politica este ca o femeie: se schimbă de la o zi la alta. Sunt gardian din timpul vechiului regim și am văzut o mulțime de oameni care s-au ocupat de politică. Ei se comportă în închisoare ca și afară: se urăsc, fac guverne fantomă, își trădează prietenii pe o bucată de pâine în plus, apoi, o oră mai târziu se îmbrățișează și plâng împreună. Nicăieri omul nu-și pierde atât de ușor demnitatea. Ați fost bătut foarte tare. Cu cât se înmulțeau loviturile, cu atât dumneavoastră susțineți că sunteți nevinovat. Nu ați rostit nici un cuvânt împotriva celorlalți. Atitudinea dumneavoastră demnă m-a impresionat mult.

Gardianul dispăru la fel cum venise. Începui să mănânc. Eram atât de înfometat încât linsei farfuriei. Această masă mi se păru cu adevărat regească. Renunțai cu greu la câteva firimituri de pâine, pe care le aruncai șoricelului. Nu puteam fi nedrept cu singura ființă care trăia lângă mine...

După puțin timp, am auzit multe bătăi în pereții celei mele. Dacă aș fi înțeles mesajul, aș fi răspuns. Dar nu înțelegeam nici un cuvânt din limbajul „pereților”. Era un cod. Comuniștii au învăluit în legendă codul pe care îl folosiseră în închisoarea Doftanei, înainte de 24 august 1944.

Îmi spărgeam capul cu diferitele semnificații ce le putea conține acest limbaj secret. Poate ca ar însemna: „De unde veniți?”, „Pentru ce delict ați fost condamnat?”, „Cum poate suporta națiunea dubla opresiune?”

Mă întinsei pe pat. Obosisem și simțeam nevoia să fumez o țigară, chiar dacă nu fusesem niciodată un veritabil fumător. Să trăiesc între acești patru pereți de beton, încrustați cu inscripții, era pentru mine o imensă nedreptate. În semiobscuritatea care domnea, nu puteam înțelege mare lucru. Dacă ar fi fost lumină suficientă, asta m-ar fi ocupat pentru un timp.

Brusc, ușa celei mele se deschise și intrară doi tineri ofițeri de la Securitate. Traseră de obloane

cu furie, iar soarele intră în celulă prin fereastra minusculă.

— Ați câștigat bătălia, voi, reacționarii! spuse un ofițer.

— Ce bătălie? răspunsei eu foarte surprins.

— Nu-ți bate capul: toată închisoarea a făcut greva foamei din cauza obloanelor închise.

— Nu vă contrazic. Nu vedeți că sunt încă în *civil*?

— Aveți noroc! Mulți „politicieni“ și-au pierdut ochii din cauza acestor obloane. Ei au devenit „cârțițe național-țărănești“ sau „cârțițe național-liberale“. Nu avem nici un pic de milă față de dușmanii de clasă, foști exploatare și reprezentanți ai ideologiei burgheze.

— Începând de mâine, îmi spuse celălalt ofițer, veți purta „uniforma casei“. Este cel mai frumos costum din lume. Trebuie să simți puterea brațului armat al clasei muncitoare. Ați intrat tânăr, dar vă asigur că veți ieși bunic, dacă nu chiar mort. O a treia cale nu există.

— Ofițerii scuipară la picioarele mele și ieșiră trântind ușa cu putere. Zgomotul cheii mă făcu să înțeleg că din acel moment îmi puteam folosi timpul în voie... Ce să fac?

Eram, încă din copilărie, o fire activă, în deplină armonie cu structura mea nervoasă. Și acum îmi lipsea orice mijloc pentru a-mi omorî timpul.

Eram pentru totdeauna părăsit de noroc? Sărăcul de mine! Mă strecurasem singur în acest viespar, în loc să-mi văd de drum. Mă înroșisem de furie. „Sunt distrus!“ strigam eu ca un tigrul siberian căzut în capcană. Mă plimbam în lungul și-n latul celei. Deodată mă îndreptai spre un zid al celei și-i trasei o mulțime de lovituri cu piciorul, ca și cum el ar fi fost vinovat de faptul că eram în fiare. Această „muncă“ mă obosi și mă calmă puțin. Mă cufundai într-o mulțime de gânduri.

Pentru Dumnezeu, ajunge! Hotărâsem eu. Nu trebuie să cad la pământ. Îmi aminteam de un dans românesc, ale cărui origini datează din vremea nașterii poporului meu în mirificul plai daco-roman. Aș putea să-l dansez? De ce nu? Începusem să dansez „Călușarul“.

Făceam pași la dreapta și la stânga, săream peste un băț imaginar, care-mi lipsea. Zgomotul câinelor mele înlocuiau muzica. Simțeam în mine o putere miraculoasă, un elan sufletesc incredibil.

Deodată pereții începură să răsună la dansul meu. Continuam să dansez ca un drac și înțelegeam că nu eram singurul. Ceilalți erau cu mine. De-acum înainte nu mai trebuia să privesc în gol, ca un om pierdut. Mă apropiam de un perete: „Scuză-mă“, i-am zis. Hotărâsem să încep lectura. Erau adevărate mesaje în această multitudine de scrieri pe pereți. Obloanele le ascunseseră de ochii trainici ai gardienilor. Trebuia să profit. Mâine totul ar fi putut dispărea...

„Aflați că în această celulă izolată și aruncat în negură, am petrecut 15 luni de închisoare; am fost condamnat de la vârsta de 17 ani și jumătate, la 25 de ani de închisoare. Securitatea m-a surprins difuzând manifeste anticomuniste la Constanța. Nu sunt în măsură să judec dacă ideile pentru care am luptat și pentru care am sacrificat cei mai frumoși ani din viața mea erau cele mai juste și mai nobile. Sunt sigur de un lucru: că aceste idei i-au înspăimântat într-atât pe comuniști, care nu sunt inferiori naziștilor. În materie de exterminare fizică... Aș spune că comuniștii au mai mult rafinament în ceea ce privește torturile. Dacă luați lucrurile în tragic, nu vă mai rămân decât două alternative: să înnebuniți sau să vă sinucideți! Adevărații învingători nu aleg niciodată aceste două soluții. Gândiți-vă la legendarul conte de Monte Cristo care nu a părăsit niciodată speranța și setea de răzbunare împotriva răufăcătorilor! Comunismul este etern? Chiar și pe ușa infernului lui Dante Alighieri este scris « Lăsați orice speranță, voi care intrați aici » (închisoarea noastră nu este departe de imaginația marelui florentin); păstrați-vă intact pentru vremea când veți fi liber. Este imposibil ca acest popor, care a luptat împotriva tuturor invadatorilor care au venit din cele patru zări și cărora le-a rezistat, să rămână sub jugul sovietic până la sfârșitul secolului! Treziți-vă, pui de lei! Alungați monstrul roșu în frontierele sale naturale. Viața pe care o trăiți este o adevărată sclavie.“

Semnat: Ion Huiu din Miniș.

Am fost profund impresionat de acest mesaj. Deși nu fusese datat exact, ștersei numele autorului cu capătul lingurii. De-acum înainte obloanele nu vor mai fi închise, iar securitatea ar putea să-l vadă și să înceapă imediat căutările. Poate că el mai era încă în închisoare...

Continuai lectura zidurilor acelui „Infern Roșu“. Era o muncă ce îmi ocupa o bună bucată de timp. Fiecare își povestea drama. Zile și nopți petrecute în această celulă izolată de întreaga societate: de familie, de femeia iubită. Intelectuali de mare valoare, europeni ce făcuseră studii strălucite la Paris, Roma sau Berlin, scriitori sau jurnaliști de mare talent, șefi de partide istorice, studenți sau elevi, preoți, muncitori și țărani non-conformiști, fuseseră închiși în acest „abator uman“. Își pierdeau adesea cea mai prețioasă avere: limpezimea spiritului...

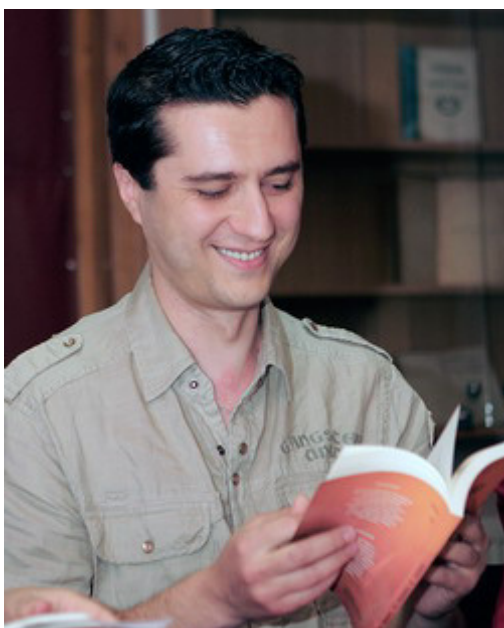
Am învățat multe din lecturile mele murale. Câteodată nu știam ce să mai fac pentru a-mi păstra echilibrul mintal. Alteori făceam gimnastică până când cădeam mort de oboseală.

În timpul serii, priveam îndelung bolta înstelată. „Sunt pe acest pământ ca o stea căzătoare?“ mă întrebam eu. „Destinul meu este scris oare într-una din aceste miliarde de stele ce strălucesc pe boltă?“ , continuai eu gândul. „Ce frumos era Luceafărul!... și Ursa Mare... într-o zi un om va zbura spre stele. Jules Verne era un vizionar...“

Dar de multe ori visam cu ochii deschiși. Fantezia mea extrem de bogată mă transporta dincolo de pereții închisorii.

.....

În românește de: Constanța Niță

Viorel ZEGHERU

Viorel Zegheru este un poet și prozator român stabilit în Franța. S-a născut pe 3 noiembrie 1976 la Târgoviște. A absolvit ASE București în anul 1999. În 2002 a absolvit în Franța un DESS în administrarea întreprinderilor (bac plus 5). Este membru în Comitetul Executiv al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Québec.

Debut literar: *Les ailes d'un ange cubique*, Ed. Clapas, Franche lippée; n° 264, 2005

Opere publicate:

Les Errements d'André, Ed. Le Manuscrit, Paris, juillet 2008, roman; *Eclosions/ Ecloziuni*, Ed. Fides, Iași, România, mars 2008, livre bilingue (français-roumain), poésie; *Les Tourments d'André*, Ed. Clapas, Millau, France, décembre 2006, poésie et prose; *Incident sentimental*, Ed. Clapas, Franche lippée; n° 286, 2006, ouvrage bilingue en français et en roumain; *Les ailes d'un ange cubique*, Ed. Clapas, Franche lippée; n° 264, 2005.

Umbre

Prima umbră:

Port cu mine copilăria
ca o umbră care își cere
drepturile...

A doua umbră:

Eu și moartea – două umbre
care se invită reciproc
în mormânt.

Avem soarele vieții
când în față
când în spate
și jucăm pe rând
rolul umbrei...

Ultima umbră:

Sunt într-o cameră
mică și luminată
astfel încât umbra
străbate pereții
cavoului...

Simplu

Un simplu cub.

Ies mâini, ramuri uscate,
voci, strigăte, șoapte,
zi și noapte-amestecate
Opt culori aceeași mască,
zar uman, ipocrit,
aruncat în bizarul joc,
în iarmaroc, de noroc.

Un simplu cub: Cub.

Curg colțurile leneșe
și-n colivia rămasă
sunt eu, curgând simplu
în clepsidra trupului...

Peștii mor

Peștii

mor

ridicându-se.

Simt că urc,

urc urc

Cu capul în jos

cerul ar fi

la picioarele
mele...
și peștii mor.
Ridicându-se...

Ciorapii

Te descopăr.
Suntem doi ciorapi:
eu negru, tu rupt;
eu – supraelastic,
tu – realist.
În călcâi fiecare
avem o iluzie:
eu – un picior,
tu – perechea...

Caravană

în ritm monoton
ceasurile au plecat –
caravană șerpuind
spre cimitirul de fildeș.
Îmi stăpânesc mâna:
Oare de ce mă simt
atras de ceva?
Cu mintea mășor
nisipul gândurilor...
Pas cu pas...

Despre dragoste

Te iubesc
spune unei stele
un licurici care se aruncă
în luciul nopții lichide...
Eu beau liniștit
Luna
din pahar...

Interferențe

Cu limba pipăi trecutul
și albeața zăpezii algelor.
Pictesz apusuri

pe aripi de fluturi
și gust din mierea lor albastră.
În visuri o vulpe
prinsă în capcana egoului meu.
Senzații de iarnă, mirosuri de pește,
amestecate cu frigul.
Umbra rănită de moarte
verdele ochilor se șterge
deschid colivia cu păsări fictive
și noaptea vine pe un cerb...

C'est bien

solitude
on voit des arbres
des poupées humaines
du côté du crépuscule
des souvenirs chavirés
des bouteilles vides
fumée et des verres
des papiers blancs noirs
en flottant des oiseaux
on entre tourmenté
la chambre froide
il y quelqu'un peut-être
non personne
oreiller enfoncé
insomnie et haine
la V-ème symphonie
la lune dans la vitre
ridicule et encre
les paumes tombées
les yeux dans les miroirs
la larme acide
le sommeil réveillé
des départs n'importe où
des retours n'importe quand
ni de révolte
ni d'alternative
jusqu'à la fin
la mort
on se moque de tout
c'est bien
bien pesant

Le secret de la morsure du cube

On lacère sur l'épaule d'une pyramide
des formules avec A et B ;
on casse une branche du chêne
en hurlant « Sois femme!!! »

Cléopâtre
boit le venin
au goût de serpent
et jette du sang
sur la pomme d'Adam.

Un eunuque prie
au crocodile-idole
et le Nil coule lascif
sur les cuisses d'Aphrodite.

Avec un éventail en demi-cercle
on coupe les seins de Cléopâtre
on forme de croix.

A l'ancienne loi
on signe la fin
et on apprend l'alphabet de Jésus
écrit sur la morsure
du cube...

La prière d'un papillon

Apprends-moi mon Père
la lettre lourde
je vis analphabète
la lettre légère
je me cache
dans un ventre géant
dans le péché
et c'est bien mon Dieu
c'est doux ici
apprends-moi Père inconnu
la communion avec Toi
l'histoire sans fin
le vol en bas
encore plus bas
le souterrain, la fin
qui vient si vite
apprends-moi Père

Etat d'âme

Les cercles des pensées
limités par le silence
immersion dans des algues
de douleur

Les corps tamisent des caresses
des ombres qui laissent des traces
sur le sable gris
d'une mémoire triste

Bal masqué avec les mots
entre deux nuits
avec deux anges
et tous les jours
la fuite vers mort de l'un
et la mort de l'autre

CUPRINS

<i>Cuvânt de deschidere</i>	3
Decebal ARMAȘU	4
Angela BACIU	7
Veronica BALAJ	12
Alina BEIU-DEȘLIU	16
Ovidiu BUFNILĂ	19
Mihaela BURLACU	25
Ionuț CARAGEA	29
Marius CHELARU	33
Daniel CORBU	39
Melania CUC	43
Valeriu CUȘNER	48
Ștefan Doru DĂNCUȘ	52
Ion Anton DATCU	55
Eugen Enea CARAGHIAUR	60
Adrian ERBICEANU	64
Petre FLUERAȘU	67
Constantin FROSIN	70
Angela FURTUNĂ	74
Traian GĂRDUȘ	78
Basile GLIGA	81
Corneliu LEU	84
Ionela MANOLESCU	91
Virginia MATEIAȘ	95
Angela NACHE-MAMIER	98
George L. NIMIGEANU	101
Mia PĂDUREAN	105
Carmen Țuculescu POENARU	110
Aurel POP	113
Mariana-Ionela POP	117
Ionel POPA	121
Ana RUSE	128
Lia RUSE	132
Dumitru SCORTĂNU	135
Petruța SPÂNU	138
Elena ȘTEFOI	144
Luminița SUSE	147
Miruna TARCAU	150
George TĂUTAN-CERMEIANU	155
Viorel ZEGHERU	159

Association Québécoise des Écrivains Roumains (ASLRQ)
4207 Sainte Anne, Pierrefonds, Québec, H9H 5B6, Canada
website: www.aslrq.ro; e-mail: aslrq@yahoo.ca